

זעקס מעשיות

פון באהאלטענע טאטעס

— מיט בילדער —

א טאטע מיט באהאלטענעם כח קומט צוריק
ווען מען טוט וויי זיין קינד

אינהאלט

.1	רירט נישט אן מיין זון!	3
.2	דער באהאלטענער טאטע	57
.3	דער שאטן פון סילוועי קריק	129
.4	דער פויער־קעניג	214
.5	דער שומר'ס סוד	279
.6	דער טאטע איז דער קעניג	348

רירט נישט אן מיין זון!

דער ווורשטל־פארקויפער וואס איז געווען דער קעניג פון דער אונטערוועלט

א מעשה פון א שטילן טאטע וועמען קיינער האט נישט געשעצט,
ביז מען האט אנגערירט זיין זון

נאכדערציילט אויף אידיש

אינהאלט

הקדמה	3
קאפיטל איינס: דער שטאנד אויפן ראג	5
קאפיטל צוויי: א בקשה פון גערי לאנג	11
קאפיטל דריי: אין דער ארבעטער־וואוינונג	14
קאפיטל פיר: דער צעבראכענער שידוך	18
קאפיטל פינף: צוויי מינוט, צוויי דרעטלעך	22
קאפיטל זעקס: דאס געפעלשטע ראד	26
קאפיטל זיבן: דער טאטע קומט	30
קאפיטל אכט: גערי לאנג קומט אן	37
קאפיטל ניין: „וער וואגט אנצורירן מיין זון?“	43
קאפיטל צען: דער טעלעפאן־רוף	48
נאכווארט	54

הקדמה

די מעשה וואס מיר ברענגען דא איז נאכדערציילט אויף אידיש, אין אייגענע ווערטער, לויט דער ענגלישער דראמע „גייט אוועק! רירט נישט אן מיין זון", פונעם יוטוב קאנאל DDDramora, בערך איין און דרייסיג מינוט לאנג.

עס איז א מעשה פון קריס גארנער, א מאן וואס איז אמאל געווען דער געפערלעכסטער און מעכטיגסטער מענטש אין דער אונטערוועלט, „דער דאן". ער האט אוועקגעלייגט אלעס און זיך באהאלטן הינטער א פשוטן ווורשטל־שטאנד, נאר כדי זיין זון דזשעידען זאל אויפוואקסן מיט א רואיג, ערליך לעבן. אבער ווען דזשעפרי, דער זון פון זיין אייגענער רעכטער האנט, פייניגט און פארשעמט דזשעידען און שטעלט אים אין סכנה, וואכט דער טאטע וואס אלע האבן אונטערגעשאצט.

מיר האבן געהאלטן אלע געשעענישן לויט דער ריי, אבער די מעשה איז אנגעפאסט פאר א היימישן לייענער: דזשעידענ'ס כלה ווערט דערציילט נאר אלס א שידוך וואס איז צעבראכן געווארן, און די מיאוסע ווערטער וואס דזשעפרי רעדט זענען אינגאנצן אויסגעלאזט; דזשעידענ'ס געטרייער חבר ביים בוי־פלאץ ווערט דערציילט אלס א יונגערמאן, לייזער; שלעכטע ווערטער זענען אויסגעלאזט אדער אפגעשוואכט; און די שלעגרייען ווערן דערציילט קורץ, אן פרטים.

דער ווידעא ענדיגט זיך אינמיטן דער מעשה, ביי א טעלעפאן־רוף, און דארט ענדיגט זיך אויך דער לעצטער קאפיטל. א קורץ נאכווארט אויפן סוף זאגט וואס דער באשרייבונג פונעם ווידעא דערציילט וועגן דער וויטערדיגער געשיכטע.

דער שטאנד אויפן ראג

אויף א ראג פון א בילדיגער גאס אין שטאט איז געשטאנען א קליינער שטאנד מיט הייסע ווורשטלעך. הינטער דעם שטאנד איז געשטאנען א מאן אין די פופציגער, מיט א פשוטן פארטעך און א רואיגן פנים. זיין נאמען איז געווען קריס גארנער. די מענטשן וואס זענען פארביי געגאנגען האבן אים געקענט נאר אלס „דעם ווורשטל־פארקויפער“, א שטילער ארבעטער וואס שטייט פון פרי ביז שפעט ביי זיין בלעכענעם וואגנדל.



קריס גארנער, דער שטילער ווורשטל־פארקויפער

„פאסט אויף, מיט דעם ווורשטל־מאן זאל מען זיך נישט שפילן,“ האט איינער אמאל געשושקעט, „מען זאגט אז ער איז א גרויסער באלעבאס פון דער אונטערוועלט.“

„דער?“ האט זיך זיין חבר צעלאכט. „קוק אים נאר אן, א נעבעך אין א פארטעך. ער א באלעבאס פון דער אונטערוועלט? קיינמאל נישט.“

איין טאג איז צוגעקומען צום שטאנד א חבורה יונגע שלעגער, מיט שווערע שטיוול און חוצפה'דיגע פנימער. דער פירער, א הויכער בחור מיט א צעשויבערטן קאפ, האט אנגעקלאפט מיט דער האנט אויפן טיש.



די חבורה יונגע שלעגער ביים שטאנד

„הערסט, אלטער," האט ער געזאגט, „ווער האט דיר ערלויבט צו פארקויפן דא ווורשטלעך? ווייסטו ווער מען גענט דאס איז?"

„קיין אנונג," האט קריס רואיג געענטפערט, און ווייטער געדרייט די ווורשטלעך אויפן פייער.

„און דו שטעלסט דיך אוועק דא סיי ווי סיי? ווער ס'טוט דא געשעפטן, באצאלט אונז. אזוי איז דער סדר."

„איך פיר אן ערליך געשעפט," האט קריס געזאגט. „פאר וואס זאל איך אייך באצאלן?"

„דו ווילסט נישט האלטן פון די כללים? איך צעברעך דיר דעם שטאנד אויף דער מינוט. פרוביר נאר."

דער בחור האט אויפגעהויבן א ווורשטל און עס געשמעקט מיט א פארקרימטן פנים. „ווי לאנג ליגט דאס שוין דא?"

„יעצט געמאכט," האט קריס געזאגט.

„א חבר מיינער האט נעכטן געקויפט ביי דיר איינס, און האט זיך דעם גאנצן טאג געקוועלט פון בויכווייטיק. דו פארקויפסט אלטע, פארפוילטע סחורה. דער שטאנד איז פארטיג."

ער האט א קוועטש געטון מיט די אויגן צו זיינע חברים. „יונגען, פארזוכט!" די גאנצע חבורה האט זיך ארומגעכאפט ארום דעם טיש, יעדער האט געכאפט א ווורשטל, א ביס געטון און עס געווארפן אויף דער ערד. „דאס איז אפילו נישט עסבאר!" האבן זיי געשריגן. „אלט און פארפוילט, און מיר האבן עס נאך געגעסן! שפייט עס אויס!"

קריס האט געקוקט אויף זיי מיט א שטילן בליק, אן א שפור פון שרעק.

„דו האסט נישט קיין מורא, אלטער?“ האט דער פירער געפרעגט.

„מורא פון וואס?“ האט קריס געזאגט. „איר האט געבראכט אזויפיל יונגען צו שטיצן מיין געשעפט. איך דארף אייך נאך א דאנק זאגן. נאר דאס עסן וואס איר האט צעווארפן, דאס קאסט הונדערט דאלאר. באצאלט, ראמט אויף נאך זיך, און דערנאך קענט איר גיין.“

„הא! הערט איר, יונגען?“ האט דער בחור אויסגעשריגן. „ער רעכנט מיר א חשבון, און ער ווייל נאך אז איך זאל אויפראמען! זאגט אים וואס מיר טוען מיט אזעלכע.“

„מען דארף אים לערנען א לעקציע!“ האבן די אנדערע געשריגן.

„איך באצאל דיר נישט קיין פרוטה,“ האט דער פירער געזאגט. „פארקערט, איך וועל דיר לערנען א לעקציע. קיינער האט מיך נאך קיינמאל נישט אפגענארט, און קיינער האט נאך קיינמאל נישט געוואגט צו קומען נאך מיר.“

„גוט,“ האט קריס שטיל געזאגט, „וועל איך זיין דער ערשטער.“

אין יענעם מאמענט האבן זיך אפגעשטעלט נעבן דעם ראג עטליכע שווארצע אויטאס. פון זיי זענען ארויסגעשפרונגען א צענדליג מענער אין שווארצע אנצוגן, און פאר זיי איז געגאנגען א

בריייטער מאן מיט א שטרענגן פנים. זיין נאמען איז געווען גערי לאנג.

„איר זאמלט דא געלט פאר שוץ?“ האט ער געדונערט צו די שלעגער. „האט איר א מושג ווער דער מענטש איז?“

„ס'אינטערעסירט מיך נישט ווער ער איז,“ האט דער פירער געענטפערט.

„אויף די קני!“ האט גערי באפוילן. זיינע מענער האבן אין איין רגע אראפגעלייגט די גאנצע חבורה אויף דער ערד, יעדן איינעם אויף די קני פארן ווורשטל־שטאנד.

„פון אלע זאכן וואס מען קען טון אויף דער וועלט,“ האט גערי געזאגט מיט א קאלטן קול, „האט איר אויסגעקליבן צו זאמלען שוץ־געלט פון דעם מענטש?“

„איר שטעלט זיך אלע אנטקעגן מיר?“ האט דער פירער געמורמלט. „איך וועל דאס געדענקען. ווארט נאר, מיין באלעבאס...“

„שווייג!“ האט גערי אים איבערגעריסן. „דו וואגסט צו רעדן אן חוצפה קעגן דאן גארנער?“

דער בחור איז געווארן ווייס ווי די וואנט. „דאן גארנער?“ האט ער געשושקעט. „דער דאן פון דער משפחה גארנער? דער קעניג פון דער אונטערוועלט, פון וועמען מען זאגט אז ער ווייסט נישט פון קיין רחמנות?“

קריס האט אויסגעווישט די הענט אינעם פארטעך. „נו,“ האט ער געפרעגט, „הונדערט דאלאר פאר די ווורשטלעך, איז דאס צופיל?“

„ניין! ניין, גארנישט צופיל!“ האט דער בחור געציטערט.

„האסטו ביי דיר הונדערט דאלאר?“

דער בחור האט מיט ציטערנדיגע הענט ארויסגענומען דאס בייטעלע.

„אויב אזוי, גיב אהער.“

קריס האט אוועקגעלייגט דאס געלט אין קעסטל, און געקוקט אויף די יונגע שלעגער ווי א טאטע וואס קוקט אויף צעווילדעטע קינדער. „אזעלכע יונגע ווי איר, דארפט זיצן אין שול און לערנען,“ האט ער געזאגט. „הערט אויף שפילן גבורים און זוכן צרות. איר ווייסט גארנישט וועגן דער וועלט. יעצט, ראמט אויף די גאנצע מיסט.“

„יא, הער. יא, הער,“ האבן זיי געמורמלט, און זיך געמומען אויפהייבן די ווורשטלעך פון דער ערד.

א בקשה פון נערי לאנג

ווען די שלעגער האבן געענדיגט אויפראמען און זענען אנטלאפן ווי געיאגטע הינט, איז נערי לאנג צוגענאנגען צום שטאנד. ער האט אראפגעלאזט דעם קאפ מיט דרך ארץ, און א רגע געשוויגן, ווי ער ווייסט נישט ווי אנצוהויבן.



נערי לאנג, די רעכטע האנט פונעם דאן

„דאן, איך וואלט געוואלט רעדן מיט אייך א ווארט, ביי זיך.“

„וואס איז? רעד שוין ארויס,“ האט קריס געזאגט.

„דאן, איך האב היינט אינדערפרי געשיקט מיין זון דזשעפרי צו אייער בוי־פלאץ. ער דארף לערנען וואס איז ארבעט, זיך אביסל אויסהארטעווען מיט די אייגענע הענט. איך האב געוואלט פרעגן אייך פריער, צי ס'איז אייך רעכט.“

קריס האט א נייג געטון מיטן קאפ. „מיין זון דזשעידען ארבעט שוין דארט. זיי קענען ארבעטן צוזאמען.“

„דזשעפרי וועט האבן א כבוד,“ האט נערי געזאגט.

„נאר איין זאך,“ האט קריס אויפגעהויבן א פינגער. „מיין אמת'ע אידענטיטעט מוז בלייבן באהאלטן. דזשעידען מיינט אז זיין טאטע איז סתם א ווורשטל־פארקויפער. ער ארבעט שווער, ער שפארט יעדן דאלאר כדי חתונה צו האבן און אויפצושטעלן א שטוב. איך וויל נישט אז ער זאל לעבן דאס געפערליכע לעבן וואס איך האב געלעבט. איך האב אוועקגעלייגט אלעס, די מאכט, דעם כבוד, די מורא וואס מענטשן האבן געהאט פאר מיר, נאר כדי ער זאל האבן א נארמאלע, רואיגע קינדהייט.“

„פארשטאנען, דאן,“ האט נערי געזאגט. „אז איר זענט דער קעניג פון דער אונטערוועלט, דערפון וועט נישט ארויסקומען קיין ווארט פון מיין מויל. אפילו נישט צו מיין אייגענעם זון.“

קריס האט געקוקט נאך נערי ווי ער גייט צוריק צו זיינע אויטאס. נערי לאנג איז געווען זיין רעכטע האנט פאר יארן, דער צווייטער אין דער גאנצער משפחה גארנער. קריס האט אים געגלייבט ווי א ברודער. ער האט נאך נישט געוואוסט אז דער טאג וואס האט

זיך אנגעהויבן מיט א פשוטן ווורשטל־שטאנד, וועט זיך ענדיגן ווי א שרעקליכער חלום.



קריס ביים שטאנד, מיט גערי׳ס מענער

קאפיטל דריי

אין דער ארבעטער־וואוינונג

ביים בוי־פלאץ, אין א שמאלן צימער פון דער ארבעטער־וואוינונג, איז געזעסן דזשעידען גארנער, קריס'עס זון, א שטילער, פלייסיגער בחור מיט מידע אויגן פון א לאנגן טאג ארבעט. אנטקעגן אים איז געזעסן זיין גוטער חבר לייזער, א יונגערמאן וואס ארבעט אינעם אפיס פונעם בוי־פלאץ און ציכנט די פלענער.

דזשעידען האט אוועקגעשטעלט אויפן טיש צוויי טעלער מיט אייגנגעקאכטע נודלען. „א דאנק דיר פאר דער הילף מיט די פלענער," האט ער געזאגט. „איך וואלט דיך געוואלט מכבד זיין אין א שיינעם רעסטוראנט, אבער איך מוז שפארן יעדן דאלאר פאר דער חתונה, ממילא מוזטו זיך באגיין מיט מיין קאכעריי."

„רעד נישט אזוי," האט לייזער געשמייכלט. „עסן איז עסן, נישט אזוי? און זאג איך דיר דעם אמת, דיינע נודלען זענען בעסער ווי אין רוב רעסטוראנטן."

פלוצלינג האט זיך די טיר אויפגעריסן. אריין איז א יונגער בחור אין טייערע קליידער, מיט א שטאלצן, פארווייטן פנים, און הינטער אים א צווייטער, זיין משרת־חבר. דאס איז געווען דזשעפרי לאנג, גערי'ס זון.



דזשעידען אין דער ארבעטער־וואוינונג

„דאס איז די וואוינונג פונעם בוי־פלאץ?“ האט דזשעפרי פארקרימט די נאז. „פע, ווי שמוציג! מיין טאטע איז אינגאנצן משוגע געווארן, צו שיקן מיך אהער אויף א בוי־פלאץ זיך אויסצוהארטעווען‘. וואס פאר א פארשוועגדונג פון מיין צייט!“

„רואיג, דזשעפרי,“ האט זיין חבר געזאגט. „איך וועל דיר אויסרייניגן דעם לאך.“

דזשעפרי האט אוועקגעשטעלט א זעקל מיט עסן אויף דעם טיש. „מיר עסן דא,“ האט ער באפוילן. דערנאך האט ער באמערקט דעם צווייטן טיש. „אה, ס'איז נאך עמיצער דא? ניין, קוק נאר! אויב ס'איז נישט אונזער שולס בארימטער ,הער

מינימום־שכירות‘! לאמיך טרעפן: וויפיל ארבעטן האסטו יעצט? דרייַ?“

„דזשעפרי, קענט איר רעדן אביסל שטילער?“ האט דזשעידען רואיג געבעטן. „דאס איז א צימער פאר אלעמען.“

„פאר אלעמען?“ האט דזשעפרי זיך צעלאכט. „יעצט וואס איך בין דא, געהערט דער גאנצער ארט צו מיר.“ ער איז צוגעגאנגען צו דזשעידענ'ס טעלער און דערויף אראפגעקוקט מיט חוזק. „נאך אלץ עסט מען איבערגעבליבענע שאריות? עס, עס!“ און ער האט אנגעכאפט דעם טעלער און אים אנגעשטופט אין דזשעידענ'ס פנים.

„וואס טוסטו?“ האט דזשעידען אויפגעשפרונגען.

„איך האב געזאגט: עס!“ האט דזשעפרי געשריגן, און ווען דזשעידען האט זיך אפגעשטעלט: „פאר וואס האסטו אויפגעהערט?“

„וואס איז דיין פראבלעם?“ האט דזשעידען געזאגט. „דו מיינסט אז דו קענסט אזוי סתם פיניגן מענטשן?“

„יא, איך פיניג דיך. וואס גייסטו טון דערמיט?“

לייזער האט אנגעכאפט דזשעידען ביי דער האנט. „דזשעידען, נישט. טראכט פון שעריל. דיין חתונה איז שוין גאר נאענט, דאס נייע לעבן וואס דו בויסט. ווארף דאס נישט אוועק צוליב אזא איינעם.“

פונקט דעמאלט האט מען געהערט פון דרויסן א באקאנטע שטימע: „דזשעפרי! וואו אויף מיר!“

און אין צימער איז אריין שעריל, די כלה פון דזשעידען, וועמען ער האט געהאלטן פאר זיין באשערטע.

קאפיטל פיר

דער צעבראכענער שידוך

דזשעידען איז געבליבן שטיין ווי פארגליווערט. „שעריל? וואס טוסטו דא?“

„דו האסט געהערט,“ האט דזשעפרי ווייטער געזעדט צו דזשעידען, אזוי ווי ער באמערקט זי גארנישט, „איך פיניג דיך. וואס גייסטו טון דערמיט?“

אבער דזשעידען האט שוין געקוקט נאר אויף שעריל. „שעריל, דו האסט מיר דאך געזאגט אז דיין מאמע ליגט שווער קראנק אין שפיטאל! וואס טוסטו דא מיט דעם נידעריגן מענטש?“

„וועמען רופסטו א נידעריגן מענטש?“ האט שעריל געענטפערט מיט א שארפער שטימע. „דאס איז דזשעפרי לאנג. זיין טאטע איז געזי לאנג, די רעכטע האנט פונעם דאן, דער צווייטער אין דער משפחה גארנער. האב אביסל דרך ארץ! און חוץ דעם, מיט וועמען איך גיי ארום, איז נישט דיין געשעפט.“

„איך בין דיין חתן!“ האט דזשעידען אויסגעשריגן. „ווי אזוי איז עס נישט מיין געשעפט?“

„אזוי? דו ביסט שעריל'ס חתן?“ האט דזשעפרי זיך צעלאכט, און ער האט אנגעהויבן רעדן מיאוסע, חוצפה'דיגע ווערטער, נישט ווערט איבערצוחזרן, צו פארשעמען דזשעידען פאר אלעמען.

„שווייג!“ האט דזשעידען געשריגן. „שעריל, דו ביסט מיר שולדיג אן ערקלערונג!“

„אן ערקלערונג?“ האט שעריל אויפגעהויבן די אקסלען. „פאר וואס זאל איך דיר עפעס ערקלערן?“

דזשעפרי האט געכאפט דזשעידען ביים קאלנער און אים צוגעדריקט צום טיש. דזשעידען האט זיך געריסן. „לאז מיך אפ!“



דזשעפרי, דער זון פון געריי לאנג

„דזשעפרי איז אזוי בריייטהארציג,“ האט שעריל געשמייכלט. און דזשעפרי האט געזאגט: „יעצט זאג א דאנק, ,א דאנק, האר דזשעפרי‘!“

לייזער האט נישט געקענט שווייגן. „שעריל, האסטו גארנישט קיין ארץ? דזשעידען האט דיר אזוי געהאלטן חשוב, ער האט פאר דיר אלעס געטון!“

„ער האט מיך חשוב געהאלטן? קען דאס באצאלן מיינע חשבונות?“ האט שעריל געזאגט. דערנאך האט זי זיך געדרייט צו דזשעידען. „דא איז דער אמת, דזשעידען. דזשעפרי און איך האבן געמאכט א געווען, אז איך קען מיט איין פינגער צוציען א ארעמען נעבעך, און ער וועט גלייך פאלן פאר מיר. איך האב נישט געמיינט אז ס'וועט זיין אזוי גרינג. חתונה? דאס איז דאך צום לאכן! דו האסט טאקע געמיינט אז איך וויל א נעבעך ווי דיך?“

„דו ביסט נישט צו גלייבן!“ האט דזשעידען אויסגעשריגן מיט א צעבראכן הארץ.

ער האט זיך ארויסגעריסן פון דזשעפרי'ס הענט און זיך געווארפן אויף אים. „דזשעפרי, איך וועל דיך...!“ אבער דזשעפרי'ס חבר איז געווען שנעלער. „הייבט אים אויף!“ האט דזשעפרי געשריגן, און צוויי פון זיינע מענטשן האבן אנגעכאפט דזשעידען פון ביידע זייטן.

דזשעפרי האט זיך אפגעווישט דאס מויל און זיך דערנענטערט. „דו ווילסט מיך הרג'ענען, האה?“

„דו נידעריגער מענטש! איך וועל דיך לאזן באצאלן פאר דעם!“

„דיין טאטע איז סתם א ווורשטל־פארקויפער,“ האט דזשעפרי'ס חבר געלאכט, „און זיין טאטע איז די רעכטע האנט פונעם דאן,

דער צווייטער אין דער משפחה גארנער. ווי אזוי קענסטו זיך בכלל פארמעסטן?“

דזשעידען האט זיך געדרייט צו שעריל. „שווייג! איז מיין טאטע נישט געווען גוט צו דיר? ער האט אוועקגענעבן יעדן גראשן וואס ער האט פארשפארט פאר אונזער חתונה. ער האט באצאלט אלע דאקטוירים פון דיין מאמע. און אזוי צאלסטו אים אפ?“

„קענסטו שוין אויפהערן מאכן פון ארעמקייט א מעלה?“ האט שעריל געזאגט מיט פאראכטונג.

„און וואס איז אז דו ביסט רייך?“ האט דזשעידען געשריגן צו דזשעפרי. „געלט גיט דיר דאס רעכט צו שטופן מענטשן?“

„יא, אוודאי גיט עס!“ האט דזשעפרי געענטפערט, און אים געגעבן א פראסק איבערן פנים. „דעם פראסק וואס איך גיב דיר, נעמסטו אן שטיל.“

„שלאג זיך מיט מיר איינער אויף איינעם, אויב דו האסט דעם מוט!“

„הערט אירי?“ האט דזשעפרי זיך געדרייט צו זיינע חברים. „ער ווייל זיך שלאגן מיט מיר איינער אויף איינעם!“ ער האט געשמייכלט א שלעכטן שמייכל. „אבער די כללים מאך איך. נעמט אים אוועק.“

צוויי מינוט, צוויי דרעטלעך

דזשעפריי'ס מענטשן האבן ארויסגעשלעפט דזשעידען פון דער וואוינונג און אים אריינגעווארפן אין אן אויטא. זיי זענען געפארן ביז א פארלאזענער, פארשטויבטער שטאל־פאבריק אויפן עק שטאט, די אלטע בלעקריזש פאבריק, וואו קיין מענטש קומט נישט אהין. לייזער איז נאכגעלאפן אויף זיין אייגענעם קאפ, כדי צו זען וואו מען פירט זיין חבר.



דזשעפריי'ס מענטשן שלעפן אוועק דזשעידען

אינעם גרויסן ליידיגן זאל האבן זיי צוגעבינדן דזשעידען צו א זייל. „דאס מאל וועלן מיר עס מאכן אביסל שטארקער,“ האט דזשעפרי געשמייכלט.

„וואס טוסטו?“ האט דזשעידען געשריגן וועו ער האט דערזען וואס דזשעפריס חבר ברענגט אן. עס איז געווען א קעסטל מיט א זייגער און דרעטלעך, א צינדער פון די וואס מען ניצט ביים בוי־פלאץ צו שפרענגען פעלזן.

„א צייט־צינדער פונעם בוי־פלאץ,“ האט דזשעפרי ערקלערט, ווי ער דערציילט א ווינ. „צוויי מינוט, צוויי דרעטלעך. שניידסטו איבער דעם פאלשן, איז פארטיג. אויב דו לעבסט נאך אין צוויי מינוט, וועל איך דיר געבן א געלעגנהייט קעגן מיר.“

„דאס איז רציחה!“ האט דזשעידען געשריגן.

„סתם א שפיל,“ האט דזשעפרי געענטפערט. ער האט אוועקגעלייגט א צוואנג נעבן דזשעידענ'ס הענט, צוגעדרוקט דעם קנעפל, און דער זייגער האט אנגעהויבן לויפן. „מזל טוב, אדער וואס מען זאגט. קומט, מיר גייען.“

די חבורה איז ארויס פון זאל, און דזשעידען איז געבליבן אליין, די הענט האלב אנגעבינדן, די אויגן אויפן זייגער.

אבער פון דער טיר איז אריינגעלאפן לייזער. „דזשעידען! איך קום! האלט זיך!“

„לייזער, ניין! שטעל זיך אפ!“ האט דזשעידען געשריגן. „לויף אוועק! באהאלט זיך! יעצט!“

„איך גיי נישט אוועק," האט לייזער געזאגט, און ער האט געהאלפן דזשעידען אפבינדן די הענט.

„ביסטו משוגע? דו ווילסט אומקומען צוזאמען מיט מיר?"

„ווייל דו ביסט מיין בעסטער חבר, דו נאר איינער!" האט לייזער אויסגעשריגן. „אלע יארן ביסטו געווען צו מיר ווי א ברודער. איך לאז דיך נישט איבער אליין."

דזשעידען האט געקוקט אויף אים, און די טרערן זענען אים געשטאנען אין די אויגן. „לייזער, אויב איך קום ארויס פון דעם... איך הייב אן מיין לעבן פון ניי. געגנג מיט די נארישקייטן, געגנג געלאפן נאך איינער וואס האט מיך נאר אפגענארט. איך וועל שוין וויסן וער ס'איז מיין אמת'ער פריינט."

„נאר זע אז דו האלטסט דיין ווארט," האט לייזער געזאגט.

„דעמאלט גלייב מיר. גיי צוריק."

לייזער האט זיך אפגערוקט צו דער וואנט. דער זייגער האט געווייזט צוואנציג סעקונדעס, צען סעקונדעס. דזשעידען'ס האנט האט געציטערט, ער האט אראפגעשלונגען, אויסגעקליבן איין דראט, און אים איבערגעשניטן.

די אנצייג אויפן זייגער איז פארלאשן געווארן. עס איז געווען שטיל. דזשעידען איז אראפגעפאלן אויף די קני, און לייזער האט אים אנגעכאפט מיט ביידע הענט.



דזשעידען אין דער אלטער שטאל־פאבריק

פון דער טיר האט מען געהערט פאטשן מיט די הענט. „בראווא! וואס פאר א שוישפיל!“ האט דזשעפרי געשריגן, און די חבורה איז צוריק אריין, צוזאמען מיט שעריל.

„ביסטו יעצט צופרידן?“ האט דזשעידען געזאגט מיט א מידן קול. „קענען מיר גיין?“

„אוודאי קענסטו גיין,“ האט דזשעפרי געשמייכלט. „אבער ער...“ און מיט אווינק האבן זיינע מענטשן אנגעכאפט לייזער.

„דזשעפרי, וואס טוסטו?“ האט דזשעידען אויסגעשריגן.

„דו ווילסט אים ראטעווען? דאס איז נישט גענוג געווען שפאס? נאך איין שפיל. אויב דו זאגסט ניין, וועל איך אים הרג'ענען.“

דאס געפעלשטע ראד

אפילו איינער פון דזשעפריס אייגענע חברים האט זיך דערשראקן. „באלעבאס, גייען מיר נישט שוין צו ווייט?“

„שווייג!“ האט דזשעפרי געשריגן. „מיין טאטע איז די רעכטע האנט פונעם דאן. איך קען דא אויפן ארט הרג'ענען דעם בחור, און קיינער וועט מיך נישט אנרירן.“

„דאס איז משוגע,“ האט א צווייטער געשושקעט. „עמיצער וועט דא נאך אומקומען.“



די חבורה אין דער שטאל־פאבריק

„רעד שטיל,“ האט אים דער ערשטער געזודזשעט. „זיין טאטע ארבעט פאר דאן גארנער. דו ווילסט זיך אנלייגן מיט דעם?“

„איך וועל דיך...!“ האט דזשעידען געשריגן, און זיך געריסן פון די הענט וואס האבן אים געהאלטן.

„דיין טאטע איז א נעבעך וואס פארקויפט ווורשטלעך,“ האט דזשעפרי געלאכט. „וואס גייסטו טון דערמיט, הא?“

„אזעלכע ארעמע פון דער גאס ווי דו,“ האט שעריל צוגעגעבן, „קענען זיך נישט שטעלן אנטקעגן דזשעפרי. שפיל לויט זיינע כללים, אדער...“

דזשעידען האט אראפגעלאזט דעם קאפ. „טוט מיט מיר וואס איר ווילט. אבער רירט נישט אן לייזער.“

„דאס האסטו געדארפט זאגן פריער,“ האט דזשעפרי געזאגט. „וואלסטו דיך אפגעשפארט א סך קלעפ.“

דזשעידען האט געקוקט אויף שעריל, וואס איז געשטאנען נעבן דזשעפרי מיט א קאלטן פנים. „שעריל, דאס וועל איך דיר קיינמאל נישט מוחל זיין. קיינמאל!“

„גענוג גערעדט,“ האט דזשעפרי געזאגט. „דו ווילסט וויסן וואס פאר א שפיל?“ זיינע מענטשן האבן ארויסגעשלעפט א גרויס הילצערן ראד, אנגעמאלט מיט צוויי סארטן פעלדער: „לעבן“ און „טויט“. „דו האסט איין דריי. אויב עס פאלט אויף ‚לעבן‘, גייט איר ביידע פריי אהיים. אויב עס פאלט אויף ‚טויט‘, צעברעך איך דעם חבר דיינעם א פוס.“

„ניין!“ האט דזשעידען געשריגן. „אויב ס'פאלט אויף ,טויט‘, נעם עס אפ אויף מיר! נאר לאז אים גיין!“

„דו האסט נישט קיין ברירה.“

דזשעידען האט זיך געדרייט צו לייזער. „איך וועל נישט לאזן אז דיר זאל עפעס געשען. איך זאג דיר צו.“

ער האט אנגעכאפט דאס ראד און עס געגעבן א שטארקן דריי. דאס ראד האט זיך געדרייט, און געדרייט, און פאמעלעך זיך אפגעשטעלט. „לעבן! עס איז ,לעבן‘!“ האט דזשעידען אויסגעשריגן. „מיר זענען פריי!“

אבער דזשעפרי האט צוגעשטעלט די האנט צום ראד, אים א שטופ געטון מיטן פינגער, און דער ווייזער האט זיך אריבערגערוקט אויף ,טויט‘.

„דאס ראד איז געפעלשט!“ האט דזשעידען געשריגן. „דו האסט געגארט!“

„מיין שפיל, מיינע כללים,“ האט דזשעפרי געזאגט מיט א שמייכל. „דו ביסט דער וואס מען האט אפגענארט.“

דזשעידען האט זיך געווארפן אויף אים מיט אלע כחות. אבער די גאנצע חבורה איז אים אנטקעגן געפאלן, און זיי האבן אים געשלאגן ביז ער איז געלעגן אויף דער ערד, צעשלאגן און אן כח זיך אויפצושטעלן. לייזער האבן זיי אויפגעהאנגען ביי די הענט פון א הויכן אייזערנעם בלאק, פיס אין דער לופט, אז ער זאל נישט קענען אראפ.

דערנאך האט איינער פון דזשעפריס חבורה ארויסגענומען זיין טעלעפאן און א רוף געטון אויף א נומער פון דזשעידענס טעלעפאן.

„דו ביסט דער ווורשטל־מאן?“ האט ער געזאגט מיט א שפעטישן קול. „דיין זון איז אין צרות. ווילסטו אים צוריק, ברענג געלט.“

דער טאטע קומט

קריס איז אנגעקומען צו דער אלטער שטאל־פאבריק אזוי שנעל ווי ער האט נאר געקענט. ער איז אריינגעלאפן אין דעם גרויסן זאל, און דאס ערשטע וואס ער האט דערזען, איז געווען זיין זון ליגנדיג אויף דער ערד, צעשלאגן, און לייזער הענגענדיג אויבן אויף דעם אייזערנעם בלאק.



קריס קומט אן צו דער שטאל־פאבריק

„דזשעידען! ביסטו אין ארדענונג?“

„טאטע,“ האט דזשעידען מיט מי ארויסגערעדט, „נעם אראפ לייזער. שנעל!“

קריס האט זיך געמומען צום בלאק און פארזיכטיג אראפגעלאזט לייזער אויף דער ערד. הינטער אים האט ער געהערט א שפעטיש קול.

„נו, נו. קוק נאר ווער ס'איז דא! דזשעידענ'ס נעבעכדיגער ווורשטל־טאטע.“ ס'איז געווען שעריל.

„שעריל, וואס טוסטו דא?“ האט קריס זיך אומגעדרייט. „וואס האט איר געטון צו דזשעידען?“

„וואס מיר האבן געטון? ער האט אנגעהויבן. ער האט זיך אנגעלייגט מיט די אומרעכטע מענטשן.“

„וואס האט מיין זון אייך געטון?“ האט קריס געפרעגט צו דזשעפרי.

„דאס איז דיין קינד?“ האט דזשעפרי זיך צעלאכט. „דיין יינגל האט עס פארדינט, אלטער.“

„היט דיין מויל,“ האט קריס געזאגט רואיג. „איך נעם אים היינט אהיים. וואס וועט עס קאסטן?“

„קוק גוט, זאג דו מיר,“ האט דזשעפרי אויסגעשטרעקט זיין פארבינדענע האנט און געוויזן אויף זיין געשוואלענער נאז. „דאס האט דיין קינד געטון.“

„דו האסט אים געשלאגן?“ האט קריס געפרעגט זיין זון.

„זיי האבן אנגעהויבן," האט דזשעידען געזאגט.

קריס האט טיף אריינגעאטעמט. אין זיין קאפ האבן זיך געדרייט נאר איין געדאנק: אויב דזשעידען זאל האבן א נארמאל לעבן, טאר איך נישט אנטפלעקן ווער איך בין. ער האט גענומען זיך איינהאלטן.

„איר זענט אלע קענן איין יינגל," האט ער געזאגט. „איך קען מיין זון. ער וואלט קיינמאל נישט געגעבן דעם ערשטן קלאפ. לאזט אפ דעם בחור, און לאמיר דאס אויסרעדן ווי פארשטענדיגע מענטשן."

„מיר האבן נישט וואס צו רעדן מיט דיר," האט דזשעפרי געשריגן. „אויב דו מאכסט דאס נישט גוט היינט, וועט נישט איינער פון אייך ארויסגיין פון דאנען!"

„רעד שטילער," האט קריס געזאגט. „זאג מיר, וואס ווילסטו?"

„גאנץ פשוט. דיין יינגל האט געמאכט דעם בלאטע, דו ביסט זיין טאטע, אלזא: פאל אויף די קני און לעק מיר אפ די שיך, און ארויס מיט א מיליאן אדער צוויי. טוסטו דאס, וועל איך דיר אפשר מוחל זיין."

„געלט איז נישט די פראגע," האט קריס געזאגט. „אבער איך זאל קניען פאר דיר? דאס ביסטו נישט ווערט. איך וואלט געלאזט דעם גובערנאטאר קניען פאר מיר."

„ווער ביסטו בכלל?"

„סתם א נעבעך פון דער גאס."

דזשעפרי האט אים א שטופ געטון אין די ברוסט. קריס האט אים אפגעשטופט צוריק. „הענט אוועק. האסט עפעס צו זאגן, זאג.“

„דו האסט מיך יעצט געשטופט?“ האט דזשעפרי זיך אויפגעבלאזן. „קיינער וואס איך שלאג, שלאגט מיך נישט צוריק!“



דזשעפרי בלאזט זיך אויף

„קיין דרך ארץ,“ האט קריס געזאגט פאמעלעך. „קיין שום געדולד. היינט וועל איך דיר לערנען וואס דיינע עלטערן האבן דיר קיינמאל נישט געלערנט.“

„דו וועסט מיך לערנען אנשטאט מיינע עלטערן? האסטו א מושג ווער מיין טאטע איז?“

„זאג מיר.“

„די רעכטע האנט פונעם דאן, דער צווייטער אין דער משפחה גארנער, גערי לאנג!“

קריס האט אים אנגעקוקט לאנג. „דיין טאטע איז גערי לאנג? אזוי, ביסטו דזשעפרי לאנג.“

„יעצט האסטו מורא, הא?“

„גערי'ס זון,“ האט קריס געזאגט. „זאל שוין גערי זיך באגיין מיט דיר.“ און ער האט אנגעכאפט דזשעפרי'ס פארבינדענע האנט און זי צוזאמענגעדריקט, ביז דזשעפרי האט א געשריי געטון.

„מיין האנט איז שוין געווען צעשעדיגט, און יעצט נאך ערגער!“ האט דזשעפרי געקוויטשעט. ער האט זיך ארויסגעריסן, ארויסגעכאפט דעם טעלעפאן און געשריגן אריין: „קומט צו דער בלעקריזש שטאל־פאבריק! יעצט!“ און צו קריס: „לאמיר זען וועלכער גרויסער מענטש וועט זיך באווייזן פאר א ווורשטל־פארקויפער!“

„בלעקריזש שטאל־פאבריק,“ האט קריס שטיל איבערגעחזרט אין זיין אייגענעם טעלעפאן, און עס פארמאכט.

דזשעפרי'ס חבורה האט זיך געווארפן אויף קריס און אים אוועקגעשטופט צו דער וואנט. „לאמיר זען וועלכער שטארקער באווייזט זיך!“ האט דזשעפרי געלאכט. „פוסטע מיסט!“

„טאטע, ביסטו אין ארדענונג?“ האט דזשעידען געשריגן, און זיך אויפגעהויבן מיט די לעצטע כחות. „איר ווילט עמיצן? קומט צו מיר! לאזט אפ מיין טאטן און לייזערו!“

„צו דיר?“ האט שעריל געלאכט. „דו מיינסט אז דו ביסט עפעס ווערט? ארעמע נעבעכלעך פון דער גאס, איר וועט קיינמאל נישט זיין ווערט צו פוצן דזשעפריס שיך. איר דארפט פוילן אין דעם מיסט ווי די מייז וואס איר זענט.“

„שווייג, שעריל,“ האט קריס געזאגט. „דו ביסט נישט ווערט מיין זון.“

„מיין טאטע האט אוועקגענעבן אלעס!“ האט דזשעידען געשריגן. „אלעס! נאר כדי אונז צו געבן א שטוב. און דו האסט אלעס צעשטערט!“

„שווערע ארבעט? כבוד?“ האט שעריל געשפעט. „דאס איז דאס לשון פון ארעמע לייט. דו הארווועסט א האלב לעבן, און דו קענסט נאך אלץ נישט קויפן וואס איך האב אויף מיר. באשולדיג דיך אליין וואס דו האסט נישט קיין טאטן ווי מיינער. לעק אפ די שיך, גיב א מיליאן דאלאר, און דעמאלט וועל איך דיר אפשר ווייזן אביסל רחמנות.“

„דו פארשעמסט מיין טאטן?“ האט דזשעידען אויסגעשריגן מיט צארן. „דאס וועל איך דיר נישט לאזן!“

קריס האט ארויסגענומען פון קעשענע א קארטל און עס אווקגעלייגט אויפן טיש. „אויף דעם קארטל זענען צוואנציג מיליאן דאלאר,“ האט ער געזאגט רואיג. „נעמט עס. דא ענדיגט

זיך די זאך. אבער אויב איר הערט נישט אויף, אויב עס וועט עפעס געשען צו מיין זון, וועל איך אייך לאזן באצאלן הונדערט מאל אזויפיל.“

„זאג דאס וועך דו וועסט נאך לעבן!“ האט דזשעפרי געשריגן. „נעמט אים!“

די גאנצע חבורה איז געלאפן אויף קריס מיט שטעקנס און אייזנס.

קאפיטל אכט

גערי לאנג קומט אן



גערי לאנג באקומט דעם רוף

אבער פונקט ווען די ערשטע האנט האט זיך אויפגעהויבן קעגן קריס, האט זיך די טיר פון זאל אויפגעריסן. אריין איז גערי לאנג מיט א גאנצע מחנה מענער אין שווארצע אנצוגן. ער האט א קוק געטון אויף דער סצענע: דער צעשלאגענער דזשעידען, לייזער אויף דער ערד, די חבורה ארום קריס, און זיין אייגענער זון אין מיטן.

געריִס פנים איז געווארן ווייס. ער איז צוגעלאפן צו קריס. „אוי, הער! איך האב נישט געהאט קיין אנונג!“



„אוי, הער! איך האב נישט געהאט קיין אנונג!“

קריס האט אים א קוק געטון, און אים געגעבן א פראסק איבערן פנים. „א שיינעם זון האסטו אויפגעצויגן.“

„ווי וואגסטו צו שלאגן מיין טאטן?“ האט דזשעפרי אויסגעשריגן. „דו ביסט טויט!“

„דו ביסט אויסער אלע גרעניצן,“ האט געריִ געמורמלט, אבער דזשעפרי האט נישט געהערט.

„יא, ווייט אויסער אלע גרעניצן, אלטער!“ האט דזשעפרי ווייטער געשריגן. „מיין טאטע איז דא, און דו שלאגסט נאך? היינט ביסטו טויט!“

„זיך אנלייגן מיט דזשעפרי,“ האט איינער פון דער חבורה צוגעגעבן, „דאס ערגסטע וואס דו וואלסט באקומען איז קניען און בעטן. אבער שלאגן הער לאנג? היינט קען דיך קיינער נישט ראטעוונען.“

„אזוי?“ האט קריס געזאגט.

„גענוג, אלע! שווייגט!“ האט געריִ געדונערט מיט אזא קול אז די ווענט האבן געציטערט. „פירט זיי באלד צום בעסטן שפיטאל! אויב זיי וועט עפעס געשען, זענט איר אלע פארטיג!“

געריִס מענער האבן פארזיכטיג אויפגעהויבן דזשעידען און לייזער. „טאטע, וואס טוסטו?“ האט דזשעפרי געשריגן. „ער איז סתם אן אלטער נעבעך! פון וואס האסטו מורא? הרג'עט אים!“

„איך האב געזאגט שווייג!“ האט געריִ געשריגן.

„טאטע,“ האט דזשעידען געזאגט ווען מען האט אים געטראגן ארויס, „און דו?“

„מיר איז גוט,“ האט קריס געענטפערט. „פאר אהין. איך קום באלד.“

ווען זיי זענען ארויס, האט זיך דזשעפרי ווידער געוועגדט צו קריס. „אלטער, דו שפילסט א גבור, האִ? דו ביסט גארנישט, א פארלירער. לאמיר זען ווי אזוי דו קומסט היינט אום.“

קריס האט זיך נישט אפגערופן צו אים. ער האט געקוקט נאר אויף געהי. „געהי לאנג. דיין זון וויל זען ווי אזוי איך קום היינט אום.“ ער האט זיך דערנענטערט. „וואס איז, געהי? ביסט אלט געווארן? די אויגן ווערן שוואכער? דער קאפ נאך שוואכער? און דאס איז וואס דו האסט אויפגעצויגן.“

„אלטער, דו זוכסט דעם טויט,“ האט דזשעפרי געזאגט.

„שווייג!“ האט געהי אים אנגעשריגן. „האסטו א מושג ווער ער איז?“ אבער ער האט זיך אפגעשטעלט אינמיטן. דער דאן האט באפוילן אז זיין אידענטיטעט מוז בלייבן באהאלטן, און געהי האט נישט געטארט ארויסזאגן קיין ווארט. אנשטאט דעם האט ער זיין זון געגעבן א פראסק.

„טאטע, דו שלאגסט מיך צוליב א מיאוסן ווורשטל־פארקויפער?“ האט דזשעפרי געשריגן, האלטנדיג זיך ביי דער באק. „איך האב געדארפט פאלגן די מאמע. איך האב קיינמאל נישט געדארפט קומען צו דעם לאך. דיך אינטערעסירט נישט וואס מיט מיר. דו ביסט נישט ווערט צו זיין מיין טאטע!“

„שווייג!“ האט געהי געזאגט. „דו וועסט מיך נאך ברענגען צום טויט. דיין גאנץ לעבן האסטו מיר נאר געברענגט צער. יעצט פאל אויף די קני און בעט מחילה ביי הער גארנער!“

„קיינמאל נישט! איך זאל בעטן מחילה ביי א ווורשטל־פארקויפער?“ דזשעפרי האט זיך געדרייט צו קריס. „דו אלטער! פאל דו אויף די קני און בעט ביי מיר!“

„און אויב נישט?“ האט קריס געפרעגט.

דזשעפרי האט ארויסגעריסן א ביקס פון א מענטש פון זיין חבורה, און זי אויסגעצילט אויף קריס. „נו, יעצט רעדסטו נאך אזוי שטארק, אלטער?“

„ניין, דו ווילדע חיה! לייג אראפ די ביקס!“ האט גערי אויסגעשריגן. „אויב דו רופסט מיך נאך טאטע, לייג אראפ די ביקס! דו צילסט א ביקס אויף הער גארנער? דו ווילסט שטארבן?“

„שווייג!“ האט דזשעפרי געשריגן. „נאר די מאמע האט זיך ווען עס איז געווען געקימערט פאר מיר. דו ביסט א נעבעך. דו ביסט נישט ווערט צו זיין מיין טאטע. גיי אוועק!“ און צו קריס: „אויף די קני!“

קריס האט זיך נישט געירט. ער איז פאמעלעך צוגעגאנגען צו דזשעפרי, ביז די ביקס איז געווען כמעט אין זיין ברוסט. „קום שוין. האלט זי פעסט. הער אויף ציטערן. דריק אויפן צינגל. נו?“

„דו מיינסט איך וועל עס נישט טון?“

„דריק אויפן צינגל,“ האט קריס איבערגעחזרט. „דו האסט מורא צו צילן אויפן קאפ? ציל אהער.“ און ער האט געוויזן מיט א פינגער אויף זיין שטערן.

„איך דארף נישט אז דו זאלסט מיר זאגן וואו!“

„נו, טו עס. דו וועסט ווערן בארימט. קום שוין.“

„דו נאר, טו דאס נישט!“ האט גערי געבעטן. „מיר קענען דאס נאך אויסגלייכן!“

„קוק דיך נאר אן,“ האט קריס געזאגט צו דזשעפריִ, קאלט און קלאר. „דו פארסט אויף דיין טאטנ'ס נאמען, דו שפענדסט זיין געלט, און וואוהין דו גייסט מאכסטו א חורבן. אן אים ביסטו גארנישט.“

„שטופ מיך נישט! איך ווארן דיך, איך וועל באמת שיסן!“

„יא, איך שטופ דיך. שיס!“

„דו האסט מיך געצוואונגען!“ האט דזשעפריִ אויסגעשריגן.

„דזשעפריִ, ניין!“ האט געריִ געשריגן.

א שאס האט אפגעקלונגען אין דעם גרויסן זאל. אבער אין דער לעצטער רגע האט קריס מיט א בליץ־שנעלער באוועגונג אנגעכאפט דזשעפריִס האנט און זי אוועקגעדרייט אין דער זייט. די קויל איז אריין אין דער וואנט. אין דער צווייטער רגע איז די ביקס שוין געווען אין קריס'עס האנט.

„איך האב דיר געגעבן א געלעגנהייט,“ האט ער געזאגט. ווען דזשעפריִס חבורה האט זיך געריִרט, האט ער אויפגעהויבן די האנט: „בלייבט שטיין! צוריק!“

ער האט זיך אומגעדרייט צו געריִ. „געריִ, ער איז דיין זון. דו באשליס.“

קאפיטל ניין

„וער וואגט אנצורירן מיין זון?“

דזשעפרי האט געקוקט אויף זיין טאטן מיט אויגן פול מיט שרעק און כעס. „טאטע, וואס האט דער נעבעך אויף דיר? פאר וואס טוסטו אלעס וואס ער זאגט?“

גערי האט נישט געענטפערט צו זיין זון. ער האט זיך געבויגן פאר קריס. „הער, מיין זון איז געווען אומרעכט. מיט וועלכער האנט ער האט אנגערירט אייך און דעם יונגן האר דזשעידען, די האנט וועל איך אים אליין צעברעכן.“

„ביידע הענט און א פוס,“ האט קריס געזאגט קורץ. „יעצט.“

„יא, הער.“

„טאטע, ניין! ביטע, טאטע!“ האט דזשעפרי זיך צעשריגן. „איך בין דיין זון! דיין אייגן פלייש און בלוט!“

„יעצט געדענקסטו אז איך בין דיין טאטע?“ האט גערי געזאגט מיט א צעבראכן קול. „ווען האסטו מיך אמאל געפאלגט? אויב איך טו דאס, פארלירסטו א האנט אדער א פוס. אויב הער גארנער טוט דאס אליין, פארלירסטו דאס לעבן. דו...“



געריִ שטייט אנטקעגן זיין זון

פונקט דעמאלט האט מען געהערט פון דער טיר א שארפע, הויכע שטימע:

„וער וואגט אנצורירן מיין זון?“

אין זאל זענען אריינגעמארשירט א נייע גרופע מענער מיט ביקסן, און פאר זיי איז געגאנגען א פרוי מיט א שטאלצן, האַרטן פנים. דאס איז געווען מארא כימענעס, געריִס ווייב און דזשעפריִס מאמע, דער קאפ פון דער שטארקער משפחה כימענעס.

„די מאמע איז דא!“ האט דזשעפריִ אויסגעשריגן מיט פרייד. „יעצט זענט איר אלע פארטיג!“

„וואס טוסטו דא?“ האט געריִ געזאגט צו זיין ווייב. „גיי צוריק.“

„צוריק?“ האט מארא געענטפערט. „דזשעפרי איז מיין זון. וואס איז די עוולה אז איך שטעל זיך אויף פאר אים? דו ווילסט אים נישט באשיצן, וועל איך אים באשיצן. גיי אוועק פון וועג.“

„מאמע, זיי האבן מיך אלע געפייניגט,“ האט דזשעפרי זיך באקלאגט ווי א קליין קינד. „דו מוזט זיי לאזן באצאלן!“

„זארג זיך נישט, מיין קינד,“ האט מארא געזאגט. „ווער עס האט דיך אנגערירט, וועט באצאלן.“

„דו אליין האסט פארצערטלט דזשעפרי ביז ער איז אריין אין דעם בלאטע,“ האט געריי געזאגט. „גיי צוריק. מאך נישט די זאך נאך ערגער.“

„גערי, ווי וואגסטו אזוי רעדן צו מיר?“

„ווייסטו ווער ער איז?“ האט גערי געפרעגט, ווייזנדיג אויף קריס.

„עס אינטערעסירט מיך נישט ווער ער איז,“ האט מארא אפגעמאכט מיט דער האנט. „איך בין פון דער משפחה כימענעס. פאר וואס זאל איך אים קענען? ער איז קיינער.“

„אלטער, איך האב דיר דאך געזאגט זיך נישט אנצולייגן מיט מיר,“ האט דזשעפרי זיך אויפגעשטעלט מיט חוצפה הינטער זיין מאמע. „מאמע, ראם אים אוועק!“

„איר זענט שפעט געקומען,“ האט קריס געזאגט צו מארא רואיג. „לאמיך אייך דערציילן. אייער נארישער זון האט ערשט געשלאגן מיין זון.“

„מיין זון שלאגט דיינעם?“ האט מארא געלאכט. „אזוי דארף עס זיין.“

„מאמע, ווייז אים וער ס'איז דא דער באלעבאס! הרג'ע אים!“

„דער עפל פאלט נישט ווייט פונעם בוים,“ האט קריס געזאגט. „ס'איז צייט איך זאל אייך ביידע לערנען א לעקציע.“

„לערנען אונז א לעקציע?“ האט מארא אויסגעשריגן. „אלטער נאר, דו האסט טאקע א שטירן! איך וואלט געוואלט זען ווי דו פרובירסט.“

„ביטע, הער שוין אויף מאכן צרות,“ האט גערי געבעטן זיין ווייב. „קענסטו דאס טון?“

„גיי אוועק!“

מארא האט זיך דערנענטערט צו קריס, און אים אנגעקוקט פון קאפ ביז די פיס. „איך האב נאכגעפארשט וועגן דיר. דו ביסט סתם א ווורשטל־פארקויפער. איך פארשטיי. דו ווילסט זיך שטעלן פאר דיין יינגל. אבער שאד. היינט האסטו זיך אנגעלייגט מיט דער אומרעכטער.“

„דו קענסט מיך,“ האט דזשעפרי צוגעזאגט צו זיין מאמע. „איך הייב קיינמאל נישט אן קיין צרות אינדרויסן. זיין זון האט מיר דאס געטון. קוק נאר אויף מיין נאז, אויף מיין האנט!“

„שלאגט אים!“ האט מארא באפוילן צו אירע מענער.

„קיינער זאל זיך נישט רירן,“ האט קריס געזאגט מיט אזא קול אז די מענער זענען געבליבן שטיין. „פרובירט נאר.“ ער האט זיך

געווענדט צו מארא. „איר קענט אפילו נישט אייער אייגענעם נארישן זון. ער האט צעשטערט דעם שידוך פון מיין זון, און יעצט דרייט ער איבער די מעשה פאר אייערע אויגן, און איר גלייבט אים?“

„אזוי? מיין זון האט צוגענומען די כלה פון דיין זון?“ האט מארא געשמייכלט. „דאס באווייזט נאר אז דיין זון איז א נעבעך.“

„הערט אויף צו רעדן,“ האט גערי אויסגעשריגן. „האסטו א מושג וועד...“

אבער מארא האט אים איבערגעריסן, און אים געגעבן א פראסק פאר אלעמען. „א שיינער!“ האט דזשעפרי געלאכט.

„גערי, אונזער זון ווערט צעשלאגן, און דו טוסט גארנישט?“ האט מארא געשריגן. „איך שטעל זיך אויף פאר אים, און דו האלטסט מיך אפ? ביסטו בכלל זיין טאטע?“

קריס האט אויפגעהויבן די האנט. „גערי איז מיר ווי א ברודער,“ האט ער געזאגט. „און איר זענט זיין ווייב. צוליב אים ווייל איך נישט מאכן די זאך ערגער. בעט מחילה, איר ביידע, און מיר קענען דאס ענדיגן מיט כבוד.“

קאפיטל צען

דער טעלעפאן־רוף

„דו ווייסט נישט דיין פלאץ," האט מארא געזאגט צו קריס מיט פאראכטונג. דערנאך האט זי זיך געדרייט צו איר מאן. „גערי, הער מיך גוט אויס. איך האב חתונה געהאט מיט דיר, אבער איך בין נאך אלץ דער קאפ פון דער משפחה כימענעס. איך גיב דיר א געלעגנהייט: הרג'ע אים. און איך וועל ניצן די גאנצע מאכט פון דער משפחה כימענעס, אז דו זאלסט ווערן דער קעניג פון דער אונטערוועלט."

גערי האט זיך אויסגעגלייכט, און צום ערשטן מאל האט זיך זיין קול נישט געציטערט. „מארא כימענעס, איך האב דיך געליטן לאנג געגוג. דו מיינסט אז מען האט דרך ארץ פאר דיר? מען האט דרך ארץ פארן דאן! ווען ער וואלט נישט געהאלטן אלע משפחות אין ארדענונג, וואלט מען די משפחה כימענעס שוין לאנג צעריסן אויף שטיקער."

„דאס איז נארישקייטן," האט מארא אפגעמאכט. „די משפחה כימענעס איז אנגעקומען וואו מיר האלטן צוליב מיין מאמע. עס האט גארנישט צו טון מיט עפעס א ,דאן'."

„מארא," האט קריס שטיל געפרעגט, „איז דאס באמת וואס דו מיינסט?"

„גערי, איך ווייס געגנוי פון וואס דו האסט מורא," האט מארא ווייטער גערעדט, אן א קוק אויף קריס. „דו ביסט גארנישט נאר דעם דאנ'ס הונט. אבער דיין האר איז שוין פארשוואונדן פאר יארן. און דו ווארפסט נאך אלץ ארום מיט זיין נאמען? היינט פירט די משפחה כימענעס די אונטערוועלט."

אויף אירווינק האבן אירע מענער אנגעכאפט קריס פון ביידע זייטן און אים צוגעדריקט צו דער וואנט.

„וואס איז, אלטער?" האט דזשעפרי געלאכט. „דו ביסט פארשטומט? מיט א מינוט צוריק ביסטו געווען אזוי שטארק. יעצט האסטו גארנישט, הא?"

קריס האט נישט געקוקט אויף אים. ער האט געקוקט נאר אויף מארא. „מארא, בייס נישט די האנט וואס שפייזט דיך. איך גיב דיר א לעצטע געלעגנהייט. טראכט איידער דו רעדסט."

„וועסטו וואס מאכט א מענטש באמת לעכערליך?" האט מארא געזאגט. „א נעבעך אן קיין שום כח, וואס פירט זיך אויף ווי ער שטייט העכער פון אלעמען."

„דו פארשטייסט נאך אלץ נישט?" האט קריס אויסגעשריגן. ער האט זיך ארויסגעריסן פון די מענער'ס הענט, און מארא געגעבן א פראסק איבערן פנים.

אין זאל איז געווארן שטיל. מארא האט זיך אנגעכאפט פאר דער באק. „דו האסט מיך געשלאגן? א נידעריגער נעבעך ווי דו איז אפילו נישט ווערט צו רעדן מיט מיר, און דו האסט געוואגט מיך צו שלאגן?"

„איך האב קיינמאל נישט געמיינט,“ האט קריס געזאגט מיט א טרויעריגן קול, „אז די מענטשן וואס איך האב אויפגעהויבן, וועלן ארויסקומען אזעלכע כפויי טובה. דו האסט מיך אנטוישט.“

„אן אויסגעריבענער נעבעך פון דער גאס, און ער מאכט זיך נאך אלץ חשוב?“ האט מארא געזיפצט. אויף איר באפעל זענען אירע מענער ווידער געפאלן אויף קריס און אים אראפגעלייגט אויף די קני. „נו, ביסטו נאך אלץ אזוי שטארק?“

„מארא, איך ווארן דיך,“ האט גערי געזאגט. „טו נישט קיין נארישקייט. האסטו א מושג ווער ער איז?“



„מארא, איך ווארן דיך“

„עס אינטערעסירט מיך נישט וועמען ער איז! שווייג, דו נאר!“ האט מארא געשריגן. „איך האב מיך געשפילט מיט אים לאנג געגנוג.“ זי האט זיך געדרייט צו קריס. „יעצט וועט מיין זון שיסן אין דיר דריי מאל. אויב דו בלייבסט לעבן, האסטו מזל, און מיר זענען קוויט. אויב נישט, באשולדיג דיין שלעכט מזל.“

„האף נישט אומזיסט,“ האט דזשעפרי געשמייכלט, און אויפגעהויבן א ביקס. „היינט ביסטו טויט. לאמיך זיך אביסל אויסלאזן דעם כעס.“

קריס האט אויפגעהויבן דעם קאפ. „לאמיר מאכן אן אפמאך. גיט מיר איין מינוט צו מאכן איין טעלעפאן־רוף. דערנאך באשליסט, צי איר ווילט נאך אלץ דריקן אויפן צינגל.“

„איך האב דיך געליטן אזוי לאנג, וואס איז נאך איין מינוט?“ האט מארא געלאכט. „איך גיב דיר דריי. געגייס דיינע לעצטע אטעמס.“

קריס האט ארויסגענומען דעם טעלעפאן און געדרוקט א נומער. וועמען האט זיך אפגערופן אויף דער אנדערער זייט, האט ער געזאגט נאר צוויי ווערטער: „דאס בין איך.“



קריס רופט אן

„וועמען רופסטו?“ האט דזשעפרי געלאכט. „די פאליציי? רוף די פאליציי! דאס וועט דיך נישט ראטעווען. איך וועל דיר היינט מאכן צוויי לעכער. פון וואס האסטו מורא? פון מיר? מורא פון א וווּרשטל־פארקויפער? מיין מאמע פירט ניו יארק. זי זאגט ‚שפרינג‘, און אלע שפרינגען, די פאליציי אויך!“

קריס האט אראפגעלאזט דעם טעלעפאן פון אויער, און געקוקט גלייך אויף מארא. „טראכט גוט אויסדער איך רעד ווייטער. דער רוף איז נישט צו דער פאליציי. ווילט איר נאך אלץ אז איך זאל אים מאכן?“

„לאז אים רופן,“ האט מארא געזאגט. „איך וואלט געוואלט זען וועמען ער שלעפט אהער. דו האסט צוויי מינוט.“

געריִ האט זיך דערנענטערט צו זיין ווייב, און געריעדט שטיל, מיט א בלאסן פנים: „האסטו א מושג אין וואספארא צרות דו ביסט אריין?“

„אוי, געריִ, דו ווערסט אלט און צעמישט,“ האט מארא געענטפערט. „דו ווייסט דאך ווער איך בין. איך בין דא פאר מיין זון. האלט דיך אויס דערפון. ער איז א נידעריגער פון דער גאס, ער קען זיך נישט דערנענטערן אפילו א מייל צו די הויכע לייט.“ זי האט זיך געדרייט צו קריס. „נו, ווי לאנג נאך ביז דיינע מענטשן באווייזן זיך?“

אין יענעם מאמענט האט פלוצלינג אנגעהויבן קלינגען א טעלעפאן אין דעם שטילן זאל. אלע אויגן האבן זיך געדרייט צו דעם קלאנג.

„מען רופט דיך,“ האט מען געהערט א קול.

און אין יענעם רגע, פאר די אויגן פון אלע וואס זענען געשטאנען אין דער אלטער שטאל־פאבריק, האט זיך אנגעהויבן דער סוף פון דער משפחה כימענעס'עס שטאלץ, און דער אנהייב פון דער צוריקקער פון דעם קעניג פון דער אונטערוועלט.

נאכוואַרט

דא ענדיגט זיך דער ווידעא, אינמיטן דער מעשה. די באשרייבונג פונעם ווידעא דערציילט קורץ ווי אזוי עס גייט ווייטער:

קריס גארנער לייגט אוועק זיין פארשטעלונג פון א פשוטן ווורשטל־פארקויפער, און קומט צוריק ווי דער לעגענדארער קעניג פון דער אונטערוועלט. ער באשטראפט די פארעטער וואס האבן געסטראשעט זיין משפחה, און נעמט צוריק אלעס וואס מען האט פון אים צוגענומען.

זיי האבן אנגעפירט זיין זון, און יעצט מוזן זיי זיך שטעלן פאר די פאלגן.



דער באהאלטענער טאטע

דער מעכאניקער וואס איז געווען דער קעניג

א מעשה פון א שטילן טאטע אין א גאראזש,
וואס איז אויפגעשטאנען צו שיצן זיין זון

נאכדערציילט אויף אידיש

אינהאלט

הקדמה	3
קאפיטל איינס: דער מעכאניקער פון ברוקלין	4
קאפיטל צוויי: אין דער קיך פונעם רעסטאראן	11
קאפיטל דריי: דאס שפיל מיט די צוויי דראטן	16
קאפיטל פיר: דער טאטע קומט	20
קאפיטל פינף: „קני און בעט מחילה“	26
קאפיטל זעקס: איין טעלעפאן	31
קאפיטל זיבן: א נייער אנהייב	40
קאפיטל אכט: דער שיס־פלאץ אין מערב־דיסטריקט	46
קאפיטל ניין: סערגיי קומט	53
קאפיטל צען: דער פראקטיקאנט וואס האט זיך אפגעזאגט	60
קאפיטל עלף: אין גאלף־צענטער	65

הקדמה

די מעשה וואס מיר ברענגען דא איז נאכדערציילט אויף אידיש, אין אייגענע ווערטער, לויט דער ענגלישער דראמע „זיי האבן פארשעמט זיין קינד, דאן איז זיין טאטע, דער מאפיע־קעניג, צוריקגעקומען", פונעם יוטוב קאנאל גילדעד טעילס, בערך א שעה און אכט און צוואנציג מינוט לאנג.

עס איז א מעשה פון ויקטאר וואקער, א שטילער מעכאניקער אין א קליינעם גאראזש, וועמען אלע האבן געהאלטן פאר אן ארעמאן. קיינער, אפילו נישט זיין אייגענער זון איטען, האט נישט געוואוסט אז ער איז באמת דער פארזיצער פון דער גרופע בלעקוועל, דער מעכטיגסטער מאן אין ניו יארק'ס אונטערוועלט, וואס האט זיך באהאלטן צוואנציג יאר כדי זיין זון זאל וואקסן ערליך און ארבעטן מיט זיינע אייגענע כוחות. אבער וען רייכע און חוצפה'דיגע יונגע לייט פייניגן און פארשעמען זיין זון, הערט ער אויף זיך צו באהאלטן.

מיר האבן געהאלטן אלע געשעענישן לויט דער ריי, אבער די מעשה איז אנגעפאסט פאר א היימישן לייענער: קיין שום ליבשאפט ווערט נישט דערציילט, נאר דערמאנונגען פון א שידוך; די פרויען אין דער מעשה ווערן דערמאנט נאר וויפיל עס דארף זיין פאר דער מעשה, פשוט; שלעכטע ווערטער און מיאוסע זאכן זענען אויסגעלאזט; און די שלעגרייען און די שטראפן ווערן דערציילט קורץ, אן פרטים.

קאפיטל איינס

דער מעכאניקער פון ברוקלין

אין א קליינעם גאראזש אין ברוקלין, צווישן אלטע אויטאס און פעטיגע מכשירים, איז געשטאנען א מאן פון א יאר פופציג, מיט שווארצע הענט און א רואיגן בליק. די שכנים האבן אים גערופן „וויקטאר דער מעכאניקער“, א שטילער מענטש וואס פארריכט אויטאס, באצאלט זיין דירה־געלט צו דער צייט, און רעדט נישט קיין איבעריג ווארט. קיינער אין דער געגנט האט נישט געוואוסט אז דאס איז וויקטאר וואקער, דער מאן וואס האט אמאל געהאלטן גאנץ ניו יארק אין זיין האנט.



אין גאראזש אין ברוקלין

יענעם אינדערפרי איז ער געשטאנען אין הינטערשטן צימער פונעם גאראזש, און פאר אים איז געקניט א מאן מיט א בלאסן פנים. „איך האב פארדארבן, איך ווייס," האט דער מאן געבעטן מיט א ציטערנדיק קול. „איך שווער, איך וועל אלעס צוריקמאכן, נאר גיב מיר נאך א געלעגנהייט!"

„דאס איז דער וואס האט פארקוipט סטיוו," האט דערקלערט דער מאן וואס האט אים געבראכט, „און זינט דעמאלט רייט ער אויף אונזער רוקן."

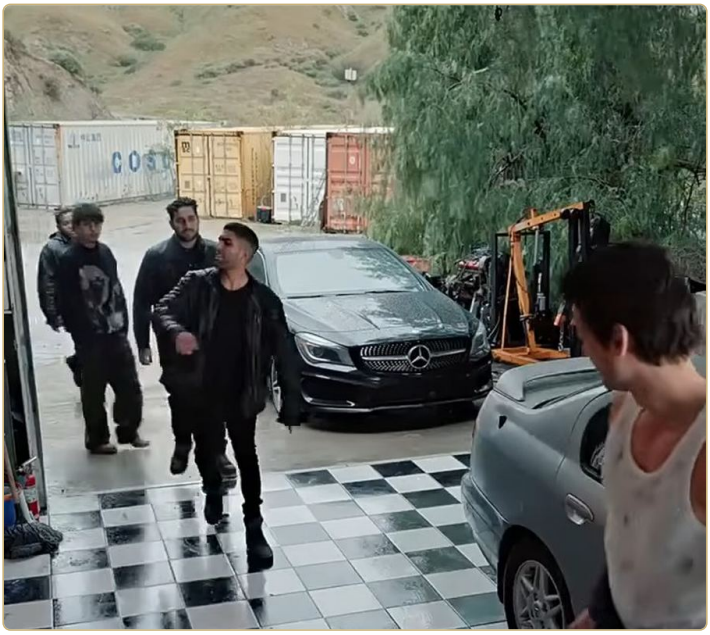
ויקטאר האט אפילו נישט אויפגעהויבן די אויגן פונעם מאטאר וואס ער האט געפוצט. „הערט אויף צו ברענגען אזעלכע זאכן צו

מיין טיר," האט ער געזאגט. „פון היינט און ווייטער רוימט איר אליין אויף אייערע אייגענע בלאטעס."

דער צווייטער מאן איז געווען מארקוס קאול, וויקטאר'ס אלטער רעכטע האנט, וועלכער האט יעצט געפירט די גרופע בלעקוועל אין זיין נאמען. מארקוס איז צוגעגאנגען נענטער. „באס, הער מיך אויס. סערגיי, וואס מען רופט אים ,דער בער', ער איז אינגאנצן ארויס פון די ריינען. ערשט האט ער אוועקגעראמט סטיוו, דערנאך האט מען דערטרונקען א יונג אין טייך, ווי ווילדע חיות. אן דיר וואס זאלסט האלטן די ליניע, קריכן די לייט אריין אין אונזער געגנט."

וויקטאר האט אוועקגעלייגט דעם שמאטע. „מארקוס, איך בין שוין צוואנציג יאר באגראבן, כדי מיין זון זאל אפילו נישט שמעקן פון די זאכן. איטען איז יעצט אריין אין איינעם פון די בעסטע אוניווערסיטעטן אין לאנד, אליין, מיט זיין אייגענעם קאפ. דאס וועל איך נישט צעשטערן פאר קיינעם. איך בין פארטיג מיט יענעם לעבן. איך פארריכט יעצט אויטאס."

נישט לאנג דערנאך האט זיך דערהערט א געלעדער פון מאטאציקלען. א כאפטע יונגע לייט מיט לעדערנע זשאקעטן זענען אריינגעפארן גלייך אין גאראזש. דער ערשטער פון זיי האט אראפגעשפרונגען און געשריגן: „היי, דו פעטיגער אלטער! ווער האט דיר ערלויבט אויפצוהענגען א שילד אויף אונזער געביט?"



די חבורה מיט די מאטאציקלען פארט אריין

„איך האב נישט געוואוסט אז איך דארף א דערלויבעניש,“ האט וויקטאר רואיג געענטפערט. „איך פיר א כשר'ן גאראזש. איך האב נישט געמיינט אז איך מוז קושן איינעמ'ס פינגערל כדי צו דרייען א שרויף.“

די חבורה האט זיך צעלאכט. „דו פירסט זיך נישט לויט די כללים, אלטער,“ האט דער אנפירער געזאגט, און מיט א שטאנג האט ער צעבראכן די שויב פון אן אויטא וואס איז געשטאנען צום פארריכטן. „נו, און יעצט, וועסטו דאס קענען פארריכטן?“

„יא,“ האט וויקטאר געזאגט.

ער האט צעבראכן נאך א שויב. „און יעצט?“

„מען קען עס נאך אלץ פארריכטן.“

„און דו וועסט עס מאכן ווי נייַ?“

„גאראנטירט.“

איינער פון די יונגען האט זיך אריינגעמישט: „באס, איך האב געברענגט מיין מאטאציקל אהער פאריגן חודש, און די בראָמזן האבן אויפגעהערט ארבעטן אינמיטן דעם שאסיי. כמעט געבליבן אויפן פלאץ.“

„אזוי?“ האט דער אנפירער געזאגט. „דאן איז ער אונז שולדיג. צעשלאגט אלעס! יעדע מכשיר, יעדן אויטא, אייַדער נאך איינער ווערט באשעדיגט!“

וויקטאר איז געשטאנען מיט די הענט אין די קעשענעס. „ס'איז זייער שיין פון אייך,“ האט ער געזאגט, „אז איר קומט אונטערשטיצן א היגע געשעפט. איך שעץ עס. יענע שויב וועט קאסטן טויזנט דאלער. די איבעריגע זאכן, צו זאגן דעם אמת, מאכט מיר נישט אויס וואס איר צעברעכט, אבי איר באצאלט, רוימט אויף, און גייט ארויס.“

„הערסטו?“ האט זיך דער יונג צעשריגן. „ער וויל אז איך זאל באצאלן און אויסוואשן די דיל ווי א שמש! איך וועל דיר גארנישט באצאלן, אלטער. איך וועל דיך צעקלאפן!“

„גלייב מיר, יונגערמאן,“ האט וויקטאר געזאגט, „דו קריגסט זיך יעצט מיט דעם אומריכטיגן מענטש.“

מארקוס איז ארויסגעקומען פונעם הינטערשטן צימער. „גענוג! גענוג! האסטו בכלל א געדאנק פאר וועמען דו שטייסט?“

„פאר אים?“ האט דער יונג געשפעט. „וואס ארט מיר ער?“

„דאס איז פונקט די פראבלעם,“ האט מארקוס געמורמלט. ער האט אנגעהויבן: „מיין ברודער, ער איז...“ אבער וויקטאר האט אים אפגעשטעלט מיט איין בליק: „שווייג.“

וויקטאר האט זיך אומגעקערט צום יונג. „דו האסט צעבראכן מיין שויב. איך דארף טויזנט דאלער. אדער איז עס צו טייער פאר דיר?“ אין א פאר מינוט ארום, נאך א קורצע און שארפע שלעגעריי, זענען די יונגען געלעגן אויף דער ערד, און דער אנפירער האט אים מיט ציטערנדיקע הענט אריינגעלייגט דאס געלט אין דער האנט. „יעצט,“ האט וויקטאר געזאגט, „רוימט אויף מיין גאראזש, און דערנאך גייט צוריק אין שולע און זוכט אייך א ריכטיגע ארבעט.“

וען די יונגען זענען אוועק, האט וויקטאר געקוקט אויף מארקוס. „וואס טוסטו דא? איך האב דיר געזאגט נישט צו קומען.“

„באס, נאר איין זאך,“ האט מארקוס געבעטן. „איך וויל אז מיין טיילער זאל זיך לערנען פון איטען. דיין זון, ער האט א רוקנביין; ער ארבעט זיך דורך דעם קאלעדזש מיט זיינע אייגענע כוחות. אבער טיילער, ער איז אריין אין שולע נאר מיט מיין געלט און מיינע פראטעקציעס. איך האב געטראכט, אפשר קען ער זיך א ביסל דרייען נעבן איטען.“

וויקטאר האט א ווייליע געטראכט. „זאג דיין זון ער זאל גיין ארבעטן, איין מאל אין לעבן, אין דעם כינעזישן רעסטאראן וואו

איטען ארבעט. און דערנאך וועל איך בעטן איטען אז ער זאל אים העלפן לערנען.“

„א דאנק, באס.“

„אבער נישט קיין ווארט דערפון צו איטען,“ האט וויקטאר געווארנט. „ער מיינט אז איך בין אן ארעמער מעכאניקער, און אזוי וויל איך עס האלטן. אזוי שטופט ער זיך אליין.“

„איך שווער ביי מיין לעבן, באס. נישט קיין איין ווארט.“

„גוט. יעצט גיי ארויס, דו שטערסט מיר צו ארבעטן.“

אין דער קיך פונעם רעסטאראן

אין א פשוטן כינעזישן רעסטאראן אין שטאט, ווייט פון די גלאנציקע געסער, האט איטען וואקער געארבעט צוויי שיכטן נאך די לימודים. ער איז געווען א יונגערמאן מיט א גוט הארץ, וואס האט געטראגן די שווערע קעסטלעך פאר אנדערע, און קיינמאל זיך נישט באקלאגט.



איטען ביי דער ארבעט אין רעסטאראן

„עלא, לאז מיך עס נעמען," האט ער געזאגט וועז זיין מיטארבעטערין, עלא, האט געשלעפט א שווערן קאסטן. „דו

ביסט דאך מיר געווען אזוי גוט מיט די מוזיק־שטונדן פאר גארנישט. דאס איז דאס וויניגסטע וואס איך קען טון.“

עלא האט ג'טענה'ט אז ער דארף נישט, אבער ער האט געהאט זיין שטייגער. אין דער שטיל האט ער איר דערציילט אז זינט דער מאמע פון סאפיא איז קראנק געווארן, גיט ער אוועק יעדן גראשן וואס בלייבט איבער נאך די חובות. סאפיא איז געווען א מיידל וואס ער האט געהאלטן אז מען וועט מיט איר מאכן א שידוך, און ער האט זיך געפילט שולדיג צו איר.

„זי האט מיר געראטעוועט דאס לעבן,“ האט ער דערקלערט. „געדענקסט יענעם זומער ביים ים, ווען איך בין כמעט דערטרונקען געווארן אין וואסער? זי האט מיך ארויסגעצויגן.“

עלא האט אים אנגעקוקט מיט א מאדנעם בליק. „איטען, ביסטו זיכער אז דאס איז געווען סאפיא?“

„פארוואס נישט? זי איז געווען דארט ווען איך בין צו זיך געקומען. זי האט מיר אליין געזאגט.“

„איך... באמת...“ האט עלא אנגעהויבן, אבער פונקט דעמאלט האט זיך די טיר פון דער קיך געעפנט מיט א קלאפ.

אריין איז טיילער קאול, דער זון פון מארקוס. ער האט זיך ארומגעקוקט מיט פאראכטונג. „דאס איז אט די לאך וואס דער אלטער רעדט אלעמאל דערפון? ער וויל איך זאל לערנען. גוט. אבער יעצט וויל ער אויך איך זאל זיך ארומדרייען אין דער פעטיגער קיך?“ ער האט אראפגעווארפן פון טיש א טאץ מיט

טעלער, און די שערבלעך זענען געפלויגן איבער דער דיל. „איר ווילט איך זאל אויפרוימען? אט האסטו.“

„הער אויף!“ האט עלא געשריגן. „דו קענסט נישט אריינקומען און צעשטערן דעם פלאץ. גיי ארויס!“

„קוק נאר, די וועכטערין רעדט,“ האט טיילער געשפעט. „זאלסט מיר לערנען דרך ארץ?“ ער האט אויסגענאסן א טאפ זופ אויף דער דיל פאר איטען'ס פיס. „רוים עס אויף, קיך־יינגל. דו ביסט דאך אויך דער שמש דא, יא?“

„דו ביסט אינגאנצן ארויס פון שורה,“ האט איטען געזאגט, די פויסטן אנגעקוועטשט.

„איך טו וואס איך וויל,“ האט טיילער געלאכט.

און דעמאלט איז הינטער אים אריינגעקומען סאפיא. איטען איז געבליבן שטיין. „סאפיא? וואס טוסטו דא? דו דארפסט דאך זיין אינדערהיים ביי דיין מאמע. פארוואס ביסטו דא מיט דעם?“

„טיילער, ארגער זיך נישט אויף אזא פשוטן מענטש,“ האט סאפיא געזאגט, אן אנקוקן איטען.

עלא האט נישט געקענט שווייגן. „סאפיא, וואס טוסטו? ער איז דיר נאר געווען גוט!“

„גוט?“ האט סאפיא געשפעט. „ארבעטן צוויי שיכטן פאר א פאר גראשנס, וואס טויג מיר דאס? אויב ער איז דיר אזוי גוט, קענסטו אים האבן. טיילער'ס מאמע פירט די משפחה ווילסאן, און זיין טאטע איז דער אמת'ער באס, דער פארזיצער פון דער

גרופע בלעקוועל. דערפאר היט אייערע מיילער. און מיט וועמען איך גיי, דאס איז נישט אייער געשעפט.“

„מיר האבן געדאדט פון א שידוך!“ האט איטען געזאגט. „וי אזוי איז עס נישט מיין געשעפט?“

„דו ביסט נאר געווען באקוועם,“ האט סאפיא קאלט געענטפערט. „איטען, ס'איז פארטיג. איך האב שוין לאנג געוואלט אוועקגיין, נאר טיילער האט געמיינט אז ס'וועט זיין א שפאס צו זען דיין פנים ווען דו וועסט אלעס דערוויסן. האב איך געשפילט די ראלע.“

טיילער און זיינע חברים האבן אנגעהויבן צו פילמירן איטען מיט די טעלעפאנען, און האבן אים ארויפגעזעצט א נארישע היטל אויפן קאפ, כדי צו מאכן חוזק. „א פערפעקטער נאר,“ האט איינער פון זיי געלאכט. „קוק נאר אויף זיין פנים!“

„וי אזוי קענסטו דאס טון, סאפיא?“ האט עלא געפרעגט. „ער האט דיר געגעבן אלעס.“

„קען מען באצאלן חובות מיט גוטסקייט?“ האט סאפיא געזאגט. „קען דאס מיר קויפן דאס לעבן וואס איך ווייל?“

„טיילער איז פון די רייכסטע אין ניו יארק,“ האט זי צוגעלייגט. „און דו? דיין טאטע איז נאר אן ארעמער מעכאניקער. מיט וואס וועסטו זיך קריגן מיט אים? מיט דיינע טרינקגעלט?“

„רעד נישט אזוי וועגן מיין טאטן!“ האט איטען אויפגעשריגן. „ער האט אויסגעליידיגט אלעס וואס ער האט געהאט כדי צו

העלפן באצאלן דיין מאמע'ס דאקטוירים, און אזוי באצאלסטו אים צוריק?"

„נו, און?" האט סאפיא געזאגט. „דאס געלט וואס טיילער האט מיר געגעבן פאריגן חודש איז מער ווי דיין טאטע וועט פארדינען אין זיין גאנצן לעבן."

„הערסט?" האט טיילער צוגעלייגט. „דיין טאטע איז א גארנישט, פונקט ווי דו. און באלד וועסטו זיין וויניגער פון דעם."

„דו מיינסט אז געלט מאכט דיך אומאנרירבארר?" האט איטען געפרעגט.

„יא. מיט געלט קען איך טון וואס איך וויל. און דערצו איז מיין טאטע א מאפיע־באס. איך ברעך נישט די כללים; איך בין די כללים."

„דו ביסט נאר א פחדן וואס באהאלט זיך הינטער זיין געלט," האט איטען געזאגט. „קריג זיך מיט מיר, איינער קעגן איינעם. קיין חברה, קיין טאטע. נאר דו און איך."

טיילער האט זיך צעלאכט. „הערט נאר, דער ארעמאן וויל זיך שלאגן מיט מיר איינער אויף איינעם. נו גוט, איך וועל דיר טון די טובה."

קאפיטל דריי

דאס שפיל מיט די צוויי דראטן

איטען האט נישט געוואוסט אז טיילער האט קיינמאל נישט געמיינט קיין ערליכן קאמף. אנשטאט א פלאץ פאר א קריג, האבן טיילער'ס לייט אים געכאפט, און אויך עלא, וואס איז אים נאכגעלאפן, און זיי אוועקגעפירט צו א פינצטערן קעלער אונטער טיילער'ס באליבטן נאכט־קלוב.

אין זעלבן מאמענט, אין א גרויסן לאגער אויפן ברעג פון שטאט, האט וויקטאר וואקער צונויפגערופן זיינע אלטע לייט, די מענער וואס האבן אים נישט געזען שוין צוואנציג יאר. אינמיטן האט ער באקומען א טעלעפאן פון אן אומבאקאנטן: „דיין זון האט אויפגעברענגט די אומריכטיגע מענטשן. אויב דו ווילסט אז ער זאל נאך אטעמען, ברענג געלט.“

וויקטאר האט אוועקגעלייגט דעם טעלעפאן און זיך אומגעקערט צו זיינע לייט. „איך האב אייך אהערגערופן פאר איין סיבה. איינער האט צוגענומען מיין זון. מיר ארט נישט וועט ס'איז. געפינט איטען און ברענגט אים אהיים. און וועט עס שטעלט זיך אין וועג, זאל באצאלן דערפאר.“

„יא, באס!“ האבן די מענער אויסגעשריגן, און די אויטאס זענען ארויס איינס נאכן אנדערן אין דער נאכט.



וויקטאר פארט זוכן זיין זון

אינעם קעלער האט טיילער אויסגעשפרייט די הענט ווי א בעל־הבית. „ברוך הבא אין מיין וועלט, קיך־יינגל. היינט שפילן מיר עפעס א שפאסיגס.“ ער האט אנגעוויזן אויף צוויי קליינע קעסטלעך מיט דראטן, צוגעבונדן צו איטען און צו עלא. „צוויי באמבעס. דו האסט דעם בלויען דראט, זי האט דעם רויטן. שניידסט דעם בלויען, שטארבסטו. שניידסט דעם רויטן, שטארבט זי.“

„ניין!“ האט איטען געשריגן. „לאז עלא גיין. זי האט גארנישט צו טון דערמיט!“

„איך האב ליב צו זען מענטשן ווי דיך,“ האט טיילער געזאגט. „ארעמע, אן קיין כח, שפילן זיך ערליך ביז דער זייגער הייבט אן

צו טיקן. דאן פארראטן זיי איינער דעם אנדערן נאר כדי ווייטער צו אטעמען. איין מינוט. אויב דו קלייבסט נישט, גייען ביידע אוועק.“

אין דער זעלבער צייט האט איינער פון וויקטארס לייט אים געמאלדן אין אויטא: „באס, א גליק אז דו האסט אריינגעלייגט א סימן אין איטען'ס טעלעפאן. מיר האבן אים געפונען.“

„ער מוז זיין גאנץ,“ האט וויקטאר געזאגט. „אויב מען האט אים אנגעירט אפילו מיט א שפילקע, וועט ווער עס איז באצאלן.“ ביים קלוב האט ער געהייסן זיינע לייט ווארטן אינדרויסן. „איך גיי אריין אליין. און געדענקט, ברענגט נישט ארויס מיין נאמען.“

אינעם קעלער האט עלא געבעטן: „איטען, שניידט דעם רויטן. איך וויל נישט אז דו זאלסט שטארבן.“

„ניין. דו ביסט דא צוליב מיר. אויב איינער דארף שטארבן, וועל דאס זיין איך.“

„אוי, ווי ריירנדיק,“ האט טיילער געשפעט. „כמעט וויין איך.“

„איטען,“ האט עלא געזאגט, „אויב מיר וועלן ארויסקומען פון דעם לעבעדיג, וועל איך דיר דערציילן דעם אמת וועגן יענער נאכט וועו דו ביסט כמעט דערטרונקען געווארן.“

„גיכער!“ האט טיילער געשריגן. „צען סעקונדעס!“

איטען האט געגומען די שער, ארויפגעלייגט ביידע דראטן צוזאמען, און מיט איין שניט איבערגעשניטן ביידע אויף איין

מאל. אלע האבן זיך פארכאפט דעם אטעם, און... גארנישט. די באמבעס זענען שטיל געבליבן.

„וואס? ווי אזוי האסטו דאס געטון?“ האט טיילער אויפגעשריגן.

„לייען אמאל א ספר,“ האט איטען געענטפערט. „אזא היימגעמאכטע זאך ווערט קורץ־געשלאסן ווען מען שניידט ביידע דראטן אויף איין מאל.“

טיילער'ס פנים איז געווארן רויט. „נו גוט,“ האט ער געזאגט. „יעצט הייבט זיך אן דער אמת'ער שפאס.“

קאפיטל פיר

דער טאטע קומט

טיילער'ס לייט האבן אריינגעשטופט עלא אין א שטאלענעם שטייג אין ווינקל פונעם קעלער. איטען האט זיך געריסן פון די הענט וואס האבן אים געהאלטן. „לאז זי! וואס דו ווילסט, טו מיט מיר!"

„מיט דיר?" האט טיילער געזאגט. „דיינע נירן זענען ווערט א שיין ביסל געלט ביי די שלעכטע הענדלער. און זי, א קלוגע תלמידה פון א גוטער שולע, די וועט מען פארקויפן צו שלעכטע לייט אויף אן אינזל ווייט אוועק, און זי וועט ברענגען מער געלט ווי דיינע אלע גלידער."

„דו רשע!" האט איטען געשריגן.



איינער פון טיילער'ס לייט

סאפיא, וואס איז געשטאנען נעבן טיילער, האט קאלט געזאגט: „איטען, דו קענסט נישט געווינען קעגן טיילער. די קויפער זענען שוין אויפן וועג. פיר זיך שיין, אפשר וועסטו נישט אזוי ליידן.“

„אויב איר רירט מיך אדער זי אן,“ האט איטען געזאגט, „וועט מיין טאטע דאס נישט לאזן אזוי.“

„וער? יענער פעטיגער מעכאניקער?“ האט טיילער זיך צעלאכט. „וואס וועט ער טון? פארקויפן זיינע מכשירים כדי צו באצאלן אויסלייז פאר דיר? אדער ברענגען זיין מאפיע־ארמיי?“ ער האט געגעבן א צייכן. „צעברעכט אים די פיס.“

איטען האט אויסגעשריגן פון וויטאג. עלא האט געקלאפט אויף די שטאנגען פונעם שטייג און געבעטן, אבער טיילער'ס לייט

האבן נאר געלאכט. „רעד נאך אביסל,“ האט טיילער געזאגט, „און די נעקסטע מאל נעם איך דיינע הענט.“ דערנאך האט ער געהייסן אויפמאכן דעם שטייג און עלא ארויסשלעפן.

אין יענעם מאמענט האט זיך די טיר אויפגעריסן. וויקטאר וואקער איז אריינגעקומען, און אין א פאר העכסט שנעלע באוועגונגען זענען די ערשטע וועכטער געלעגן אויף דער ערד. ער איז צוגעלאפן צו זיין זון. „ביסטו אין ארדענונג?“

„קוק נאר,“ האט טיילער געשפעט, „א הארציקע סצענע. איטען'ס מעכאניקער־טאטע האט זיך באשלאסן צו שפילן דעם העלד.“

„קיין שום וועג,“ האט איינער פון זיינע לייט געמורמלט. „דער מעכאניקער קען זיך אזוי באוועגן?“

וויקטאר האט דערזען סאפיא. „סאפיא, וואס טוסטו דא? און וואס האט מען געטון מיט מיין זון?“

„דיין זון האט זיך געשטעלט קעגן איינעם וואס איז פיל העכער פון אים,“ האט זי געענטפערט. „נישט אזוי, טיילער?“

„ניין,“ האט וויקטאר געזאגט. „איטען היט זיך פון צרות. אויב ס'איז דא א קריג, האט ער עס נישט אנגעהויבן. איך נעם מיין זון אהיים. וואס איז דער פרייז?“

„פרייז?“ האט טיילער געשריגן. „דיין יונג האט מיר געגעבן א זעץ אין קין!“

„טאטע, זיי האבן אנגעהויבן,“ האט איטען געזאגט.

„מאכט אויף דעם שטייג,“ האט וויקטאר געזאגט. „לאזט זי ארויס.“

„דו ביסט א וויץ, אלטער,“ האט טיילער געזאגט. „קני אראפ אויף די קני, פוץ מיר אויס די שיך, און שיק מיר א מיליאן דאלער. דעמאלט קענסטו ארויסהינקען פון דאנעט מיט דיין יונג.“

„געלט איז נישט די פראבלעם,“ האט וויקטאר געענטפערט. „אבער דו ווילסט איך זאל קניען פאר דיר? עס וועט דיר נישט געפעלן ווען איך הער אויף צו זיין איידל.“

טיילער האט זיך דערנענטערט, און וויקטאר האט אים מיט איין שנעלן טריט אוועקגעווארפן אויף דער ערד. „וואו זענען דיינע מאניערן? דער נעקסטער מאל וועל איך נישט צילן אזוי הויך.“

„דו האסט מיך געשלאגן!“ האט טיילער געקרעכצט. „ווייסטו בכלל ווער מיין טאטע איז? מארקוס קאול, דער קעניג פון ניו יארק'ס אונטערוועלט!“

„מארקוס?“ האט וויקטאר געזאגט. „אויב אזוי ביסטו טיילער. דאן זאל מארקוס אליין אויסגלייכן זיין זון'ס צרות.“

טיילער האט געופן זיינע לייט צו הילף, און א גאנצע חבורה איז אריינגעלאפן אין קעלער. וויקטאר האט זיך געשלאגן מיט זיי, איינער נאכן אנדערן, ביז ער איז געבליבן שטיין שווער אטעמענדיק. איטען האט זיך אויפגעהויבן מיט די לעצטע כוחות. „לאזט מיין טאטן און עלא צורו! וואס איר האט, נעמט עס ארויס אויף מיר. איך בין דא!“

„דו מיינסט אז דיין לעבן איז עפעס ווערט?“ האט טיילער געשפעט.

„דו טארסט נישט רעדן אזוי צו מיין זון,“ האט ויקטאר געזאגט, און צו איטען: „הער מיר צו, יעדער מענטש באגעגנט אמאל שלעכטע לייט ווען ער פאלט דאס ערשטע מאל. טראג עס נישט מיט דיר ווייטער.“

„ארעמע לייט באשולדיגן אלעמאל די וועלט,“ האט טיילער געזאגט. „מיר, מיר פארמאגן זי. גיב מיר מיין ביקס! איך וועל אים ענדיגן יעצט!“

„אבער הער קאול האט געזאגט אז ביקסן זענען נאר צו פארטיידיקן זיך,“ האט איינער פון זיינע לייט פרובירט.

„שווייג!“ טיילער האט געכאפט דעם ביקס און געשאסן, און די קויל האט געטראפן איטען, וואס האט זיך געשטעלט פאר זיין טאטן.

ויקטאר האט אים אויפגעכאפט. „קוק אויף מיר. ס'וועט זיין גוט מיט דיר.“ דערנאך האט ער זיך אומגעקערט צו טיילער. „איך האב צוואנציג מיליאן. אלעס איז דיינס, נאר לאז מיך אים אוועקפירן אין שפיטאל.“

„צו שפעט,“ האט טיילער געזאגט.

פונקט דעמאלט האט זיך די טיר ווידער געעפנט, און מארקוס קאול איז אריינגעקומען מיט זיינע לייט. „באס!“

„מיין טאטע איז דא!“ האט טיילער אויסגעשריגן מיט פרייד. „יעצט ביסטו פארטיג! דו האסט אנגעריט דעם קעניג פון דער מאפיע!“

„פירט מיין זון אין שפיטאל, תיכף,“ האט וויקטאר געזאגט צו מארקוס'ס לייט.

„ניין, טאטע, מיר גייען צוזאמען,“ האט איטען געבעטן.

„דו ערשט. איך וועל זיך דא אליין באזארגן, גלייב מיר.“ עלא האט אנגענומען איטען'ס ארעם. „זייט פארזיכטיג,“ האט זי געזאגט, און זיי זענען אוועק.

„קני און בעט מחילה“

„היי, וואר האט דיר ערלויבט צו גיין?“ האט טיילער געשריגן נאך זיי.

„טיילער, לאז זיי גיין,“ האט מארקוס געזאגט.



מארקוס קומט אן

טיילער האט נישט פארשטאנען. „דו קוקסט צופיל העלדן־פילמען, אלטער,“ האט ער געזאגט צו וויקטאר. „דו

מיינסט אז דו ביסט א שטארקער איינזאמער וואלף? טאטע, דערצייל אים ווי אזוי אזא געשיכטע ענדיגט זיך געווענליך.“

מארקוס האט נישט געענטפערט. „וואס איז געשען, מארקוס?“ האט וויקטאר געפרעגט רואיג. „ביסטו ווייך געווארן? אלט? ווי אזוי ביסטו אנגעקומען צו אזא זון?“

„טאטע, פארוואס זאגסטו גארנישט?“ האט טיילער געשריגן. „ווייסטו מיט וועמען דו רעדסט? דו האסט מיך געשלאגן פאר א מעכאניקער! איך האב געדארפט הערן צו דער מאמע. וואס דארף איך דיין קאלעדזש־פלאן? איך וואלט געקענט לעבן פון איר געלט סיי ווי סיי.“

„דו ביסט צעפעסטעט אינגאנצן,“ האט מארקוס געזאגט. „דאס איז די פראבלעם!“

„דיר האט קיינמאל נישט געארט פון מיר! דו ביסט קיינמאל נישט געווען ווי א ריכטיגער טאטע!“

„גענוג!“ האט מארקוס אויסגעשריגן. „דו האסט אראפגעשלעפט די גאנצע משפחה אין גיהנום, ווייל דו קענסט נישט האלטן דיינע הענט ביי זיך! יעצט קני אראפ און בעט מחילה.“

„קיינמאל!“

טיילער'ס חברים האבן זיך נישט געקענט גלייבן. „וואס גייט דא פאר? הער קאול וויל אז טיילער זאל בעטן מחילה ביי אים? ווער איז דער מאן?“

„ער איז נאר א מעכאניקער,“ האט טיילער געזאגט.

„קני אראפ. בעט מחילה. יעצט,“ האט מארקוס געזאגט.

„און אויב נישט?“

„דאן וועסטו ענדיגן ווי...“ מארקוס האט נישט געקענט ענדיגן דעם זאץ.

טיילער האט אויפגעהויבן דעם ביקס און אים געצילט גלייך אויף וויקטאר. „גיי אוועק פון מיין וועג. קני אדער שטארב.“

וויקטאר האט געקוקט אויף דעם יונג, און אין זיין הארץ האט ער געטראכט: „אויב איטען וואלט אמאל געוואוסט וער איך בין באמת, די אימפעריע, די מאכט, וואלט ער אפשר געקענט ענדיגן פונקט אזוי ווי דער.“ הויך האט ער געזאגט: „וער עס האט אמאל געהאלטן א ביקס צו מיר אזוי, איז שוין לאנג נישט דא.“

„טיילער, ביסטו משוגע? לייג אראפ דעם ביקס!“ האט מארקוס געשריגן.

„גיי אוועק, דו פחדן! איך האב געדארפט הערן צו דער מאמע, זי איז די איינציגע וואס האט מיך טאקע ליב געהאט. קני אראפ, אלטער!“

מארקוס האט זיך אראפגעלאזט אויף די קני פאר וויקטאר. „באס, ביטע, שוין אים. ער איז יונג, ער איז נאריש. אלעס איז אויף מיר.“

„מארקוס, דו קענסט מיין כלל,“ האט וויקטאר געזאגט. „קיינער האלט נישט קיין ביקס צו מיר.“

„טאטע, פארוואס ציטערסטו אזוי פאר אים? ער איז נאר א מעכאניקער!“

„שווייג! ווילסטו אז מען זאל אונז אלע אומברענגען?“ מארקוס האט דערנאך גענומען דעם ביקס פון טיילער'ס הענט. „טיילער איז אריבער די גרעניץ,“ האט וויקטאר געזאגט. מארקוס האט פארשטאנען וואס דער באס מיינט. „לאזט אים לעבן,“ האט מארקוס געבעטן מיט א געבראכן קול, און פון וויקטאר'ס בליק האט ער פארשטאנען אז דער שטראף וועט זיין שווער: טיילער וועט פארלירן זיינע הענט און א פוס, אבער ער וועט בלייבן לעבן.

„טאטע, טאטע! דו דארפסט נישט הערן צו אים! הער אויף! איך בין דיין זון!“ האט טיילער אויסגעשריגן.

„איך האב דיך נישט ריכטיג דערצויגן, מיין זון,“ האט מארקוס געזאגט, טרערן אין די אויגן. „יעצט האב איך נישט קיין ברירה. דאס איז דער אינציגער וועג וואס דו וועסט בלייבן לעבן.“

„ניין, ניין, ניין! ביטע, נישט!“

„האלט!“ האט א קול אויסגעשריגן פון דער טיר. „ווער עס רירט אן מיין זון, דעם וועל איך פארברענען דעם גאנצן פלאץ!“

אריין איז פיאנא ווילסאן, טיילער'ס מאמע, די הארטע פירערין פון דער משפחה ווילסאן, מיט א גאנצע חבורה באוואפנטע וועכטער הינטער איר.

„די מאמע איז דא,“ האט טיילער געשריגן מיט פרייד צו וויקטאר. „יעצט ביסטו שוין גאר פארטיג!“

„פיאנא, וואס טוסטו דא?“ האט מארקוס געזאגט. „גיי אהיים.“

„גיי אהיים? דאס איז אונזער זון! אויב דו שטעלסט זיך נישט פאר אים, וועל איך!“

„מאמע, זיי האבן מיך געוואלט אומברענגען,“ האט טיילער געקלאגט. „זיי זאלן באצאלן, ביידע!“

„שא, מיין קינד,“ האט פיאנא געזאגט. „וער עס האט דיך היינט אנגעריט, וועט פאר דעם ענטפערן.“

קאפיטל זעקס

איין טעלעפאן

פיאנא האט זיך אומגעקערט צו איר מאן מיט כעס. „זעסטו וואס דו האסט פון אים געמאכט? נעם זיך אוועק פון דאנעט!“

„פיאנא, ווייסטו בכלל ווער ער איז?“ האט מארקוס געפרואווט.

„מיר ארט נישט ווער ער איז. ווער עס רירט אן מיין זון, דעם באגראב איך.“

„איך האב דיר געזאגט, אלטער,“ האט טיילער געשפעט צו וויקטאר. „דו האסט געדארפט וויסן דיין ארט. יעצט ביסטו א טויטער.“

וויקטאר האט זיך נישט גערירט. „וויבאלד דו ביסט שפעט געקומען, וועל איך דיר דערציילן וואס דא איז געשען,“ האט ער געזאגט צו פיאנא. „דיין זון האט געפיינ׳גט מיין זון און אריינגעשאסן אין אים.“

„אויב מיין זון האט דאס געטון,“ האט פיאנא געענטפערט קאלט, „האט עס דיין זון פארדינט. ווער עס שטעלט זיך אין מיין זון׳ס וועג, דאס איז וואס עס קומט אים.“

„יעצט פארשטיי איך פון וואו טיילער האט עס,“ האט וויקטאר געזאגט. „זיך ווייזט אויס אז איר ביידע האט קיינמאל נישט

געשמעקט וואס עס הייסט אפצאל. אבער א גליק פאר אייך, היינט הייבט זיך אן דער שיעור.“

„איך האב דיך נאכגעקוקט, מעכאניקער,“ האט פיאנא געזאגט. „דו האסט נישט קיין גראשן אין קעשענע. איך פארשטיי, דו ווילסט שפילן דעם גרויסן טאטן פאר דיין יונג. אבער דו ביסט אריינגעטרעטן אין דעם אומריכטיגן זאמד־קאסטן.“

„פיאנא, דו האסט פארלוירן דעם שכל!“ האט מארקוס געשריגן. „מאך צו דאס מויל תיכף!“

„אונזער זון איז באפאלן און פארשעמט געווארן, און דו ביסט געזעסן מיט די הענט אין די קעשענעס. נעם זיך אוועק פון מיין וועג. כ'האב חתונה געהאט מיט דיר, אבער איך פיר די משפחה ווילסאן.“ זי האט ארויסגענומען א מעסער און עס געשטופט אין מארקוס'ס האנט. „דא האסטו א געלעגנהייט צו פארריכטן. שניידט אפ די האנט פונעם מענטש וואס האט אנגעירט מיין זון.“

„פיאנא, איך קען שוין נישט מיט דיר!“ האט מארקוס אויסגעשריגן. „דו מיינסט אז דו ביסט ארויפגעקומען צום שפיץ מיט דיין אייגענעם חן? יעדער דאלער, יעדער גאס, יעדער וואס בוקט זיך פאר דיר, עקזיסטירט נאר צוליב וויקטאר וואקער. אן אים, וואס האט צעבראכן יעדע באנדע וואס האט געקוקט קרום אויף דער שטאט, וואלט די משפחה ווילסאן קיינמאל נישט דערגרייכט אזא הויך ארט.“



מארקוס

„טאטע דערציילט ווידער די מעשה'לע," האט טיילער געלאכט. „אלעס וואס מיר האבן איז צוליב דער מאמע, נישט צוליב עפעס א גייסט מיטן נאמען וואקער."

„מארקוס, איך ווייס פארוואס דו ציטערסט," האט פיאנא געזאגט. „ווייל דו ביסט שוין אזוי לאנג געווען וואקער'ס הינטל, אז דו האסט פארגעסן ווי אזוי מען בייסט. אבער דער גרויסער באס וואקער איז נאר א גייסט. ער ליגט מסתמא ערגעץ אין א רינשטאק."

„פיאנא," האט ויקטאר געזאגט רואיג, „א גוטע עצה פאר דיר: פארגעס קיינמאל נישט ווער ס'האלט דיך אויף די פיס. און א

וואַרענונג: היט זיך גוט וואס עס קומט נאך ארויס פון דיין מויל.“

„ווייסטו וואַר איז דער טרויעריגסטער סארט מענטש?“ האט זי זיך צעלאכט. „דער ארעמאן וואס מיינט נאך אלץ אז ער איז עמיצער. אזוי ווי דו. משוגע, אומנוצלעך.“ זי האט זיך דערנענטערט צו אים צו שטופן, אבער וויקטאר האט מיט איין שארפער באוועגונג אוועקגעשטופט איר האנט, און זי איז צוריקגעפאלן א טריט.

„דו האסט זיך גענואגט מיך אנצורירן!“ האט זי געשריגן, און ארויסגעכאפט א ביקס.

„פיאנא, וואס טוסטו? לייג עס אראפ תיכף!“ האט מארקוס געשריגן. „אויב דו טוסט דאס, איז נישטא קיין צוריקקומען!“

„מיר ארט נישט וואַר מיינט אז ער איז. דו פחדן! איך האב שוין גענוג געשפילט איידל.“ זי האט געגעבן טיילער א גרויסן שיסער. „דא, מיין קינד. צוויי קוילן אין זיין ברוסט. אויב ער אטעמט נאך דערנאך, וועלן מיר זאגן אז מיר זענען גלייך.“

„פיאנא,“ האט וויקטאר געזאגט, „איין מינוט. נאר איין טעלעפאן. און דערנאך קענט איר באשליסן צי איר ווילט נאך אלץ שיסן.“

„ער וויל א מינוט!“ האט פיאנא זיך צעלאכט. „נו גוט, וואס איז נאך איין מינוט? איך גיב דיר דריי. אנטוישט מיך נישט, מעכאניקער.“

וויקטאר האט אויפגעהויבן זיין טעלעפאן און געזאגט קורץ: „יא, דאס בין איך.“ און מער גארנישט.

„וועמען רופסטו? די פאליציי?“ האט טיילער געשפעט. „גרויסע רייד פריער, און יעצט שלעפט ער די צייט.“

„מארקוס האט רעכט,“ האט וויקטאר געזאגט. „נאך דעם טעלעפאן וועט קיינער שוין נישט קענען ארויסנעמען דיך פונעם פייער. איר זאלט גלייך באקומען א טעלעפאן.“

און טאקע, פיאנא'ס טעלעפאן האט געקלונגען. אויפן צווייטן עק איז געווען איר געשעפטס־פירער, דער קול צעטומלט: „פיאנא, עפעס איז נישט גוט! אלע פראיעקטן אין לאנד זענען אפגעשטעלט! די קאזינאס זענען באפאלן געווארן פון דער פאליציי אויף איין מאל! די אקציעס פאלן אן א סוף, דער ווערט איז פארשוואונדן אין א פאר מינוט!“



איין טעלעפאן, און די אקציעס פאלן

„און די חשבונות אין אויסלאנד?“

„פארפרוירן. אלעס. די ארבעט אין אויסלאנד איז אינגאנצן צעפאלן.“ דער קול האט זיך אפגעשטעלט. „און... דיין עלטסטער ברודער איז אומגעקומען אין אויסלאנד. און דיין טאטע האט באקומען א הארץ־אטאקע דא אין זיצונג־צימער; ער ליגט אויפן אפעראציע־טיש.“

„רופט מיין צווייטן ברודער! מיר דארפן...“

„פיאנא, דיין צווייטער ברודער'ס וועכטער זענען אלע נישטא, און ער אליין אויך.“

פיאנא'ס הענט האבן אנגעהויבן ציטערן. נאך א טעלעפאן: „פיאנא, דיין מאמע האט יעצט געמאלדן: די גרופע ווילסאן איז אפיציעל באנקראט.“

„מאמע, מאמע, וואס איז?“ האט טיילער געפרעגט.

„דו!“ האט פיאנא אויסגעשריגן צו וויקטאר. „דו האסט צעשטערט די גרופע ווילסאן!“

„מיט איין טעלעפאן איז די גאנצע גרופע ווילסאן צעפאלן,“ האט איינער פון די וועכטער געשעפטשעט.

„פיאנא, זעסטו נאך נישט?“ האט מארקוס געזאגט.

„ווער ביסטו?“ האט זי געפרעגט מיט א שוואכן קול.

„איך בין וויקטאר וואקער. מען רופט מיך אויך דער באס.“

„וויקטאר וואקער, דער מאפיע־באס?“ האט טיילער אויסגעשריגן. „ער איז דאך פארשוואונדן שוין יארן!“

„דיין גאנצע אימפעריע איז צעפאלן,“ האט וויקטאר געזאגט. „איז דאס נישט גענוג פון א תשובה?“

פיאנא איז געפאלן אויף די קני. „באס, איך האב פארדארבן. איך בעט דיך, שוין די משפחה ווילסאן. לאז כאטש טיילער גיין, ער איז נאר א קינד, ער וויסט נישט וואס ער טוט. שטראף מיך, טו מיט מיר וואס דו ווילסט, אבער שוין די משפחה.“

„געפיניגט די ארעמע, גערופן מענטשן מיסט, אונטערשטע, ארעמע שמוץ,“ האט וויקטאר געזאגט. „פיאנא, קיינער איז

נישט געבוירן בעסער פון א צווייטן. נישט דו, נישט דיין בלוט, און זיכער נישט דיין נאמען. דו האסט נישט קיין חרטה אויף וואס דו האסט געטון. דו האסט נאר חרטה ווייל דו ביסט אין סכנה."

טיילער האט נאך אלץ נישט פארשטאנען. „וואס מאכט עס אויס אז ער איז דער מאפיע־באס? אפילו א הונט אין ווינקל בייסט צוריק! מאמע, איך קלייב צונויף אלע אונזערע לייט פון אויסלאנד, און מיר ווילן אומברענגען דעם באס און יעדן איינעם פון זיינע לייט!"

„מאך צו דאס מויל, טיילער!" האט מארקוס געשריגן. „ווילסטו אז מען זאל אונז אלע באגראבן היינט ביינאכט?"

„קוקט נאר גוט אויף דעם נאר וואס איר ביידע האט דערצויגן," האט ויקטאר געזאגט. „אט יעצט, ווען מיר רעדן, שארפן צען גרופעס איבער דער ווילט זייערע מעסערס קענן אייער משפחה. ווען איך וואלט געווען אין דיין ארט, וואלט איך געזוכט א ראקעט צו פליען אויף דער לבנה, ווייל דאס איז דער איינציגער ארט וואס איך פיר נישט. נעמט זיי אוועק פון מיינע אויגן."

„באס, איך בעט דיך!" האט מארקוס געבעטן. „טיילער איז א ווילדער, אבער ער איז נאך אלץ מיין זון."

ויקטאר האט שוועך אויסגעאטעמט. „גענוג. וואס היינט איז געשען, איז געווען אן ענין פון די ווילסאנס. אזוי לאנג ווי דיין זון האלט אראפ דעם קאפ, וועל איך אים נישט נאכיאגן. מארקוס, דו פירסט יעצט די זאכן. לאז עס נישט נאך אמאל פאסירן."

„א דאנק, באס, פאר דער רחמנות.“

„שטעל איין א זיצונג פאר מארגן נאכמיטאג. מיר וועלן ארויסווארפן אלע פאראזיטן פון אונזער גרופע.“

„יא, באס.“

קאפיטל זיבן

א נייער אנהייב

אין שפיטאל איז איטען געלעגן אין בעט, די פיס און די זייט פארבונדן. עלא איז געזעסן אויף א בענקל נעבן דער טיר. „וואו איז מיין טאטע?“ האט ער געפרעגט.

„ער האט יעצט אנגערופן, ער איז אויפן וועג,“ האט זי געזאגט. „איך גיי רופן דעם דאקטער ער זאל דיך נאכקוקן.“ ביי דער טיר האט זי זיך אפגעשטעלט. „איטען, איך מוז דיר עפעס זאגן. דער וואס האט דיך באמת גערעטעוועט...“

אבער פונקט דעמאלט איז אריינגעקומען וויקטאר, מיט א טאפ זופ אין די הענט, און עלא איז שטיל ארויסגעגאנגען, דער זאץ נישט פארענדיגט.

„עס,“ האט וויקטאר געזאגט. „איך האב גערעדט מיטן דאקטער. די קויל איז אדורך און ארויס, נאר אויבנאויף. ס'וועט זיין גוט מיט דיר, באלד גייסטו אהיים.“

„טאטע, ס'טוט מיר באנג אז איך האב דיך אריינגעשלעפט אין אזעלכע צרות,“ האט איטען געזאגט. „און דיין חבר וועט מיך מסתמא שוין נישט צוריקנעמען אין כינעזישן רעסטאראן, הא?“

וויקטאר האט געטראכט ביי זיך: „נאך דעם וואס איז געווען מיט טיילער, קען איך אים נאך נישט זאגן דעם אמת. דער יונג דארף

נאך וואקסן.“ הויך האט ער געזאגט: „דער כינעזישער רעסטאראן? פארגעס דערפון. איך האב גרעסערע פלענער פאר דיר. סתם אן אלטער חבר וואס איז מיר געווען שולדיג א טובה. ער האט אויסגעגלייכט אז גארנישט פון דעם זאל בלייבן אויף דיר. און וועז מיר האבן געדעדט, האב איך אים געבעטן נאך א טובה: א פראקטיקום ביי זינא טרעידינג.“

„זינא טרעידינג? דאס איז די צווייט־גרעסטע האנדל־פירמע אין ניו יארק!“

„קוק דו נאר געזונט צו ווערן, און וועז מען לאזט דיך ארויס, גייסטו אהין.“

נישט ווייט פון דארט, אויף א פולער גאס, איז א פרוי מיט א טאש פאפירן אין דער האנט אריינגעלאפן אין וויקטאר. „אוי, ס'טוט מיר באנג, איך האב זיך געאיילט.“ „ס'איז אין ארדענונג,“ האט ער געזאגט, און זיי זענען ווייטער געגאנגען. דאס איז געווען קלארא בענעט, די פירערין פון דער פירמע בענעט, וואס איז געשטאנען ביים ראנד פון באנקראט.

ביים אריינגאנג פון דער גרופע בלעקוועל האט קלארא דערזען מארקוס קאול. „הער קאול! ווארט! בענעט קארפ איז אין גרויסע נויט, מיר דארפן אן אינווועסטמענט, א רעטונג־שטריק, וואס עס זאל נאר זיין!“

„עס איז דא איינער וואס קען דאס באשליסן,“ האט מארקוס געזאגט, „דער אמת'ער באשליסער ביי בלעקוועל. ער פירט די זיצונג היינט נאכמיטאג. קום און רעד מיט אים גלייך.“

אינעווייניג אין בנין האט וויקטאר זיך ארומגעקוקט. „די צייט לויפט,“ האט ער געזאגט צו מארקוס. „דער פלאץ איז אמאל געווען ווי א היים. יעצט איז ער נאר א הויז וואס איך האב אמאל געקענט.“

„מען האט אסאך געטוישט אין די לעצטע יארן,“ האט מארקוס געזאגט. „דיין ביורא איז יעצט אויבן, דער זיצונג־צימער גלייך דערנעבן.“



א זיצונג אין ביורא

אין קארידאר האט וויקטאר געפרעגט א פרוי, ריילי, וואו איז דער זיצונג־צימער. „ביסטו בלינד?“ האט זי אים אנגעשריגן. „קוק וואו דו גייסט!“

„איך האב נאר געפרעגט א שאלה,“ האט וויקטאר געזאגט. „דו דארפסט נישט אפבייסן מיין קאפ.“

„ווייסטו בכלל ווער איך בין?“

אהער איז צוגעלאפן איר ברודער, דזשאן, דער צווייטער אין דער גרופע. „וואס איז דער רעש? דער משוגענער האט פארשטעלט מיין שוועסטער'ס וועג?“

„איך האב נאר געפרעגט וואו דער זיצונג־צימער איז,“ האט וויקטאר געזאגט. „אט אזוי.“

„א נייער, הא? מען האט דיר נישט געזאגט ווי עס גייט דא? דאס איז בלעקוועל, אלע קענען אונז. היינט וועסטו זיך לערנען. בעט מחילה ביי מיין שוועסטער, יעצט, פאר אלעמען!“

פונקט דעמאלט איז אנגעקומען מארקוס. דזשאן און ריילי האבן זיך גלייך געטוישט. „הער קאול! איר זענט היינט פרי! איר האט געזען וואס ער האט געטון, דער גארנישט מוז ארויס פון בלעקוועל!“

מארקוס האט געגעבן דזשאן א שארפע פאטש פאר אלעמען.

„מארקוס, איך בין דער צווייטער דא!“ האט דזשאן אויסגעשריגן. „דו שלאגסט מיך פאר דעם גאנצן שטאק?“

„איך הער שוין יארן די מעשיות,“ האט מארקוס געזאגט, „ווי דו שטופסט זיך ארום ווי דער פלאץ געהערט צו דיר. איך האב עס געלאזט ביז היינט. היינט קומט צוריק דער אמת'ער פארזיצער פון בלעקוועל. הער וואקער.“

„הער וואקער!“ האט זיך פארשפרייט א געשעפטש איבערן שטאק. „דער באס? ער איז דאך פארשוואונדן פאר יארן!“

„איך בין פארשוואונדן,“ האט וויקטאר געזאגט, „איך בין נישט געשטארבן. הערט מיר אויס, יעדער איינער פון אייך. וועט עס ארבעט ביי בלעקוועל, ארבעט שוועט און בלייבט ערליך, וועל איך זען אז ער זאל האבן ברויט און זאל רואיג שלאפן ביינאכט. אבער וועט עס הייבט אן מיסברויכן זיין מאכט, באקומט ביי מיר נישט קיין צווייטע געלעגנהייט. דזשאן, ריילי, איר זענט ביידע ארויס, אויף שטענדיג. ביי בלעקוועל שטייען מיר פאר עפעס. מיר בוקן זיך נישט פאר באליבנישע און מיר פרעסן נישט די שוואכע.“

„דו קענסט דאס נישט טון! איך האב אלעס געטון פאר דער גרופע!“ האט דזשאן געשריגן וועט די וועכטער האבן אים ארויסגעפירט. „דאס איז נאך נישט געענדיגט!“

וועט די זיצונג איז פארענדיגט געווארן, האט וויקטאר געזאגט צו מארקוס: „נאך איין זאך. איך בין נאך נישט איינגאנצן צוריק אויפן שטול, דערפאר רוף מיך נישט ,באס‘ פאר די לייט. איך ווייל נישט אויסזען ווי איך טרעט דיר אויף די פיס.“

אין דער וואשט־צימער איז געזעסן קלארא, און וועט זי האט געהערט אז דער פארזיצער איז שוין אוועק, איז זי אנטוישט געבליבן. דא האט זי דערזען וויקטאר. „דו ביסט עס, פון דער גאס! מיין ערשטער גרויסער פרואוו, און איך האב עס פארפעלט.“

„זאג נישט אזוי,“ האט וויקטאר געזאגט. „מען קען ארויפקלעטערן אויף יעדער וואנט, אויב מען וויל.“

קלארא האט זיך געווענדט צו מארקוס. „הער קאול, איך דארף זייער שטארק דעם אינווסטמענט. איך זאג צו אז איך וועל אלעס צוריקצאלן מיט פראצענט. הונדערט מיליאן.“

„הונדערט מיליאן איז שווער. וואס מיינט איר פון פופציג?“

קלארא האט זיך אומגעקערט צו וויקטאר, מיינענדיק אז ער איז א פשוטער ארבעטער אין פירמע. „איר ארבעט דא, יא? איר וויסט וי שווער ס'איז פאר א פירמע וואס ויל נאר לעבן.“

וויקטאר האט געגעבן מארקוס א קליינעם צייכן. „אלזא,“ האט מארקוס געזאגט, „בלעקוועל לייגט אריין צוויי הונדערט מיליאן אין אייער פירמע. פאסט אייך דאס?“

„וואס? צוויי הונדערט מיליאן? יא, יא! מיר זענען גוט! א דאנק!“

„דאנקט נישט מיר,“ האט מארקוס געזאגט. „דאנקט דעם הער דא. איין וואוינט פון אים, און איך האב געזען די ליכט.“

„א דאנק אייך, הער,“ האט קלארא געזאגט צו וויקטאר. „מיין פירמע וועט אייך עס קיינמאל נישט פארגעסן. איך וואלט געוואלט אייך ווייזן אונזער ארבעט אין ביורא, אז איר זאלט זען וואו דאס געלט גייט.“ און וויקטאר האט מסכים געווען.

קאפיטל אכט

דער שיס־פלאץ אין מערב־דיסטריקט

אין א טונקעלן ווינקל פון שטאט זענען געזעסן דזשאן און ריילי, די צוויי וואס מען האט ארויסגעווארפן פון בלעקוועל, און מיט זיי סאפיא. „דו האסט מיר געזאגט אז דער יונג ארבעט יעצט ביי זינא טרעידינג?“ האט דזשאן געפרעגט.

„איך האב אים אליין געזען,“ האט סאפיא געזאגט.

„דער אלטער האט מיך ארויסגעווארפן פון דער גרופע ווי נעכטיגע מיסט. יעצט וועט ער זיך לערנען אז נקמה קומט צוריק מיט פראצענט. איר צוויי כאפט דעם יונג. איך גיי צו סערגיי דעם בער, לייען אביסל אמת'ע כח. און דערנאך מאנען מיר איין דעם גאנצן חוב.“

יענעם טאג, ווען וויקטאר איז ארויסגעגאנגען פון קלארא'ס ביורא, האט זיך פאר אים אוועקגעשטעלט דזשאן מיט א גרויסע חבורה. „קוק נאר ווער ס'איז דא!“

„וואס גייט דא פאר?“ האט קלארא געפרעגט, דערשראקן.

„איר גייט היינט נירגענדוואו,“ האט דזשאן געזאגט. „די לעצטע מאל וואס איך האב דיך געזען, וויקטאר, איז געווען וועו דו האסט מיך ארויסגעווארפן. יעצט ביסטו צוריקגעקומען און מיר צוגענומען אלעס. דו האסט געדארפט בלייבן אויף פענסיע.“

„איר ווילט נאר געלט, יא?“ האט קלארא געבעטן. „איך האב געלט. בלעקוועל האט יעצט אריינגעלייגט צוויי הונדערט מיליאן אויף מיין פירמע'ס קארטל. נעמט עס, נאר לאזט אונז גיין.“

„צוויי הונדערט מיליאן, א פארזוכענישׂ,“ האט דזשאן געלאכט. „אפשר נעם איך סיי דאס געלט און סיי אייערע לעבנס.“

„דזשאן, לעצטע געלעגנהייט,“ האט וויקטאר געזאגט. „דו קענסט נאך אוועקגיין. טו עס נישט.“

„דו מיינסט אז איך גיי אוועק, נאך דעם וואס איך בין ארויפגעקלעטערט ביזן שפיץ, און דו האסט מיר אלעס צוגענומען?“

„ווייל דו ביסט נישט געמאכט פאר דעם,“ האט וויקטאר געענטפערט.

„מיר זענען די לייט פון סערגיי דעם בערן!“ האבן די בריונים געשריגן און זיך געווארפן אויף אים. וויקטאר האט געזאגט צו קלארא: „גיי באהאלט זיך.“ „ניין, זיי זענען צופיל,“ האט זי געזאגט, אבער ער האט געענטפערט: „ס'איז גוט. גלייב מיר.“ און ער האט זיך געשלאגן מיט זיי, איינער נאכן אנדערן.

אינמיטן איז אנגעקומען א מאן אין א טייערן אנצוג. „דזשארדזש, וואס טוסטו דא?“ האט קלארא געפרעגט, נישט צופרידן.

„איך האב געהערט אז דו ביסט קנאפ מיט געלט, האב איך געמיינט צו קומען און דיר ברענגען עפעס אליין,“ האט דזשארדזש געזאגט.

„איר קענט זיך?“ האט וויקטאר געפרעגט.

„פון לאנג,“ האט קלארא געזאגט. „מען האט אמאל געדעדט צווישן די משפחות פון א שידוך, און עס איז נישט געגאנגען. דזשארדזש, דו דארפסט מיר נישט נאכגיין. איך דארף נישט דיין הילף.“

דזשאן, וואס איז שוין געלעגן אויף דער ערד, האט ארויסגענומען זיין טעלעפאן און געשריגן: „וואקער! דיין זון איז אין אונזערע הענט! אויב מיר געשעט עפעס, איז ער טויט, הערסטו?“

וויקטאר איז געבליבן שטיין. „וואו איז מיין זון?“ האט ער געזאגט מיט א קול וואס האט געמאכט דזשאן'ס בלוט קאלט.

„גוט, גוט! איך זאג עס! ער איז ביים שיס־פלאץ אין מערב־דיסטריקט!“

וויקטאר האט געדרופן מארקוס: „שיס־פלאץ אין מערב־דיסטריקט. יעצט.“ און ער האט מיטגענומען דזשאן.



וויקטאר'ס לייט גרייטן זיך

ביים שיס־פלאץ איז איטען געשטאנען צוגעבונדן צו א וואנט, נאך שוואך פון די וואונדן, און נעבן אים עלא. אויבן איז געשטאנען ריילי, און נעבן איר סאפיא. „סאפיא, ווידער דו?“ האט איטען געזאגט.

„מאך צו דאס מויל,“ האט ריילי געזאגט. „דיין טאטע קען נישט האלטן זיין נאז ביי זיך. ער קריגט זיך מיט יעדן. דערפאר זאלסטו נישט ווייגען וועג מיר הערן אויף צו זיין איידל.“

„סאפיא, האסטו פארגעסן וואס איז געשען די לעצטע מאל?“ האט איטען געפרעגט.

„ווייסטו בכלל וועמען מיר האבן דאס מאל?“ האט סאפיא געזאגט. „סערגיי דעם בער. אפילו די שווערסטע באסעס אין ניו יארק גייען אריבער די גאס ווען מען שעפטשעט זיין נאמען.“

„דיין טאטע ליגט מסתמא שוין ערגעץ אויף א קאלטן טראטואר,“ האט ריילי צוגעלייגט.

„וואס האסטו געזאגט?“ האט איטען אויסגעשריגן. „רירט נישט אן מיין טאטן!“

„היינט מאכן מיר עס פשוט,“ האט ריילי געזאגט צו די לייט מיט די ביקסן. „בלינדע שיסעריי. איר זענט מומחים ווען איר זענט ניכטער; לאמיר זען ווי איר שיסט מיט פארבונדענע אויגן.“

„סאפיא,“ האט איטען געזאגט, „ווער ביסטו? איך קען נישט גלייבן אז דו ביסט די וואס האט מיך געראטעוועט.“

„ניין, איטען,“ האט עלא געזאגט שטיל. „ס'איז נישט געווען זי. ס'איז געווען איך. איך בין די וואס האט דיך ארויסגעצויגן פון וואסער יענע נאכט. איך האב געוואוסט ווי שטארק דו האלטסט פון איר, און איך האב נישט געוואלט צעברעכן דיין הארץ, האב איך געשוויגן.“

„אויב דו ביסט אזוי בריייטהארציק,“ האט סאפיא געזאגט קאלט, „קענסטו שטארבן אנשטאט אים.“

„אויב אזוי, וועל איך אייך ביידע אווועקשיקן,“ האט ריילי געזאגט.

„האלט!“ האט א קול געשריגן. „טאטע!“ האט איטען אויסגעשריגן. וויקטאר איז געשטאנען ביים טויער, און ער האט געהאלטן דזשאן אין זיין האנט.

„ווי ווייסטו זיך צו רירן מיין ברודער?“ האט ריילי געשריגן.

„לאזט זיי גיין,“ האט וויקטאר געזאגט.

„ריילי, זארג נישט פאר מיר!“ האט דזשאן געשריגן. „ענדיג נאר מיטן יונג!“

„דו ווילסט שפילן שווער?“ האט ריילי געזאגט. „גוט. איך וועל לאזן איינעם גיין. אבער דו קלייבסט איין לעבן: זיינס אדער אירס.“

„איך פארהאנדל נישט,“ האט וויקטאר געענטפערט.

פונקט דעמאלט זענען אריינגעלאפן מארקוס און זיינע לייט. „באס, איך בין נישט צו שפעט, יא?“ ער האט זיך אומגעקערט צו ריילי. „איר האט חוצפה! צו כאפן דעם זון פונעם פארזיצער פון דער גרופע בלעקוועל!“

איטען איז געבליבן שטיין. „מיין טאטע איז דער פארזיצער פון בלעקוועל?“

מארקוס האט זיך אנגעכאפט פארן קאפ. „אוי, איך האב יעצט אויפגעדעקט דעם באס'עס סוד פאר דעם יונג. איך האף ער וועט מיר נישט אראפרייסן די הויט.“

וויקטאר האט אבער געטראכט ביי זיך: „ס'האט געמוזט קומען. דער יונג איז שטארק. אפילו וועלן ער ווייסט וועט איך בין באמת, וועט ער נישט ווערן נאך א טיילער.“

„פעטער וויקטאר איז דער פארזיצער פון בלעקוועל,“ האט עלא געזאגט מיט ערלייכטערונג. „מיר זענען גאראטעווען.“

סערגיי קומט

אבער די פרייד איז נישט געווען לאנג. אין שיס־פלאץ זענען אריינגעקומען נאך לייט, די מענער פון סערגיי דעם בער, און אין שפיץ זייער אנפירער, סערגיי'ס רעכטע האנט. „וואר האט זיך דערוועגט אנצורירן דעם בער'ס שטאל?“ האט ער געשריגן.



סערגיי'ס מענער קומען אן

„דער אלטער!“ האט דזשאן געשריגן. „ער האט נישט קיין דרך ארץ פאר דעם בער!“

„אהא, א גוטע זאך אז איר זענט דא," האט ריילי געזאגט. „מיר האבן שוין געווארט."

וויקטאר האט געקוקט אויפן אנפירער. „האט סערגיי דיך געלערנט צו טון געשעפטן אזוי?"

„רעדסט צו מיר אזוי, אלטער?" האט דער מאן געזאגט. „זינט יענער גייסט, מיסטער עקס, איז פארשוואונדן, האט בלעקוועל אויפגעהערט צו מיינען עפעס. דער בער פירט יעצט אלעס. אויב סערגיי וואלט דא געווען, וואלט ער מיך נישט אנגעירט מיט א פינגער."



איינער פון סערגיי'ס לייט

„סערגיי איז אמאל געווען א מענטש מיט כבוד," האט וויקטאר געזאגט. „ס'איז א שאד אז ער האט זיך פארמישט מיט אזעלכע ווי איר."

„וער מיינסטו אז דו ביסט? אפילו איך, זיין רעכטע האנט, האב געמוזט ווארטן דריי חדשים ביז ער האט מיך אויפגענומען. און ער איז יעצט אנגעשטעלט אויף א וואל, פאר א הויכן אמט. דו מיינסט אז ער וועט אלעס איבערלאזן פאר דיר?"

„איך קען אים האבן דא אין איין מינוט," האט וויקטאר געזאגט.

„א חלום!" האבן די לייט געלאכט. „גיי, רוף אים. מיר ווארטן."

וויקטאר האט אויפגעהויבן דעם טעלעפאן. אויף דער אנדערער זייט, אינמיטן א גרויסער וואל־פארזאמלונג מיט נדבנים, צייטונגס־לייט און פארטיי־פירער, האט סערגיי אנגענומען דעם טעלעפאן מיט א שטילן קול: „הער, פארוואס דער פלוצעמדיקער טעלעפאן? האסטו פאר מיר באפעלן?"

„דיינע לייט האבן אנגעריט מיין זון. קום אהער. יעצט."

סערגיי'ס געהילף האט פרואווט: „באס, דער היינטיקער אוונט האט געדויערט דריי חדשים צו צוגרייטן. אויב דו גייסט אוועק, איז די וואל פארלוירן."

„מיסטער עקס'עס ווארט ווייגט מער ווי דער הימל," האט סערגיי געענטפערט. „מיר גייען תיכף."

אינעם שיס־פלאץ האט סערגיי'ס רעכטע האנט זיך צעלאכט. „דו שפילסט נאך אלץ? איך קען דיך דא און יעצט..." און ער האט

אויסגעשטרעקט דעם פינגער גלייך צו וויקטאר'ס פנים. וויקטאר האט געכאפט דעם פינגער און אים אידערגעדרייט, און דער מאן האט אויסגעשריגן: „ער איז צעבראכן! צעבראכן!“ זיינע לייט האבן זיך געווארפן אויף וויקטאר, און וויידער איינמאל זענען זיי געלעגן איינער נאכן אנדערן.

און דעמאלט איז אריינגעקומען סערגיי אליין, א גרויסער שווערער מאן, און אלע זענען שטיל געווארן. „וואס גייט דא פאר? ווילט איר אויפשטעלן א מרידה?“

„באס, דער אלטער האט אונז באפאלן און האט פארשעמט דיך!“ האט זיין רעכטע האנט געקלאגט.

„יא, באס, ער האט געשמירט דיין נאמען אין בלאטע!“ האבן די אנדערע צוגעשטימט.

„איך האב קיינמאל נישט געגלייבט אז איר וועט פארקויפן אייך פאר א ביסל שמוציג געלט,“ האט סערגיי געזאגט. „האט איר נאך כבוד פאר מיינע כללים? האב איך נישט געמאכט גאנץ קלאר: וואס עס זאל נאר זיין, מען פיניגט נישט די שוואכע? און איר האט זיך פאראיניגט מיט די צו שלאגן מיין גרויסן ברודער'ס זון?“

„גרויסער ברודער?“ האט איינער פון זיי געשטאמלט. „דער גייסט וואס קיינער האט קיינמאל נישט געזען... דו ביסט מיסטער עקס!“

„מיר זענען פארלוירן!“ האבן זיי אויסגעשריגן. „מיר זענען מיסט! ביטע, שוינט אונז!“

סאפיא האט אנגעהויבן צו ווײנען. „ס'איז נישט מיין שולד! זיי האבן מיך געצוואונגען!“

„רירט מיך נישט אן!“ האט ריילי אויסגעשריגן צו איר. „דו האסט אונז פארקויפט! דו האסט זיך פארקויפט פאר מאכט, און יעצט ווײנסטו?“

„פירט זיי ארויס,“ האט סערגיי געזאגט. „זיי וועלן באצאלן שווער פאר דעם, און מען זאל זיי ארויסווארפן אויף דער גאס אן א גראשן.“ און זיינע לייט האבן זיי אלע ארויסגעשלעפט, ווײנענדיק און בעטנדיק.

סערגיי האט זיך אומגעקערט צו ויקטאר. „ויק, דאס איז אויף מיר. איך האב אראפגעלאזט מיינע הינט פון קייט. שטראף מיך, וואס דו ווילסט.“

„ווי גיך דו פארגעסט,“ האט ויקטאר געזאגט. „איך האב דיך געפונען בלוטיק אין יענער פינצטערער געסל. איך האב דיר געראטעוועט דאס לעבן. און דו האסט מיר צוגעזאגט. דו האסט צוגעזאגט אז דו וועסט קיינמאל נישט פרעסן די שוואכע. און דאך האסטו געלאזט די שעדלינגען קריכן אומעטום.“

„באס...“

„שווייג. איך גיב דיר דריי טעג צו ארויסברענגען אויף דער ליכט יעדן איינעם פון די קראנקע לייט אונטער דיין פאן, און דו אליין וועסט זיי ארויסווארפן. מיר רייניגן אויס די גרופע. די נעקסטע מאל וואס איך כאפ אזא פוילקייט אונטער מיין נאז, וועט מיר

נישט ארן ווי לאנג מיר זענען צוזאמען געלאפן; דו וועסט באצאלן מיט זיי.“

„יא, באס. יא, באס.“

„מיר גייען אהיים,“ האט ויקטאר געזאגט צו איטען.

דאס „אהיים“ איז נישט געווען די קליינע דירה איבערן גאראזש. דער אויטא האט זיך אפגעשטעלט פאר א ריזיגן פאלאץ מיט א גרינעם גארטן. די דינער זענען געשטאנען אין א ריי. „ברוך הבא אהיים, הער. ברוך הבא אהיים.“

„טאטע,“ האט איטען געזאגט מיט גרויסע אויגן, „דאס איז אלעס אונזערס?“

„ס'טוט מיר באנג אז איך האב עס פאר דיר באהאלטן אזוי לאנג,“ האט ויקטאר געזאגט. „איך האב נישט געוואלט אז דו זאלסט מיינען אז געלט לייזט אלעס.“

„יא, וועגן דעם,“ האט איטען געזאגט. „מיינסטו איך קען אויפהערן מיטן פראקטיקום ביי זינא טרעידינג? נישט אז איך וויל זיך אריסדרייען פון ארבעט, נאר די עקזאמענס, און אלעס צוזאמען...“

„גוט, דו קענסט אויפהערן מיטן פראקטיקום.“ ויקטאר האט זיך אוועקגעזעצט נעבן אים. „איידער דיין מאמע איז געשטארבן, האב איך איר צוגעזאגט צוויי זאכן. איינס, אז איך וועל דיך אויפציען צו זיין א מענטש וואס טראגט זיין אייגענע משא. און צוויי, אז איך וועל נישט לאזן אז עפעס זאל דיך שעדיגן.“ ער

האט ארויסגענומען א קליין קעסטל וואס ער האט געהיטן שוין יארן. „איך מיין אז ס'איז געקומען די צייט אז דו זאלסט דאס האבן. מאך עס אויף.“

דער פראקטיקאנט וואס האט זיך אפגעזאגט

ביי זינא טרעידינג, אינעם הויכן ביורא־טורעם, איז איטען אריינגעקומען א האלבע שעה שפעט. זיין אויפזעער האט אים באגעגנט מיט א שטרענגן פנים. „דו ביסט שפעט, איטען.“

„איך בין היינט געקומען זיך אפזאגן,“ האט איטען געזאגט רואיג.



איטען גייט ארויס פון זינא טרעידינג

„האט ער געזאגט אפזאגן?“ האבן זיך די ארבעטער געשעפטשעט. „א פראקטיקום דא איז גאלד! יונגע לייט קריגן זיך פאר אזא ארט!“

„ער האט מסתמא ענדליך פארשטאנען אז ער איז נישט געמאכט פאר אמת'ע ארבעט,“ האט איינער געשפעט.

„דו ווארפסט אוועק א גאלדענעם בילעט,“ האט דער אויפזעער געזאגט. „הונדערטער בקשות קומען יעדן חודש אויף מיין טיש פון יונגע לייט וואס חלומ'ן פון אזא ארט. וואס פלאנירסטו צו טון? פרעגלען קציצות?“

„איך ווייס נאך נישט,“ האט איטען געזאגט. „אפשר גיין צו דער גרופע בלעקוועל, אנהייבן ווי א מענעדזשער, אדער עפעס אנדערש. מיין טאטע האט נאך גארנישט אויסגעשטעלט.“

די ארבעטער האבן זיך צעלאכט. „דער יונג האט כח, דאס מוז מען אים לאזן!“ „וואס מיינט ער, ס'איז זיין משפחה'ס געשעפט? ווי זיין טאטע איז דער מאפיע־קעניג?“

„ס'איז אמת,“ האט איטען געזאגט. „דער פארזיצער פון בלעקוועל איז מיין טאטע.“

„אלזא,“ האט איינער געזאגט מיט א שמייכל, „ווייל מיר דערציילן היינט טיפע סודות: דער פארזיצער פון בלעקוועל איז אויך מיין טאטע, ברודער!“

„וואו,“ האט א צווייטער געלאכט, „דו האסט עס טאקע געגלייבט? יעדער איינער וויל זיך צוטשעפען צו יענער משפחה.

וועו איך וואלט געווען זיין זון, וואלט איך יעצט געשלאפן אויף א יאכט.“

„קוק זיך ארום, איטען,“ האט א דריטער געזאגט. „וער פון אונז איז נישט דער פארזיצער'ס באהאלטענער זון? מיר אלע!“

„ענוג מיט די מעשה'לעך,“ האט דער אויפזעער געזאגט. „גיי צוריק צו דיין טיש, און וועו דו שטייסט שוין, מאך מיר א הייסע קאווע.“

„איך מאך דיר נישט קיין קאווע,“ האט איטען געזאגט. „מיין טאטע איז דער פארזיצער פון בלעקווועל. איר מעגט גלייבן אדער נישט, ס'ארט מיך נישט. איך זאג זיך אפ יעצט.“

„היט דיין מויל, פראקטיקאנט! אויב דיין טאטע איז טאקע אזא גרויסער, פארוואס זיצט דאן דער גאלדענער יונג דא, פארזונקען אין טאבעלעס און אין סטודענטן־חובות?“

פלוצלינג האבן זיך די ארבעטער אומגעקערט צו די פענסטער. אונטן האבן זיך אפגעשטעלט א ריי שווארצע אויטאס, און א גרופע וועכטער אין שווארצע אנצוגן זענען ארויס. „וער איז דאס? קוקט נאר אויף די וועכטער, דאס איז נישט נארמאל!“ „צי האט דער יונג אויפגערעגט נאך א גרויסן מענטש?“

די טיר האט זיך געעפנט, און אריין איז וויקטאר וואקער, די וועכטער ארום אים. „הער וואקער,“ האט איינער פון זיי געזאגט מיט כבוד.

„טאטע, פארוואס ביסטו געקומען אהער?“ האט איטען געפרעגט.

„איך האב דיר געזאגט זיך אפצוזאגן. פארוואס נעמט עס אזוי לאנג?“

„דאס איז איטען'ס טאטע?“ האבן די ארבעטער געשעפטשעט. „האט איטען נישט פונקט געזאגט אז זיין טאטע איז דער פארזיצער פון בלעקוועל?“ „ער זעט אויס ווי ער קען ענדיגן א מענטש מיט איין בליק.“ „ניין, ס'קען נישט זיין...“

„ס'איז גוט, טאטע,“ האט איטען געזאגט. „איך האב נאר איבערגעגעבן מיינע פאפירן.“

„גוט, מיר זענען פארטיג. לאמיר גיין.“ און זיי זענען ארויס.

א מינוט שפעטער איז אריינגעקומען דער פארזיצער פון זינא טרעידינג אליין, דזשארדזש, יענער זעלבער דזשארדזש. „פארוואס שטייט איר אלע ווי לאמען? איר ווערט באצאלט פאר ארבעטן אדער פאר גלאצן?“

„הער, איר האט יעצט פארפעלט עפעס גרויס,“ האט איינער געשטאמלט. „דער פארזיצער פון בלעקוועל איז יעצט געווען דא.“

„וואס? ווער איז ער?“

„ער איז יעצט אוועק.“

דזשארדזש'ס אויגן האבן אנגעהויבן צו בלאנקען. „זינא איז די צווייט־גרעסטע האנדל־הויז אין ניו יארק, אבער מיר פרעסן נאך

אלץ בלעקוועל'ס שטויב. אן אמת'ע וועלט־אימפעריע דארף זייער ברכה. איך פרוביר שוין יארן צו באקומען א זיצונג מיט יענעם מאן. יעדער טעלעפאן, יעדע איינלאדונג, אלעס אפגעזאגט. אבער היינט שפאצירט דער גייסט אריין אין מיין געביט. דאס איז נישט קיין צופאל. דאס איז א געלעגנהייט." ער האט זיך אומגעקערט צו זיין געהילף. „שטעל איין א זיצונג מיט דער גרופע בלעקוועל, אזוי גיך ווי מעגלעך."

קאפיטל עלף

אין גאלף־צענטער

אין בלעקוועל'ס הויפט־ביורא איז אריינגעקומען וויקטאר'ס געהילף. „הער וואקער, א דרינגענדע זאך. דזשארדזש פון זינא טרעידינג בעט ווידער א זיצונג.“

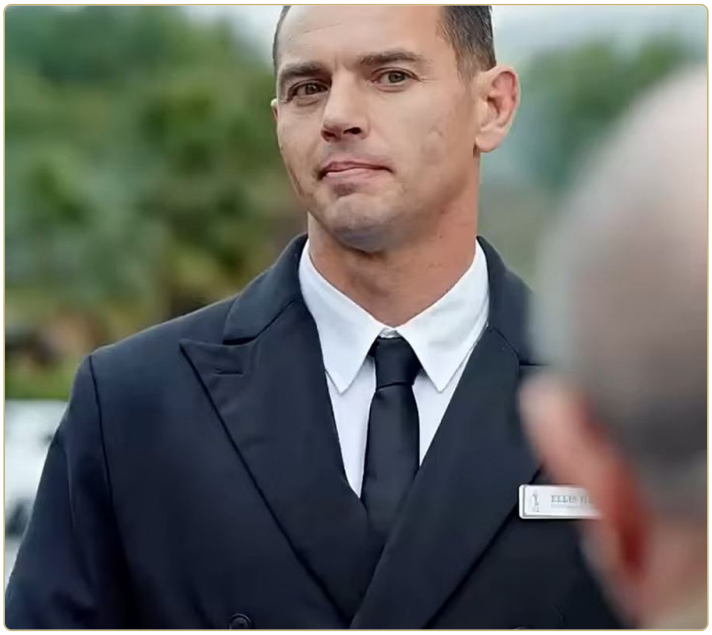
„זינא טרעידינג?“ האט איטען געזאגט, וואס איז געזעסן נעבן זיין טאטן. „דאס איז די פירמע וואו איך בין געווען ביז מיט א שעה צוריק!“

„דער פארזיצער האט שוין געשיקט דריי בקשות,“ האט דער געהילף געזאגט, „אלע אפגעזאגט.“

„נו, יעצט איז אנדערש,“ האט וויקטאר געזאגט. „און פון וואס איך הער, ווייל ער אויך ארויפלייגן זיין האנט אויף דער פירמע בענעט. לאמיר זען וואס ער ווייל.“

דזשארדזש האט פארגעשלאגן אז די זיצונג זאל זיין אינעם גאלף־צענטער וויקטאריא, און ער האט מיטגענומען קלארא בענעט. „קלארא,“ האט ער איר געזאגט אין אויטא, „דער מאן וואס איך וועל דיך היינט פארשטעלן איז דער פארזיצער פון בלעקוועל אליין. מיט בלעקוועל'ס כח הינטער אונז, וועלן מיר זיין אומאנרירבאר. און וועט דער אפמאך וועט זיין געחתמ'ט, וועל איך זען אז די גאנצע משפחה בענעט זאל הערן צו דיר, און

אויך צו מיר.“ זיינע שותפים אין זינא האבן אים צוגעזאגט: „וואס דו וועסט באשליסן, שטייען מיר הינטער דיר.“



די זיצונג מיט זינא טרעידינג

קלארא איז מיטגעקומען נאר צוליב איין סיבה. „די לעצטע מאל האט הער קאול אריינגעלייגט צוויי הונדערט מיליאן אין בענעט. ער האט אלעס געראטעוועט. איך מוז אים דאנקען פנים אל פנים.“

ביים אריינגאנג האט דזשארדזש געלאזט זיין אויטא אויף דעם פלאץ וואס איז פארהיטן פאר די וויכטיגסטע געסט. וויקטאר און מארקוס זענען אנגעקומען אין דער זעלבער צייט. „קלארא!“ האט וויקטאר געזאגט.

„וואס טוט ער דא?“ האט דזשארדזש געפרעגט מיט פאראכטונג.

„איך האב נאר געוואלט פערזענליך דאנקען הער קאול,“ האט קלארא געזאגט צו מארקוס, „פאר וואס ער האט מיך געראטעוועט.“

„ס'איז גארנישט,“ האט מארקוס געזאגט, און א קוק געטון אויף וויקטאר.

„דו ביסט נאך אלץ הער קאול'ס געטרייער הינטל?“ האט דזשארדזש געשפעט צו וויקטאר, ווייל ער האט געמיינט, ווי קלארא פריער, אז וויקטאר איז נאר א פשוטער ארבעטער ביי מארקוס. „דאס איז דער VIP־זאל, נאר פאר די הויכע. מען לאזט נישט אריין יעדן הונט פון גאס.“

„דזשארדזש, געזונ!“ האט קלארא געזאגט. „וויקטאר איז מיט אונז. פארוואס זאל ער נישט אריינקומען?“

„דזשארדזש,“ האט מארקוס געזאגט, „די גרופע בלעקוועל האט אלעמאל געגלייבט אין גלייכקייט. געווענליך האבן די מענטשן וואס דו קוקסט אויף זיי פון אויבן אראפ מער כבוד ווי דער מאן וואס נוצט זיין געלט און זיין טיטל צו פייניגן אנדערע.“

„דו מיינסט אז ווייל דו באהאלטסט זיך הינטער הער קאול קענסטו טון וואס דו ווילסט?“ האט דזשארדזש אויסגעשריגן צו וויקטאר. „דו ביסט נאר אן ארעמער גארנישט! איך וועל מיט דיר היינט אפרעכענען!“

„איר האט געהערט,“ האט וויקטאר געזאגט רואיג. „ער איז אריבער די גרענעץ.“

„איך רוף יעצט דעם בער,“ האט דזשארדזש געשריגן, „און ער וועט דיך פארשיקן אין טייך!“

„גוט. רוף אים.“

דזשארדזש האט אנגערופן. „בער, דו מוזט קומען צום גאלף־צענטער וויקטאריא תיכף. א געוויסער אלטער מיטן נאמען וויקטאר האט מיך באפאלן. קום און מאך מיט אים א סוף.“

„וער האסטו געזאגט? וויקטאר?“ האט דער קול פון סערגיי געפרעגט.

„יא. ער מיינט ווייל ער באהאלט זיך הינטער הער קאול קען ער טון וואס ער ווייל.“

„דו ווילסט איך זאל אים שעדיגן?“ האט סערגיי געזאגט, „מיין לעבן געהערט צו יענעם מאן. אויב אייגער וועט היינט פאלן, וועט עס זיין דו.“

„אבער... ס'איז נישט מעגלעך!“

„פארוואס נישט? ער איז דער פארזיצער פון בלעקוועל!“

קלארא איז געבליבן שטיין. „וויקטאר איז דער פארזיצער פון בלעקוועל? אלזא די גאנצע צייט איז ער געווען דער וואס האט מיר געהאלפן.“

דזשארדזש האט זיך געשטארקט. „נו, און? איך בין נאך אלץ דער פארזיצער פון זינא טרעידינג! איך האב שותפים, גרויסע אקציאנערן! פארוואס זאל איך מורא האבן פאר דיר?“

„דו האסט געמאכט דיין ברירה,“ האט וויקטאר געזאגט. „נאר ווייַן נישט ווען דער חשבון קומט.“

א פאר מינוט שפעטער האט דזשארדזש'ס טעלעפאן אנגעהויבן קלינגען אן אויפהער. „וואס? די גרופע בלעקוועל האט יעצט אויפגעקויפט אכציג פראצענט פון זינא טרעידינג?“

„דזשארדזש, דו נארישער שטאלצער!“ האבן זיינע שותפים אים אנגעשריגן. „מיר גייען נישט אונטער מיט דיר. מיר ציען זיך ארויס, פון יעצט אן!“

„ניין, ניין! איר האט צוגעזאגט געטרייַשאפט! מיר האבן נאך א שאנס, גלייבט מיר!“

מארקוס'ס געהילף איז צוגעקומען. „באס, ווי באפוילן: איטען וועט איבערנעמען די פירונג פון זינא טרעידינג. און ער,“ ער האט געוויזן אויף דזשארדזש, „וועט אריבערגיין צו העלפן ביי די בוי־ארבעטן פון דער גרופע אין אפריקע.“

„וואס הייסט אפריקע? איך פאר נישט קיין אפריקע! וויקטאר, דאס איז פערזענליך! דאס איז נקמה!“



ביים גאלף־צענטער

„ניין,“ האט וויקטאר געזאגט. „דאס איז דער פרייז פאר דעם וואס דו האסט געצערט קלארא און מיסברויכט דיין שטעלע. יעצט באצאלסטו.“

„קלארא, זאג אים! זאג אים!“ האט דזשארדזש געשריגן, אבער די וועכטער האבן אים שוין ארויסגעפירט.

קלארא האט זיך אומגעקערט צו וויקטאר. „איך וואלט קיינמאל נישט געמיינט אז דו ביסט דער פארזיצער פון בלעקוועל.“

„ס'איז א לאנגע מעשה. איך האב קיינמאל נישט געוואלט הענגען מיין נאמען איבער דיר ווי א שאטן.“

„סיי ווי סיי, א דאנק. אן יענע צוויי הונדערט מיליאן וואלט בענעט קארפ צעפאלן.“

„מיר וואלטן עס סיי ווי סיי אינוועסטירט. דו האסט עס נאר געאיילט.“ און פון דעם טאג אן זענען די פירמע בענעט און די גרופע בלעקוועל געווארן נאנטע שותפים, און מען האט אפילו אנגעהויבן צו רעדן, אויף א שטילן אופן, אז דער אלמן וויקטאר וועט אפשר נאך טרעפן זיין צווייטן שידוך.

אסאך חדשים שפעטער איז איטען געזעסן אין זיין אייגענעם ביורא, און דער טאטע נעבן אים. „טאטע, מיר האבן יעצט אונטערגעשריבן דעם יערליכן אפמאך מיט דער כינעזישער רעגירונג. דער פארויסגעזאגטער פראפיט איז דרייסיג פראצענט פארן יאר.“

„נישט שלעכט, יונג,“ האט וויקטאר געזאגט. „ווייסט, דו ביסט פיל רואיגער ווי איך בין געווען אין דיין עלטער.“

„טאטע, אויב דו וואלסט נישט באהאלטן ווער דו ביסט, אויב דו וואלסט מיך נישט געלאזט אנהייבן פון אונטן, וואלטן מיר היינט נישט געזעסן דא. איך וועל קיינמאל נישט פארגעסן וואס דו האסט מיר איינגעפלאנצט: צו באהאנדלען יעדן מענטש מיט כבוד, נישט קיין חילוק ווער ער איז.“

„דו האסט אונז אלעמאל געהיטן,“ האט מארקוס צוגעלייגט, וואס איז געשטאנען ביי דער טיר. „דו ביסט געשטאנען פאר די ערגסטע, כדי מיר זאלן נישט דארפן. דו האסט אונז געלערנט צו האלטן דעם קאפ הויך.“

„גענוג מיט די לויבן, ביידע,“ האט וויקטאר געזאגט. „איך האב עס קיינמאל נישט געטון פאר די אפלאדיסמענטן. דאס ווייסטו.“

„דו האסט אויפגעגעבן דעם גרינגן וועג פאר מיר,“ האט איטען געזאגט. „און יעצט וואס דו ביסט אויף פענסיע, וויל איך היטן אלעס וואס דו האסט געבויט. און איך וועל ברענגען בלעקוועל אויף א נאך העכערע מדרגה.“

„איך האב נישט געצווייפלט אין דיר,“ האט וויקטאר געזאגט, „נישט איין מאל.“

„איך וועל זען אז דער פלאץ זאל ווייטער גיין ערליך,“ האט איטען געזאגט, „כדי קיינער זאל נישט דארפן קריכן מיט די נעגל ביזן שפיץ, נאר כדי צו באקומען א יושר'דיגע געלעגנהייט.“

און וויקטאר וואקער, דער מאן וואס איז געווען א מעכאניקער און א קעניג, האט געשמייכלט. ער האט געהאלטן זיין צוזאג.

דער שאטן פון סילווער קריק

דער שטילער טאטע וואס קיינער האט נישט געקענט

א מעשה פון א טאטע מיט א באהאלטענעם כח,
וואס איז געקומען זוכן רו פאר זיין טאכטער

נאכדערציילט אויף אידיש

אינהאלט

הקדמה	3
קאפיטל איינס: ארויס פון דער באנדע	4
קאפיטל צוויי: א סטעיק אין סילוועי קריק	12
קאפיטל דריי: א קאנטראקט פאר ניינציג טעג	19
קאפיטל פיר: אין דער אלטער מינע	25
קאפיטל פינף: דאס הארכער אינעם בלומען־טאפ	32
קאפיטל זעקס: די שולע פון די פיינע	36
קאפיטל זיבן: די חתונה פון קלארע	43
קאפיטל אכט: דער שאטן ווערט דערקענט	50
קאפיטל ניין: דרייסיג סעקונדעס	56
קאפיטל צען: די בילד פון האטארן	64
קאפיטל עלף: אין דער צירונג־געשעפט	73
קאפיטל צוועלף: דער שווארצער טאוול	78

הקדמה

די מעשה וואס מיר ברענגען דא איז נאכדערציילט אויף אידיש, אין אייגענע ווערטער, לויט דער ענגלישער דראמע „זיי האבן זיך אנגעהויבן מיטן אומריכטיגן טאטן: דער לעגענדארער יעגער קומט צוריק", פונעם יוטוב קאנאל עוועקרעסט דראמע, בערך צוויי שעה לאנג.

עס איז א מעשה פון קאול, א שטילער טאטע, וועמען מען האט אמאל גערופן „דער שאטן", דער געפערלעכסטער שיסער אין גאנצן ווילדן מערב. ער האט פארלאזט דאס אלטע לעבן כדי זיין קליין טעכטערל מאיא זאל אויפוואקסן אין רו, אבער אין דער שטאט סילוועך קריק לאזט מען אים נישט רואיג. ער שטעלט זיך צו העלפן א משפחה וואס מען ווייל איר צוגזלען איר זילבער־מינע, און וויפיל מען זאל אים נישט פארשעמען, פאלט יעדער שונא סוף כל סוף פאר אים, וועט מען דערקענט וועך ער איז.

מיר האבן געהאלטן אלע געשעענישן לויט דער ריי, אבער די מעשה איז אנגעפאסט פאר א היימישן לייענער: דער „קאנטראקט־חתונה" פון דער ענגלישער מעשה וועלט דא דערציילט ווי א פשוטע שותפות אויף ניינציג טעג, אן קיין ליבשאפט; א שידוך וועלט נאר דערמאנט; שלעכטע ווערטער זענען אויסגעלאזט; און די שיסעריען וועלן דערציילט קורץ, אן פרטים.

קאפיטל איינס

ארויס פון דער באנדע

עס איז געווען א הייסער טאג אינעם ווילדן מערב, אין א געגנט וואו מען האט מער געהערט שיסעריין ווי פייגעלעך. אויף א פערד, מיט א קליין מיידעלע פאר זיך אין זאטל, איז געריטן א שטילער מאן מיט א ברייטן הוט. זיין נאמען איז געווען קאול. דאס מיידעלע, זיין איינציגע טאכטער, האט געהייסן מאיא.



דער ווילדער מערב

„מאיא," האט ער געזאגט, „היינט נעם איך דיך ארויס פון דאנען. מער נישט קיין יאגן נאך גנבים פאר געלט, מער נישט קיין שיסעריין יעדן טאג."

„וואו דער טאטע גייט, דארט גייט מאיא," האט זי געענטפערט, ווי א דערוואקסענע.

אבער באלד האט זי זיך אויסגעדרייט. „טאטע, א סך פערד יאגן זיך נאך אונז!"

א גאנצע כאפטע רייטער האט זיי ארומגערינגלט. דאס זענען געווען די לייט פון דער „שווארצער באנדע", די געפערלעכסטע חבורה אין גאנצן קעניאן. זייער פירער האט אויסגעשריגן: „קאול, דער שאטן! דער בעסטער יעגער וואס אונזער באנדע האט אמאל געהאט! ווייסטו נישט די כללים? פון אונז גייט מען נישט אוועק לעבעדיג!"

„איך וויל גארנישט פון אייך," האט קאול רואיג געזאגט. „נאר אז מען זאל מיך לאזן גיין מיט מיין קינד."

„ווער עס גייט אוועק, פארראט די גאנצע באנדע!"

„אויב מיר ווילן אוועקגיין, וועט אונז קיינער נישט אפשטעלן."

„אויב אזוי, זאל מען זען צי איר קומט אריבער לעבעדיג! פייער!"

די שיסעריי האט נישט געדויערט לאנג. קאול האט געשאסן אהער און אהין, מאיא האט אים געהאלפן אנווייזן פון וואנען די קוילן קומען, און באלד זענען די רייטער געלעגן אויף דער ערד אדער אנטלאפן. קאול האט נישט אפילו אויסגעדרייט דעם קאפ.

„טאטע, וואוהין פארן מיר יעצט?“

„מיר נעמען די באן קיין סילוועד קריק. דארט וועלן מיר דיר געפינען א רואיג לעבן.“

✦

„די באן פארט ארויס פון שווארצן קעניאן! די נעקסטע סטאנציע, סילוועד קריק!“ האט דער קאנדוקטאר אויסגערופן.



דער קאנדוקטאר אויפן באן

„וועמ מיר קומען אן,“ האט קאול צוגעזאגט, „נעם איך דיך דאס ערשטע צו עסן א גוט שטיקל פלייש.“

„גוט, טאטע.“ נאך א רגע האט מאיא זיך אויפגעשטעלט. „טאטע, איך הער א טיקן. ס'איז א באמבע וואס ציילט אראפ!“

„וואס? פון וואנען קומט דער קול?“

„פון הינטן. די באמבע איז באהאלטן דארט.“

מאיא האט געהאט א מערקווירדיגן גהער. זי האט געקענט הערן א זייגער דורך א וואנט, א ביקס וואס מען גרייט צו פון ווייטן, און אפילו דעם פארב פון א שטיוול אויף א דיל. קאול האט איר געגלייבט אויפן ארט.

„קום, מיר מוזן ארויסנעמען די מענטשן פריער.“

זיי זענען אריין אין דעם טיערן וואגאן פון די רייכע פאסאזשירן. דארט זענען געזעסן פיינע לייט ביי געדעקטע טישן. „האי!“ האט איינער געשריגן. „דער פשוטער וואגאן איז פארנט! אזעלכע ארבעטער געהערן נישט דא!“

„איך האב נישט באצאלט צו זיצן מיט שמוציגע אריימעלייט,“ האט א צווייטער געריידט. „וואו איז די וועכטער? וואפט זיי ארויס!“

מאיא האט זיך נישט געקימערט. „טאטע, דער קול איז גראד דא אין דעם וואגאן.“ זי האט שטילערהייט צוגעגעבן: „קוק אויף דעם מאן מיטן רויטן זאק. ער פירט זיך מאדנע.“

„אלע מענטשן, גייט ארויס תיכף!“ האט קאול אויסגערופן. „ס'איז דא א באמבע אין דעם וואגאן!“

„א באמבע?“ האבן זיי זיך צעלאכט. „א קינד שפילט זיך אין שרעקן? דאס איז נישט קיין ארט פאר שפילעכלעך!“

„מאיאס גהער האט זיך נאך קיינמאל נישט געטעות," האט קאול געזאגט. „די באמבע וועט באלד אויפרייסן. גייט פארנט אין וואגאן, און נעמט גארנישט מיט."

„א פשוטער בילעט וויל מיר באפעלן?" האט א רייכער מאן געשריגן. „אן קיין פעקלעך? איך מיין אז איר זענט גנבים וואס ווילן אונז ארויסלאקן כדי צו רויבן!"

דער וועכטער איז צוגעקומען. „איר האט אויפגערעגט מיינע חשובע פאסאזשירן. גייט אוועק, אדער איך וועל ניצן כח."

קאול האט נישט געווארט. ער איז צוגעגאנגען צום מאן מיטן רויטן זאק און אים אויסגעדרייט די הענט. דער זאק איז געפאלן און זיך געעפנט. אבער אינעווייניג איז נישט געווען קיין באמבע.

„דא האט איר!" האבן די רייכע געלאכט. „קיין באמבע נישטא! זיי האבן אונז פארדארבן דאס מיטאג. זאלן זיי באצאלן!"

„הערסטו נאך?" האט קאול געפרעגט.

„יא, טאטע. און עס טיקט שנעלער ווי פריער."

„זוך ווייטער. נאר איין מינוט איז געבליבן."

דער וועכטער האט שוין געשריגן: „בינדט זיי צו! קניט אנידער, הענט אויפן קאפ!"

און דער מאן מיטן רויטן זאק האט זיך געשמייכלט. „דיין טאכטער הערט עס, יא? זאל זי אליין געפינען." יעצט האט קאול פארשטאנען: דאס איז דער וואס האט אוועקגעשטעלט די באמבע, און ער ווייסט אז די צייט לויפט.

„דאס איז די לעצטע ווארענונג,“ האט קאול געזאגט. „אלע גייען ארויס יעצט.“

וועו זיי האבן נאך אלץ נישט געוואלט, האט מאיא, א קליין מיידעלע פון זיבן יאר, אויפגעהויבן איינעם פון די שוועריע טישן מיט איין האנט. די פאסאזשירן האבן אויסגעשריגן פון שרעק. „וואס איז דאס פאר א קינד? ווי אזוי איז דאס מעגלעך?“

„איך וויל אייך נישט וויי טון,“ האט זי געזאגט. „גייט שוין!“

יעצט זענען זיי געלאפן, איינער איבערן אנדערן. איין פרוי האט זיך נאך געהאלטן ביי אירע צירונג. „דאס זענען אלע מיינע אוצרות! איך לאז זיי נישט!“

„קומט, דאס לעבן איז מער ווערט ווי צירונג,“ האט קאול איר געזאגט, און זי איז אויך אוועק.

„אלע זענען שוין אריבער,“ האט ער געזאגט. „מאיא, לאמיר אנהייבן.“

„פערציג סעקונדעס,“ האט דער פארברעכער געלאכט. „דו קענסט ראטעווען דעם וואגאן, אבער נישט די גאנצע באן.“

קאול האט פארמאכט די טיר צום פארנטיגן וואגאן. „לאזט קיינעם נישט צוריקקומען!“

„טאטע, נאר פופצן סעקונדעס!“

„דער האקן וואס פארבינדט די וואגאנען איז פארקלעמט! מאיא, לייג זיך אראפ!“

ער האט געשאסן אין דעם האקן, און דער וואגאן האט זיך אפגעריסן. „ציט אראפ דעם טארמאז־הענטל ביז צום סוף!“ מאיא האט געצויגן מיט אלע כחות. „דער טארמאז איז אינגאנצן אן!“

„שפרינג אריבער יעצט! כאפ מיין האנט!“

„טאטע, כאפ מיך!“

זיי זענען אריבערגעשפרונגען פונקט אין דער לעצטער סעקונדע. הינטער זיי האט דער אפגעריסענער וואגאן אויפגעריסן מיט א שרעקלעכן קנאל, אבער די גאנצע באן מיט אלע מענטשן איז געבליבן גאנץ.

דער וועכטער האט אוועקגעפירט דעם פארברעכער אין קייטן. „א דאנק פאר אייער הילף, מיין הער.“

די פאסאזשירן האבן געשטאנען מיט אראפגעלאזטע קעפ. „מיר האבן אייך נישט געגלייבט. איר האט גערעטעוועט די גאנצע באן.“ „א דאנק, קינד, פארן אונז ראטעוועט.“

„טאטע,“ האט מאיא געפרעגט, „האבן זיי נישט פריער געזאגט אז איך זאג ליגנס?“

„דו ביסט געווען וואונדערבאר, מאיא. קימער דיך נישט פון זיי.“ צו די פאסאזשירן האט ער נאר צוגעגעבן: „דאס נעקסטע מאל, וועז א פשוטער מענטש גיט אייך אן עצה, הערט זיך צו.“

מאיא האט שוין געטראכט פון עפעס אנדערש. „טאטע, איז דא גוט פלייש אין סילוועד קריק? אן פלייש וועל איך נישט האבן קיין כח.“

„ווען מיר קומען אן, גייען מיר ערשט עסן, און נאכדעם געפינען מיר א רואיג ארט זיך צו באזעצן.“

קאפיטל צוויי

א סטעיק אין סילוואר קריק

אין סילוואר קריק זענען זיי אריין אין דעם בעסטן עסן־הויז אין שטאט. מאיא האט באקומען א גרויסן סטעיק און האט אנגעהויבן עסן ווי א פערד נאך א לאנגן וועג. „ענדליך פלייש! נאך איין טאג טרוקן ברויט וואלט איך געשטארבן פון הונגער.“

„פאמעלעך,“ האט קאול געלאכט. „דער סטעיק וועט נישט אנטלויפן, אבער דו וועסט זיך דערשטיקן אויב דו עסט אזוי שנעל.“

ביים נעבנדיגן טיש איז געזעסן א יונגע פרוי, אליין, און איר דינער האט איר שטיל עפעס איבערגעגעבן. „איר זענט געקומען צום באגעגעניש פונעם שידוך וואס די משפחה האט אנגעגרייט, אבער ער האט יעצט געשיקט ווארט אז ער קען נישט קומען.“

„נישט אז ער קען נישט,“ האט זי געזאגט מיט א קאלטן קול. „גדעון האט אים אפגעשרעקט. ער וויל נישט אז איך זאל חתונה האבן פארן טערמין.“

דאס איז געווען מיס ליליען אשפארד, די יורשטע פון דער גרויסער זילבער־מינע פון סילוואר קריק. איר פאטער, דער אלטער הער אשפארד, האט איבערגעלאזט א צוואה: זי קען נישט ירשענען די מינע אויב זי האט נישט חתונה ביז א געוויסן טאג. ווען דער טערמין קומט אן, נעמט איבער דער מעיאר פון

שטאט, גדעון, די מינע „אין נאמען פון דער שטאט“, און דעמאלט וועט מען זי שוין קיינמאל נישט צוריקקריגן.

„איך וועל נישט לאזן א פרעמדן נעמען מיין מינע נאר ווייל ער האט מיט מיר געמאכט א שידוך,“ האט זי געזאגט. „וואס איך דארף איז נישט קיין עכטער שידוך, נאר א מענטש וואס חתמ'עט אויף די פאפירן, שטייט ביי מיר וועט מען דארף, און ווייסט וואו זיין גרענץ איז.“

מאיא האט אלעס געהערט. „טאטע,“ האט זי געשושקעט, „די דאזיגע פרוי זוכט עמעצן. דו קענסט איר העלפן.“

„מיש זיך נישט אין דערוואקסענע זאכן. עס דיין סטעיק.“

אין דער זעלבער רגע זענען אריין א פאר גראבע יונגען מיט ביקסן אויף די זייטן. „מען האט דיך אפגעזאגט, הא?“ האבן זיי געלאכט צו ליליען. „אונזער באלעבאס איז פריי. ער קען דיר מאכן געזעלשאפט.“

„איר זענט נישט דער וועמען איך ווארט,“ האט זי געזאגט. „גייט אוועק.“

דער הויפט פון זיי האט זי אנגעכאפט ביים ארעם. „איך גיב דיר א געלעגנהייט אוועקצוגיין מיט כבוד,“ האט זי געזאגט שטרענג. „לאז מיך נישט עס זאגן נאכאמאל.“

„טאטע,“ האט מאיא געפרעגט, „האט ער נישט געהערט אז זי האט געזאגט גיי אוועק?“

„ער האט געהערט. ער מיינט נאר אז קיינער וועט אים נישט מאכן באצאלן.“

מאיא איז אראפ פון שטול און צוגעגאנגען. „די פרוי האט דיר געזאגט לאז אפ.“

„פיצל, גיי צוריק צו דיין עסן. דאס איז דערוואקסענע געשעפטן.“

„איך זאג עס דאס צווייטע מאל. לאז אפ, אדער איך וועי ברוגז.“

„אנטלויף, אדער איך בינד דיך אויך צו!“ ער האט ארויסגעכאפט די ביקס. אבער איידער ער האט זיך באוועגט, האט מאיא שוין געשאסן, און די ביקס איז ארויסגעפלויגן פון זיין האנט. זיינע לייט האבן זיך געווארפן אויף איר, און זי האט געשאסן אהער און אהין, אבער נאר אין די שטולן און טישן, קיינמאל נישט אין א מענטש. איינער נאכן אנדערן זענען זיי געפאלן אונטער די צעבראכענע מעבל.

„באלעבאס, דאס קינד איז משוגע שטארק! דאס איז נישט נארמאל!“

„איך האב נישט געוואלט שטערן,“ האט מאיא געזאגט. „איך האב דיר געזאגט לאזן די פרוי אין רו, און דו האסט נישט געוואלט. איך האב געמוזט שנעל ענדיגן, ווייל מיין סטעיק ווערט קאלט.“

„מאיא, קום צוריק,“ האט קאול געופן פון זיין טיש. „דיין סטעיק ווערט באמת קאלט.“

„איך גיי נישט צוריק ביז ער הערט אויף. זאל ער צוזאגן אז ער רירט נישט אן די ביקס.“

„מיין טאכטער'ס פארשלאג איז יושרדיג,“ האט קאול געזאגט. „דו זאלסט אים אננעמען.“

„וואס ווילסטו?!“ האט דער יונג געשריגן. „איך ארבעט פאר ראקער! איך בין דער צווייטער נאך אים אין דער גרעסטער באנדע אין דער געגנט!“

„טאטע, ווער איז ראקער?“ האט מאיא געפרעגט. „איך קען אים נישט. איז ער באמת אזוי שטארק?“

„איך ווייס נישט, מאיא. אבער ער איז נישט קיין גלייכן צו מיין קלוגער טאכטער.“

„אה, דערפאר קען איך אים נישט.“

ליליען האט געקוקט מיט אויפגעריסענע אויגן. „זי האט יעדעס מאל אויסגעמיטן צו טרעפן א מענטש,“ האט זי געטראכט. „א קינד אין איר עלטער זאל נישט האבן אזא שכל. ווער זענען די מענטשן? אפשר קענען זיי מיר העלפן מיט דער מינע.“

„פאטער,“ האט מאיא געזאגט, „איך האב נאר געשאסן אין די שטולן. איך האב דיר צוגעזאגט, און מאיא האלט ווארט.“

באלד איז אריינגעקומען דער באלעבאס אליין, ראקער, מיט א גאנצע מחנה. „ווער האט זיך דערוועגט צו שיסן אויף מיין געביט און פארקלעמען מיין מאן אונטער א שטול?“

„ראקער, זיי זענען עס! דער דאזיגער מיט דעם קינד! זי האט אויפֿ מיר געצילט!“

ראקער האט זיך אויסגעדרייט צו קאול, גרייט צו שרייען, און פלוצלונג איז זיין פנים געווארן ווייס ווי קאלך. „דו... דו ביסט עס?“

„באלעבאס, וואס טוסטו?“ האבן זיינע לייט געשריגן, ווען ראקער איז אראפּ אויפֿ די קני. „פארוואס קניסטו פאר א פרעמדן?“

„שווייג, נאר!“ האט ער געשריגן. „ווייסטו דען מיט וועמען דו האסט זיך אנגעהויבן? בעט מחילה מיט מיר, אויב דו ווילסט לעבן! מיין הער, איך בין שולדיג, שענקט מיר דאס לעבן.“

„ראקער,“ האט קאול רואיג געזאגט, „דיין מאן ווייסט גארנישט. דו ווייסט אז איך האב פיינט ווען מען שטערט מיך, בפרט ביים עסן.“

„איר זענט גערעכט, הער קאול. דער נאר האט אייך צעשטערט די שטימונג.“

„גוט, באהאנדל עס אליין. אזעלכע קלייניגקייטן אינטערעסירן מיך נישט. און געדענק: היינט האסטו מיך נישט געזען, יא?“

„יא, יא! איך האב היינט קיינעם נישט געזען. וואס איר זאגט.“ ער האט זיך נישט געקענט איינהאלטן. „אבער מיין הער, פארוואס זענט איר געקומען קיין סילוועֿר קריק?“



קאול אינעם עסן־הויז

„איך האב נישט קיין אינטערעס אין דיין געביט. איך האב נאר געברענגט מיין טאכטער צו געפינען אן ארט וואו מען הערט נישט יעדן טאג שיסעריין.“

„אז איר זענט דא, וועלן א סך מענטשן נישט קענען שלאפן ביינאכט. קיינער וועט נישט גלייבן אז איר זענט דא נאר פאר א רואיג לעבן.“

„אויב אזוי, זאלן זיי גלייבן אז איך בין קיינמאל נישט געקומען. וואס היינט איז געשען, ענדיגט זיך דא. מיין נאמען בלייבט אין דעם עסן־הויז. האלט דיינע לייט ביי דער האנט, אנשטאט צו ווייזן געטריישאפט, און זאלן זיי נישט שטערן מענטשן ביים עסן.“

„איך וועל מאכן אז אלע זאלן שווייגן, און באצאלן פאר דעם שאדן.“

„און שטיי אויף שוין. אז דו קניסט צו לאנג, וועלן מענטשן מיינען אז איך האב דאס ליב.“

א קאנטראקט פאר ניינציג טעג

ווען די לייט זענען אוועק, האט ליליען אשפארד זיך צוגעבויגן צו מאיא. „דו ביסט מאיא, יא? דו האסט מיר פריער געהאלפן. וואס קען איך פאר דיר טון?“

„מומע,“ האט מאיא געזאגט, „דו דארפסט עמעצן אויף די פאפירן, און מיין טאטע קען דיר העלפן. ער קאכט, ער שיסט, און ער טוט קיינמאל נישט וויי קיין שוואכן.“

„מיר קענען זי קוים א האלבע שעה,“ האט קאול געזאגט. „און דו לויבסט מיך שוין?“

„ווייל מאיא וויל א היים,“ האט זי געענטפערט. „מיט א מומע וואס מען גייט מיט איר אהיים.“

ליליען האט זיי איינגעלאדנט ארויף אין א פריוואטן צימער. „זי איז געוועכט. איך דארף עמעצן וואס זאל לייזן מיינע צרות, און איך בין אייך דאנקבאר פאר דער הילף.“

„דו זעסט נישט אויס ווי א מענטש וואס ווארט אז מען זאל זי ראטעווען,“ האט קאול באמערקט. „דו האסט געהאט אן אנדערן פלאן, אויב מיר וואלטן זיך נישט אריינגעמישט.“

„איך האב געהאט א פלאן, אבער ער וואלט געמאכט די זאך ערגער. איר האט מיר געשפארט א סך צרות.“

„פיינע ליידיס דאנקען נישט סתם אזוי. דו האסט אונז אהער געברענגט צו מאכן אן אפמאך.“

„איך האב ליב צו רעדן מיט מענטשן וואס זעען דאס גאנצע בילד. איך וועל זיין קלאר. מיין פאטערס צוואה פאדערט אז איך זאל האבן חתונה ביזן טערמין, אדער די מינע גייט צו גדעון. איך וועל נישט מאכן קיין שידוך מיט א פרעמדן. אבער מיינע אדוואקאטן זאגן אז דער צוואה'ס לשון לאזט צו אן אנדערן וועג: א מאן וואס חתמ'עט אלס שותף און באשיצער פון דער משפחה, אויף א באשטימטע צייט, און שטייט ביי מיר פאר דער שטאט. איך דארף א מענטש וואס וויסט גרעניצן און וועט מיך נישט פארראטן.“

„מיר האבן זיך יעצט געטראפן. פארוואס גלייבסטו אז גדעון וועט מיך נישט אפקויפן?“

„א מאן וואס האט געמאכט ראקער קניען, וועט זיך נישט בויגן פאר גאלדענע מטבעות. דו און מאיא באקומען א היים, איך האלט די מינע, און קיינער איז נישט שולדיג דעם אנדערן.“

„פשוטע אפמאכן באהאלטן געווענליך די גרעסטע צרות.“

„דערפאר דארף איך עמעצן וואס וועט נישט אנטלויפן וועז די צרות קומען.“

„איך האב געברענגט מאיא אהער צו אנטלויפן פון אונזער אלטן לעבן. דיינע צרות זענען נישט דאס רואיגע לעבן וואס מיר זענען געקומען זוכן.“

„איך וועל דיך נישט בעטן צו קעמפן פאר מיר פאר דער מינע. דו דארפסט נאר שטיין ביי מיר ווי מיין שותף, וועז מען דארף.“

„טאטע,“ האט מאיא אריינגעכאפט, „איך וויל א היים, א מומע וואס מיר עסן מיט איר און גייען מיט איר אהיים, און אז מען פרעגט, קען איך זאגן: דאס איז מיין משפחה.“

„א משפחה מאכט מען נישט מיט א חתימה אויף א פאפיר, מאיא.“

„אבער מיר קענען ערשט חתמ'ענען, און וועלן א משפחה פאמעלעך.“

„דו האסט געזאגט אז איך דארף זיך נישט אריינמישן,“ האט קאול געזאגט צו ליליען. „אבער וועז גדעון וועט הערן אז דו האסט א שותף, וועט ער נישט ציהלן נאר אויף דיר.“

„איך ווייס. דערפאר צווינג איך דיך נישט.“

מאיא האט שוין ארויסגענומען פון איר טאש א פעקל פאפירן. „דא זענען דעם טאטנס אלע פאפירן. איך מיין אז די מומע דארף הילף.“

„מאיא, ווי אזוי האסטו באקומען די פאפירן?“

„איך מיין אז די מומע קען זיין אונזער משפחה. דערפאר.“

„ניינציג טעג,“ האט ליליען געזאגט. „איך וועל אייך באזארגן ריכטיגע פאפירן דא אין שטאט, און מאיא וועט באקומען די בעסטע לערנונג וואס איז דא.“

„נאך איין זאך,“ האט קאול געזאגט. „דו מוזט מיר זאגן ערשט, יעדע זאך וואס קען שאטן מאיא.“

„אפגעמאכט.“

ביים שטאטישן גאריכט האט מען געחתמ'עט. „די חתימה איז פארטיג,“ האט דער באאמטער געזאגט. „לויט דעם געזעץ זענט איר יעצט שותפים לויט דער צוואה, אויף ניינציג טעג.“



א גאס אין סילוועד קריק

„הערליך!“ האט מאיא געשריגן. „יעצט קען איך זאגן אז איך האב א משפחה!“

„דו קליינע שטיפערין. דאס נעקסטע מאל וועל איך נישט נאכגעבן אזוי גרינג.“

„דו האסט געהאט א סך געלעגנהייטן צו זאגן ניין," האט ליליען געזאגט, „און דו האסט פונדעסטוועגן געחתמ'עט."

„איך קען נישט זאגן ניין ווען מאיא וויל עפעס."

„קומט וואוינען אין מיין הויף היינט ביינאכט. ס'איז דא א באזונדער גאסט־הויז מיט שטובן און א קיך."

„איז דא סטעיק אין קיך?"

„פון היינט אן וועט זיין."

„וואוירט אויף אונז, מומע. מיר נעמען אונזערע פעקלעך פון דער סטאנציע און קומען תיכף צוריק."

„זארגט נישט. איך וואוירט דא. איך גיי נישט אוועק."

אבער וועו זיי זענען צוריקגעקומען, האט מאיא אויסגעשריגן: „טאטע! א שלעכטער מאן ציהלט מיט א ביקס אויף דער מומע!"

„מאיא, קענסטו אים אריסשיסן די ביקס פון האנט?"

„די מומע שטייט אין וועג. איך האב מורא איך וועל זי טרעפן."

אין א רגע האבן די רוצחים אריינגעשטופט ליליען אין א וואגן און זענען אוועקגעפלויגן. „טאטע, וואס טוען מיר? די שלעכטע לייט האבן אוועקגענומען די מומע!"

„ס'איז גוט, מאיא. קיינער וועט איר גארנישט טון. קענסטו הערן וואו דער וואגן איז?"

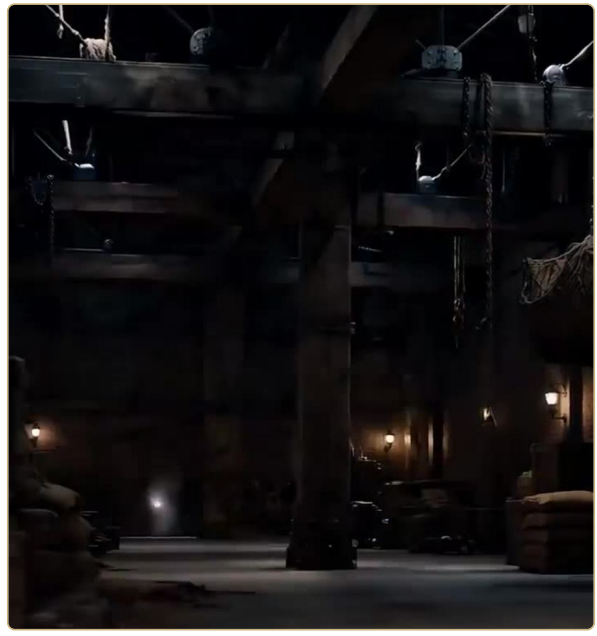
„זיי זענען נאך נישט ווייט. איך הער די רעדער. זיי שטעלן זיך נישט אפ, דער קול גייט אהין.“

„וען מיר קומען אן, שיס נישט גלייך. ערשט געפין ליליען, נאכדעם זע וואו די ביקס ציהלט.“

„מאיא ווייסט. אויב מען זעט נישט קלאר דעם ציל, ציט מען נישט דעם צינגל.“

אין דער אלטער מינע

אין אן אלטער, פארלאזטער מינע אינדרויסן פון שטאט, האבן די רוצחים אוועקגעזעצט ליליען, צוגעבונדן מיט שטריק. „באלעבאס,“ האט איינער געפרעגט, „איז עס באמת אין ארדענונג אז מיר האבן געכאפט די אשפארד יורשטע? וועט מען נישט קומען נאך אונז?“



די אלטע, פארלאזטע מינע

„פון וואס האסטו מורא? דער מעיאר שטייט הינטער אונז.“

זייער הויפט, א הארטער מאן מיטן נאמען קעין, האט געלייגט א פאפיר פאר ליליען. „מעיאר גדעון לאדנט אייך איין צוליב איין פשוטע זאך. חתמ'עט דא, גיט איבער די מינע צו גדעון, און איך וועל אייך נישט מאכן קיין שווערינקייטן."

„דער מעיאר רופט א כאפעריי אן איינלאדונג? זעט אויס אז זיין ווערטערבוך און דאס געזעץ שטימען נישט."

„דאס געזעץ טייטשן די וואס לעבן. חתמ'עט און איר גייט ארויס לעבעדיג."

„אויב גדעון וואלט געהאט די רעכט צו נעמען די מינע, וואלט ער נישט געדארפט א ווערטלאזן שלעגער ווי דיר, צו באהאלטן מיך אין אזא ארט."

„ער וויל נאר אז עס זאל אויסזען ווי איר האט אפגעזאגט פון זיך אליין. בעסער פאר אלע."

פלוצלינג האט זיך דערהערט א קליין קול פון אויבן: „שלעכטער מאן, לאז די מומע תיכף אפ!" מאיא איז געשטאנען אויף א הויכן ברעט, מיט איר קליינער ביקס אין האנט.

„פון וואנען ביסטו געקומען, פיצל?"

„דער טאטע זאגט, איידער מען ציהלט אויף א מענטש, זאל מען זיין זיכער אז מען קען שיסן שנעלער."

„קינד, איך עצה דיר צו קומען אראפ. דיין קליינע ביקס וועט זי נישט ראטעווען."

„מאיא, שיס נישט!" האט ליליען געשריגן. „גיי זוך קאול!"

„זארג נישט, מומע. מאיא וועט נישט טרעפן די מומע. מאך צו די אויגן.“

אין איין רגע האט מאיא אויסגעלאשן דעם לאמטערן. אין דער פינצטערניש האט מען נאר געהערט שיסן, און וועו עס איז געווארן שטיל, זענען די שטריק פון ליליען געווען צעשאסן און די ביקסן פון די רוצחים אויף דער ערד.

„ווי אזוי זוכסטו צילן אפילו אין דער פינצטער?“ האט ליליען געפרעגט, נישט גלייבנדיג.

„מאיא הערט וואו די ביקס איז, און געדענקט וואו דער שטריק איז.“

קעין האט אנגעכאפט ליליען פון הינטן. „נאך איין טריט, און זי שטארבט פאר דיינע אויגן!“ אבער מאיא האט נישט געווארט. מיט איין שאס פון ווייטן האט זי אים ארויסגעשלאגן די ביקס פון האנט.

„דער טאטע האט געזאגט, יעדער שאס מוז טרעפן דעם ציל.“

„זארג נישט וועגן מיר,“ האט ליליען געשריגן. „קעין איז נאך הינטער אונז!“

„מאיא קוקט אויף אים. דיין גארטל האט געקנאקט וועו דו האסט אנגעריט דעם האלסטער. גיב אויף, שלעכטער פעטער.“

קעין האט ארויסגעשלעפט א גרויסן אייזערנעם שילד און א שרויט־ביקס. „קליינע קוילן גייען נישט דורך דעם אייזן. דיין שפילעכל איז אומזיסט, קינד.“

„דער טאטע זאגט, ס'איז נישטא קיין אומזיסטע ביקס, נאר צילן וואס מען האט נאך נישט קלאר געזען.“

מאיא האט נישט געשאסן אין שילד. זי האט געשאסן אין א שטריק אויבן, און א שווערער מינע־וואגן איז אראפגעלאפן אויף די רעלסן און פארקלעמט דעם רוצח'ס פיס. „קעין, העלף מיר! ציה מיך ארויס! ס'איז אזוי שווער!“

„דו קענסט אים גיין העלפן,“ האט מאיא געזאגט, „אבער ריר נישט אן די ביקס אויף דער ערד. מאיא דארף נישט קוקן אויף דיר די גאנצע צייט. דיינע שטיוול קלאפן זייער הויך ווען דו גייסט.“

„יעצט פארשטיי איך,“ האט ליליען געזאגט, „פארוואס דיין טאטע לאזט דיך שטענדיג ווארענען ערשט.“

„ווייל ווען די קויל פליט ארויס, קען מען זי נישט צוריקרופן.“

„אז מיר גייען פון דאנען, וועל איך דיר קויפן א סך שפילעכלעך,“ האט ליליען צוגעזאגט. „מאיאס שפילעכלעך זענען געבליבן אויף דער סטאנציע,“ האט זי מיט א קרעכץ געזאגט.

„קיינער פון אייך גייט נישט ארויס היינט!“ האט קעין געשריגן. אבער אינדרויסן איז פלוצלינג געווארן שטיל.

„די שיסעריי אינדרויסן האט זיך אפגעשטעלט. מאיא, האט קאול גערופן הילף?“

„ניין, מומע. נאר מיר צוויי.“

אין דער טיר איז אריינגעקומען קאול, רואיג ווי תמיד. „דער טאטע איז א ביסל שפעט!“



„דער טאטע איז א ביסל שפעט!“

„עמעצער אויפן וועג האט זיך נישט געוואלט אפטרעטן. האסטו פארשוועגדט קוילן?“

„ניין. יעדער שאס איז געווען נוצלעך.“

„וואס איז געווען מיט די שיסעריין אינדרויסן?“ האט ליליען געפרעגט.

„דו מיינסט די זיבן און ניינציג מענטשן אינדרויסן? מען האט זיי שוין אנטוואפנט און אוועקגעלייגט. דריי זענען אנטלאפן געגוג שנעל.“

„ס'איז אוממעגלעך!“ האט קעין געשריגן. „ס'זענען געווען כמעט הונדערט מענטשן!“

„יעצט ביסטו געבליבן אליין.“

„ווער זענט אירˀ“

„א קינד וואס האט יעצט געפונען א משפחה,“ האט מאיא געזאגט.

„און א שותף וואס האט יעצט געחתמ'עט און שוין געמוזט באהאנדלען צרות.“

„האט גדעון דיך געשיקט צו צווינגען מיך אפגעבן די מינע,“ האט ליליען געפרעגט, „אדער צו פרובירן מיין נייעם שותפˀ“

„מען האט מיר נאר געזאגט צו ברענגען אייער חתימה. דער שותף איז נישט געווען אין פלאן.“

„אויב אזוי,“ האט קאול געזאגט, „גיי צוריק און זאג גדעון אז דער פלאן האט זיך געטוישט.“

„איך גיב זיך אונטער. אבער גדעון וועט נישט אויפהערן. ער קוקט שוין לאנג אויף דער אשפארד מינע. און יעצט וועט ער נאך מער משוגע ווערן.“

„ער וויל א סך זאכן. דאס מיינט נישט אז ער וועט זיי באקומען. נעם יעדן וואס אטעמט און גייט אוועק פון דאנען. איך בין נישט געקומען צו הרג'ענען. מאך מיך נישט טוישן מיין מיינונג.“

אויפן וועג אהיים האט ליליען ארויסגענומען א טאש מיט געלט. „נעם דאס, נעם מאיא און פאר אוועק פון סילוועך קריק. וואס היינט איז געשען איז ווייט העכער ווי אונזער אפמאך.“

„דו ביסט יעצט געכאפט געווארן, און דו יאגסט מיך שוין אוועק? דאס הערט זיך נישט ווי דאנקבארקייט.“

„ס'איז נישט דאנקבארקייט, ס'איז שכל. גדעון האט זיך געירט שנעלער ווי איך האב געמיינט. אויב איר גייט יעצט, קענט איר נאך אנטלויפן.“

„טאטע,“ האט מאיא געבעטן, „מאיא האט יעצט געפונען א משפחה. איך וויל זי נישט לאזן גלייך.“

„זעסט, דיין געלט קען אונז נישט אפקויפן.“

„אויב אזוי, דארפסטו פארשטיין: אז דו בלייבסט, שפילסטו שוין נישט נאר א שותף אויף פאפיר.“

„איך האב געחתמ'עט אויף ניינציג טעג. וועך עס רירט אן מיין שותפטע און מיין טאכטער, דאס איז מיין זאך.“

„דער טאטע קען האלטן די ליניע,“ האט מאיא צוגעגעבן. „און מאיא וועט אויך העלפן.“

„דו ביסט נאך אזוי יונג. דו זאלסט נישט טראכטן יעדן טאג ווי אזוי צו שיסן.“

„מאיא טראכט נישט דערפון יעדן טאג. נאר וועך שלעכטע מענטשן האבן ביקסן.“

קאפיטל פינף

דאס הארכער אינעם בלומען־טאפ

אינעם אשפארד הויף האט ליליען געזאגט: „דאס איז מיין היים. דא וועט גארנישט געשען.“

„היינט האט מען דיך געכאפט ביים טיר פונעם גאריכט,“ האט קאול געענטפערט. „דאס ווארט ,היים‘ גיט נאך נישט קיין זיכערקייט.“

„מומע,“ האט מאיא דערקלערט, „דער טאטע קוקט שטענדיג איבער די טירן און פענצטער וועו ער קומט אריין אין א צימער. נישט ווייל ער האט נישט ליב דיין הויז.“ זי איז שוין געקראכן אונטערן סאפע. „טאטע, נישטא קיין פאלן אונטערן סאפע. נאר א קנעפל און א סך שטויב.“

„הער ווייטער. ריר גארנישט נישט אן.“

„איז דאס ווי אזוי איר צוויי קוקט געוועלך איבער א צימער?“ האט ליליען געפרעגט.

„אמאל איז עס געווען כדי צו בלייבן לעבן. יעצט איז עס כדי דו זאלסט קענען רואיג שלאפן.“

„דו האסט א וועג צו מאכן זאכן הערן זיך גרינגער.“

„איך לאז נאר אויס די אומנוצלעכע טיילן.“

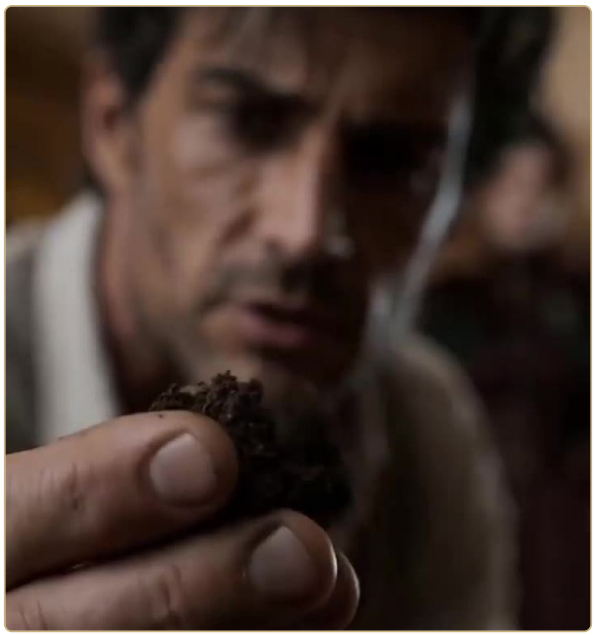
„טאטע, אונטערן טעפעך הער איך גארנישט. אבער ביים בלומען־טאפ הער איך א שוואכן טיקן.“

„גיי נישט נאענט. ווייז מיר נאר.“

„מומע, ס'איז נישט באהאלטן נאך א סטעיק אינעם בלומען־טאפ, יא?“

„דער טאפ שטייט דא שוין לאנג.“

„ס'איז נישט דער בלום. ס'איז עפעס אנדערש.“ קאול האט פארזיכטיג ארויסגענומען פון דער ערד א קליין מעטאלן מאשינדל מיט א דראט. „עמעצער האט דאס באהאלטן אין דיין שטוב. די ערד איז שוין האלב טרוקן. עס ליגט דא אמוויניגסטנס א נאכט, מסתמא פון נעכטן.“



די ערד אינעם בלומען־טאפ

„טאטע, האט עס אונז געהערט די גאנצע צייט?“

„עמעצער האט עס געגוצט צו שיקן ארויס אלעס וואס מען רעדט דא אין שטילן.“

„אזוי האט גדעון געוואוסט אז איך גיי היינט צום שידוך־באגעגעניש,“ האט ליליען פארשטאנען. „ער וויל איך זאל מיינען אז איך האב נישט קיין אויסוועג, כדי איך זאל אננעמען וואס ער האט אנגעגרייט. אבער ער האט נישט געריכט אז איר וועט זיך באווייזן.“

„דער טאטע און איך זענען די שטארקסטע!“

קאול האט זיך צוגעבויגן צום הארכער. „הער גוט, גדעון. דו באהאלטסט נישט שלעכט, אבער דו האסט אויסגעקליבן דעם אומריכטיגן ארט.“

„מיין זילבער־מינע וועל איך דיר נישט איבערגעבן,“ האט ליליען צוגעגעבן. „גיב אויף כל זמן דו קענסט.“

„און דאס נעקסטע מאל,“ האט קאול געזאגט, „שיק נישט קיינעם מיך ,איינלאדן‘. אויב דו ווילסט מיך זען, קום אליין.“ ער האט צעדריקט דאס מאשינדל אין זיין האנט.

„טאטע, הערט עס שוין נישט?“

„עס הערט שוין נישט. אבער די אנדערע זייט האט שוין באקומען די בשורה.“

✦

אין דעם מעיאר'ס אפיס האט א געהילף איבערגעגעבן: „מעיאר, דאס הארכער אין אשפארד הויף איז אנטדעקט געוואָרן. און קעין האט דורכגעפאלן. זיינע לייט אויך.“

„דער נייער שותף, וואס הייסט ער?“

„קאול. קיין משפחה רעקארד, קיין פעסטע וואוינונג. ער איז אנגעקומען אין סילוועָר קריק היינט.“

„א מענטש וואס איז יעצט אנגעקומען אין שטאט, און ער דערוועגט זיך צו שטיין אין מיין וועג. ליליען האט זיך פלוצלינג אנגעשאפט א שותף און דערפילט די צוואה. יעצט קען זי ירשענען די מינע לויט'ן געזעץ.“

„זאל מען אפשטעלן דעם נעקסטן טריט?“

„ניין. אז זי האט זיך אזוי געאיילט, ווייזט אז זי האט מורא צו פארלירן די מינע. מיר וואָרטן. די זילבער־מינע וועט סוף כל סוף זיין מיינע.“

קאפיטל זעקס

די שולע פון די פיינע

דעם נעקסטן פרימארגן האט ליליען געערעדט מיט קאול וועגן מאיא. „מאיא קען נישט נאר לערנען צו אונטערשיידן שיסעריין. זי דארף אויך לערנען לייענען, מאניר, און ווי אזוי זיך צו באגיין מיט קינדער אין איר עלטער.“

„זי קען לייענען וועג־שילדן, ציילן קוילן, און זי וויסט ווען נישט צו שיסן. דאס איז שוין גענוג גוט.“

„מאיא ווייסט אויך נישט צו רעדן ביים עסן,“ האט מאיא געזאגט, „סיידן דער סטעיק איז באמת געשמאק.“

„אין שולע טאר מען נישט ארויסנעמען קיין ביקס,“ האט ליליען געווארנט. „אויב עמעצער טוט דיר וויי, זאג ערשט דער לערערין.“

„און אויב די לערערין הערט אויך נישט?“

„דעמאלט קום צוריק און זאג מיר. איך האב דיך איינגעשריבן אונטער א פשוטן נאמען. די שולע וויסט נישט אז דו ביסט פארבונדן מיט דער משפחה אשפארד.“

„ס'מאכט נישט אויס. מיר קענען זיין די בעסטע אן זיך אנשפארן אויפן משפחה נאמען.“

„איך פיר זי," האט קאול געזאגט. „דו בלייב אינדערהיים. גיב נישט גדעון נאך א געלעגנהייט צו כאפן דיך אליין."

אין דער פיינער שולע האט מען זיי גלייך אנגעקוקט פון אויבן ביז אונטן. „איר זענט געקומען צום אומריכטיגן ארט. דאס איז א שולע פאר אדלשטאנד, נישט פאר מענטשן ווי איר."

„איך שרייב איין מיין טאכטער. דער שכר־לימוד איז באצאלט."

„זי איז טאקע א תלמידה דא, אבער דאס מיינט נישט אז זי פאסט."

א מיידעל אין א פיינעם קלייד, ביאטריס קאלדוועל, די טאכטער פון א שולע־פארוואלטער, האט געקוקט אויף מאיאס שיך. „דיינע שיך האבן נאך בלאטע. האסטו נישט קיין קארעטע וואס ברענגט דיך? דאס איז נישט קיין דארף."

„אויפן וועג איז בלאטע, איז דאך זיכער אז די שיך האבן בלאטע."

אין דער מאניר־לעקציע האט מען געלערנט ווי אזוי צו גיין שיין, אויסגעגלייכט, לויט א צייכענונג אויף דער ערד, מיט פייל וואס ווייזן די ריכטונג. ביאטריס האט שטיל געשושקעט צו דער לערערין: „מאך די נייע זאל אויסזען שלעכט. מיין מאמע זיצט אויף דער שולע'ס פארוואלטונג. אויב דו ווילסט האלטן דיין שטעלע, טו וואס איך זאג."

די לערערין האט איבערגעדרייט די צייכענונג אויף פארקערט, און מאיא און ביאטריס האבן געמוזט גיין צוזאמען, טריט נאך

טריט. „לערערין, די פייל זענען דאך פארקערט!“ האט מאיא געזאגט. „מאך נישט קיין אויסרייד. הייב אן!“

ביאטריס האט עקשנות'דיג געטריבן אנדערש, און פלוצלינג האט זי זיך געווארפן אויף הינטן, גלייך ווי מאיא האט זי געשטופט. מאיא האט זי באוויזן צו כאפן ביים עלנבויגן, און דער בענדל פון איר קלייד, וואס איז געווען פארקניפט, האט זיך אפגעריסן. „לערערין! זי האט מיך דערשראקן!“

„א תלמידה וואס שטופט א חברטע!“ האט די לערערין געשריגן. „גיי צום דירעקטאר!“

✦

דער דירעקטאר, הער וויטמאר, האט שוין געהאלטן גרייט א פאפיר ווען קאול איז אנגעקומען. „איר זענט געקומען אין דער ריכטיגער צייט. אייער טאכטער האט זיך געענטפערט צו דער לערערין, צעשטערט די לעקציע, און אריפגעלייגט די הענט אויף מיס ביאטריס. חתמ'עט דא, נעמט אייער טאכטער און גייט. די שולע וועט נישט פארעפנטלעכן דעם מעשה.“

„איך האב נאך נישט געהערט מאיאס זייט,“ האט קאול רואיג געזאגט.

„מאיא האט זי נישט געשטופט,“ האט מאיא דערקלערט. „זי איז געפאלן, און מאיא האט זי געהאלטן ביים עלנבויגן. די צייכענונג איז געווען איבערגעדרייט, דער פייל האט געדארפט ווייזן רעכטס און די לערערין האט מיך געמאכט גיין לינקס. און דאס

איז אראפ פון ביאטריס'ס קלייד. עס איז געווען פארקניפט. עס וואלט עמעצן פארפלאנטערט.“

„א שטיקל בענדל באווייזט גארנישט.“

„אבער עס באווייזט,“ האט קאול געזאגט, „אז איר זענט געווען גרייט ארויסצוארפן א קינד איידער איר האט אויסגעפארשט.“

קאול האט זיך געווענדט צו ביאטריס. „זאג, האט זי דיך דערשראקן?“ ביאטריס האט א ויילע געשוויגן, און דאן געזאגט: „מאמע, מאיא האט מיך נישט געשטופט און נישט געשלאגן. איך האב מיט כוונה איבערגעדרייט די צייכענונג, און איך האב זיך אליין געווארפן צוריק. מאיא האט מיך נאר געכאפט.“



קאול אין דער פיינער שולע

„די ווערטער פון א קינד זענען נישט פעסט," האט די מאמע, פרוי קאלדוועל, געזאגט. „ווען זי האט געזאגט אז מאיא איז שולדיג, האט איר געגלייבט," האט קאול געענטפערט, „און יעצט זאגט זי אז נישט, גלייבט איר נישט."

„ווייסטו ווער איך בין? די משפחה קאלדוועל זיצט אויף דער שולע'ס פארוואלטונג. ערשט קוקט מען אויפן פאמיליע נאמען, דערנאך אויפן אמת. דו ווילסט בלייבן? גוט. קני אנידער, בעט מחילה ביי מיין טאכטער, און חתמ'ע די שאדן־פאפירן."

„אויף א שאדן קען מען רעדן. קניען, ניין."

באלד איז אריינגעקומען הער קאלדוועל אליין. „זיי זענען די וואס האבן געשלאגן מיין טאכטער?" ער האט אנגעקוקט קאול פון אויבן ביז אונטן. „דיין טאכטער מאכט צרות אין א שולע וואס איך שטיץ, און דו דערוועגסט זיך צו רעדן אזוי צו מיר?"

„מיין טאכטער האט קיינעם נישט וויי געטון און נישט געזאגט קיין ליגן. איך האב נישט קיין סיבה צו זיין העפלעך צו דיר."

„וויטמאר, גיב אים די רעכענונג." דער דירעקטאר האט פארגעלייענט: „שאדן צו דער לעקציע, פארלוסט פון כבוד, צער פאר א פארוואלטונג משפחה. אינגאנצן פופציג טויזנט דאלאר."

„איין בענדל און איין צייכענונג, פופציג טויזנט דאלאר?"

„אויב דו קענסט נישט באצאלן, קני און בעט מחילה, און נעם דיין טאכטער און גיי ארויס פון דער שולע."

„ביסטו זיכער אז דאס געלט וועט עס פארענטפערן? שרייב א קבלה.“ קאול האט ארויסגענומען א טשעק. „דאס איז א טשעק אויף גאלד פון דער אשפארד באנק.“

„ווי אזוי קען א פשוטער ווי דו האבן א טשעק פון דער אשפארד באנק? דאס מוז זיין געפעלשט! איך רוף די פאליציי!“

„דער טשעק איז עכט,“ האט זיך דערהערט א קול ביי דער טיר. ליליען אשפארד איז אריינגעקומען.

„מיס אשפארד! וואס טוט איר דא?“

„מאיא לערנט זיך דא. פארוואס זאל איך נישט זיין דא? קאול איז מיין שותף, און מאיא איז ווי מיין אייגן קינד.“

„מומע, זיי האבן געזאגט אז מאיא געהערט נישט דא.“

„דאס איז ווייל זיי זענען נישט ווערט דיך צו לערנען.“ זי האט זיך אויסגעדרייט צום דירעקטאר. „דער דינער אינדרויסן האט מיר דערציילט אלעס. איר האט איגנארירט די באווייזן, געוואלט צווינגען א טאטן צו קניען, און געראכנט א בענדל פאר פופציג טויזנט. די משפחה אשפארד האט מנדב געווען צו דער שולע כדי קינדער זאלן לערנען כבוד, נישט כדי איר זאלט זיי לערנען צו פייניגן אנדערע מיטן פאמיליע נאמען. קאלדוועל, איך מיין אז מען דארף שוין נישט דיין שטעלע אויף דער פארוואלטונג. איך האב די קבלה און עדות ווי איר האט געצוואונגען דעם טאטן צו קניען. דאס שטאטישע גריכט וועט אייך העלפן איבערצורעכענען.“

„מומע, טאר מאיא נאך לערנען דא?“

„ווילסטו בלייבן?“

„מאיא וויל לערנען, אבער מאיא האט נישט ליב אז זיי האבן געוואלט אז דער טאטע זאל קניען.“

„שולע איז פאר דיר צו לערנען, נישט פאר מיר צו ראטעווען כבוד,“ האט קאול געזאגט.

„מיס ליליען, איך פארשטיי, איך וועל עס באהאנדלען ווי עס דארף צו זיין,“ האט וויטמאר געשטאמלט.

„ניין, איך מיין נישט אז איר פארשטייט. איר דארפט שוין נישט ארבעטן דא.“

„בעט מחילה,“ האט מאיא געזאגט, „ביים טאטן און ביי מאיא אויך.“

„אנטשולדיגט,“ האבן זיי געמורמלט, און זענען אוועק מיט אראפגעלאזטע קעפ.

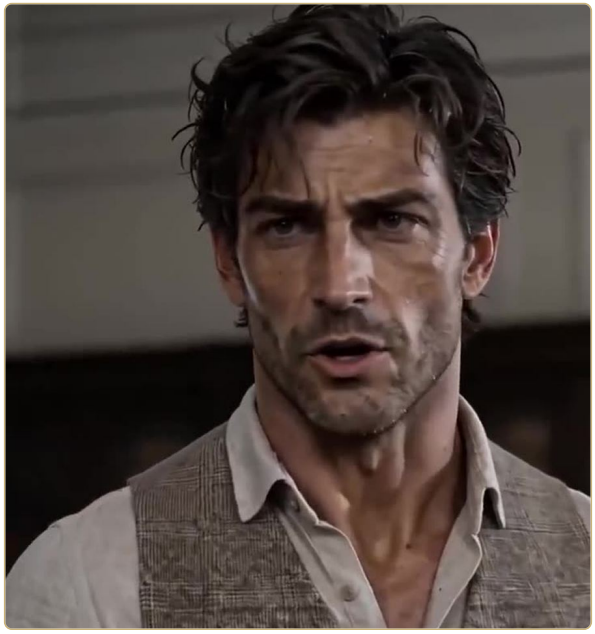
קאפיטל זיבן

די חתונה פון קלארע

„איך מוז נאך היינט גיין מיט מאיא צו מיין שוועסטערס חתונה,“ האט קאול געזאגט צו ליליען, ווען זיי זענען ארויס פון שולע.

„דיין שוועסטער האט היינט חתונה?“

„איך בין שוין צו לאנג אוועק. זי ווייל מיך אפשר נישט זען, אבער איך דארף גיין.“



„איך בין שוין צו לאנג אוועק“

„אויב אזוי, וועל איך אויך... איך וועל לאזן אנגרייטן א מתנה. איך ענדיג דא, גיי דו פאראויס.“

„טאטע, האט מאיא אויך א מומע?“ האט מאיא געפרעגט אויפן וועג.

„יא, שוין אלעמאל. זי הייסט קלארע.“

ביים טיר פונעם חתונה־זאל האט א וועכטער זיי אפגעשטעלט. „וואו איז אייער איינלאדונג? אן איינלאדונג קומט מען נישט אריין.“

„די כלה איז מיין שוועסטער, קלארע.“

„יעדן טאג קומט עפעס אן ארעמער קרוב וואס זאגט אז ער קען די כלה. אן איינלאדונג, דרייט זיך נישט דא.“

„דאס איז מאיאס מומע'ס חתונה,“ האט מאיא געזאגט. „דארף א משפחה האבן אן איינלאדונג צו א מומע'ס חתונה?“

„מען רופט שוין די כלה,“ האט מאיא געזאגט. „דעמאלט גייען מיר אריין,“ האט קאול געענטפערט, און זיי זענען דורכגעגאנגען.

פון דער זייט האט קאול געקוקט אויף זיין שוועסטער. „פאטער,“ האט ער שטיל געזאגט, ווי צו זיך אליין, „קלארע איז אויסגעוואקסן. היינט גייט עס איר גוט. דו קענסט רואיג זיין.“

„אמאל, ווען דו ביסט געווען גאר קליין, האט זי דיך געהאלטן אויף די הענט,“ האט ער דערציילט מאיא. נאכדעם איז ער צוגעגאנגען. „קלארע, דאס איז מאיא.“

„מומע קלארע, מזל טוב צו דער חתונה!“

„ווער האט דיך איינגעלאדנט?“ האט קלארע געזאגט קאלט.

„דו האסט חתונה. אלס דיין ברודער, בין איך געקומען כאטש צו זען.“

דער חתן, וויעט, איז צוגעקומען. „ווער איז דער? קלארע, האסטו אזעלכע קרובים? פארוואס ווייס איך נישט?“

„איינער וואס האט שוין לאנג געדארפט פארשווינדן.“

„איך וויל דיך נישט פארשעמען,“ האט קאול געזאגט. „נעם די מתנה, און מאיא און איך גייען אוועק. דאס איז די זילבערנע בראשקע וואס די מאמע האט איבערגעלאזט. איך האב זי געהאלטן פאר דיר.“

„מומע קלארע, דער טאטע האט עס געהאלטן פאר דיר. ער האט עס אלעמאל געהיטן. מאיא קען עדות זאגן.“

„רוף מיך נישט מומע קלארע. איך האב נישט קיין שוועסטער־קינד ווי דיר און נישט קיין ברודער ווי אים. וואו ביסטו געווען ווען מען האט באגראבן די מאמע?“

„איך האב געהאט סיבות פארוואס איך האב דעמאלט נישט געקענט קומען.“

„סיבות? איך מיין אז ס'איז דיר נישט געגאנגען אין דער וועלט. דו האסט געהערט אז דיין שוועסטער האט גוט חתונה געהאט, און דו קומסט זיך צוטשעפען.“

א גאסט האט צוגעגעבן מיט א שפעטל: „וויעט האט יעצט באקומען דעם קאנטראקט צו פירן דאס זילבער פון מיס ליליען'ס מינע, און דער ברודער קומט פונקט יעצט מיט זיין קינד. ער איז דא פאר א פריי מיטאג."

„דער טאטע און איך זענען דא צו בענטשן די כלה," האט מאיא געענטפערט. „ס'האט גארנישט צו טון מיטן חתן. און מיר זענען נישט דא פאר קיין פריי עסן."

„נעם דיין קינד אוועק. לאז זי נישט זאגן אזעלכע ערבארעמדיגע ווערטער ביי מיין חתונה."

„דו קענסט זיך אפזאגן פון מיר, אבער רעד נישט אזוי ווען מאיא."

„ווען דער פאטער האט מיך ארויסגעווארפן פון שטוב, ווו ביסטו געווען?"

„דער פאטער איז דיך שפעטער געגאנגען זוכן, אבער ביז ער איז אנגעקומען צו דער סטאנציע, ביסטו שוין געווען אוועק פון סילווער קריק. פאר זיין פטירה האט ער נאך געפרעגט צי דו ביסט צוריקגעקומען. ער האט געזאגט: ,איך וויל זען קלארע טראגן די מאמעס בראשקע ביי איר חתונה. דעמאלט וועל איך פילן אז איך האב פאררעכטעט די משפחה.'"

„ניין נישט דעם טויטן כדי מיך צו דריקן," האט קלארע געשריגן, און האט ארויסגעשלאגן די קעסטל פון זיין האנט. די בראשקע איז געפאלן אויף דער ערד און זיך צעבראכן.

„קלארע, זי איז צעבראכן," האט קאול שטיל געזאגט, און זיך אראפגעבויגן אויפצוהייבן די שטיקלעך.

„טאטע, קען מען עס פארריכטן?"

„מען קען, אבער עטליכע שפאלטן וועלן שטענדיג בלייבן."

„מאך נישט קיין ליבשאפט־טעאטער. דו ביסט נישט אויף דער רשימה. נישט קיין נאמען, נישט קיין ארט."

„אבער דער טאטע איז דאך דער מומעס ברודער," האט מאיא געזאגט. „ציילט א ברודער נאר אויב ער איז געשריבן אויף א פאפיר?"

„און דו," האט קלארע געלאכט, „מיט א קינד, א צעבראכן קעסטל און אן אלטע קארטל, וואס האסטו צו ברענגען כבוד צו דיין שוועסטער? איך האב וויעט, דעם קאנטראקט פון דער אשפארד מינע, און די חשובסטע חתונה אין שטאט."

„מיין מומע ליליען איז וואונדערבאר," האט מאיא געזאגט. „זי וועט נישט לאזן אז איר זאלט פייניגן מיין טאטן."

„דיין מומע? זאג נישט אז זי איז אויך א גרויסער מענטש!"

„טאטע," האט מאיא אויסגעשריגן, „די מומע איז דא!"

„מיס אשפארד איז אנגעקומען!" האט מען אויסגערופן ביי דער טיר.

„די משפחה אשפארד שיקט א מזל טוב צו מיס קלארע און הער וויעט," האט ליליען געזאגט. „א חתונה־מתנה: דרייסיג טויזנט

דאלאר, זעקס קאסטנס זילבערנע שטאנגען, און דער קאנטראקט פארן פירן זילבער פון דער אשפארד מינע אויף דעם נעקסטן קווארטל. עס איז געווען געמיינט אלס מתנה פאר קאולס שוועסטער. איך בין געקומען צו שפעט."

„ניין, איר זענט געקומען פונקט אין דער צייט," האט קאול געזאגט. „ס'איז נאך נישט געווארן צו מיאוס."

„מומע, די מומע קלארע האט צעבראכן די זאך וואס דער זיידע האט איבערגעלאזט."

„ס'איז גוט, מאיא. איך האב אלעס געהערט פון אינדרויסן."

„איר האט געזאגט ,קאולס שוועסטער'?" האט וויעט געשטאמלט.

„יא. קאול איז מיין שותף און דער באשיצער פון דער משפחה אשפארד, און מאיא איז ווי מיין אייגן קינד."

„מיס אשפארד, ס'מוז זיין א טעות," האט וויעט געזאגט. „וואס מען האט פריער געזאגט איז געווען נאר נערוון פאר דער חתונה."

„איר האט אנגערופן מיין שותף א וואנדערנדיגער שיסער, מיין קינד א לאסט, און אויסגעלאכט די משפחה מתנה וואס קאול האט געברענגט פאר זיין שוועסטער. איז דאס געווען נערוון?"

„ברודער, איך בין געווען נישט אין ארדענונג," האט קלארע געזאגט אנגעשטרענגט. „מיר זענען דאך משפחה."

„מיס אשפארד," האט וויעט געבעטן, „איר קענט נישט אפזאגן דעם קאנטראקט צוליב עטליכע טעותים. די משפחה וויעט האט זיך געגרייט א האלב יאר."

„א טעות איז אומבאוואוסטזיניג. אבער יעדעס ווארט וואס איר האט יעצט געזאגט, האט קלאר געמאכט אז ס'איז נישט געווען קיין טעות. די משפחה אשפארד טוט נישט קיין געשעפטן מיט מענטשן וואס טרעטן אויף זייער אייגענע משפחה. וויעט, אייער שותפות מיט דער אשפארד מינע איז אפגעזאגט. פון היינט אן זענט איר נישט מער אונזער פירמאן."

„איר קענט דאס נישט טון!"

„איך האב עס שוין געטון."

„אזוי," האט קלארע געזאגט צו קאול, „ביסטו געקומען זען ווי איך פארליר צו דיר?"

„איך בין געקומען נאר צו ברענגען דיר דעם פאטערס לעצטע ווערטער."

קאפיטל אכט

דער שאטן ווערט דערקענט

„טאטע," האט מאיא געשושקעט, „נאך עמעצער קומט. די שטיוול גייען פאמעלעך, ווי ער וויל אז אלע זאלן הערן."

„אלע, ווארט א רגע," האט זיך דערהערט א קול. „די חתונה איז נאך נישט פארטיג." דאס איז געווען מעיאר גדעון.

„מעיאר גדעון, היינט איז א פריוואטע חתונה, נישט קיין שטאט־זיצונג," האט ליליען געזאגט. „פארוואס זענט איר דא?"

„יעדער חתונה פון א חשובן מענטש אין סילוועד קריק איז פארבונדן מיט די שטאט'ס אינטערעסן. פארוואס זאל איך נישט קומען?"

„מעיאר, איר זענט געקומען אין דער ריכטיגער צייט!" האט וויעט גלייך געשריגן. „מיס אשפארד האט יעצט אפגעזאגט אונזער קאנטראקט. דאס וועט שאטן די שטאט'ס שטייער־איינקונפט."

„טאטע, ער האט יעצט געדופן דיך ברודער, און יעצט הערט ער צום מעיארי?" האט מאיא געפרעגט.

„דאס רופט מען נישט האבן קיין רוקנביין."

„אזוי ביסטו ליליען'ס נייער שותף," האט גדעון געזאגט צו קאול. „א שיסער אן א נאמען, וואס האט זיך פלוצלינג אנגעשלאסן אן

א מינע־יורשטע, און יעצט מישט ער זיך אריין אין שולן און חתונות."

„דו האסט שנעל אויסגעפארשט."

„דאס איז מיין שטאט. איך ווייס אלעס."

„ניין. דאס איז סילוועלער קריק, נישט דיין פריוואטע לאגער־הויז."

„עס וועט באלד זיין. איך האב זיך שוין פארבונדן מיט דער משפחה בלעקוואוד, די מעכטיגסטע משפחה אין גאנצן מערב. די אשפארד מינע, די שולע, די פיר־ליניע, אלעס וועט אמאל איבערגעשריבן ווערן לויט דער שטאט'ס נייע געזעצן. וועלער זיין דער ערשטער צו שווערן געטרייאשפט צו דער משפחה בלעקוואוד? ס'וועט זיין א שיינער שכר."

„מעיאר, איך בין גרייט!" האט וויעט געשריגן. „די משפחה וויעט קען די וועגן גוט."

„טאטע," האט מאיא געפרעגט, „אויב ער קען נעמען אונטערגעבענע, קען מאיא אויך נעמען אונטערגעבענע?"

„יא, אבער היט זיך נישט וויי צו טון קיינעם."

„מאיא איז נאך נייע אין סילוועלער קריק. מאיא וויל נעמען דריי קליינע ברידער', אנגעהויבן מיט די וואס זאגן דעם אמת."

גדעון האט געמאכט א צייכן, און א הויכער שיסער מיט א מאסקע איז ארויסגעטראטן. „ציט אוועק די ביקס פונעם קינד."

„קליין מיידעלע, וועסטו אוועקלייגן די ביקס אליין, אדער זאל איך דיר העלפן?“

„וער ביסטו? מאיא קען דיך נישט. פארוואס זאל מאיא הערן צו דיר? לייג דו ערשט אוועק דיין ביקס. מאיא קען דיך לערנען ווי צו זיין א גוטער קליינער ברודער.“

ער האט געצויגן נאך דער ביקס, און מאיא האט אים ארויסגעשאסן די ביקס פון האנט. „מאיא שיסט נאר אין שלעכטע זאכן. אויב דו כאפסט נאכאמאל, וועט מאיא דיר אפשיסן דעם אפצאס פונעם שטיוול.“

אין דער מהומה האט זיך דער גרויסער חתונה־טארט כמעט אראפגעווארפן. „טאטע, דער טארט וואלט כמעט געפאלן! דער טארט האט מאיא גארנישט געטון, ער טאר נישט פאלן!“

„אומזיסטער!“ האט גדעון געשריגן צו זיין שיסער. „איך האב דיך געברענגט פונעם שווארצן קעניאן דערפאר?“

„דו האסט געברענגט א שיסער אין א חתונה־זאל, כדי צו נעמען א ביקס פון א קינד?“ האט קאול געפרעגט. „אויב דו האסט געשעפטן מיטן שווארצן קעניאן, האסטו מסתמא געהערט דעם נאמען ‚דער שאטן‘.“

„לעכערלעך! וער וועט זיך דערוועגן זיך אויסגעבן פאר'ן שאטן?“ האט דער שיסער געשריגן. „איך בין דער בעסטער שיסער פונעם קעניאן!“

„איך האב דיך שוין אמאל געזען,“ האט קאול געזאגט. „דורכשניטלעך שיסן, צו פיל רעדן.“ ער האט אויפגעהויבן די ביקס פון דער ערד און אים געוויזן. „די ביקס, פון וואנען האסטו זי באקומען? דו זאלסט זי דערקענען.“

דער שיסער האט אנגעקוקט די ביקס, און זיין פנים איז געווארן ווייס. ער איז אראפגעפאלן אויף די קני. „א געוועזענער סאלדאט פונעם שווארצן קעניאן גיט כבוד צום שאטן!“

„טאטע,“ האט מאיא אויסגעשריגן, „ביסטו באמת געווען אזוי באקאנט?“

„איך וואלט בעסער געוואלט דו זאלסט מיך געדענקען נאר ווי דיין טאטע.“

„פריער האסטו געזאגט אז דו וועסט מיך דא פארטיג מאכן,“ האט קאול געזאגט צום שיסער.

„איך וואלט זיך נישט דערוועגט. מען האט מיך אפגענארט. אפילו מיט צען לעבנס וואלט איך זיך נישט דערוועגט צו באליידיגן אייך.“

„ביסטו משוגע?“ האט גדעון געשריגן. „ווי אזוי קניסטו פאר א מאן וואס לעבט אויפן חשבון פון מיס אשפארד?“

„עפן די אויגן און זע ווער ער איז! ווער עס באליידיגט דעם שאטן, דעם קען קיינער נישט באשיצן.“

„זעט אויס,“ האט קאול געזאגט, „אז דער וואס דו האסט געדונגען, פארשטייט די כללים בעסער ווי דו.“

„שאטן, זאגט נאר א ווארט," האט דער שיסער געזאגט. „היינט ביינאכט גיי איך אין בלעקוואוד הויף און נעם אוועק אלע זייערע ביקסן."

„קען מאיא אויך גיין?"

„ניין. נישט נייטיג. איך האב געברענגט מאיא קיין סילוועלקריק כדי צו לאזן די אלטע טעג הינטער זיך, נישט כדי צו מאכן דא א צווייטן שווארצן קעניאן." ער האט זיך אויסגעדרייט צו גדעון. „גדעון, איך גיב דיר איין געלעגנהייט. גיי צוריק און זאג דיין באלעבאס: אויב ער דערוועגט זיך נאך אמאל אנצורירן די אשפארד מינע אדער ליליען, וועל איך אליין קומען צו זיין טיר."

„ווארט נאר!"

„איך ווארט."

מאיא האט ענדליך באקומען איר ערשטן „קליינעם ברודער": א קעלנער, וואס האט צוגעזאגט: „מיס מאיא, מיט אזא שיסן וועט איר אמאל איבערשטייגן אלעמען. פון היינט אן וועל איך פאר אייך האלטן דאס גרעסטע שטיק טארט."

„גוט. מאיא וועט דיך געדענקען."

„ס'וועלט שוין שפעט, מיר דארפן גיין," האט קאול געזאגט.

„און דער טארט?"

„דעם טארט קענסטו מיטנעמען."

ווען זיי זענען געגאנגען צו דער טיר, האט קאול זיך נאך אויסגעדרייט צו זיין שוועסטער. „קלארע, דעם פאטערס לעצטע ווערטער זענען געווען: ‚זאל זי זיך נישט צווינגען צו טראגן אלעס אליין.‘“

קלארע איז געשטאנען שטיל א לאנגע ווייליע. „איך האב נישט געווואוסט אז ער איז באמת געקומען מיך זוכן,“ האט זי געזאגט מיט א צעבראכן קול.

„יעצט ווייסטו.“

„טאטע,“ האט מאיא געפרעגט אויפן וועג ארויס, „קענען מיר באמת מיטנעמען דעם טארט?“

קאפיטל ניין

דרייסיג סעקונדעס

אין א פארמאכטן צימער האבן זיך געטראפן מעיאר גדעון, דער שעריף קעילעב, און דער אלטער עליאס בלעקוואוד, דער הויפט פון דער מעכטיגער משפחה. „דו האסט גענומען מיינע לייט צו דער חתונה,“ האט בלעקוואוד געזאגט קאלט, „און געלאזט קאול פארשעמען דעם נאמען בלעקוואוד פאר דער גאנצער שטאט.“



די געהיימע פארזאמלונג

„אויב דער שיסער מיט דער מאסקע וואלט זיך נישט פלוצלינג איבערגעדרייט...“ האט גדעון געשטאמלט.

„גענוג. איך וויל הערן רעזולטאטן, נישט אז איר זאלט זיך באשולדיגן איינער דעם אנדערן.“ בלעקוואוד האט נאכגעטראכט. „ער האט קיינעם נישט געטייט אין דעם זאל. דער שיסער איז געבליבן לעבן, גדעון איז געבליבן לעבן, וויעט האט נאר פארלוירן א געשעפט. דאס איז דער שליסל. לייט פונעם שווארצן קעניאן ווערן נישט פלוצלינג גוט. ער האט נישט געטייט ווייל ער וויל נישט אז אלטע שונאים זאלן וויסן אז ער לעבט נאך. ער באהאלט זיך. און וואס מער ער וויל רו, אלץ מער קענען מיר אים דריקן.“

„דעמאלט דריקן מיר ווייטער ליליען,“ האט גדעון געזאגט. „נישט אפן. די באנקען זאלן אפהאלטן געלט, די פירמענער זאלן ברעכן אפמאכן, די ליפערער זאלן אפשטעלן. דער שעריף קען אפהאלטן עטליכע זילבער־וואגנס.“



דער אלטער בלעקוואוד

„און אויב קאול מישט זיך ווידער אריין?“

„שיקט אים א בריוו. זאגט אים: נאך איין טריט, און דו שטארבסט.“

✦

די נעקסטע טעג איז געקומען שלעכטע נייעס נאך שלעכטע נייעס. „דריי פיר־פירמעס האבן אפגעשטעלט די וואגנס,“ האט ליליען דערציילט, „צוויי באנקען האלטן אפ געלט, און אלטע קונים צאלן ליבער שטראף ווי צו ווייטער קויפן. אז די קייט ברעכט זיך, קען די מינע אויסהאלטן נאך איין חודש. נאכדעם וועלן די ארבעטער, די וואגנס און די באנקען אלע צוזאמען צוזאמענפאלן.“

„ס'איז נישט די וועגן וואס זענען נישט זיכער," האט קאול געזאגט. „עמעצער מאכט זיי מורא."

„טאטע, מומע," האט מאיא אריינגעלאפן, „עמעצער האט דאס געלאזט ביי דער טיר. מאיא האט קיינעם נישט געזען, אבער ס'איז דא א רייע פערד־שפורן ביי דער טיר, און עס שמעקט פון טאבאק."

קאול האט געעפנט דעם בריוו. „קאול. בלייב אוועק פון וואס גייט דיך נישט אן. אז דו באשיצסט נאכאמאל די משפחה אשפארד, שטארבסטו."

„טאטע, זיי האבן געשריבן זייער גרויזאם."

„גרויזאמע ווערטער שרייבט מען געווענליך פאר די וואס האבן מורא."

„קאול," האט ליליען געבעטן, „די משפחה בלעקוואוד האט טיפע ווארצלען אין דער מדינה. גיין אליין איז נישט קיין קלוגע זאך. איך ווייל נישט זען ווי דו ווארפסט אוועק דיין לעבן פאר מיר."

„איך בין נישט אליין. מאיא איז אויך דא."

„זיי ווילן א סיבה וואס זיי קענען נישט אפזאגן," האט קאול געזאגט. „גוט, וועל איך זיי געבן איינע."

✦

ווען בלעקוואוד, גדעון און דער שעריף זענען אנגעקומען צו בלעקוואודס פיר־פירמע, האבן זיי געפונען די וועכטער ליגן

אויף דער ערד, אנטוואפנט, אן חיות פון שרעק אבער לעבעדיג. „ווער האט דאס געטון?“ „נאר קאול קען אנקומען אזוי ווייט אן אז די פארנטיגע טיר זאל הערן.“

אינעווייניג, ביים הויפט טיש, איז געזעסן קאול, מיט מאיא נעבן אים. „ענדליך זענט איר דא.“

„אזוי ביסטו ליליען אשפארד'ס שותף,“ האט בלעקוואוד געזאגט. „א מאן וואס מיינט אז ער קען זיך אנטקענשטעלן דער משפחה בלעקוואוד.“

„דו קענסט מיך נישט. ווען דו וואלסט מיך געקענט, וואלסטו נישט געשיקט יענעם בריוו.“

„די וועלט גייט נישט מיט ביקסן, קליין מיידעלע,“ האט בלעקוואוד געזאגט צו מאיא. „די וואס האבן באמת מאכט קענען טוישן אפילו די געזעצן פון א שטאט.“

„איך האב דיר שוין געגעבן א געלעגנהייט,“ האט קאול געזאגט. „היינט בין איך נישט געקומען בעטן. איך בין געקומען דיר מודיע זיין אז דו מוזט אויפהערן. דרייסיג סעקונדעס. נעם אראפ דעם דרוק פון דער אשפארד מינע און פון ליליען.“

בלעקוואוד האט זיך צעלאכט. „און אויב נישט?“

„אויב נישט, גייען גדעון און קעילעב נישט ארויס פון דאנען.“

אין דער זעלבער רגע איז אריינגעלאפן א שליח. „מיין הער! אלע צוועלף לאגער־הייזער זענען צוגענומען! אונזערע וועכטער זענען אנטוואפנט, די בוכהאלטער ארויסגעשלאסן!“

„צוואנציג סעקונדעס," האט קאול געזאגט.

„די באנק האט געשיקט ידיעה: עטליכע פון בלעקוואודס געלט־קאנטעס זענען איינגעפרוירן. אונזערע שותפים נעמען צוריק זייערע באשטעלונגען!"

„ס'איז אוממעגלעך!"

„די צייט איז אויס."

„מיין הער," האט דער שעריף געשטאמלט, „מען האט מיר יעצט געמאלדן אז מיינע לייט ביים פארט זענען אויך אנטוואפנט."

בלעקוואוד איז געווארן בלאס. „אין אלע מיינע יארן אין סילווער קריק האב איך קיינמאל נישט געזען אז איינער זאל פארמאכן בלעקוואודס ליניעס אין א האלבע שעה. ווער ביסטו באמת?"

„די לייט פונעם שווארצן קעניאן רופן מיך ‚דער שאטן'."

„דער שווארצער קעניאן? דו טוסט געשעפטן מיט זיי?"

„איך גיב זיי באפעלן. יעצט האסטו צוויי ברירות. איינס: שווער אז דו וועסט קיינמאל נישט אנרירן ליליען אדער די אשפארד מינע. צוויי: דו פארלירסט אלעס."

„די משפחה בלעקוואוד איז נישט אנגעקומען אהין דורך צוריקטרעטן," האט בלעקוואוד געזאגט, און ער און דער שעריף האבן פלוצלינג ארויסגעכאפט ביקסן און געצילט אויף קאול. „דו מעגסט זיין שנעל, אבער נישט שנעלער ווי צוויי ביקסן."

זיי האבן געדריקט. גארנישט. „וואס איז געשען? מיין ביקס איז ליידיג!“

„וועו איר זענט אריינגעקומען,“ האט מאיא דערקלערט, „האט מאיא שוין געהערט אז די קוילן קלאפן נישט אין די ביקסן. דער טאטע האט זיי ארויסגענומען פריער.“

„געדענק, מאיא,“ האט קאול געזאגט, „שלעכטע מענטשן שרייען שטענדיג דאס העכסטע וועו זיי פארלירן.“

בלעקוואוד האט זיך אויסגעדרייט צו גדעון מיט כעס. „הרג'עט מיך נישט! דער געדאנק צו גיין נאך דער אשפארד מינע, גדעון האט עס ערשט געברענגט!“

„וואס האסטו געזאגט?“ האט גדעון געשריגן. „איך האב נאר אויסגעפירט די שטאט'ס באפעלן!“

„מאכט עס אויס צווישן זיך,“ האט קאול געזאגט, און איז ארויס מיט מאיא.

„טאטע, וועלן זיי זיך ווידער קריגן?“

„יא. אבער די משפחה בלעקוואוד איז פארטיג. אפילו אויב זיי שטייען אמאל אויף, וועלן זיי זיך מער נישט דערוועגן צו רירן די מומע.“

✦

אינדערהיים האט מאיא זיך באריכטעט. „מומע, מאיא האט אויך געהאלפן!“

„איך גלייב. מאיא איז מסתמא געווען וואונדערבאר. די קארעטע ווארט אינדרויסן, דו גייסט נאך היינט אין שולע. איך האף דיינע לעקציעס וועלן אויך זיין נומער איינס.“

„טאטע, שלאגן שלעכטע מענטשן איז גרינגער ווי שולע!“

ווען מאיא איז אוועק, האט ליליען געהעדט ערנסט. „קאול, די גאנצע צייט האב איך דיך אריינגעשלעפט אין צו פיל צרות. די שולע, די חתונה, די משפחה בלעקוואוד, אלעס איז פארבונדן מיט מיר. ביים אנהייב האב איך געזאגט אז דער אפמאך איז נאר צו היטן די מינע, און אז די צרות זענען פארביי קענען מיר אויפלעזן דעם קאנטראקט.“

„אויב דו מיינסט אז מען דארף נישט ווייטער, קען איך חתמ'ענען ווען דו ווילסט.“

„ניין. וואס איך מיין איז, איך האב געטוישט מיין מיינונג. איך ויל נישט אויפלעזן די שותפות. און דו?“

„מאיא ויל זיכער נישט אוועקגיין. און איך האלט די זעלבע זאך.“

„מארגן איז מיין מאמעס געבורטסטאג. קום מיט מיר צום אלטן אשפארד הויז. זי קען זאגן הארבע ווערטער. ווען עס קומט, נעם עס נישט צום הארצן.“

„איך וועל אנגרייטן א מתנה. איך וועל דיך נישט לאזן פארשעמען.“

קאפיטל צען

די בילד פון האטארן

אינעם אלטן אשפארד הויז האט ליליען'ס יינגערער ברודער, עדווין, זיך געשמייכלט צו זיין מאמע. „מאמע, איך בין צוריק פון דער מזרח געשעפטס־שולע. דארף איך שוין נישט איבערנעמען א טייל פון דער מינע?“

„ס'איז צייט. איך האב דיך געשיקט לערנען געשעפטן פונקט כדי דו זאלסט איבערנעמען. דיין שוועסטער וועט פריער אדער שפעטער מאכן דעם שידוך מיט קווינטען, און דעמאלט וועט די מינע אליין גיין צו דיר.“

וען ליליען איז אריין מיט קאול, האט די מאמע זי אנגעקוקט קאלט. „האב איך דיר נישט געשיקט ווארט נעכטן אז דו זאלסט נישט קומען? דו געדענקסט נאך אז דו ביסט מיין טאכטער? איך האב דיר געזאגט צו מאכן דעם שידוך מיט קווינטען, און דו ביסט אנטלאפן.“

„שוועסטער, וער איז דאס?“ האט עדווין געפרעגט.

„דאס איז קאול, מיין שותף לויט דעם פאטערס צוואה. מיט אים האב איך געחתמ'עט, און דורך אים האלט איך די מינע.“

„וואס? אומדאנקבארע טאכטער! ווילסטו מיך דערהרג'ענען מיט כעס? קווינטען ווארט נאך אויף דיר!“

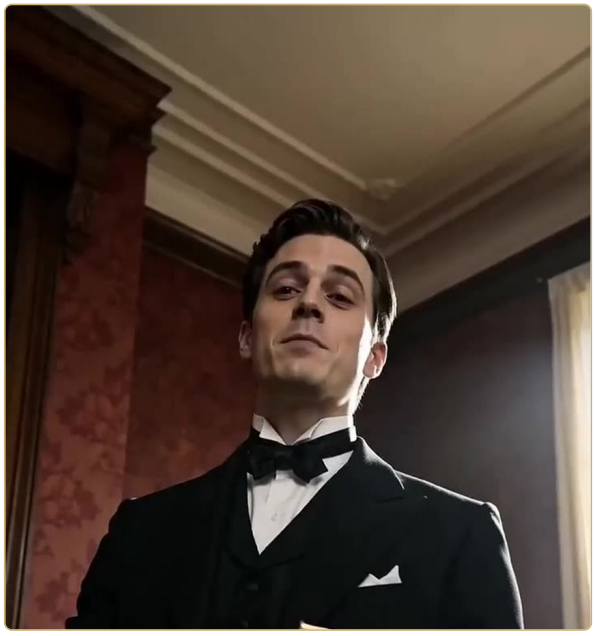
„איך קען נישט מאכן דעם שידוך מיט קווינטען. דו ווייסט בעסער ווי איך וואס פאר א מענטש ער איז.“

„ס'מאכט נישט אויס אויב א יונגערמאן איז א ביסל ווילד. וואס איז וויכטיג איז אז די משפחות אשפארד און קווינטען זאלן זיך פארבינדן, כדי די מינע זאל זיין פעסטער.“

„מאדאם, זארגט נישט,“ האט קאול געזאגט. „מיט מיר דא וועט די מינע זיין פעסטער ווי אלעמאל.“

„ווער האט דיר ערלויבט צו רעדן?“

באלד איז אנגעקומען קווינטען, מיט מתנות און א גרויס פרצוף. „מאדאם, נאר א ביסל רפואות און צירונג פון מזרח.“ „גוט, גוט, דו ביסט אלעמאל אזוי איבערגענעבן.“ ער האט זיך אויסגעדרייט צו ליליען. „ליליען, ביסטו שוין ענדליך מסכים צום שידוך?“



קווינטען קומט מיט מתנות

„קווינטען, איך האב שוין געחתמ'עט מיט אן אנדערן. פון שידוך איז נישטא וואס צו רעדן.“

„ערשטע מאל וואס דו קומסט צו דער מאמע, זיכער האסטו נישט געברענגט ליידיגע הענט? עפן אויף, לאמיר זען!“

קאול האט אויפגעעפנט א פארגעלבטע בילד־ראלע, א לאנדשאפט פון בערג און וויסער פלאך. „וואס? איז דאס א בילד פון דעם גרויסן מאלער האטארן?“ האט די מאמע געפרעגט.

„מאמע, קאול וויסט אז דו האסט ליב האטארנס בילדער. ער האט עס אנגעגרייט ספעציעל פאר דיר.“

„א ויץ!“ האט קווינטען געלאכט. „אן אלט שטיקל פאפיר און דו רופסט עס א האטארן? האטארן באהאלט זיך, קיינער האט אים נישט געזען. אן עכטע בילד פון אים קאסט א פארמעגן.“ ער האט ארויסגענומען זיין אייגענע בילד. „מאדאם, איך האב באצאלט הונדערט טויזנט דאלאר פאר דער עכטער בילד.“

„יא, יא, די דאזיגע האט מער חן. זי מוז זיין די עכטע.“

„דו זעסט נישט וואס ליגט פאר דיינע אויגן,“ האט קאול געזאגט.

„ליליען, זעסטו אים יעצט קלארער? איך באפעל דיר, לעז אויף די שותפות מיט אים גלייך! און פון היינט אן זאל די מינע איבערגעגעבן ווערן צו עדווין.“

„דו ביסט מיין מאמע. ס'איז צו גרויזאם.“

„מיר דארפן נישט ווארטן מען זאל אונז ארויסווארפן,“ האט קאול געזאגט. „אבער לאזט מיך אייך געבן אן עצה: די בילד וואס איר האלט אזוי טייער, איז געפעלשט.“

„דו דערוועגסט זיך צו זאגן אז מיין בילד איז געפעלשט?“ האט קווינטען געשריגן. „ער קען נישט אפילו האלטן א פענדזל!“

„ווער זאגט אז איך קען נישט? איך קען מאלן א בעסערע.“

„אויב דו קענסט היינט עפעס מאלן, וועל איך קריכן אונטערן טיש.“

„ברענגט מיר א פענדזל און פארב.“

פאר די אויגן פון אלע האט קאול געמאלט, שטיל און זיכער, און ווען ער האט פארענדיגט, איז געלעגן אויפן טיש א לאנדשאפט אזוי שיין אז אלע זענען געבליבן שטיין. „איך האב נישט געמיינט אז דו האסט עכטע געשיקלעכקייט,“ האט קווינטען געשמייכלט קרום. „דו האסט פונקטליך נאכגעמאכט האטארן. אבער אפילו א פונקטליכע קאפיע איז א פעלשונג. איצט פארשטיי איך: די ערשטע בילד האסטו נישט געקויפט ערגעץ, דו האסט זי אליין געמאלט!“



די לאנדשאפט וואס קאול האט געמאלט

„דו ביסט דער קלוגער, קווינטען,“ האט עדווין געלאכט. „דער מאן ווייסט ווי צו נארן מענטשן.“

„אייערע אויגן זענען אפן, אבער אייער הארץ איז בלינד," האט קאול געזאגט.

„ווארפט אים אריס!"

„מאמע," האט א דינער אויסגערופן, „הער בעלאמי איז אנגעקומען!"

דער אלטער קונסט־סוחר בעלאמי איז אריין. „אנטשולדיגט פארן שפעטיגן. ריר נישט אן די בילד, די פארב איז נאך נאס! די פענדזל־שטריכן, קיין פעלשער קען זיי נישט נאכמאכן! איז דאס האטארנס פענדזל, יעצט געמאלט? וואו איז האטארן?"

„הער בעלאמי, טעות'ט איר זיך נישט?" האט די מאמע געפרעגט. „די וואס קווינטען האט געברענגט איז די עכטע."

„מאדאם, אן עכטע בילד ווערט נישט באשטימט לויט ווער עס ברענגט זי, אויך נישט לויט וויפיל מען צאלט." ער האט אנגעקוקט קווינטען'ס בילד. „דער שטעמפל איז גוט נאכגעמאכט און דאס פאפיר איז אלט געמאכט, אבער דער פענדזל איז צו שטייף. האטארן וואלט קיינמאל נישט אזוי געמאלט. די בילד האט נישט קיין היסטאריע און נישט קיין שטעמפל פון א ריכטיגן אוקציאן־הויז."

עדווין, אין כעס, האט אנגעכאפט ביידע בילדער פון קאול און זיי צעריסן. „ווייל איר זאגט אלע אז זיין בילד איז געפעלשט, איז נישטא קיין סיבה זי צו האלטן!"

„ארויס! ארויס גלייך!“ האט די מאמע געשריגן צו קאול. „לאמיר גיין,“ האט קאול געזאגט רואיג. „אין א הויז אן מענטשלעכע ווארעמקייט לוינט נישט צו בלייבן.“

אבער הער בעלאמי איז אים נאכגעלאפן. „דאס בילד פון יעצט, האט איר עס געמאלט?“

„יא, מיט דעם פענדזל און די פארבן, אויפן ארט.“

„יעצט פארשטיי איך.“ ער האט זיך אויסגעדרייט צו אלע. „מיר האבן אלע געמיינט אז האטארן איז אן אלטער מאן, ווייל זיין פענדזל איז אזוי דערפארן. אבער קיינער האט נישט געזען זיין פנים. איך האב באהאנדלט פיר פון האטארנס ווערק, אלע זענען געקומען דורך שליחים. דער מאן וואס האט יעצט געמאלט פאר אייערע אויגן, דאס איז האטארן.“

„די בילד איז שוין צעריסן,“ האט עדווין געשעפטשעט. „ביידע זענען צעריסן.“

„יונגער הער עדווין, וואס איר האט יעצט צעריסן איז נישט געווען פאפיר. ס'איז געווען א ווערק וואס וואלט געקענט ארויסגיין אין דעם גרעסטן אוקציאן אין ניו יארק.“

„קאול,“ האט ליליען געזאגט, „דו ביסט האטארן? איך האב קיינמאל נישט געוואוסט אז דו האסט אזא טאלאנט.“

„ס'איז דא א סך וואס איך קען. דו וועסט עס געפינען פאמעלעך.“

„הער האטארן," האט די מאמע געזאגט מיט א פארשעמטן קול, „איך בין געווען צו שטרענג פריער. נעמט עס נישט צום הארצן."

„פאר דיין טאכטערס וועגן," האט קאול געזאגט.

„מאמע, יעצט האסטו שוין נישט קיין שותפות מיט קאול, יא?"

„ניין, גארנישט. יעצט געפעלט מיר דער יונגערמאן אין אלע הינזיכטן."

„און מיין שידוך מיט ליליען?" האט קווינטען געפרעגט.

„הער קווינטען," האט בעלאמי געזאגט, „א שידוך איז נישט קיין אוקציאן־זאך. דער וואס צאלט דאס מערסטע נעמט עס נישט."

קווינטען האט פארלוירן די געדולד. „די קויאטי־בערג רייטער זענען אלע מיינע פריינט. ליליען, אויב דו זאגסט נישט צו דעם שידוך היינט, וועלן די אשפארד זילבער־וואגנס פארשווינדן אויפן קעניאן וועג!"

„דו סטראשעסט מיין שותפטע, הער קווינטען?" האט קאול געפרעגט. „דו האסט געזאגט קויאטי־בערג רייטער? רוף זייער הויפט אהער. לאמיר זען."

באלד איז אריין דער הויפט פון די רייטער, און וועג ער האט דערזען קאול, איז ער געווארן בלאס. דאס איז געווען ראקער, דער זעלבער פון עסן־הויז. „הער קאול? ווידער אירן?"

„ברודער ראקער, וואס טוסטו?" האט קווינטען געשריגן.

„רוף מיך נישט ברודער! נישט פאר הער קאול! קווינטען, דו האסט אים באליידיגט. קום מיך מער נישט זוכן, הערסטו? הער קאול, איך האב גארנישט געזען און גארנישט געהערט.“

קווינטען איז געבליבן אליין, א פארשעמטער, און איז ארויס אן א וואורט.

אין דער צירונג־געשעפט

„היינט איז דאך דיין מאמעס געבורטסטאג,“ האט קאול געזאגט צו ליליען. „גיי ערשט רעד מיט איר. די בילד איז צעריסן, איך וועל גיין אויסקלייבן א פאר נייע מתנות.“

אין דער פיינסטער צירונג־געשעפט אין סילווער קריק האט קאול אנגעוויזן אויף א שמאראגד בראסלעט. „די דאזיגע, איינפאקן.“



קאול אין דער צירונג־געשעפט

„נארא? דו ביסט עס, קאול!“ האט אויסגערופן די פארקויפערין. „איך וואלט דיך דערקענט אפילו פון אש!“

„נארא שאו. דו האסט זיך שטארק געטוישט.“

„זעט אויס אז דו האסט מיך כמעט פארגעסן. אבער איך האב נישט פארגעסן. וועז מען האט דיר אמאל פארגעלייגט א שידוך מיט מיר, האסטו אפגעזאגט פאר אלעמען. די בושה האב איך געדענקט מיין גאנץ לעבן.“

„דאס איז געווען פיל יארן צוריק.“

„פאר דיר אפשר, נישט פאר מיר. און נאכדעם ביסטו פארשוואונדן. יעצט הער איך אז דו ביסט צוריק אן א נארמאלע ארבעט. איך ארבעט אין דער בעסטער צירונג־געשעפט אין שטאט. מיין חודש־געהאלט איז מער ווי א פשוטער מינע־ארבעטער פארדינט א גאנץ יאר. און דו? אן ארעמער שיסער וואס לעבט אויף אן אנדערנס חשבון, און דו קומסט אריין אין אזא ארט?“

„איך בין נאר געקומען קויפן א מתנה. די שמאראגד בראסלעט און די סאפיר בראשקע, פאקט זיי איין.“

„דו האסט נישט קיין געלט. דו ווארטסט נאר ביז די געשעפט איז ליידיג, כדי צו גנבענען עפעס.“

„איך זאל גנבענען פון דיר?“

„אן ארעמער מאן וואס קוקט אויף צירונג, און ער זאגט אז ער איז ריין? איך פיר דיך צום שעריף!“

דער פארוואלטער איז צוגעלאפן. „נארא, וואס איז די מהומה? דו האסט אפגעשרעקט אלע קונים!“

„דער גנב האט זיך אריינגעכאפט צו גנבענען!“

„האסטו געזען ער זאל גנבענען?“

„נישט געזען, אבער איך האב א סיבה צו חושד זיין.“

„אפילו אויב איך האב באמת נישט קיין געלט,“ האט קאול געזאגט, „מיינט עס נישט אז איך וועל גנבענען.“

„יונגערמאן,“ האט דער פארוואלטער געזאגט, „היינט וועל איך דיר נישט האלטן אין זינען. קני אנידער, גיב צו אז דו ביסט שולדיג, און גיי ארויס.“

„ביסטו זיכער?“

„מיר וועלן זען וער עס וועט אים אנרירן,“ האט זיך דערהערט א קול. ליליען איז געשטאנען ביי דער טיר. „איז דאס ווי אזוי אייער שטאב באהאנדלט קונים? באשולדיגט א מענטש אין גנבה אן קיין באווייז? וויל די געשעפט נישט מער האנדלען?“

„וער ביסטו, אז דו רעדסט אזוי צו אונזער פארוואלטער?“ האט נארא געשריגן, אבער ליליען'ס באגלייטער האט זי אוועקגעשטופט פון וועג.

„מיס אשפארד! איר זענט עס!“ האט דער פארוואלטער געציטערט.

„אויב איר ווייסט וער איך בין, ווייסט איר אויך מיין נאטור.“

„פארוואלטער, ווער איז זי?“ האט נארא געפרעגט. „פארוואס ביסטו אזוי העפלעך צו אירן?“

„ווילסטו נאך אז איך זאל טון געשעפטן אין סילוועך קריק? דו האסט מיר כמעט געברענגט א ריזיגן אומגליק! שווייג!“ ער האט זיך אויסגעדרייט צו ליליען. „מיס אשפארד, מעג איך פרעגן, דער הער איז...?“

„ער איז מיין שותף. אבער אפילו וועז ער וואלט נישט געווען, גיט עס אייך די רעכט צו באשולדיגן סיי וועלכן קונה אין גנבה?“

„אנטשולדיגט, מיין הער. איך בין געווען בלינד. נארא, בעט מחילה גלייך!“

„אנטשולדיגט,“ האט זי געמורמלט.

„און דו ביסט ארויסגעווארפן. נעם דיינע זאכן און גיי ארויס פון מיין געשעפט.“

„קאול, דו וועסט עס געדענקען,“ האט נארא געזאגט ביים ארויסגיין. „ס'איז נאך נישט פארטיג.“

„אלע צירונג וואס איר האט היינט אויסגעקליבן,“ האט דער פארוואלטער געזאגט, „איז אויף אונזער חשבון.“



די צירונג אין דער געשעפט

„ווי איז דיין מאמע?“ האט קאול געפרעגט, ווען זיי זענען ארויס.

„א ביסל בעסער ווי פריער.“

„נעם די זאכן צוריק און רעד מיט איר גוט. איך האב מורא, אויב איך גיי צוריק, וועט זי זיין אזוי אויפגערעגט אז זי וועט נישט קענען עסן איר געבורטסטאג טארט.“

„דו ביסט אויך מיד. גיי זיך אפרוען ערגעץ.“

קאפיטל צוועלף

דער שווארצער טאוול

קאול איז אריין אין דעם גרויסן קאנטינענטאל האטעל, דעם טייערסטן אין סילוועי קריק. ביים טיר האט מען אים איבערגעגעבן א קליין טאוול. „מיין הער, דאס איז א ספעציעלער קאנטע־טאוול פון דער אשפארד האנדלס־פירמע. דער האטעל געהערט צו דער משפחה אשפארד. מיר וועלן אייך געבן די בעסטע באדינונג.“

„וואס האט איר דא?“

„ויסטערס פון מזרח, הירש פון די שניי־בערג, קאוויאר... דער הויפט־קאך קען פאר אייך צוגרייטן וואס איר ווילט.“

„נאר א טעלער פלייש מיט קארטאפל זופ, מיט א ביסל ווילדע סעלערי פון סילוועי קריק.“

„קאול? ביסט עס באמת דו?“ א יונגערמאן איז צוגעלאפן. דאס איז געווען נתן, אן אלטער חבר פון שול. „וויפיל יאר איז שוין פון ווען מיר האבן געענדיגט? אונזערע אלטע חברים זענען אלע אינעווייניג. קום זיך צוזעצן מיט אונז.“

אינעווייניג איז געזעסן ליאנעל, אן אלטער מיטשילער, יעצט א הויכער באאמטער. „נתן, ווייסטו דען נישט ווי צו רעדן? קאולס מצב היינט, פאסט ער בכלל צו זיצן מיט ליאנעל?“ האט איינער

געזאגט. „ליאנעל האט געענדיגט די מזרח געשעפטס־שולע, און יעצט איז ער א פארוואלטער אין דער אשפארד פיר־אפטיילונג. און דו? איך הער אז דו האסט נישט אפילו קיין ריכטיגע ארבעט.“

באלד איז אריינגעקומען ליאנעלס שוועסטער, נארא. „וואס טוט ער דא? היינט האט ער מיך פארשעמט אין דער געשעפט, און איך בין ארויסגעווארפן געווארן פון מיין ארבעט צוליב אים!“

„קאול,“ האט ליאנעל געזאגט, „דו האסט פארשעמט מיין שוועסטער. אויף דער אלטער פריינטשאפט'ס וועגן וועל איך דיר נישט לאזן שלאגן. טרינק אויס די צוויי פלעשער שארפע שנאפס, און דו קענסט גיין.“

„ליאנעל, דאס איז נישט יושר,“ האט נתן געבעטן. „קיינער קען נישט שטיין נאך אזויפיל.“

„אויב ער וויל נישט, טרינק דו פאר אים. נתן, דיין נייע פיר־פירמע וואלט נאך אויף ליאנעלס אינוועסטירונג. פארשטעל נישט דיין אייגענעם וועג.“

„נתן,“ האט קאול געזאגט, „אויב דו דארפסט אן אינוועסטירונג, קען איך דיר העלפן. מיט מיר דא, וועט דיך קיינער נישט מאכן בויגן דעם קאפ.“

אלע האבן זיך צעלאכט. „דער בעסטער תלמיד פון אמאל זאגט יעצט גרויסע ליגנס אן אווינק!“ „אויב דו רעדסט ווי א גבר,“ האט ליאנעל געזאגט, „קויף די פלאש וויין, דעם טייערסטן אין

האטעל, און איך וועל שווייגן. זי איז וועדט א הויז מיט צוויי שטאק אין סילוועד קריק."

„ס'איז נישט אז איך קען זי נישט קויפן. ס'איז נאר אז אין דעם הויז, וואס איך עס אדער טרינק, דארף איך גארנישט באצאלן."

„גיב אים א פינגער, נעמט ער די גאנצע האנט!"

דער קעלנער איז אריין. „הער קאול, אייער פלייש מיט קארטאפל זופ איז גרייט. זאל איך עס אוועקשטעלן דא?"

אלע זענען צעפלאצט פון געלעכטער. „איך האב געמיינט ער וועט באשטעלן עפעס גרויס! און ער איז געקומען אהער פאר א טעלער קארטאפל זופ!"

„ברענג מיר פונקט וואס זיי עסן," האט קאול געזאגט רואיג. „מיט די בעסטע זאכן. איך וועל באצאלן צען מאל."

„צעטייל זיין רעכענונג פון אונזערע. זאל ער באצאלן אליין."

„הער ליאנעל, דעם הערס קאנטע איז שוין באשטעטיגט געווארן. הער קאול איז ווירדיג צו עסן דא."

„אויב דו האסט די קוראזש," האט ליאנעל געזאגט, „לאמיר האבן א פארמעסט. היינט ביינאכט איז דא אן אוקציאן אין האטעל: א סעט פון דריי פלעשער אלטע וויסקי פון יאר 1870, אנגעהויבן פון פופציג טויזנט דאלאר."

„גוט. איך נעם אנטייל."

„הער ליאנעל,“ האט דער קעלנער געזאגט, „א חשובער גאסט אין דעם נעבנדיגן צימער לאזט אייך וויסן אז ער איז באשלאסן צו געווינען דעם סעט.“

„פארגעס פון חשובע געסט! געלט רעדט!“

„דער נעבן־צימער ביט זיבעציג טויזנט.“ „אכציג טויזנט!“ האט ליאנעל געשריגן. „הונדערט טויזנט.“ „הונדערט פופציג טויזנט!“

„קאול ווערט שטיל,“ האט נארא געלאכט. „ער דערוועגט זיך נישט.“

„צוויי הונדערט טויזנט,“ האט קאול געזאגט.

„דער נעבן־צימער ביט צוויי הונדערט פופציג טויזנט.“

„פינף הונדערט טויזנט.“

„ביסטו משוגע?“ האט ליאנעל געשריגן. „האסטו אמאל געזען אזויפיל געלט אין דיינע אכט לעבנס?“

„דער נעבן־צימער ביט אכט הונדערט טויזנט.“

„א מיליאן. גייט זאגט דעם נעבן־צימער: וויפיל ער זאל נישט צולייגן, וועל איך שטענדיג צולייגן הונדערט טויזנט מער.“

„גענוג, קאול! גענוג!“ האט ליאנעל געשריגן. „איך גיב צו אז איך האב פארלוירן! דער האטעל געהערט צו דער אשפארד פירמע. אויב איך מאך צרות דא, ווי אזוי וועל איך בלייבן אין סילוועי קריק?“

ביים צאלן האט ליאנעל געצאלט פאר זיין טיש. „קאול, דיין רייע. לאמיר זען פון וואנען דו ציסט ארויס אזויפיל געלט.“

קאול האט ארויסגענומען דעם קליינעם טאוול. דער קעלנער האט זיך געבויגן. „איר זענט אונזער העכסטער גאסט. דער טאוול קען דינען אנשטאט צאלן.“



דער שווארצער טאוול

„דאס איז געפעלשט!“ האט נארא געשריגן. „ווער ווייסט צי ס'איז בכלל דא א גאסט אין נעבן־צימער? ער איז מסתמא געשטעלט פונעם האטעל! רופט דעם פארוואלטער!“

דער האטעל פארוואלטער איז אריין. „ווער מאכט דא אזא מהומה?“

„דער מאן צאלט מיט א געפעלשטן טאוול!“

„פארוואס זענט איר אזוי העפלעך צו דעם ארעמען שיסער?“ האט ליאנעל געשריגן. „איך בין א פארוואלטער אין דער אשפארד פיר־אפטיילונג! אויב איך בין נישט קיין חשובער גאסט, פארוואס איז ער?“

„יעדן טאג גייען דורך דעם האטעל פירמע־פארוואלטער, באן־דירעקטארן און באנק־פארשטייער,“ האט דער פארוואלטער געענטפערט. „איר זענט ווייט פון זיין א חשובער גאסט דא.“

„איך פארשטיי! דאס איז א פאלע! זיי צוויי האבן אונז אפגענארט!“

„נתן, דו גלייבסט עס אויך?“ האט קאול געפרעגט. „ליאנעל, דו וואלסט בעסער זיך אליין אפנארן, אידער צוצוגעבן אז דו האסט מיך פאלש געמשפט.“

„הער מיט די שפעטלעך. אויב דו האסט געלט, צאל!“

„גוט,“ האט קאול געזאגט. „פאר עסן און טרינקען וועל איך באצאלן מיט מיין אייגענעם טשעק. ווייל זיי זאגן אז דער טאוול איז געפעלשט.“

„מיין הער, די רעכענונג איז באצאלט.“

ליאנעל האט אנגעכאפט דעם טאוול און געקוקט. זיין פנים איז געווארן גרין. „דאס איז דער העכסטער שווארצער קאנטע־טאוול פון דער אשפארד האנדלס־פירמע! קאול, ווער ביסטו באמת?“

„איך? נאר ליליען אשפארד'ס שותף.“

„שותף? זינט ווען האט מיס אשפארד א שותף?“

קאול האט זיך געווענדט צום פארוואלטער. „שיקט א טעלעגראם צו דער אשפארד פיר־אפטיילונג: ליאנעל איז ארויסגעווארפן, פון היינט אן.“

באלד איז געקומען דער ענטפער. „די פיר־אפטיילונג האט געענטפערט. זיי ווילן אז איר זאלט מארגן אויסרוימען אייער טיש.“

„קאול, ווארף מיך נישט ארויס!“ האט ליאנעל געבעטן. „מיט א רגע צוריק האסטו געוואלט אז איך זאל קניען. יעצט בעטסטו מיך?“

„ליאנעל, פארוואס בעטסטו אים?“ האט נארא געשריגן. „ס'איז אלעס צוליב דיר!“ האט ער געשריגן צוריק. „בעט מחילה ביי קאול יעצט!“

„נישט נייטיג,“ האט קאול געזאגט, און זיך אויפגעשטעלט. „מיין עסן, צעטיילט עס פאר די ארבעטער פונעם האטעל. איך בין שוין זאט.“

„ליאנעל,“ האט נתן געזאגט שטיל, „מיר זענען דאך אלטע חברים. פארוואס האסטו עס געמאכט אזוי?“

„בין איך אין א חלום?“ האט ליאנעל געמורמלט. „איך, א דאקטאר פון דער מזרח געשעפטס־שולע, ארויסגעווארפן פון קאול!“

דער קעלנער איז צוגעקומען. „מיין הער, אייער עסן אויך, זאל איך עס געבן די ארבעטער?“

„פאקט עס איין,“ האט קאול געזאגט. „איך נעם עס מיט. מאיא ווארט אינדערהיים, און זי וועט זיכער זיין הונגעריג.“

אויפן וועג אהיים האט נתן אים געפרעגט: „ווערסטו נישט מיד צו שפילן יעדן טאג א פשוטן מענטש?“

„וואס הייסט שפילן? יעדעס מאל זאג איך זיי נישט צו שטערן מיך, און זיי הערן נישט.“

„איך האב עס שוין פארשטאנען. דו באהאלטסט עס מיט כוונה און זאגסט גארנישט.“

„אויב דו זאגסט אזוי, זאל זיין אזוי.“

און אינדערהיים, אינעם אשפארד הויף, האט אויף אים געווארט א קליין מיידעלע מיט א גרויסן אפעטיט, און א שותפטע וואס האט שוין געוואוסט, אז דער שטילער מאן וואס זי האט געדונגען אויף ניינציג טעג, איז דער בעסטער באשיצער וואס די משפחה אשפארד האט אמאל געהאט. דער שאטן האט געוואלט נאר א רואיג לעבן פאר זיין טאכטער, און אין סילוועך קריק האט ער עס ענדליך געפונען.



דער פויער־קעניג

דער ארעמער טאטע וואס איז געווען דער מלחמה־קעניג

א מעשה פון א פשוטן טאטן וועמען מען האט פארשעמט
ביי זיין טאכטערס חתונה,
און וואס איז געווען דער העכסטער פעלדהער פון לאנד

נאכדערציילט אויף אידיש

אינהאלט

הקדמה 3

קאפיטל איינס: דער מלחמה־קעניג פארט אויף א חתונה 4

קאפיטל צוויי: דער עפל־בוים 9

קאפיטל דריי: ביי דער טיר פון האטעל 14

קאפיטל פיר: דער סיגנאל אלפא־זיבן 20

קאפיטל פינף: די חתונה וואס האט זיך איבערגעדרייט 25

קאפיטל זעקס: גענעראל טארן 30

קאפיטל זיבן: ווען וויקטאר איז געקומען 37

קאפיטל אכט: די שפיל־הויז 43

קאפיטל ניין: אין דער קעלער 50

קאפיטל צען: דער מלחמה־קעניג קומט ארויס פון שאטן 58

הקדמה

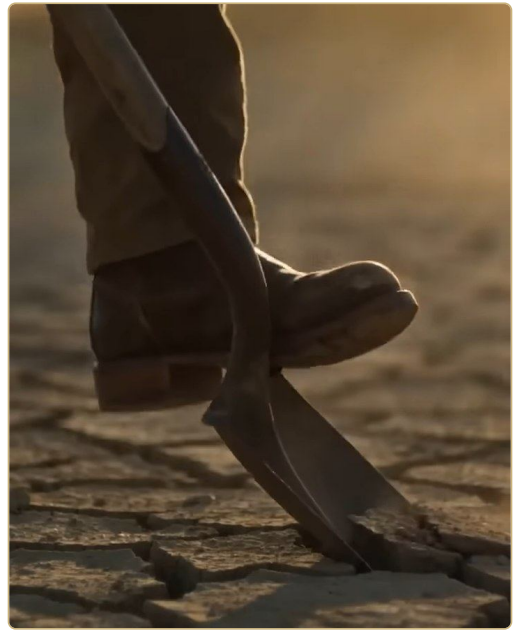
די מעשה וואס מיר ברענגען דא איז נאכדערציילט אויף אידיש, אין אייגענע ווערטער, לויט דער ענגלישער דראמע „מען האט געמאכט דעם ארעמען טאטן קניען, און מען האט נישט געוואוסט אז ער איז דער העכסטער פעלדהער", פונעם יוטוב קאנאל האלידעי טעאטער, בערך א שעה און זעקס מינוט לאנג.

עס איז א מעשה פון דזשאן לעקסאן, אן עלטערער מאן וואס גייט ארום אין א פשוטן אלטן העמד ווי א פויער, און אלע קוקן אויף אים אראפ. קיינער ווייסט נישט אז ער איז „דער מלחמה־קעניג", דער העכסטער פעלדהער פון לאנד, פאר וועמען אפילו דער פרעזידענט טרעט אפ. ער קומט צו דער חתונה פון זיין טאכטער אננא, און דארט פארשעמט מען זי און אים. דערנאך גייט ער אליין אויסזוכן ווער עס האט באנוצט זיין נאמען צו פייניגן ארעמע געווען סאלדאטן.

מיר האבן געהאלטן אלע געשעענישן לויט דער ריי, אבער די מעשה איז אנגעפאסט פאר א היימישן לייענער: די חתונה און דער שידוך ווערן דערציילט פשוט, אן קיין ליבשאפט; פרויען קומען פאר נאר וויפיל די מעשה פאדערט; שלעכטע ווערטער זענען אויסגעלאזט אדער פארמילדערט; און די שלעגרייען און די געפערליכע שפיל ווערן דערציילט קורץ, אן פרטים.

דער מלחמה־קעניג פארט אויף א חתונה

עס איז געווען א פרימארגן פון א גרויסן טאג. ווייט פון דער שטאט, אויף א שטילן וועג, זענען געשטאנען א ריי מיליטעריש אויטאס, און ארום זיי האבן געקוקט סאלדאטן מיט שטרענגע פנימער. אינמיטן זיי איז געשטאנען אן עלטערער מאן, אנגעטון אין א פשוטן אלטן העמד, ווי א פויער וואס קומט פונעם פעלד. זיין נאמען איז געווען דזשאן לעקסאן.



א פויער ביי דער ארבעט אויפן פעלד

א יונגער אפיציר איז צוגעלאפן, זיך אויסגעגלייכט און סאלוטירט. „אנטשולדיגט, הער, מיר זענען פארשפעטיגט געווארן.“

„גוט וואס מיר האבן געהאט אייך,“ האט געזאגט א צווייטער אפיציר. „דער פענטאגאן האט באשטעטיגט אז איר האט אפגעשטעלט דעם אנפאל נאך איידער ער האט זיך אנגעהויבן. דער פרעזידענט אליין וויל אייך געבן א מעדאל. מען בעט אייך צוריקצוקומען תיכף קיין וואשינגטאן.“

דזשאן לעקסאן האט אפגעמאכט מיט דער האנט. „דאס איז נישט וויכטיג. היינט איז די חתונה פון מיין טאכטער אננא. איך מוז זי פירן צו דער חופה.“

„יא, הער,“ האבן די אפיצירן געענטפערט, און קיינער האט נישט געוואגט צו פרעגן מער. פאר זיי איז דער פשוטער מאן אין דעם אלטן העמד נישט געווען קיין פויער. ער איז געווען דער וואס די גאנצע וועלט רופט „דער מלחמה־קעניג“, דער העכסטער פעלדהער, וועמען אפילו דער פרעזידענט טרעט אפ דעם וועג. אבער זיין פנים האבן כמעט קיינמאל נישט געזען קיין פרעמדע אויגן, און דאס האט ער אליין אזוי געוואלט.



די סאלדאטן גיבן כבוד דעם מלחמה־קעניג

אין דער שטאט, פאר דעם טייערן האטעל לומינא, איז געווען א גרויסער טומל. טייערע אויטאס זענען צוגעפארן איינס נאכן אנדערן, און מענטשן אין שיינע אנצוגן זענען אריין צו דער חתונה. דזשאן לעקסאן איז צוגעגאנגען צו פוס, מיט א קליין קעסטל אין דער האנט.

אינמיטן דעם געדראנג האט ער זיך צופעליג אנגעשטויסן אין א יונגן געשעפטסמאן מיט א טייער זייגערל אויף דער האנט. דער יונגערמאן האט זיך אויסגעדרייט ווי א געשטאכענער.

„וואס טוסטו?“ האט ער געשריגן. „האסטו מיך אנגעשטויסן מיט כוונה? ביסטו אויסן צו מאכן א געשעפט פון מיר?“

„איך האב דיך נישט אנגעירט מיט כוונה,“ האט לעקסאן רואיג געענטפערט. „איך בין געקומען צו מיין טאכטערס חתונה, און איך וויל נישט מאכן קיין צרות.“

ארום זיי האבן מענטשן אנגעהויבן לאכן. „דער כלה'ס טאטע?“ האט דער יונגערמאן זיך צעלאכט. „דו מיינסט אננא לעקסאן, די הויפט־פירערין פון דער לומינא גרופע? ווייסטו אז זי נעמט א חתן פון דער משפחה העריסאן? איר טאטע? קיינמאל נישט! זי איז נישט קיין טאכטער פון אזא קבצן ווי דו!“

ער האט זיך אויסגעגלייכט מיט גאוה. „הער זיך צו, אלטער. ווייסטו אז איך שטיי היינט צו חתמ'ענען א געשעפט מיט דער לומינא גרופע? ווען דאס געשעפט גייט דורך, וועל איך זיין אזוי הויך אין דער שטאט, אז דו וועסט מיך אפילו נישט קענען זען פון דער ווייטנס. איך גיב דיר א לעצטע געלעגנהייט: גיי אוועק פון דאנען, אדער איך רוף מיינע מענטשן זיי זאלן דיך אוועקשלעפן.“

פונקט דעמאלט האט זיך דערהערט א קול פון דער טיר. „טאטע!“

אלע האבן זיך אויסגעדרייט. פון האטעל איז ארויסגעלאפן א יונגע פרוי אין איר חתונה־קלייד, אננא לעקסאן אליין, די כלה. איר פנים האט געשיינט, און די טרערן זענען איר געשטאנען אין די אויגן. „טאטע, דו ביסט טאקע דא!“

„איך האב דיר דאך געזאגט אז איך וועל קומען,“ האט דער טאטע געזאגט מיט א ווארעמען שמייכל.

דער יונגער געשעפטסמאן איז געווארן בלאס ווי די וואנט. „ער... ער איז טאקע מיס לעקסאן'ס טאטע?“

אננא האט זיך אויסגעדרייט צו אים, און איר קול איז געווארן קאלט. „ער איז געקומען צו מיין חתונה. וואס האסטו אים געטון?“

„מיס לעקסאן, מיר האבן נישט געמיינט,“ האט ער געשטאמלט. „עס איז נאר א טעות, א פשוטער טעות.“

„אונזער געשעפט איז בטל,“ האט אננא געזאגט, אן אפילו אנצוקוקן אויף אים. „זיכערהייט, פירט אים ארויס.“

און אזוי איז דער וואס האט זיך פריער אזוי געבלאזן, ארויסגעפירט געווארן פון דעם האטעל, פאר די אויגן פון אלע וואס האבן פריער מיט אים געלאכט.

קאפיטל צוויי

דער עפּל־בוים

„אננא,“ האט דער טאטע געזאגט שטילערהייט, „איך האב נישט געוואלט דיר מאכן קיין צרות אין אזא טאג.“

„טאטע, וואס רעדסטו?“ האט זי געענטפערט. „איך בין אזוי פריילעך וואס דו ביסט דא. דאס איז דאס בעסטע וואס האט מיר געקענט פאסירן היינט.“

זי האט באמערקט דאס קעסטל אין זיין האנט. „איז דאס פאר מיר?“

„יא,“ האט ער געשמייכלט און עס געעפנט. אינעווייניג זענען געלעגן רויטע, גלאנציגע עפל. „געדענקסטו דעם עפל־בוים וואס דו האסט געפלאנצט ווען דו ביסט געווען קליין?“

אננא'ס אויגן האבן זיך אנגעפילט מיט טרערן. זי האט געדענקט יענעם טאג ווי היינט. זי איז געווען א קליין מיידעלע, געשטאנען נעבן דעם טאטן אויפן פעלד, און געפרעגט: „טאטע, ווען וועלן מיר האבן עפל?“

„עס וועט נעמען א פאר יאר, מיין קינד,“ האט דער טאטע דעמאלט געזאגט. „אבער ווען זיי וועלן זיין צייטיג, וועל איך זיי אליין אפרייסן פאר דיר.“

„דו זאגסט צו?“

„איך זאג צו.“

יעצט איז זי געשטאנען פאר אים, א דערוואקסענע, און געהאלטן די עפל אין די הענט. „דו האסט געדענקט,“ האט זי געשעפטשעט.

„אוודאי,“ האט ער געזאגט. „ס'איז שווער צו גלייבן, אבער דער בוים האט אנגעהויבן טראגן פירות פונקט ווען דו שטייסט צו חתונה האבן.“

דעמאלט איז צוגעקומען א יונגערמאן אין א טייערן שווארצן אנצוג, מיט א גלאט־געקעמטן קאפ. „און דאס איז בלעיק,“ האט אננא געזאגט. „טאטע, דאס איז בלעיק הריסאן, מיין חתן. בלעיק, דאס איז מיין טאטע.“

בלעיק האט א קוק געטון אויף דעם אלטן העמד און די אויסגעטראטענע שיך, און זיין פנים איז געווארן ווי פון עסיג. ער האט אננא אוועקגעצויגן אין א זייט. „פארוואס האסטו מיר נישט געזאגט אז דיין טאטע קומט?“

„וואס איז דער מער?“

„ווייסטו ווער עס איז היינט דא? נישט נאר מיין משפחה, נאר די גרעסטע געשעפטסלייט, און דער גובערנאטאר אליין! ער וועט אונז מאכן צו שאנד.“

„וואס מיינסטו?“ האט אננא געפרעגט, נישט פארשטייענדיג.

„ניין, ניין, איך מיין נאר... קוק ווי ער איז אנגעטון. ווי אזוי וועל איך אים פארשטעלן פאר די געסט? מיין שווער איז א פויער?“

פון דער ווייטנס האט מען געהערט: „אננא, גיך! דו דארפסט זיך נאך צוגרייטן, די חתונה הייבט זיך באלד אן!“

„איך קום,“ האט זי געענטפערט, און צו בלעיק: „פיר מיין טאטן אריין, ביטע.“

„גוט,“ האט בלעיק געזאגט. אבער ווי נאר זי איז אוועק, האט ער זיך אויסגעדרייט צו דעם טאטן מיט א קאלטן בליק. „הער זיך צו, אלטער. מיר מישן זיך נישט מיט פויערים. טו דיר א טובה און גיי אוועק פון דאנען.“

ער איז צוגעגאנגען צו די וועכטער ביי דער טיר. „היט די טיר גוט. וועה עס האט נישט קיין איינלאדונג, קומט נישט אריין. אויב עפעס א קבצן קומט אריין און פארדארבט די שמחה, וועט איר אלע אפגעזאגט פון דער ארבעט.“



די וועכטער ביי דער טיר פון האטעל

„פארשטאנען, הער העריסאן.“

דער טאטע איז געבליבן שטיין דרויסן, און האט שטיל געזאגט צו זיך אליין: „מיין איידעם איז טאקע א שיינע מציאה.“

אינעווייניג האט אננא געזוכט מיט די אויגן. „בלעיק, וואו איז מיין טאטע?“

„עס טוט מיר באנג, אננא,“ האט בלעיק געזאגט מיט א פאלשן קרעכץ. „ער איז אוועק.“

„וואס?“

„די היסטאריע חזר'ט זיך איבער, ווי עס זעט אויס. פונקט ווי אלע מאל וואס ער איז געווען צו פארנומען, ווי ער האט

פארפאסט דיין אכצנטן געבורטסטאג. און יעצט פארפאסט ער דאס אויך. זארג זיך נישט, דו קענסט דאך גיין צו דער חופה אליין, נישט אזוי?“

אננא'ס הארץ איז געווארן שווער. אבער דרויסן, ביי דער טיר, האט איר טאטע געזאגט צו זיך: „ווער זאגט אז איך בין אוועק? אננא, איך האב דיר צוגעזאגט אז איך וועל נישט פארפאסן דיין וויכטיגן טאג.“

קאפיטל דריי

ביי דער טיר פון האטעל

דער טאטע איז צוגעגאנגען צו דער טיר. די צוויי וועכטער האבן זיך אוועקגעשטעלט פאר אים ווי א וואנט.

„האלט! דו קענסט נישט אריין.“

„ביסטו זיכער?“ האט ער רואיג געפרעגט. „וועז נישט מיין טאכטער, וואלט איך נישט אריינגעטרעטן אין אזא פלאץ.“

די וועכטער האבן זיך צעלאכט. „א פויער רעדט אזוי? לאז אונז צורו! דו ביסט אראפ פון זינען. הער זיך צו: גיי אראפ אויף די קני און פוץ מיר אפ די שיך, וועל איך דיר לאזן נעמען די רעשטלעך פון מיסט־קאסטן.“

„וואס זאגסטו?“ האט דער אנדערער געשפעט, און האט אויסגעשטרעקט די האנט צו שטופן דעם אלטן מאן.

עס האט נישט גענומען קיין צוויי רגעים. דער „פויער“ האט זיך א ריר געטון, גיך און זיכער ווי א סאלדאט וואס האט דורכגעמאכט הונדערט מלחמות, און ביידע וועכטער זענען געלעגן אויף דער ערד און געקרעכצט, אן צו פארשטיין וואס איז זיי געשען.

פון אינעווייניג איז ארויסגעלאפן א פולער מאן אין א טייערן אנצוג, דער באלעבאס פון האטעל. ווי נאר ער האט דערזען דעם

אלטן מאן, איז ער געבליבן שטיין, און דערנאך האט ער זיך כמעט געבוינגן ביז דער ערד. „הער לעקסאן! צו האבן אייך אין מיין האטעל, איז א כבוד פאר מיר און דער גרעסטער כבוד פאר אונזער האטעל!“

„מאך נישט אזויפיל כבוד, הער באלעבאס,“ האט לעקסאן געענטפערט. „מיט א רגע צוריק האבן דיינע מענטשן מיך אפגעשטעלט ביי דער טיר און געזאגט אז מען וויל מיך דא נישט.“

„הער לעקסאן, איר מאכט זיכער א שפאס! אוודאי זענט איר באוויליגט אומעטום, ספעציעל אין מיין האטעל.“ ער האט זיך אויסגעדרייט צו די צוויי וועכטער מיט א רויט פנים. „איר ביידע זענט אפגעזאגט פון דער ארבעט. גייט מיר ארויס פון די אויגן!“

די וועכטער זענען געבליבן ליגן מיט אפענע מיילער. „ווי אזוי איז ער אריין? ער האט דאך געדארפט זיין א פויער! ווער איז ער?“ האט איינער געשעפטשעט. „אויף דער וועלט באקומען אזא כבוד נאר די העכסטע גענעראלן. און מיר האבן שוין געזען די פנימער פון אלע, חוץ איינעם: דעם מלחמה־קעניג.“ „שוין,“ האט דער צווייטער געקרעכצט, „מיר זענען פארלוירן.“



ווער איז דער פויער? אין האטעל וואונדערט מען זיך

אינעווייניג, וועו דער טאטע איז אריינגעקומען אין זאל, האט אננא'ס פנים זיך אויפגעלויכטן. אבער בלעיק האט זיך געכאפט פארן קאפ.

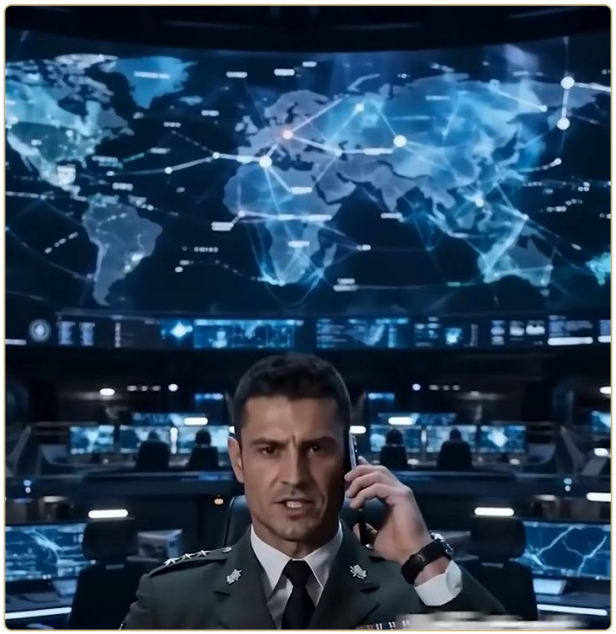
„בלעיק, וואס איז?“

„גארנישט,“ האט ער געזאגט. „אבער אננא, קוק אויף דיין טאטן. וועו דו פירסט אים אריין אזוי, וועט ער אונז אלע מאכן צו שאנד.“

„בלעיק...“

„לאז שוין. אבער גוט וואס איך האב געבעטן א טובה ביי געגראל טארן'ס געהילף. איך האב געקריגן דעם געגראל ער זאל זיין א געסט ביי אונזער חתונה. דאס וועט אויסזען זייער

שיין. איך וואלט געוואלט וויסן צי געניראל טארן איז שוין אנגעקומען. איך וועל אים קלינגען.“ און ער איז אוועק אין א זייט מיט זיין טעלעפאן.



אין געניראל טארן'ס אפיס קלינגט דער טעלעפאן

דער טאטע האט שטיל געזאגט צו אננא: „בליק איז א מענטש מיט צוויי פנימער. ער טראכט נאר ווי אזוי ארויפצוקריכן העכער. ער איז נישט ווערט דיין גוטסקייט.“

„טאטע,“ האט אננא געזאגט, „בליק זארגט זיך נאר וועגן דעם נאמען פון דער משפחה העריסאן.“

„א נאמען איז גארנישט,“ האט דער טאטע געזאגט. „מיין טאכטער פארדינט עפעס בעסערס.“ ער האט אנגעוויזן אויף א בילד אין דער צייטונג וואס איז געלעגן אויפן טיש, א בילד פון א

יונגן געגנראל אין מונדיר. „קוק, ווי געפעלט דיר דער? אויב דו ווילסט, קענען מיר נאך היינט מאכן א שידוך מיט אים אנשטאט.“

„טאטע!“ האט אננא זיך צעלאכט, „דאס איז געגנראל אדם טארן, דער יינגסטער פינף־שטערן געגנראל. בלעיק האט זיך גוט אנגעמוטשעט נאר אים איינצולאדן. זיין רבי און לערער איז דער מלחמה־קעניג אליין. אפילו דער פרעזידענט טרעט אפ פאר יענעם מאן.“

„בלעיק קען נישט,“ האט דער טאטע געזאגט, „אבער איך קען.“

„טאטע, דו מאכסט א שפאס.“

אין זייט האט בלעיק געריידט אין טעלעפאן מיט א זיסלעכן קול. „יא, יא, הער אונטער־קאלאנעל. איך פארשטיי אז געגנראל טארן איז פארנומען. קענט איר אים ביטע לאזן וויסן אז איך בין בלעיק הריסאן, און אז היינט איז מיין חתונה?“

„הער הריסאן,“ האט מען געענטפערט, „געגנראל טארן זיצט אין א דרינגענדער זיצונג. קיין טעלעפאנען, קיין חתונות.“

„הער אונטער־קאלאנעל, ביטע, לאזט אים נאר וויסן וועז די זיצונג ענדיגט זיך. קענט איר אים ביטע פרעגן...“

„דאס איז נישט אייער זארג,“ און דער טעלעפאן איז געווארן שטיל.

„לאז מיך פרובירן,“ האט דער טאטע געזאגט.

בלעיק האט זיך אויסגעדרייט ווי פארברענט. „אננא, קענסטו האלטן דיין טאטן אין צוים? זאג אים ער זאל אויפהערן ערגער מאכן!“

„טאטע,“ האט אננא געבעטן, „איך ווייס אז דו טוסט דאס פאר מיר. אבער היינט איז מיין חתונה, און בלעיק איז דער וועמען איך האב אויסגעקליבן. דו דארפסט גארנישט טון. גיב מיר נאר דיין ברכה.“

„ס'איז גוט,“ האט דער טאטע געזאגט מיט א רואיגן שמייכל. „איך וועל זיך יעצט פארבינדן מיט געזעראל טארן.“

קאפיטל פיר

דער סיגנאל אלפא־זיבן

ווייט פון האטעל, אין א פארשלאסענעם מיליטעריישן צימער, איז פלוצלינג אויפגעבליצט א רויט ליכט אויף א גרויסן עקראן, און א שארפער קלאנג האט זיך דערהערט.

„אלפא־זיבן!“ האט איינער געשריגן. „דאס איז דער אלפא־זיבן סיגנאל! גיך, שניידט אפ אלע אנדערע פארבינדונגען! לאזט וויסן דעם אפעראציע־צימער! אפילו געזעראל טארן'ס זיצונג מוז ווארן אפגעשטעלט!“

אין האטעל, האט דער אונטער־קאלאנעל נאך געהאלטן בלעיק'ס ליניע אפן, און בלעיק האט געהערט דורכן טעלעפאן דעם גאנצן טומל. „מיר דאכט זיך אז איך האב געהערט א דרינגענדן סיגנאל,“ האט ער געזאגט. „מען רייסט ארויס געזעראל טארן פון דער זיצונג. דער איינציגער וואס קען באפעלן געזעראל טארן, איז דער מלחמה־קעניג.“

„וואס איז?“ האט מען אים געפרעגט.

„אננא האט מיר געזאגט אז איר טאטע גייט זיך פארבינדן מיט געזעראל טארן.“

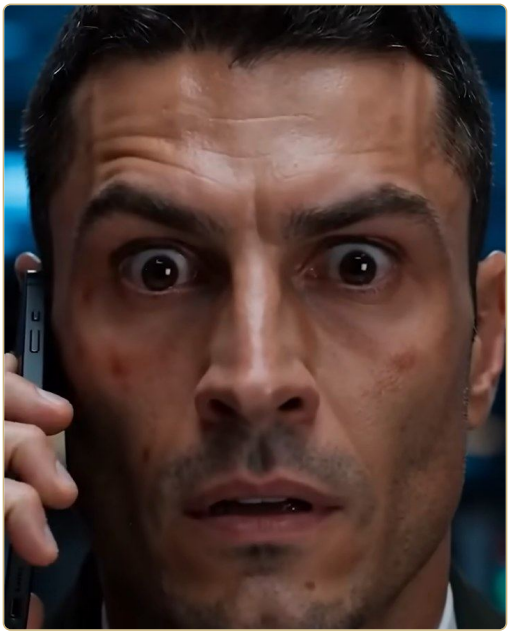
„וואס? דו מיינסט דאך נישט אז יענער אלטער פויער איז דער מלחמה־קעניג?“

„נו, באמת,“ האט אננא אליין געזאגט, „דער טאטע איז נאר א פויער. ווי אזוי זאל ער זיין דער מלחמה־קעניג?“

אין דער זעלבער רגע זענען אלע ליכט אין זאל אנגעהויבן צו פינקלען, און די טעלעפאנען פון אלע געסט זענען געווארן שטיל. „וואס טוט זיך מיט מיין טעלעפאן?“ „איז דאס אן אנפאל פון א ציפער־גנב?“ האט מען געשריגן פון אלע זייטן.

אין דעם מיליטעריש צימער איז אויפן עקראן ארויפגעקומען א ידיעה: „געזעראל טארן. מיין טאכטער אננא האט היינט חתונה, אבער דער חתן, בלעיק העריסאן, איז זי נישט ווערט. אויב איר ווילט א שידוך מיט איר, קומט תיכף צום לומינא האטעל. — לעקסאן.“

דער אונטער־קאלאנעל האט זיך געכאפט פארן קאפ. „הער געזעראל, ווען דער אלפא־זיבן איז אוועקגעגאנגען, איז דער גאנצער באפעל־צענטער געגאנגען אין אלארעם. דער סיגנאל איז געמאכט נאר פאר א נויט, צו רופן הילף אין א מלחמה. און דער איינציגער וואס האט אים אמאל באנוצט, נוצט אים יעצט... צו געפינען א שידוך פאר זיין טאכטער!“



דער סיגנאל אלפא־זיבן!

אין האטעל האט בלעיק געציטערט. „אלפא־זיבן. וועו איך האב געקלונגען צום געזראל'ס געהילף, דאס איז וואס איך האב געהערט אויף דער אנדערער זייט. איך האב געוואוסט! דער וואס באפעלט געזראל טארן, דער וואס קען אפשטעלן די גאנצע לופט־פארטיידיגונג, איז אין דעם האטעל!“

ער האט געקוקט אויף אננא'ס טאטן, און דערנאך האט ער זיך אליין געטרייסט. „ניין, עס קען נישט זיין ער. די ליכט האבן דיך דאך נישט דערשראקן? ס'איז נאר ער, אן אלטער פויער. ער האט גארנישט צו טון מיט דער מיליטער.“

בלעיק'ס מאמע, א פרוי מיט א שטאלצן פנים, איז צוגעקומען. „דער שלעפעריגער מאן איז אננא'ס טאטע? איך האב געמיינט

אז עפעס א היימלאזער האט זיך אריינגעכאפט! בלעיק, דאס איז דיין שוועך? אזא בושה!“

דעמאלט איז צוגעקומען א יונגע פרוי מיט א שטאלץ געזיכט, מירא מילער, וועמען בלעיק'ס משפחה האט גוט געקענט. „אנטשולדיגט, איך דארף עפעס רעדן מיט בלעיק,“ האט זי געזאגט. „איר גייט אייך גרייטן צו דער חתונה.“

ווען זיי זענען געבליבן אליין, האט זי געזאגט: „יענער אלפא־זיבן סיגנאל איז געשיקט געווארן פון מיר. איך האב געבעטן מיין טאטן ער זאל אים שיקן.“

„דיין טאטע? דו מיינסט...?“

„יא. מיין טאטע איז דער מלחמה־קעניג.“

מירא'ס אמתער טאטע, וויקטאר מילער, אן אלטער אפיציר וואס האט אמאל געדינט נאענט צום מלחמה־קעניג, איז געשטאנען נישט ווייט און האט געהערט. ער האט זי גיך אוועקגעצויגן. „מירא, דו טארסט נישט טון אזוינס! איך האב שוין אמאל געמאכט טעותים, און דער מלחמה־קעניג האט מיר מוחל געווען. איך בין אים דאנקבאר דערפאר. אבער אויב דו שטעלסט זיך פאר ווי זיין טאכטער...“

„טאטע, האסטו נישט געזאגט אז ער איז אויף א געהיימער שליחות, אינגאנצן אפגעשניטן פון דער וועלט? ווי אזוי זאל ער וויסן? ביז ער קומט צוריק, איז די חתונה שוין לאנג פארביי. און חוץ דעם, וואס ארט עס אים בכלל? זארג זיך נישט, טאטע. עס וועט זיין גוט.“

אינעם ארץ האט זי געטראכט: „די נארישע מענטשן האבן עס טאקע געגלייבט. איך האב נישט געוואלט אנטפלעקן ווער איך בין, אבער איך האב נישט געקענט צוזען ווי בלעיק גייט צו אננא, וועמענס טאטע איז נאר א פויער.“

בלעיק'ס טעלעפאן האט געקלונגען. „שלום, הער אונטער־קאלאנעל... קומט געראטן טארן צו דער חתונה? דאס איז א וואונדערליכע בשורה! א דאנק אייך!“

„זעסט?“ האט מירא געזאגט. „איך האב נישט געליגן. געראטן טארן קומט צו דער חתונה פונקט ווי איך האב געזאגט.“

בלעיק'ס מאמע האט אים געשטופט. „אויף וואס ווארטסטו? דאס איז מירא וואס ווייזט אונז איר גוטסקייט! אננא, א פויער'ס טאכטער? ווילסטו טאקע אז די העריסאנס זאלן זיין פארבונדן מיט אזעלכע מענטשן?“

„בלעיק,“ האט מירא געזאגט, „אויב מיר וועלן חתונה האבן, וועט מיין טאטע שטיצן די העריסאנס. די גאנצע וועלט'ס עשירות וועט ליגן ביי דיינע פיס.“

בלעיק האט נישט לאנג געטראכט. „מירא, אנטשולדיג. איך האב צו פיל געטראכט. דו האסט רעכט.“

„איך האב געוואוסט אז דו וועסט אויסקלייבן מיך,“ האט מירא געשמייכלט.

קאפיטל פינף

די חתונה וואס האט זיך איבערגעדרייט

אננא האט נישט געוואוסט פון דעם געשפרעך הינטער איר רוקן. זי איז געשטאנען מיט איר טאטן, גרייט צו גיין צו דער חופה.

„אננא," האט דער טאטע נאך אמאל פרובירט, „דער בלעיק איז דיך נישט ווערט. דו פארדינסט עפעס בעסערס, למשל אדם."

„טאטע, מאך נישט קיין שפאסן," האט זי געזאגט. „איך מיט ענעראל טארן? ווי אזוי זאל דאס בכלל געשען? און חוץ דעם, איך בין שוין מיט בלעיק פארקנסט אזוי לאנג. איך האב אזוי געווארט אויף היינט."

„אויב דו ביסט צופרידן," האט דער טאטע געזאגט, „בין איך אויך."

„עס הייבט זיך אן, טאטע. איך ציטער."

„זארג זיך נישט. איך בין דא."

אין זאל איז געווארן שטיל. בלעיק איז ארויף אויף דער בינע מיט א שמייכל. „א דאנק אייך אלע פארן קומען. און יעצט, לאמיר אייך פארשטעלן מיין כלה..."

אננא האט געמאכט א טריט פאראויס, אבער בלעיק האט אויפגעהויבן די האנט. „אנטשולדיג, אננא. דו ביסט היינט נישט די כלה. מירא!"

פון דער זייט איז אריסגעקומען מירא, אנגעטון פאר א שמחה, און האט זיך אוועקגעשטעלט נעבן בלעיק.



בלעיק אויף דער חתונה

א גערויש איז דורכגעלאפן דורכן זאל. „וואס טוט זיך דא?“ „איך האב געמיינט אז די כלה איז אננא!“ „וער איז די?“

„בלעיק, וואס איז דאס?“ האט אננא געשריגן. „וער איז זי? וואס טוט זי דא?“

„עס טוט מיר באנג, אננא. איך האב יעצט פארשטאנען אז מירא פאסט מיר בעסער.“

„זי פאסט דיר? בלעיק, דאס איז אונזער חתונה! ווי אזוי קענסטו טון אזוינס?“

„ניין, אננא. מיין חתונה הייבט זיך ערשט אן. איך האב אויסגעקליבן עמיצן בעסערס.“

בלעיק'ס מאמע איז ארויסגעטראטן. „אננא, הער אויף. מיין זון איז דער יורש פון דער משפחה העריסאן. דריי יאר מיט דיר איז שוין גענוגן צופיל. בעט נישט מער.“

„אננא, דו ביסט א גוטע מיידל,“ האט בלעיק געזאגט, „אבער דיין טאטע איז נאר א פויער. ווען איך וואלט דיך גענומען, וואלט איך גענוגן א געלעכטער אין דער גאנצער שטאט, און די העריסאנס אויך.“

„אזוי,“ האט אננא געזאגט, און איר קול האט געציטערט, „דו נעמסט זי נאר צוליב איר שטאפל. מיין טאטע און איך זענען גענוגן נישטיגע מענטשן, נישט גוט גענוג פאר די העריסאנס, יא?“

„אננא, דו פארשטייסט נישט,“ האט די מאמע געזאגט. „א פלאץ צווישן אונז קען מען נישט קויפן. דו געהערסט נישט אהער. דו מיינסט אז א שיין קלייד מאכט דיך איינע פון אונז? ביטע. איר ביידע פארשווארצט דעם גאנצן ארט. איר פאסט נישט פאר אזא משפחה.“

מירא האט זיך צוגעשמייכלט. „דו ביסט אננא, יא? זארג זיך נישט. מיר וועלן נישט פארווארפן די גאנצע ארבעט וואס דו האסט אריינגעלייגט אין דער חתונה. אבער דו און דיין טאטע קענט שוין גיין.“

„פונקט,“ האט מען צוגעגעבן פון הינטן. „איר צוויי שטייט דא און ברענגט נאר שלעכטע מזל. ווער וויל דעם ריח פון א שטאל ביי א חתונה?“

אננא האט זיך אויסגעגלייכט, און די טרערן אין אירע אויגן האבן זיך פארוואנדלט אין שטאלץ. „רעדט נישט אזוי וועגן מיין טאטן! מיין טאטע איז א פויער, נו, איז וואס? ער האט מיך אויפגעצויגן מיט זיינע אייגענע הענט. איך בין שטאלץ מיט אים. און איך בין נישט די וואס מען וואלט אוועק. איך בין די וואס גייט אוועק פון דיר. קום, טאטע. דאס איז מיין שולד. איך האב אויסגעקליבן דעם אומריכטיגן, און דיך איר־יינגעשלעפט אין דעם.“

„ניין,“ האט דער טאטע געזאגט, „מיר גייען נישט אוועק. זיי גייען. די חתונה מוז ווערן אפגעשטעלט.“

„ביסטו אראפ פון זינען, אלטער נאר?“ האט בלעיק געשריגן. „זיכערהייט, וואלט זיי ארויס!“

„האלט,“ האט מירא געזאגט. „זי זאל ערשט איבערלאזן דאס חתונה־קלייד, וואס די העריסאנס האבן באצאלט. איך וויל נישט אז מען זאל זאגן אז איך האב איר צוגעגנבעט די חתונה. איך בין דעם מלחמה־קעניג'ס טאכטער. איך באדארף נישט קיין רכילות.“

א געדויש איז דורכגעלאפן דורכן זאל. „דעם מלחמה־קעניג'ס טאכטער?“

„אוודאי,“ האט בלעיק געזאגט מיט גאוה. „ווייסט איר ווער איר טאטע איז? דער מלחמה־קעניג! יענער סיגנאל איז געקומען פון אים. און געגעראל טארן איז אויפן וועג אהער.“

„די העריסאנס האבן טאקע געכאפט דאס גרויסע גליק!“ האט מען געפרופן.

דער טאטע האט רואיג געפרעגט: „און וואס, אויב עס איז איך?“

דער גאנצער זאל האט זיך צעלאכט. „הערט אירי? ער זאגט אז ער איז דער מלחמה־קעניג!“ „א פויער אנגעטון ווי א שנאָרער זאגט אז ער איז דער מלחמה־קעניג!“ „דער אלטער איז אינגאנצן משוגע געווארן!“

אבער דער טאטע האט זיך נישט געירט. ער האט זיך אוועקגעשטעלט פאר זיין טאכטער און געזאגט מיט א קול וואס האט געקלונגען ווי אייזן: „קיינער רירט נישט אן מיין טאכטער.“

אין דער זעלבער רגע האבן זיך די טירן פונעם זאל אויפגעעפנט, און א גרופע סאלדאטן אין פולן מונדיר איז אריינגעמארשירט. „ער איז געקומען!“ האט מען געשריגן. „ס'איז געגעראל טארן!“

קאפיטל זעקס

געגעראל טארן

בלעיק איז געלאפן אנטקעגן דעם יונגן געגעראל מיט אויסגעשטרעקטע הענט. „געגעראל טארן! איך בין אזוי צופרידן וואס איר זענט געקומען! מיר וועלן תיכף אנהייבן. די צוויי וועלן אונז נישט שטערן. מיר וועלן אייך נישט אויפהאלטן.“

אבער אדם טארן איז אים פארביי, ווי ער וואלט געווען לופט. ער איז געגאנגען גלייך צו דעם אלטן מאן אין דעם פשוטן העמד, זיך אויסגעגלייכט ווי א שטריקל, און סאלוטירט. „געגעראל לעקסאן!“

ער האט זיך אויסגעדרייט צו זיינע סאלדאטן. „סאלדאטן, אכטונג!“ און אלע סאלדאטן האבן זיך אויסגעגלייכט אין א ריי.



געגעראל טארן מיט זיינע סאלדאטן

„זיי ווילן פארשעמען מיין טאכטער,“ האט דער טאטע רואיג געזאגט. „אדם, זאג מיר, וואס זאל איך טון?“

„ווי איר באפעלט, הער.“

אין זאל איז געווארן א טויט־שטילקייט. „וואס טוט זיך דא? פארוואס הערט געגעראל טארן צו אים?“ „מירא, ארבעט נישט געגעראל טארן פאר דיין טאטן? פארוואס נעמט ער באפעלן פון דעם אלטן...?“

מירא איז געווארן בלאס, אבער זי האט זיך גיך צונויפגענומען. „ס'קען נישט זיין. מיין טאטע האט געזאגט אז דער מלחמה־קעניג איז אויף א געהיימער שליחות. ער קען נישט זיין דא. א פויער קען נישט זיין דער מלחמה־קעניג.“ זי האט זיך

אויסגעדרייט צום געגעראל. „געגעראל טארן, איך בין די טאכטער פון אייער העכסטן באפעלער. איר וועט טאקע אויפהייבן א ביקס אויף מיר? איר מיינט אז מיין טאטע וועט אייך דאס לאזן דורך?“

„מירא, דו זאגסט אז דו ביסט דעם מלחמה־קעניג'ס טאכטער,“ האט אדם געזאגט. „האסטו א באווייזן?“

„אוודאי. אבער פארוואס זאל איך דיר עפעס באווייזן? ווער ביסטו?“

„מירא, אויב דו האסט א באווייז, ווייז עס,“ האט בלעיק געבעטן. „זיי זאלן וויסן מיט וועמען זיי האבן צו טון!“

אננא האט שטיל געזאגט צו איר טאטן: „טאטע, איך ווייס נישט ווי אזוי דו האסט געמאכט אז גענעראל טארן זאל דיך פאלגן, אבער אויב מירא איז טאקע דעם מלחמה־קעניג'ס טאכטער, דאן וועט גענעראל טארן אויך אריפאלן אין צרות. מיר מוזן גיין.“

„ס'איז גוט, מיין קינד,“ האט דער טאטע געענטפערט. „לאז זי קלינגען. לאמיר הערן וואס איר טאטע האט צו זאגן.“

„דו ביסט נאר א פויער,“ האט מירא געשפעט. „פארוואס זאל איך פארלירן מיין טאטנ'ס צייט אויף דיר? אבער זיין מענטש קען עס באווייזן. געגעראל טארן, קענסטו וויקטאר מילער?“

„יא, איך הער פון וויקטאר מילער. ער האט אמאל געארבעט נאענט צום מלחמה־קעניג.“

מירא האט געקלונגען אויפן טעלעפאן, און איינגעשטעלט דעם קול הויך, אז אלע זאלן הערן. „וויקטאר, עטליכע מענטשן דא גלייבן נישט אז איך בין דעם מלחמה־קעניג'ס טאכטער. זאג זיי ווער איך בין."

„מירא איז דעם מלחמה־קעניג'ס איינציגע טאכטער," האט זיך דערהערט וויקטאר'ס קול. „מען האט עס געהאלטן בסוד, פאר איר זיכערקייט. ווער האט עפעס קעגן מירא? ווער עס רירט זי אן, וועט דארפן ענטפערן פארן מלחמה־קעניג!"

דער טאטע האט זיך צוגעבויגן צום טעלעפאן און געזאגט נאר צוויי ווערטער: „וויקטאר מילער."

„יא, הער פעלדהער! צו אייער באפעל!" האט זיך גלייך געהערט פונעם טעלעפאן, פון א געוואוינהייט פון צוואנציג יאר.

אבער מירא האט זיך גיך צעלאכט. „ניין, ניין! דער מלחמה־קעניג קען נישט זיין דא. דו מיינסט אז דו קענסט אזוי אפנארן וויקטאר? דו ווייסט גוט אז דאס איז נאר א געוואוינהייט. רוף אויס זיין פולן נאמען, ענטפערט ער. און דו מיינסט אז דו קענסט אים באפעלן? וויקטאר, זיי נישט ברוגז. דער אלטער איז משוגע."

„זארגט אייך נישט, הער מילער," האט בלעיק צוגעשריגן צום טעלעפאן. „מיר האלטן מיט מירא און מיט איר טאטן, דעם מלחמה־קעניג. מיר וועלן מיט זיי באלד אפרעכענען."

זי האט זיך אויסגעדרייט צו אננא מיט א שמייכל פון גאוה. „הערסט? איז דאס געגנוג? יעצט, איר צוויי, גייט ארויס. אדער

ניין, בלייבט. איך קען נוצן א פאר הענט. בלייבט און טראגט ארום די טרינקען פאר די געסט. זאל דאס זיין אייער אנטשולדיגונג.“

„זעסט? מירא איז גוטהארציג,“ האט בלעיק צוגעגעבן. „אננא, נעם דיין טאטן און העלף מיט די טרינקען. דו זאלסט זיין דאנקבאר. זי גיט דיר א וועג ארויס. פארדארב עס נישט.“

„בלעיק, שווייג!“ האט אננא געשריגן. „איך וואלט בעסער געשטארבן איידער איך לאז מיין טאטן דינען אזעלכע ווי דיך!“

„טרינקען ארומטראגן?“ האט דער טאטע געזאגט מיט א שמייכל. „דער פרעזידענט אליין וואלט זיך נישט געוואגט מיר צו בעטן אזוינס.“

דער זאל האט זיך ווידער צעלאכט. „דער אלטער איז אינגאנצן אראפ פון זינען!“ „אננא, האט אן אקס דיין טאטן געגעבן א קלאפ אין קאפ, אדער וואס?“

„איך האב מיך איבערגעטראכט,“ האט מירא געזאגט. „דינען אונז איז צו גוט פאר אייך. גייט אראפ אויף די קני און בעט מחילה, יעצט! אדם! אויף וואס ווארטסטו? כאפ זיי! לייג זיי אוועק אויף די קני!“

אדם האט זיך יא געירט, אבער נישט צו די צוויי. ער האט ארויסגענומען זיין ביקס און זי אויפגעהויבן קעגן מירא.

א געשריי איז אויפגעשטאנען אין זאל. „ענעראל טארן באשיצט דעם אלטן מאן!“ „ער ארבעט דאך פאר מיס מילער'ס טאטן! פארוואס צילט ער אויף אירן?“

„אדם, דו ביסט משוגע געווארן!“ האט מירא געשריגן. „איך גיב דיר א געלעגנהייט: לייג אוועק די ביקס, וועל איך פארגעסן אז דאס איז געשען. מיין טאטע איז דער מלחמה־קעניג. אויב ער הערט דערפון, ביסטו פארטיג.“

„אזוי? און וואס וועט דיין טאטע מיר טון?“

„דו ווייסט וואס ער קען טון. אויב ער הערט אז עמיצער האט אנגעריר זיין טאכטער, גייט קיינער נישט ארויס פון דאנען.“

„דו האסט רעכט,“ האט אדם געזאגט. „ווער עס רירט אן דעם מלחמה־קעניג'ס טאכטער, גייט נישט ארויס פון דאנען. אויב דו ביסט טאקע זיין טאכטער. מאדנע. איך האב פאר אים געארבעט יארן לאנג, און קיינמאל נישט געהערט פון דיר. ווען האסטו אים צום לעצטן מאל געזען?“

„שוין א שטיק צייט. וואו ער געפינט זיך איז א סוד. מיר פרעגן נישט.“

„פונקט. ס'איז אינגאנצן געהיים. דערפאר ווייסטו נישט פון מיר. אין דער גאנצער אפטיילונג ווייסט נאר ויקטאר וועט איך בין.“

„אויב אזוי,“ האט אדם געזאגט, „רוף אהער ויקטאר. זאל ער אליין זאגן וועט דו ביסט. און דעמאלט וועלן מיר זען וועט גייט אראפ אויף די קני.“

„גוט, דו האסט עס געזאגט. זאלסט נישט חרטה האבן," האט מירא געזאגט און געקלונגען.

בלעיק'ס מאמע האט זיך צוגעשמייכלט צו מירא. „מירא, טייערע, פארלירט נישט אייער צייט אויף זיי. וועט וויקטאר קומט, וועלן זיי באקומען וואס זיי פארדינען."

„זארגט אייך נישט, פרוי העריסאן. וועט וויקטאר קומט, וועל איך אים לאזן קניען ביז די פיס וועלן אים צעבראכן ווערן."

„טאטע," האט אננא געשעפטשעט, „זאלן מיר גיין?"

„זארג זיך נישט, מיין קינד. איך בין דא, און קיינער וועט דיך נישט אנרירן מיט א פינגער."

קאפיטל זיבן

וועו וויקטאר איז געקומען

עס האט נישט געדויערט לאנג, און די טירן האבן זיך ווידער אויפגעעפנט. אריין איז א הויכער מאן אין די זעכציגער, מיט א מיליטערישן גאנג, באגלייט פון עטליכע מענטשן. דאס איז געווען וויקטאר מילער.

מירא איז צו אים געלאפן. „פעטער וויקטאר, ענדליך! זיי האבן מיך באהאנדלט ווי א שמאטע און געוואלט מיך לייגן אויף די קני! ס'איז צופיל!“

וויקטאר האט ארומגעקוקט מיט צארן אין די אויגן. „ווער האט עס געטון? ווער מיינט אז ער קען זיך שפילן מיט דעם מלחמה־קעניג'ס טאכטער? קומט ארויס!“ ער האט באמערקט דעם יונגן געגנער. „געגנער טארן, איר זענט אויך דא. דער מלחמה־קעניג האט געהערט אז מען האט באליידיגט זיין טאכטער, און ער האט מיך אהער געשיקט. קיינער וועט דאס נישט אפטראגן גלייך. נישט אויף מיין וואך.“

„אזוי?“ האט אדם געזאגט רואיג. „נו, גיי, באהאנדל עס. די וואס דו זוכסט, שטייען דארט.“

וויקטאר האט זיך אויסגעדרייט, גרייט צו שרייען. „אן אלטער מאן און א מיידל! איר צוויי האט זיך געוואגט צו רירן מירא? ווייסט איר מיט וועמען איר האט...“

דער קול איז אים פארשטיקט געווארן אין האלדז. ער האט געקוקט אויף דעם פנים פונעם אלטן מאן, און זיינע פיס האבן אנגעהויבן צו ציטערן. „פעלדהער לעקסאן? הער... פארוואס זענט איר דא?“

„וואס? ווי אזוי האט ער אים גערופן?“ האט מען געשעפטשעט אין זאל. „פעלדהער? איז דער אלטער מאן...?“

„וויקטאר,“ האט לעקסאן געזאגט. „שוין לאנג נישט געזען.“

„פעלדהער לעקסאן, איך האב נישט געוואוסט אז דאס זענט איר!“ האט וויקטאר אויסגעשריגן, און ער איז אראפגעפאלן אויף די קני פאר דעם אלטן מאן אין דעם פשוטן העמד.

„וויקטאר, פארוואס קניסטו?“ האט מירא געשריגן. „ער איז נאר א פויער!“

„מירא, שווייג!“

„וויקטאר,“ האט לעקסאן געזאגט מיט א שווערן קול, „דו האסט געדינט אונטער מיר צוואנציג יאר, און יעצט לאזסטו זי זיך פארשטעלן פאר מיין טאכטער און אפנארן מענטשן?“

„ער איז טאקע דער מלחמה־קעניג!“ האט זיך דורכגעטראגן א שעפטש איבערן זאל.

אננא האט געקוקט אויף איר טאטן מיט גרויסע אויגן. „ער איז דאך געווען אויף א שליחות. פארוואס איז ער דא? עס איז אוממעגליך...“

„היינט איז מיין טאכטערס חתונה," האט דער טאטע געזאגט, שטיל. „איך האב נישט געוואלט אז עס זאל זיך אזוי ענדיגן."

בלעיק'ס מאמע איז צוגעלאפן מיט א פאלשן שמייכל. „פעלדהער לעקסאן! אננא, מיר האבן גארנישט געוואוסט! עס איז געווען מירא, זי האט אונז אפגענארט! מיר וואלטן קיינמאל נישט מסכים געווען צו טוישן די כלה, ווען נישט זי! בלעיק האט אלעמאל געהאלטן נאר פון אננא, נאר פון איר! ער איז נאר געווען צומישט פאר א רגע, צוליב דער משפחה."

„אננא," האט בלעיק געבעטן, „איך ווייס אז איך האב געמאכט א טעות. איך בין פארבלענדט געווארן פון מאכט. אבער איך שוועך דיר, גיב מיר נאך א געלעגנהייט. לאמיר אנהייבן פון דאס נייַ."

אננא האט אים געקוקט גלייך אין די אויגן. „און ווען מיין טאטע וואלט טאקע געווען נאר א פויער, הייסט עס אז מיר האבן פארדינט אזא באהאנדלונג? און ווען איך וואלט געווען א פשוטע מיידל, הייסט עס אז מען מעג מיך אוועקווארפן ביי מיין אייגענער חתונה? מיר אוועקנעמען דאס קלייד פאר אלעמען? בלעיק, צווישן אונז איז פארטיג. אינגאנצן פארטיג."

„אננא, איך האב געזינדיגט, ביטע..."

„אדם," האט לעקסאן געזאגט, „לאז וויסן די צייטונגען: פון היינט אן, זענען אלע פארמעגנס פון דער משפחה העריסאן פארשלאסן און באשטראפט."

„יא, הער פעלדהער."

בלעיק'ס מאמע איז כמעט אוועקגעפאלן. דערנאך האט לעקסאן זיך אויסגעדרייט צו וויקטאר, וואס איז נאך אלץ געקניעט. „וויקטאר, דו האסט פאר מיר געארבעט צוואנציג יאר. דו האסט פאר מיר אויפגעשטעלט דיין לעבן, און איך האב גערעטעוועט דיין לעבן. צוליב אונזער עבר, וועל איך דיר דאס היינט פארגעבן. אבער יעדע באלוינונג און יעדע הנאה וואס דו האסט באקומען זינט דו ביסט ארויס פון דער מיליטער, ווערט דיר אוועקגענומען."

וויקטאר'ס פנים האט זיך פארדרייט. ער איז אויפגעשטאנען, און מיט א בייזן קול האט ער אויסגעשריגן: „גיי צום שווארצן יאר! פארוואס, פארוואס טוסטו דאס? ווייסטו בכלל ווי אזוי עס איז מיר געגאנגען די לעצטע יארן?"

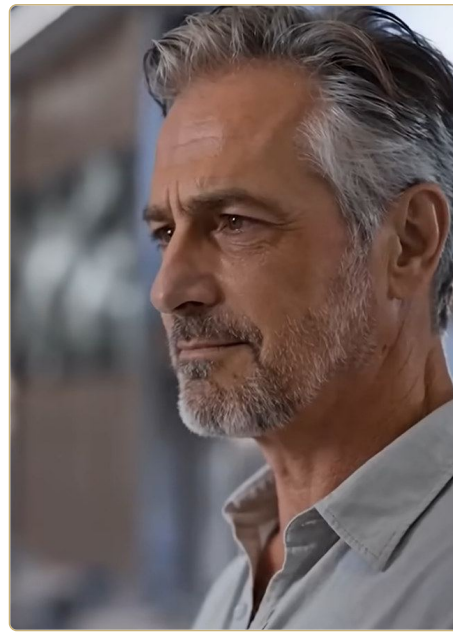
„איך האב אוועקגעלייגט א סך געלט פאר די סאלדאטן וואס זענען ארויס פון דער מיליטער," האט לעקסאן געענטפערט. „מער ווי גענוג אז דו זאלסט לעבן גוט."

„דו גייסט יעדן טאג אין פענטאגאן, דו טרעפסט זיך מיטן פרעזידענט, און דו מיינסט אז אלע מענטשן זענען אזוי ריין ווי דו?" האט וויקטאר געשריגן. „איך האב נאר באנוצט דיין נאמען. אויב עס ארט דיך טאקע, גיי קוק וואס דיינע מענטשן טוען!"

מען האט וויקטאר ארויסגעפירט, אבער זיינע וועכטער זענען געבליבן הענגען אין לופט. לעקסאן האט זיך אויסגעדרייט צו אדם. „לאז וויסן אלע אויפזעענדע אפטיילונגען. זיי זאלן אדורכזוכן אלע פאפירן פון סאלדאטן וואס זענען ארויס פון דער

מיליטער די לעצטע צען יאר, און יעדן פראיעקט וואס איז דורכגעגאנגען מיט מיין נאמען. איך וויל וויסן ווער עס האט באנוצט מיין נאמען.“

ער האט זיך אויסגעדרייט צו זיין טאכטער, און זיין פנים איז ווידער געווארן ווייך. „אננא, איך מוז גיין.“



לעקסאן: מיט א גרויסן כח קומט א גרויסע אחריות

„גיי,“ האט אננא געזאגט, מיט א קליינעם שמייכל דורך די טרערן. „ווער עס האט א גרויסע מאכט, האט אויך א גרויסע אחריות. איך פארשטיי.“

„איך וועל צוריקקומען,“ האט ער געזאגט. און צו אדם: „היט זיי.“

„יא, הער פעלדהער.“

קאפיטל אכט

די שפיל־הויז

עטליכע טעג שפעטער, האט לעקסאן באקומען א ידיעה פון זיינע מענטשן. „וואס האט איר געפונען?“

„עטליכע סאלדאטן זענען פארשוואונדן געוואָרן נאכדעם וואס זיי זענען ארויס פון דער מיליטער. און די לעצטע ספורן ווייזן אז זיי זענען געווען אין איין ארט, א גרויסע שפיל־הויז, א קאזינא, ארויס פון שטאט.“

„גוט. פארשטאנען. וואָרט אויף מיין סיגנאל.“

אנגעטון ווי אלעמאל, אין זיין פשוטן אלטן העמד, איז דער מלחמה־קעניג אליין אריין אין דער שפיל־הויז. ער האט א קוק געטון אויף זיין טעלעפאן און באמערקט אז עס איז נישטא קיין שום סיגנאל. „א מיליטערישער שטערער,“ האט ער געמורמלט. „ער פארשטעלט אפילו מיין אלפא־זיבן.“

אינמיטן דעם גרויסן זאל, אונטער ליכטיגע לאמפן, איז געשטאנען א טיש, און ארום אים א עולם פון רייכע געסט מיט גלעזער אין די הענט. הינטער דעם טיש איז געשטאנען א מאן אין א גלאנציגן אנצוג, דער פירער פון דער שפיל, וועמען זיינע מענטשן האבן געפונען דזשים.

„מיינע דאמען און הערן," האט ער אויסגערופן, „עס איז צייט פאר אונזער שפיל! די זעלבע כללים ווי אלעמאל: פאר יעדע נאך א קויל וואס מען לייגט אריין אין דער ביקס, וואקסט דער פרייז מיט א מיליאן דאלארן!"

עס איז געווען א שרעקליכע שפיל. מען האט אריינגעלייגט א קויל אין א רעוואלווער, געדרייט דעם צילינדער, און דער שפילער האט געמוזט אויפהייבן די ביקס צו זיין אייגענעם קאפ און דריקן. די רייכע געסט האבן געשטעלט געלט וועלכער שפילער וועט בלייבן לעבן, ווי ביי א פערד־געיעג.

די שפילער זענען נישט געווען קיין רייכע לייט. זיי זענען געווען ארעמע געווען סאלדאטן, יונגע לייט וואס האבן דורכגעמאכט מלחמות, און יעצט זענען זיי געזעסן מיט ציטערנדע הענט.

דער ערשטער האט געדריקט, און ער איז אוועקגעפאלן און מער נישט אויפגעשטאנען. „איך האב דיר געזאגט אז ער גייט אוועק ביים ערשטן שאס!" האט א געסט געשריגן מיט פרייד. „איך האב געוואונען!"

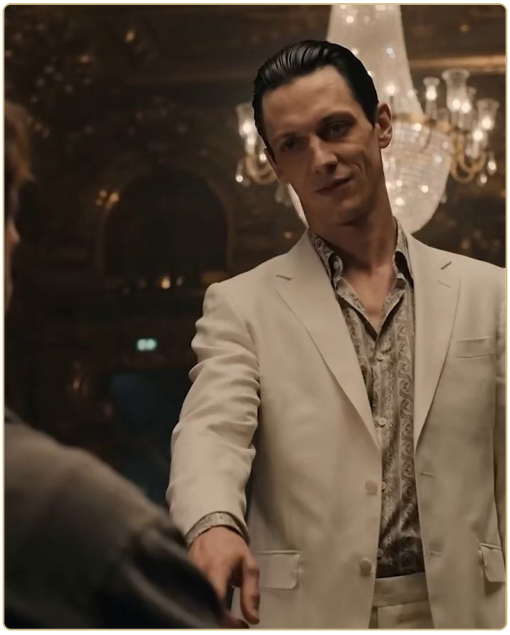
„דער נעקסטער!" האט דזשים גערופן.

אויפן שטול איז געזעסן א יונגער סאלדאט, בלאס ווי קאלך. „דו ווילסט צוריק דיין פענסיע, נישט אזוי?" האט דזשים צו אים געזאגט. „שפיל, און דאס געלט איז דיינס. נו, גיך! דריק שוין!"

„איך... איך גיי ארויס. איך שפיל מער נישט."

„דאס האסטו נישט צו באשליסן. דו האסט אליין אונטערגעשריבן דעם פאפיר. באשולדיג נישט אונז.“

„איר האט מיך אפגענארט!“ האט דער יונגער סאלדאט געשריגן. „איך האב געמיינט אז איר באהאנדלט מיינע פאפירן פון ארויסגיין פון דער מיליטער! איך האב געמיינט אז איר זענט פון דער אפטיילונג!“



דזשים אין דער שפיל־הויז

„מיר האבן טאקע באהאנדלט דיינע פאפירן,“ האט דזשים זיך צעלאכט. „נאר נישט די סארט וואס דו האסט געמיינט. דאס זענען געווען פאפירן פון א צוואה. דו האסט עס געלייענט, דו האסט עס אונטערגעשריבן. מיר האבן נישט געליגן. פירט אים אהין.“

„לאזט מיך גיין!“ האט דער סאלדאט געשריגן. „מיינע ברידער וועלן קומען נאך מיר! זיי וועלן קומען!“

דער גאנצער זאל האט געלאכט. „דיינע חברים פון דער מיליטער? די ארעמע סאלדאטן? דו מיינסט אז זיי וועלן צונויפשטעלן צוויי הונדערט טויזנט?“

„ניין. דער פעלדהער. דער מלחמה־קעניג וועט אונז נישט איבערלאזן.“

„דער מלחמה־קעניג?“ האט דזשים געשפּעט. „הערט אויר? ער זאגט דער מלחמה־קעניג! יינגל, דער וואס שטייט הינטער דעם גאנצן ארט, ענטפערט צום מלחמה־קעניג אליין. דו מיינסט אז עמיצער גיט דיר אזויפיל געלט אומזיסט? און חוץ דעם, דער מלחמה־קעניג איז אין פענטאגאן, אין ווייסן הויז, אין לאנגלי איבער דער גאנצער וועלט. דו מיינסט אז ער האט צייט פאר א נישטיגן ווי דו? ענדיג שוין די רונדע. טויט אדער לעבעדיג, ביסטו פריי, און דיין משפּחה בלייבט זיכער.“

דער יונגער סאלדאט האט אויפגעהויבן די ביקס מיט א ציטערנדער האנט. פלוצלינג האט עמיצער אים צוגעכאפט די האנט. „לייג אוועק די ביקס, יינגל.“

דאס איז געווען דער אלטער מאן אין דעם פשוטן העמד.

„פון וואנען איז דער אהער געפאלן?“ האט דזשים געשריגן. „דו ביסט פארבלאנדזשעט, אלטער!“ דער עולם האט געלאכט. „הער, פאטער, ווילסט אויך מיטשפּילן? וויפיל איז דיין לעבן ווערט, א מיליאן אדער א גראשן?“

„הער, בלייבט פון דעם אוועק,“ האט דער יונגער סאלדאט געבעטן. „דאס איז מיין צרה.“

„זארג זיך נישט,“ האט לעקסאן געזאגט. „איך וועל געווינען.“

„זיכערהייט!“ האט דזשים געשריגן. צוויי שטארקע וועכטער זענען צוגעלאפן צו כאפן דעם אלטן. אבער מיט א פאר גיכע באוועגונגען זענען זיי ביידע געלעגן אויף דער ערד. „איך וועל שוין אלט,“ האט לעקסאן געזאגט מיט א קלאר פנים, „די פיס זענען שוין נישט וואס זיי זענען אמאל געווען. די צוויי זענען געווען א ביסל צו גראב, און מיינע אלטע ביינער קענען דאס נישט פארטראגן.“

ער איז זיך אוועקגעזעצט ביים טיש. „לאמיר שפילן אזוי: דאס יינגל'ס הענט ציטערן, ער איז נישט גרייט דערצו. איך וועל שפילן אנשטאט אים.“

„שיינע באוועגונגען, אלטער,“ האט דזשים געזאגט. „אבער דער טיש איז נישט קיין רינג פאר שלעגרייען. דו זעצסט זיך, דו שפילסט לויט די כללים. דו האסט געזאגט אז דו שפילסט פאר אים? גוט. ביטע זייער.“

לעקסאן האט גענומען דעם רעוואלווער אין דער האנט, אים געדרייט, א קוק געטון אינעווייניג, און געשמייכלט. „שיינע ענדערונגען האסטו דא געמאכט.“

„וואס מיינסטו דערמיט?“

„דו האסט פּאַררעכנט דעם צילינדער, נישט אזוי? עס איז דא א קליינער האקן אינעווייניג. יעדעס מאל וואס מען דרייט, שטעלט זיך די געלאדענע קאמער אוועק גלייך אונטערן האמער. אנדערש געזאגט: עס מאכט נישט אויס וויפיל קוילן מען לייגט אריין, דער וואס דריקט איז פּאַרלוירן.“

„וואס?“ האט א געסט געשריגן. „דזשים! דערפאר איז יענער אוועקגעפאלן ביים ערשטן שאס!“

„שארפּע אויגן, אלטער,“ האט דזשים געזאגט מיט א קרום שמייכל. „זעט אויס אז מיר האבן היינט געגומען די אומריכטיגע ביקס. עפּעס א נאר האט צוגעמישט די ווייז־ביקס. ברענגט א נייע ביקס! א נייע ביקס, אן קיין קונצן. נו, אלטער. ווילסטו אריינלייגן איין קויל, אדער צווייַ?“

„פּינף.“

„פּינף?!“ האט דער עולם אויסגעשריגן. „דער אלטער איז משוגע! נאר איינס פון זעקס שאנסן צו בלייבן לעבן! ער וויל שטארבן!“

„ניין, הער!“ האט דער יונגער סאלדאט געבעטן.

„זארג זיך נישט, מיין זון,“ האט לעקסאן געזאגט רואיג. „עס וועט זיין גוט. א קלוגער שפּילער פּאַרלאזט זיך קיינמאל נישט אויף מזל.“

„דו ביסט דער ערשטער וואס נעמט פּינף,“ האט דזשים זיך צעלאכט. „ווייסטו וואס? ווען דו גייסט אוועק, וועל איך דיר

אליין אויסקלייבן דעם ארון. וועלכע סארט ווילסטו, גאלד אדער זילבער?“

לעקסאן האט זיך צוגעלענט צוריק. „דאס וועלט שוין לאנגווייליג. ווי וואלט עס געווען וען דו שפילסט מיט מיר?“

„דו ווילסט אז איך זאל שפילן, אלטער? דאן מוזסטו לייגן א גלייכן איינזאץ. וואס האסטו וואס איז וועלט מיין צייט?“

לעקסאן האט ארויסגענומען פון זיין קעשענע א קליינע מעדאל און זי אוועקגעלייגט אויפן טיש. דזשים האט א קוק געטון, און די פארב איז אים אראפ פונעם פנים. „דאס... דאס איז דעם מלחמה־קעניג'ס מעדאל! ווי אזוי האט אן אלטער מאן אזא זאך? ס'איז א פאלשע! ס'מוז זיין א פאלשע! פון וואנען האסטו עס געגנבעט?“

„שטאל,“ האט לעקסאן געזאגט. „קוק עס אדורך.“

איינער פון דזשים'ס מענטשן האט עס געגומען אין דער האנט, און די הענט האבן אים געציטערט. „ס'איז אמת. איך האב עס געזען אין געהיימע פאפירן. דער פרעזידענט אליין האט עס געגעבן מיט דרייסיג יאר צוריק. ס'איז נאר איינס אויף דער וועלט. ווער עס האלט עס, באפעלט יעדע אפטיילונג פונעם מלחמה־קעניג איבער דער גאנצער וועלט.“

„וער ביסטו?“ האט דזשים געשעפטשעט.

„נו,“ האט לעקסאן געפרעגט, „בין איך יעצט וועלט צו שפילן מיט דיר?“

קאפיטל ניין

אין דער קעלער

„גוט, איך שפיל,“ האט דזשים געזאגט, און זיין קול האט שוין נישט געקלונגען אזוי זיכער. „אבער דו גייסט ערשט. אויב דו טרעפסט א ליידיגע קאמער, דאן איז מיין ריי.“

„ניין! דאס איז נישט יושר!“ האט דער יונגער סאלדאט געשריגן.

„אפגעמאכט,“ האט לעקסאן געזאגט.

ער האט געגומען די ביקס מיט פינף קוילן, זי אויפגעהויבן, און אן צו ציטערן מיט א פינגער, געדריקט. א טרוקענער קנאק. די קאמער איז געווען ליידיג. דער גאנצער זאל האט אויסגעשריגן.

יעצט איז געקומען דזשים'ס ריי. ער האט געגומען די ביקס מיט ציטערנדע הענט, און דער שווייס האט אים געגאסן פון שטערן. „ניין, ניין, ניין...“ האט ער געשריגן, די אויגן פארמאכט, און געדריקט. ווידער א טרוקענער קנאק. ער האט אויפגעפנט די אויגן, זיך אנגעטאפט, און אנגעהויבן צו ווייגען און לאכן אויף איינמאל. „איך לעב! איך לעב!“

און גלייך דערויף האט ער זיך אויסגעדרייט מיט שנאה צום אלטן מאן. „דו... כאפט אים! לייגט אים אוועק! א מיליאן דאלאר פאר דעם וואס פארטיגט אים אפ!“

פון אלע זייטן זענען צוגעלאפן וועכטער. אבער דער אלטער מאן אין דעם פשוטן העמד האט זיך באוועגט ווי א שטורעם. איינער נאכן אנדערן זענען זיי געפאלן, און אין עטליכע מינוט איז די גאנצע גרופע געלעגן אויף דער ערד.

ווייט פון דאנען, אין א מיליטעריש אויטא, האט אן אפיציר געשריגן: „ענדליך האבן מיר געכאפט פעלדהער לעקסאן'ס סיגנאל! אלע אפטיילונגען, גרייט צום קאמף! פארט ארויס יעצט!“



דער זייגער מיטן געהיימען סיגנאל

אין דער שפיל־הויז האט דזשים געשריגן מיט שרעק: „ווער איז דער אלטער? ער האט אליין אראפגעלייגט די גאנצע גרופע!“ ער האט געכאפט אן אלטן סאלדאט מיט נאר איין האנט, וואס איז

געזעסן אין א ווינקל, און אים צוגעשטעלט א ביקס צום קאפ. „שטיי! נאך איין טריט, און ער איז פארטיג!“

„לאז אים גיין,“ האט לעקסאן געזאגט.

„דו ביסט א שטארקער, יא? נו, קום. מאך נאר א ריר און זע וואס עס געשעט. וואס ארט דיך בכלל דער איינהענטיגער שלימזל? פארוואס פרובירסטו אזוי שטארק אים צו ראטעווען?“

„האב דרך ארץ,“ האט לעקסאן געזאגט מיט א שווערן קול. „ער האט זיך מוסר נפש געווען פאר שלום. ער האט פארלוירן א האנט כדי דו זאלסט קענען לעבן.“

„ער? אה, יעצט פארשטיי איך. דו ביסט איינער פון זיי, נישט אזוי? א געווען סאלדאט. דערפאר ראטעווסטו אים אזוי. די ארעמע סאלדאטן ווילן אלעמאל שפילן העלדן. דו מיינסט אז דו ראטעווסט עמיצן? דו וועסט אפילו אליין נישט ארויסגיין פון דאנען.“

פלוצלינג איז צוגעלאפן איינער פון זיינע מענטשן, אן אטעם. „וואס טוסטו?! געזעראל טארן'ס אפטיילונגען זענען יעצט ארויס! זיי פארן צו דער קאזינא! איך האב יעצט באקומען א ידיעה פון אינעווייניג. ער קומט אליין צו מאכן א דורכזוך! ווער האסטו געמאכט ברוגז?“

דזשים האט געקוקט אויף דעם אלטן. „דו ביסט עס. איך האב געווארט אז מיט דיר איז עפעס נישט ריכטיג. וואס רפט דעם משוגענעם אראפ אין די קעלער־צעלן, יעצט!“

אזוי איז דער מלחמה־קעניג אראפגעשלעפט געווארן אין א פינצטערן קעלער, אינאיינעם מיט די אנדערע געפאנגענע. דארט, אויפן פייכטן באדן, זענען געזעסן א סך געוועזענע סאלדאטן, אויסגעמוטשעט און הונגעריג. צווישן זיי איז געזעסן דער יונגער סאלדאט פון אויבן.

„עס טוט מיר באנג," האט דער יונגער סאלדאט געזאגט מיט א שוואכן קול. „איך האב נישט געקענט צוריקברענגען דאס געלט."

לעקסאן האט ארומגעקוקט אויף די פנימער, און זיין הארץ האט אים וויי געטון. „פארוואס זענען די סאלדאטן יעצט אזוי? זיי זענען געגאנגען מיט מיר אין קאמף." ער האט שטיל געזאגט צו זיך: „וויקטאר, דו האסט געהאט רעכט. וואס האב איך געטון די אלע יארן?"

„דו האסט נישט געדארפט קומען, אלטער," האט א געפאנגענער געזאגט. „דער ארט איז זייער פאלע. ווער עס קען נישט באצאלן זיין חוב, דעם שיקט מען אוועק אויף א שיף, ווייט אויפן ים, און מער הערט מען נישט פון אים."

„ניין," האט לעקסאן געזאגט, „עס טוט מיר באנג אז איך בין שפעט געקומען."

אויבן איז געווען א גרויסער טומל. „באלעבאס, געזעראל טארן'ס מענטשן זענען ביי דער פארנטיגער טיר! זיי גייען שוין אריין! וואס זאל איך טון? וואס טו איך מיט די מענטשן אין די צעלן? אפשר זאלן מיר זיי אריבערפירן?"

„ס'איז נישטא קיין צייט! זיי וועלן זיין דא אין דרייצן מינוט!“

„דאן ווארן מיר זיי פטור.“

„ביסטו משוגע? ס'איז צופיל מענטשן! ווי אזוי זאלן מיר דאס טון?“

אין דער מינוט איז אריינגעקומען דער גרויסער באלעבאס פון דער גאנצער שפיל־הויז, א מאן מיטן נאמען האווארד. „באלעבאס, איר זענט דא, א גליק!“ האט מען געשריגן. „איר מוזט עפעס טון! אדם איז כמעט דא!“

„נו, וואס אויב אדם קומט?“ האט האווארד געזאגט מיט גאוה. „האט איר פארגעסן ווער עס שטייט הינטער אונז? מיטן מלחמה־קעניג'ס נאמען הינטער אונז, וועט אדם זיך נישט וואגן אונז אנצורירן, ווי שטאלץ ער זאל נישט זיין. ס'איז נאר א געווענליכע דורכזוך. מיר שפילן מיט, און עס גייט פארביי. זענען די מענטשן אפגעהיטן?“

„פארשלאסן אין קעלער. דארט וועט מען זיי נישט געפינען.“

„און דער אלטער וואס האט געמאכט די צרות?“

„אויך פארשלאסן. סתם א געווען סאלדאט וואס האט געוואלט ראטעווען זיין חבר. גארנישט ספעציעלס. ער זעט אויס ווי אן אלטער פויער אין א צעריסענעם העמד. אבער שלאגן קען ער. מסתמא א געווען פון די ספעציעלע כוחות.“

„סאלדאטן, א בינטל אפגעניצטע שמאטעס,“ האט האווארד געזאגט. „איגנארירט זיי. מיר וועלן זיך מיט זיי אפרעכענען ווען

אדם גייט אוועק. זאגט אלעמען אין דער קאזינא זיי זאלן האלטן דאס מויל. וועט עס רעדט, וועט באצאלן."

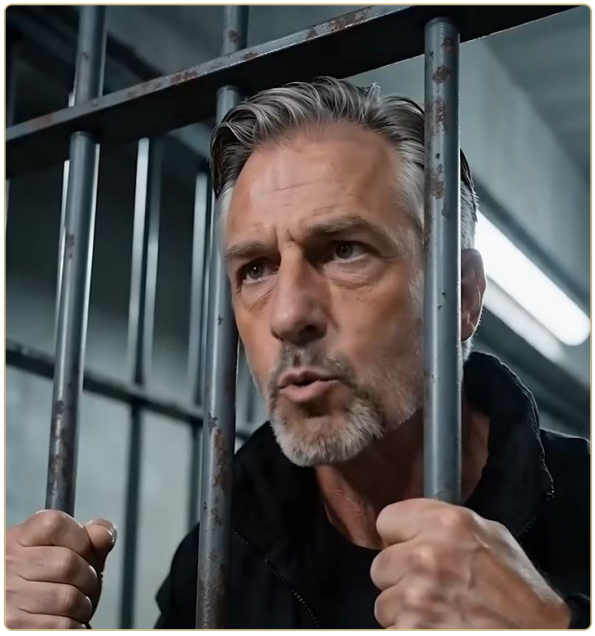
אונטן אין קעלער האט לעקסאן אנגעקוקט זיין טעלעפאן. „דער סיגנאל איז צו שוואך דא אונטן." אין א ווינקל איז געלעגן א געפאנגענער, ברענענדיג פון היץ, מיט וואונדן וואס מען האט נישט באהאנדלט. „ווי לאנג ליגט ער שוין אזוי?"

„ער איז שוין געווען אזוי ווען איך בין אנגעקומען," האט א צווייטער געענטפערט. „די אנדערע זאגן אז שוין צוויי טעג. די וואונדן ווערן ערגער, און קיינער האט נישט אויפגעהויבן א פינגער."

„וואסער," האט דער קראנקער געשעפטשעט. „גיט מיר א ביסל וואסער."

„הער, וואס פלאפלסטו דארט?" האט א וועכטער געשריגן פון הינטער די אייזערנע שטאבן. „זיץ שטיל!"

„דער מענטש האט היץ," האט לעקסאן געזאגט. „ער דארף א דאקטער. נאך א ביסל, און ער וועט עס נישט איבערלעבן."



לעקסאן אין דער קעלער

„שטארבן? זאל ער שטארבן. ער וועט נישט זיין דער ערשטער.“ די וועכטער האבן געלאכט. „זארג זיך בעסער פאר זיך אליין, אלטער.“

„איך זאג עס נאך איין מאל. ער דארף א דאקטער.“

„אה, יעצט ווערסטו א חוצפהניק? ווער מיינסטו אז דו ביסט? דו ווילסט אים ראטעווען? גוט. גיי אראפ אויף די קני און גיב אונז דריי גוטע בויגונגען. אפשר וועלן מיר דיר דעמאלט ווארפן א פאר פילן.“

„הער, וואס טוט אירן?“ האט דער יונגער סאלדאט געשעפטשעט. „מיר האבן נישט קיין צייט מער. ווארטן מיר נאך, איז ער פארלוירן. און דרויסן זענען וועכטער אומעטום.“

לעקסאן איז אויפגעשטאנען. מיט איין גיכער באוועגונג האט ער אויפגעריסן די טיר פון דער צעל, און איידער די וועכטער האבן פארשטאנען וואס עס טוט זיך, זענען זיי געלעגן אויף דער ערד. „אלע ארויס,“ האט ער געזאגט צו די געפאנגענע. „גייט נאך מיר. האלט זיך נאענט.“

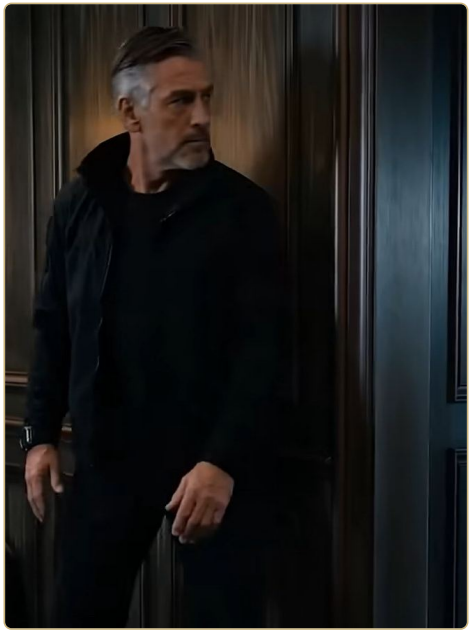
דער מלחמה־קעניג קומט ארויס פון שאטן

אויבן, אין געגנראל טארן'ס אויטא, האט מען געמאלדן: „געגנראל, מיר זענען פינף קילאמעטער פון דער קאזינא.“

„פארט ווייטער, און הייבט אויף די דראנען. איך וויל אז יעדער ארויסגאנג זאל זיין באוואכט פון יעדער זייט.“

„יא, הער.“

אין דער שפיל־הויז האט דזשים געשריגן אין זיין טעלעפאן: „וואס טוט זיך אין קעלער? פארוואס איז דארט אזוי שטיל? ענטפערט מיר! הערט איר? גייט אראפ און קוקט! זיכערהייט, רופט אלעמען אהער, יעצט!“



אין די פינצטערע געגנ פון דער קאזינא

אבער וועו ער האט זיך אויסגעדרייט, איז דער אלטער מאן שוין געשטאנען אינמיטן זאל, מיט די געפאנגענע הינטער אים. דזשים האט ארויסגעריסן א ביקס און אויף אים געצילט.

„שטיי! נישט קיין ריר! נישט שלעכט, אלטער. די יינגלעך אונטן האבן דיך נישט געקענט אפהאלטן. אבער ווי גוט דו זאלסט נישט זיין, מיינסטו אז דו ביסט גיכער פון א קויל? וואס איז, די צונג איז דיר פארפאלן? פריער האסטו געהאט א סך צו זאגן.“

זיין פנים איז געווארן רויט פון שנאה. „דו האסט מיך פארשעמט פאר אלעמען. דו האסט מיך געמאכט צום געלעכטער פאר דעם גאנצן עולם. יעצט וועל איך זיך אפרעכענען. איך האב געוואלט

נעמען מיין צייט מיט דיר, אבער אז דו האסט אזוי גרויס חשק צו שטארבן, וועל איך עס מאכן גיך."

ווייט פון דאנען, האט אן אפיציר געמאלדן: „געזעראל, מיר האבן באשטעטיגט פעלדהער לעקסאן'ס ארט דורכן סיגנאל. אלע שיסער זענען אויף זייערע פלעצער."

„זאגט זיי זיי זאלן זיין גרייט," האט אדם געזאגט. „קיינער, איך מיין קיינער, רירט נישט אן דעם פעלדהער."

אין זאל האט דזשים געשמייכלט מיט א קאלטן שמייכל. „נו, אלטער, וואס זאל איך טון מיט דיר? דיך אוועקלייגן יעצט איז צו גרינג. ווי וואלט עס געווען וועו דו גייסט אראפ אויף די קני און פוצסט אפ מיינע שיך? אפשר וועל איך דעמאלט באטראכטן... ניין, נישט אין דיינע חלומות!"

„נישט אינטערעסאנט," האט לעקסאן געזאגט רואיג.

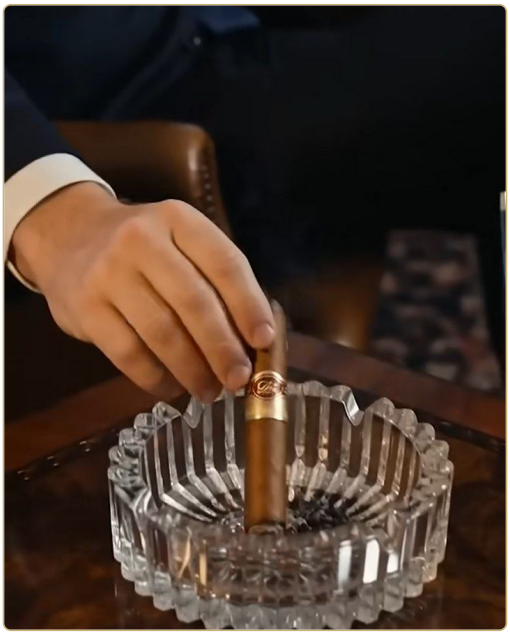
„איך צייל ביז דריי. אויב דו ביסט ביז דעמאלט נישט אויף די קני, לייג איך דיך אוועק ערשט, און דערנאך זיי, איינער נאכן אנדערן. איינס. צוויי..."

„דו וועסט נישט האבן קיין צייט," האט לעקסאן געזאגט.

„וואס?"

אין דער מינוט איז אריינגעקומען האווארד, דער גרויסער באלעבאס. „וואס דויערט עס דעם שלימזל אזוי לאנג?" האט ער געבורטשעט. אבער וועו ער האט דערזען דעם אלטן מאן, איז ער

געבליבן שטיין ווי פארשטיינערט. די גאנצע פארב איז אים אראפ פונעם פנים.



האווארד ווארט אויבן אין זיין אפיס

„נו, האווארד,“ האט לעקסאן געזאגט, „שוין לאנג נישט געזען.“

„קיינער זאל זיך נישט רירן!“ האט האווארד געשריגן צו זיינע אייגענע מענטשן. „פעלדהער... פעלדהער לעקסאן!“

„פעלדהער?“ האט דזשים געשעפטשעט, און די ביקס איז אים כמעט ארויסגעפאלן פון דער האנט. „הייסט עס אז ער איז...?“

„האווארד,“ האט לעקסאן געזאגט, און זיין קול האט געקלונגען ווי א דונער. „איך האב דיר געטרויט. דערפאר האב איך דיך אוועקגעשטעלט אויף דעם פאנד פאר די געווען סאלדאטן.

און דאס איז וואס דו האסט געטון מיט מיינע מענטשן? וואס זענען זיי פאר דיר? פארווארפענע מיסט, נאר כלים צו מאכן געלט?“

האווארד האט נישט געקענט ענטפערן.

„דו האסט פארגעסן אז דיין אייגענער טאטע איז געווען א סאלדאט. דיין משפחה האט נישט געהאט קיין ברויט אויפן טיש. איך האב דיר געגעבן דיין אנהייב. ווי אזוי ביסטו געווארן אזוינער?“

„הער, עס טוט מיר באנג,“ האט האווארד געקרעכצט, און איז אראפגעפאלן אויף די קני. „ביטע, האט רחמנות!“

„רחמנות?“ האט לעקסאן געזאגט, און האט אנגעוויזן אויף די אויסגעמוטשעטע סאלדאטן הינטער אים. „קוק אויף זיי. זאג מיר דו, צי איך זאל האבן רחמנות.“

אין דער זעלבער רגע זענען די טירן אויפגעפלויגן, און אדם טארן'ס סאלדאטן זענען אריינגעלאפן פון אלע זייטן. „פעלדהער, די קאזינא איז פארכאפט. אלע פארדעכטיגטע זענען אונטער ארעסט.“

„גענעראל טארן רופט אים פעלדהער,“ האט מען געשעפטשעט. „ער איז טאקע דער מלחמה־קעניג!“

„פירט ארויס די געפאנגענע,“ האט לעקסאן באפוילן. „שיקט זיי אין שפיטאל, אז מען זאל זיי אונטערזוכן און היילן. און יעדן איינעם אין דער קאזינא, נעמט אונטער ארעסט.“

„יא, הער. פעלדהער, און וואס מיט אים?“ האט מען געפרעגט, ווייזנדיג אויף האווארד.

„נעמט אים אוועק. אפילו צען לעבנס וועלן נישט גענוג זיין צו באצאלן פאר דעם.“

דער יונגער סאלדאט איז צוגענאנגען מיט ציטערנדע פיס. „הער, זענט איר... זענט איר טאקע דער פעלדהער? דער באוואוסטער מלחמה־קעניג?“

לעקסאן האט אים אנגעקוקט מיט ווייכע אויגן. „עס טוט מיר באנג אז איך בין שפעט געקומען.“

דרויסן, וועו די אמבולאנסן האבן אוועקגעפירט די געראטעוועטע סאלדאטן, האט אדם געפרעגט: „פעלדהער, וואס זענען אייערע פלענער יעצט?“

„עס בלייבט נאך א סך צו פארריכטן,“ האט לעקסאן געזאגט. „די לעקציע איז געווען שווער גענוג.“

„ווילט איר אז מיר זאלן איינארדענען א פרעסע־קאנפערענץ, אנצוזאגן אפיציעל אז איר זענט צוריק?“



לעקסאן און געגנראל טארן אויף דער גאס

„ניין. וואס ווייניגער מענטשן דערקענען דעם פנים, אלץ גרינגער גייט די ארבעט. איך דארף נישט אז מענטשן זאלן וויסן ווער איך בין. איך דארף נאר אז זיי זאלן וויסן אז עמיצער קוקט. איך וועל ארויסשלעפן יעדן איינעם פון זיי, ווי טיף ער זאל זיך נישט באהאלטן.“

עטליכע טעג שפעטער האט מען געהערט אין די נייעס: „דאס איז שוין דאס זיבעטע מאל וואס דער מלחמה־קעניג קומט נישט צו דער צערעמאניע פון די העכסטע כבודים. ביז יעצט, זיבן און דרייסיג מעדאלן, צווישן זיי דריי פון די העכסטע אויסצייכענונגען פון לאנד. עטליכע קענער גלייבן אז ער איז אויף א שליחות וואס איז פיל וויכטיגער פון יעדער צערעמאניע.“

און אין יענער זעלבער שעה, אין א טייערן געשעפט־צענטער אינמיטן שטאט, האט א וועכטער אנגעשריגן אויף אן אלטן מאן אין א פשוטן העמד: „הער, הער! דאס איז א טייערער געשעפט־צענטער! גיי בעטלען ערגעץ אנדערש!“

דער אלטער מאן האט זיך אויסגעדרייט מיט א רואיגן שמייכל. „משפט נישט א מענטש לויט זיין קלייד, מיין זון.“



דער שומר'ס סוד

דער טאטע וואס קיינער האט נישט געקענט

א מעשה פון א ארעמען טאטן אין א שומר־מונדיר,
און דעם סוד וואס זיין אייגענער זון האט נישט געוואוסט

נאכדערציילט אויף אידיש

אינהאלט

הקדמה	3
קאפיטל איינס: דער באזוך פון דער הילפס־אפיס	4
קאפיטל צוויי: זיבן הונדערט און ניין	9
קאפיטל דריי: דער קוזין מיט דעם מערצעדעס	13
קאפיטל פיר: דער בעסטער תלמיד זאגט ניין	18
קאפיטל פינף: א נאכט אין דארף	22
קאפיטל זעקס: זיבן יאר שפעטער	25
קאפיטל זיבן: דער פארקויפער פון בלו־מון־ביי	29
קאפיטל אכט: דער פארזיצער קומט אן	33
קאפיטל ניין: א מיליארד און א פרינציפ	37
קאפיטל צען: אלע אויסער איינעם	42
קאפיטל עלף: די רעכענונג אין רעסטאראן	46
קאפיטל צוועלף: דער גרויסער פארראט	52
קאפיטל דרייצן: דאס ליים־פיגורל	57
קאפיטל פערצן: א פעקל ציגארעטן	63

הקדמה

די מעשה וואס מיר ברענגען דא איז נאכדערציילט אויף אידיש, אין אייגענע ווערטער, לויט דער ענגלישער דראמע „אן ארעמער בחור האט זיך געמוטשעט צו מצליח זיין, און דערנאך זיך דערוואוסט אז זיין טאטע דער שומר איז א פינאנץ־ריז“, פונעם יוטוב קאנאל TopTier CDrama, בערך צוויי און א האלבע שעה לאנג.

עס איז א מעשה פון דזשיאנג דונאן, א פשוטער מאן וואס קלייבט קארטאנען און שפעטער היט א טויער, און זיין זון דזשיאנג שי, א בחור מיט גרויסע כוחות וואס שעמט זיך מיט זיין טאטן. קיינער, אפילו נישט דער זון, ווייסט אז דער טאטע האט אמאל אויפגעבויט די גרעסטע פירמעס און זיך בכוונה צוריקגעצויגן. ערשט ווען א שונא פון אמאל קומט צוריק און פארניכטעט דעם זונס פירמע, הערט דער טאטע אויף זיך צו באהאלטן.

מיר האבן געהאלטן אלע געשעענישן לויט דער ריי, אבער די מעשה איז אנגעפאסט פאר א היימישן לייענער: די פרויען אין דער מעשה קומען פאר נאר וויפיל עס איז נויטיג, דערציילט פשוט; די פריינטשאפט מיט דער פרוי וועמען דער טאטע ראטעוועט איז א פשוטע פריינטשאפט, און דער שידוך ווערט נאר דערמאנט; שלעכטע ווערטער זענען אויסגעלאזט אדער פארמילדערט; און די שלענעריי ווערט דערציילט קורץ, אן פרטים.

קאפיטל איינס

דער באזוך פון דער הילפס־אפיס

אין א קליין, אלט הייזל אויפן ברעג פון דער שטאט סיכיי, מיט א דאך וואס האט זיך שוין לאנג געבעטן אויף א תיקון, האט געוואוינט א מאן מיטן נאמען דזשיאנג דונאן מיט זיין איינציגן זון, דזשיאנג שי. די שכנים האבן געוואוסט אז דונאן קלייבט אלטע קארטאנען און פלעשלעך אויף א צעבראכענעם דריי־ראד, און מער האבן זיי נישט געוואוסט.

איין טאג האט מען שטארק געקלאפט אין טיר. „דונאן, ביסטו ווידער אריין אין א צרה?“ האט א שכן אריינגעשריגן. „דרויסן שטייט א גאנצער עולם, און זיי פרעגן נאך דיר!“

אין שטוב איז אריין דער זונס לערערין, פרוי לין, און מיט איר א חשוב'ער באאמטער, דירעקטאר כוואנג פון דער אפיס וואס העלפט ארעמע משפחות. „מיר זענען געקומען זען ווי מען קען אייך העלפן,“ האט די לערערין געזאגט.



דירעקטאר כוואנג פון דער הילפס־אפיס

„א דאנק, אבער ס'איז נישט נויטיג," האט דונאן געענטפערט.

„נישט נויטיג?" האט זי זיך געוואונדערט. „קוקט נאר ווי איר לעבט!"

„דאס הויז איז דער אלטער ירושה־שטוב פון מיין משפחה. איך פיל מיך דא גוט, איך בין צוגעוואוינט."

„און דאס?" האט זי אנגעוויזן אויף דער וואנט. „פון די פייגל!"

דער דירעקטאר האט אים איבערגעגעבן קעסטלעך מיט שפייז און זאכן, און מען האט אפילו געוואלט מאכן א בילד פאר דער צייטונג. דונאן האט זיך געקרימט. „איך קען דאס נישט אננעמען. איך בין נישט ארעם. גיט עס פאר משפחות וואס דארפן עס מער."

„דונאן, דאס אלעס האט געשאנקען די דאכוא גרופע," האט דער דירעקטאר ערקלערט. „מיין אויפגאבע איז עס צוצוטיילן."

„טאקע דערפאר קען איך עס נישט נעמען," האט דונאן געזאגט מיט א שמייכל. „די דאזיגע זאכן... איך בין דער וואס האט זיי געמאכט שענקען."

„וואס פאר נארישקייטן רעדט אירי?" האט די לערערין זיך אנגעכאפט. „איך בין אייער זונס לערערין, איך ווייס דאך וואס עס טוט זיך ביי אייך!"

„איר ווייסט טאקע נישט. נישט נאר איר, אפילו מיין זון ווייסט נישט."

אט דעמאלט איז אריינגעקומען א פרוי אין עלעגאנטע מלבושים, די פירערין פון דער כוא גרופע, וואס האט געהאט פינף גרויסע פינאנץ־פירמעס. דער דירעקטאר איז ממש אויפגעשפרונגען. „דורך אייך, פרוי כוא, האבן מיר פאריגן חודש באקומען צען מיליאן פאר די ארעמע!" האט ער זי באגריסט. די לערערין האט דערציילט ווי שווער ס'איז דעם קינד, אז ער שרייבט אויף ביידע זייטן פון זיינע העפטן. „דאס קען נישט זיין," האט די פרוי כוא געזאגט, „איך ווייס אז זיין טאטע גיט אים צוויי טויזנט יעדן חודש."

„גענוג געשפילט דעם שטאלצן," האט די לערערין געזאגט צו דונאן. אבער ער האט נאר געבעטן אז אלע זאלן אהיימגיין, ווייל ער האט וואס צו רעדן מיט דער געסט. ביים ארויסגיין האבן זיי

געשושקעט: „איז די משפחה באמת ארעם? טאמער וויל די דאכוא גרופע אליין העלפן?“

ווען זיי זענען געבליבן אליין, האט די פרוי כוא געזאגט: „זעט נאר, אפילו די הילפס־אפיס קומט שוין צו אייך. אייער זון מוטשעט זיך מיט אייך.“

„איך באהאנדל אים גארנישט שלעכט,“ האט דונאן געזאגט. „צוויי טויזנט א חודש. ער וויל אליין שפארן, וואס קען איך טון?“

„און איר טראכט טאקע נישט אים איבערצוגעבן אייער פירמע?“

„פארוואס? ווען ער וועט אויסוואקסן, וועל איך אים קויפן א פשוטע דירה פון טויזנט פוס, אן אויטא פאר דרייסיג טויזנט, און ער זאל לעבן א פשוט לעבן. דערנאך א שידוך, און איך וועל זיך פרייען מיט די אייניקלעך. וואס קען זיין בעסער?“

גראד דעמאלט איז אריינגעלאפן דזשיאנג שי, א בחור פון אכצן יאר מיט ליכטיגע אויגן. „טאטע, מארגן איז דער גרויסער עקזאמען פאר די אוניווערסיטעטן! און ווייסטו וואס? אויף אלע דריי איבונגס־עקזאמענס האב איך באקומען איבער זיבן הונדערט פונקטן. איך קום אריין אין דער בעסטער אוניווערסיטעט!“

„דאס איז מיין זון!“ האט דונאן זיך געפרייט. „גוטע אבות!“

„נישט פאר פארדראס, טאטע,“ האט דער בחור געלאכט, „אבער קוק דיך אן... ווען איך וועל פארדינען, וועל איך אונז קויפן א

גרעסערע שטוב. האסטו געזען דעם טייערן אויטא דרויסן? כ'ווייס נישט צי דו וועסט אמאל זיצן אין אזא איינעם.“

„א מייבאך? דאס רופסטו א טייערן אויטא?“ האט דונאן געשמייכלט, און דער בחור איז צוריק צו זיינע ספרים.

„אזא פלייסיגער זון,“ האט די פרוי כוא געזאגט. „יעדער אנדערער וואלט געטאנצט פון שמחה.“

„ענוג. זאגט וואס איר זענט געקומען.“

„לי גואנגזע איז צוריק,“ האט זי געזאגט שטיל. „פאר צוואנציג יאר האט ער פון אייך פארלוירן און זיך געשוואוירן אז ער וועט זיך צוריקקערן מיט זיינע לייט פון וואל סטריט. אין פינף יאר האט ער איבערגענומען וואל סטריט. און יעצט האט ער א תלמיד, א גאון, וואס איז אין איין יאר געווארן נומער איינס דארט.“

„זאל ער טון וואס ער ווייל,“ האט דונאן געזאגט. „איך קוק נישט אויף אים.“

זיבן הונדערט און ניין

דער עקזאמען איז פארביי, און דער טאג פון די רעזולטאטן איז אנגעקומען. דזשיאנג שי איז געזעסן פארן קאמפיוטער מיט ציטערנדיגע הענט. „טאטע, פארוואס ביסטו גארנישט נערוועז? אלע עלטערן ציטערן ביי אזא מינוט!“

„פארוואס זאל איך ציטערן? דו האסט געלערנט, נישט איך. ס'איז דיין צוקונפט.“



„דו האסט געלערנט, נישט איך.“

אויפן טעלעוויזיע האט מען דערציילט א נייעס: „לי מינגשין, דער תלמיד פון לי גואנגזע, דעם פארזיצער פון סאנטשענג גרופע, איז צוריקגעקומען אין לאנד אויפצושטעלן א צווייג פון דער פירמע.“

„ווען וועל איך אמאל ארבעטן אין אזא פירמע?“ האט דער בחור געזיפצט.

„סאנטשענג גרופע? א שמאטע. ס'לוינט נישט,“ האט דונאן געזאגט.

„טאטע! זיי זענען נומער איינס אויף וואל סטריט! פאר צען יאר האבן זיי פארלאזט דאס לאנד, און יעצט קומען זיי צוריק און וועלן אויפטרייסלען די גאנצע געשעפטס־וועלט.“

„פאר צוואנציג יאר,“ האט דונאן געזאגט רואיג, „איז לי גואנגזע שוין געווען מיין באזיגטער שונא.“

דער בחור האט אים אנגעטאפט דעם שטערן. „קיין היץ האסטו נישט. פארוואס רעדסטו נארישקייטן אינמיטן טאג? טאטע, איך ווייס שוין: דיין ארבעט איז קלייבן קארטאנען, און דיין נעבן־פרנסה איז זיך באבלאזן.“

„ווארט נאר. איינמאל וועל איך דיר קויפן א גרויסע שטוב און א טייערן אויטא.“

אט האבן זיך באוויזן די נומערן: זיבן הונדערט און ניין. „דאס איז דער העכסטער רעזולטאט אין דער גאנצער שטאט!“ האט דער בחור אויסגעשריגן.

אין טיר איז אריין די לערערין, פרוי לין, מיט א שמייכל. „מזל טוב! דריי יאר שוועדט האבן געבראכט צו דעם טאג!“ זי האט זיך געוועדט צום טאטן: „מזל טוב אייך, הער דזשיאנג, פאר אזא זון. פון היינט אן וועט אייער לעבן אפהענגן פון אים.“

„מיין צוקונפט,“ האט דונאן געזאגט, „רעכן איך נישט אויף אים.“

„הער דזשיאנג, איר שפילט ווידער דעם גרויסן,“ האט זי געזאגט שארף. „איך וועל זיין אפן. קוקט אויף אייער שטוב, אויף אייערע צעריסענע קליידער. דאס וואס אייער זון איז געווארן דער בעסטער אין שטאט, האט גארנישט צו טון מיט אייך. גארנישט! ער האט עס אויפגעטון מיט זיין אייגענער מי און מיט דער שולע'ס מי. פארשטייט איר?“

„פון וואו ווייסט איר אז איך האב נישט מיטגעהאלפן?“

„נו, זאגט, וואס האט איר געטון?“

„זאג איר,“ האט דער בחור געמורמלט, „אז דו גיסט מיר צוויי טויזנט א חודש פאר אלע הוצאות און מאכסט מיך קאכן.“

„און דאס קינד מוז נאך קאכן!“ האט זי אויסגעשריגן. „ווייסט איר וואס אנדערע עלטערן טוען פאר זייערע קינדער פארן עקזאמען?“

„די קינדער זענען שוין אכצן־נייַנצן יאר אלט,“ האט דונאן געזאגט. „דארפן זיי נאך אז מען זאל זיי אריינלייגן דאס עסן אין מוילן?“

„גענוג," האט זי געזאגט. „די שולע מאכט א גרויסע סעודה לכבוד אייער זון, ווייל אפילו מיט אזעלכע שווערע שאלות איז ער ארויס דער ערשטער. איך האב שוין געמאלדן דער גאנצער שולע און דער גאנצער משפחה דזשיאנג. ס'וועט זיין א כבוד פאר אייך."

דער קוזין מיט דעם מערצעדעס

דער טאג פון דער סעודה איז געווען שיין און ליכטיג. דונאן איז געפארן אויף זיין אלטן דרייַ־ראד, און ער האט געזינגען פאר זיך: „היינט גיי איך צו מיין זונס סעודה!“

א פרוי ביים וועג האט אים אנגעבאטן א זאק פלעשלעך. „איך נעם היינט נישט,“ האט ער געלאכט. „היינט איז מיר נישט אין קאפ.“

פלוצלינג האט זיך אפגעשטעלט נעבן אים א גלאנציגער מערצעדעס. פון אים איז ארויס א קוזין פון זיין משפחה, דזשיאנג גואנגנאן, א הענדלער מיט אימפארט און עקספארט, מיט זיין טאכטער. „נו, נו, נאך אלץ קלייבסטו קארטאנען? איך האב נאך א פאר קעסטלעך אין אויטא, נעם זיי מיט.“



דער קוזין, דזשיאנג גואנגנאן

„א דאנק, קוזין. לאמיך נאר פריער אוועקשטעלן מיין וואגן.“

„מיין וואגן!“ האט דער קוזין זיך צעלאכט. „פון א טויאטע בין איך ארויף אויף דעם מערצעדעס, אלעס מיט מיינע אייגענע הענט. דער אויטא קאסט איבער זיבן הונדערט טויזנט, באצאלט מיט מזומן. אין אזא אויטא ביסטו נאך קיינמאל נישט געזעסן.“

„ביי מיר אין שטוב שטייען צוויי מייבאכס,“ האט דונאן געזאגט פשוט.

„א שטיק קלייבער וועט אייביג בלייבן א קלייבער. דיין זון? זיין רעזולטאט איז פון זיצן ביי די ספרים. אבער היינט איז אלעס פארבינדונגען! מיין טאכטער גייט פראקטיצירן אין דער גרעסטער פינאנץ־פירמע אין לאנד, די דאכוא גרופע. צען טויזנט

א חודש נאר פאר א פראקטיקאנט! און דערפאר וויל איך אז נישט דיין זון, נאר מיין טאכטער, זאל ווערן אריינגעשריבן אויפן ערשטן בלאט פונעם משפחה־בוך."

„ניין," האט דונאן געזאגט קורץ, און דער קוזין האט געמורמלט אז ער וועט אים נאך מאכן קריכן אויף די קני.

ביים טיר פון זאל האט דער שומר אים נישט געלאזט אריין. „אהין? מיט די קליידער? גיי אוועק!"

„איך בין דא צו דער סעודה. איך בין זיין טאטע," האט דונאן אנגעוויזן אויף דזשיאנג שי.

„יא, ער איז מיין טאטע," האט דער בחור געזאגט.

דער עולם האט זיך צעלאכט. א חשובער מאן, הער זשאו, דער פרעזידענט פונעם געשעפטס־פארבאנד פון דער שטאט, וואס האט באצאלט פאר דער גאנצער סעודה, האט זיך געקרימט. „א קלייבער אויף מיין סעודה? זאגט אים ער זאל גיין."

„הער זשאו, ער איז טאקע דער טאטע פון אונזער שטאט'ס בעסטן תלמיד," האט מען אים געשושקעט.

„טאקע? נו, ער האט זיך כאטש געקענט אנטון אנשטענדיג. גייט, זוכט אייך אווינקל און זעצט זיך."

„איר האט מיר געזאגט אז ס'וועט זיין א קליינע מסיבה," האט דונאן געזאגט צו דער לערערין. „פון וואנען איז געווארן אזא חתונה?"

„הער זשאו האט עס באצאלט. ער איז דער גרעסטער געשעפטסמאן פון סיכיי. אויב ער וועט זיך אינטערעסירן אין אייער זון, איז דאס א גליק. ערגערט אים נישט.“

„מיין זון דארף נישט זיין עצה.“

דונאן האט זיך געזעצט ביים הויפט־טיש, און דער קוזין איז אויפגעשפרונגען. „דאס איז דער ערשטער טיש, נישט פאר יעדן איינעם! מיט אזעלכע קליידער, ווען איך וואלט געווען דו, וואלט איך זיך באהאלטן!“

„ס'איז מיין זונס סעודה. פארוואס זאל איך נישט זיצן?“

„דזשיאנג שי,“ האט דער קוזין זיך געוועגדט צום בחור, „דיין צוקונפט וועט אפהענגען פון מיר, נישט פון אים. היינט קומט א גאר חשובער גאסט, און ער וועט זיצן נעבן דיר. ווילסטו ער זאל זען דיין טאטן אזוי?“

„טאטע מיינער, זיינע קליידער זענען א ביסל נישט אין ארדענונג,“ האט דער בחור געזאגט שטיל, „אבער ער איז סוף כל סוף מיין טאטע.“

אט האט מען אנגעזאגט: „מיר האבן היינט א חשובן גאסט, די פירערין פון דער כוא גרופע, וואס האט פינף גרויסע פינאנץ־פירמעס!“ און אריין איז די פרוי כוא. אלע זענען אויפגעשטאנען, נאר דונאן איז געבליבן זיצן.

„דונאן, ביסטו משוגע?“ האט דער קוזין געשריגן. „שטיי אויף!“

אבער די פרוי כוא איז גראד צוגעגאנגען צו דונאן. „הער דזשיאנג, אנטקעגן אייך בין איך קיינער נישט.“

„פאר א פשוטע מסיבה, פארוואס אזוי גרויס? האט איר דאס אנגעשטעלט?“

„ניין, איך האב נאר צוגעזאגט צו קומען. איך האב נישט געווואוסט אז ס'וועלן זיין אזויפיל מענטשן.“

דער קוזין איז שנעל געווארן גאר זיס. „מיר האבן נאר געשפאסט! איר, דונאן, זאלט נעמען דעם ערשטן פלאץ!“

„ס'איז ליידיג,“ האט דונאן געזאגט. ער האט זיך געוועגדט צו זיין זון: „זון מיינער, דו גייסט יעצט אין אוניווערסיטעט, דו ביסט שוין כמעט א מאן. הער: וואו מען זיצט איז נישט וויכטיג; וויכטיג איז וואו מען שטייט. וועג אנדערע שמייכלען דיר צו, איז דאס נישט קיין אמת'ער כבוד. אמת'ע כח איז וועג דו קענסט אוועקגיין וועג דו ווילסט. גייט ווייטער. איך גיי כאפן א ביסל לופט.“

„זי און מיין קוזין קענען זיך?“ האט דער קוזין געפרעגט פארחידושט.

„הער דזשיאנג איז ווי א לערער פאר מיר,“ האט זי געענטפערט.

קאפיטל פיר

דער בעסטער תלמיד זאגט ניין

דזשיאנג שי האט זיך אויפגעשטעלט צו זאגן א רעדע. „טייערע לערער, טייערער טאטע, טייערע משפחה און פריינט. איך דאנק אייך אלע וואס איר זענט געקומען. דער טאג איז פאר מיר זייער וויכטיג, ווייל ער איז א נייער אנפאנג אין מיין לעבן...“

פלוצלינג איז אריינגעקומען א יונגער מאן אין א טייערן אנצוג, מיט א חבורה לייט הינטער אים. ס'איז געווען לי מינגשין, דער תלמיד פון לי גואנגזע.

„גייט אוועק פון מיין וועג,“ האט ער באפוילן.

„ווער זענט איר?“ האט דזשיאנג שי געפרעגט. „דאס איז מיין סעודה. לאזט מיך כאטש ענדיגן; עס איז פול מיט דאנק צו מיינע עלטערן און לערער.“

„דאס קענסטו שפעטער זאגן.“

„אפילו לי גואנגזע אליין וואלט זיך נישט געוואגט אזוי צו באהאנדלען מיין זון,“ האט דונאן געזאגט פון זיין פלאץ.



„אפילו לי גואנגזע אליין וואלט זיך נישט געוואגט…“

„שווייג!“ האבן אים אנדערע געשושקעט. „דאס איז דער פארזיצער פון סאנטשענג! ווילסטו אונז אלע אריינברענגען אין א צרה?“

„האסט נישט ערווארטעט?“ האט לי מינגשין געזאגט צו דער פרוי כוא. „איך בין שוין צוריק. איך מעלד דא אז די סאנטשענג גרופע קומט אריין אין סיכיי, און מיר וועלן קעמפן מיט דער כוא גרופע ביז צום סוף. קוקט נאר אויף אייערע אקציעס.“

אויף די טעלעפאנען האבן אלע געזען: די אקציעס פון דער כוא גרופע זענען אראפגעפאלן ביזן דנאָ.

„איר ערקלערט מלחמה?“ האט זי געפרעגט.

„ניין, נישט קיין מלחמה. א פולע איבערנעמונג.“ ער האט זיך געווענדט צום עולם. „אלעס וואס די כוא גרופע האט אייך געגעבן, וועל איך אייך געבן. און וואס זי האט אייך נישט געקענט געבן, וועל איך אייך אויך געבן. קלייבט.“

איינער נאכן אנדערן זענען די געשעפטסלייט אריבער צו זיין זייט. „מיר זענען צו אייער דינסט, פרעזידענט לי!“

„און דו, בעסטער תלמיד?“ האט לי געפרעגט.

דזשיאנג שי האט זיך אויסגעגלייכט. „איך בין נאר א תלמיד, איך פארשטיי נישט פון אייערע געשעפטן. אבער איך פארשטיי וואס הכרת הטוב מיינט. איך ווייס אז די פרוי כוא שטיצט יעדעס יאר טויזנטער ארעמע תלמידים, און זי האט אויפגעבויט איבער צען שולן. און היינט בין איך דער בעל־הבית דא. איר זענט נישט געבעטן. ביטע גייט.“

„גוט. דו האסט מוט, דאס שעץ איך,“ האט לי געזאגט מיט א קאלטן שמייכל. „אבער דו האסט א טעות: דער בעל־הבית דא בין איך.“ און ער איז ארויס.

ווען דער עולם האט זיך צעגאנגען, האט דזשיאנג שי זיך אויסגעגאסן פארן טאטן. „טאטע, היינט האט געדארפט זיין מיין כבוד, און דיין כבוד! פארוואס האב איך אזוי שוואר געלערנט? נישט צו וויזן ווי גרויס איך בין, נאר צו געווינען דרך ארץ. און וואס איז געשען? האט עמיצער אפילו געקוקט אויף דעם בעסטן תלמיד? האט עמיצער געקוקט אויף זיין טאטן?“

„זון, איך מוז דיר עפעס זאגן...“

„טאטע, ס'איז נישט נויטיג. איך פארשטיי שוין אלעס. איך וויל נישט אז מען זאל אויף מיר אראפקוקן, און איך וויל נישט אז דו זאלסט לעבן אזא שווער לעבן. איינמאל וועל איך איבערשטייגן יענעם לי מינגשין.“

„מען דארף זיך נישט קימערן וואס אנדערע מיינען. מען דארף נאר גוט לעבן אונזער אייגן לעבן.“

„נאר א שטארקער מענטש קען זיך נישט קימערן וואס אנדערע זאגן.“

„אט איז דיין טאטע טאקע א שטארקער,“ האט דונאן געלאכט. „קום, זעץ זיך אויפן דרייראד. האלט זיך פעסט.“

און אזוי זענען זיי געפארן אהיים אין דער פארנאכט, דער טאטע טרעטנדיג, דער זון הינטן. „ביסטו טאקע זיכער אז דו ווילסט לערנען פינאנץ?“ האט דונאן געפרעגט.

„יא. ווען איך וועל פארדינען געלט, וועל איך דיר קויפן א גרויסע שטוב, א טייערן אויטא, און א פאר קעכער.“

„איך האב קיינמאל נישט געמיינט אז דו וועסט גיין אויף מיין אלטן וועג.“

„דיין וועג? גראבן אין דער ערד נאך ברויט? ניין, טאטע, נישט אויף דעם וועג.“

דונאן האט נאר געשמייכלט. „מיין וואונטש איז אז דו זאלסט האבן א שענערס לעבן ווי איך.“

קאפיטל פינף

א נאכט אין דארף

יענע נאכט איז דונאן געזעסן אליין פאר זיין הייזל מיט א טעלער עסן. פלוצלינג איז פארביי געלאפן א פרוי, אנגעשראקן, און הינטער איר האט מען געהערט טריט פון גראבע יונגען.

„אלטער, האסטו געזען דא א פרוי לויפן?“ האט איינער פון זיי געשריגן.

„יא,“ האט דונאן געזאגט רואיג. „זי איז געלאפן אהין.“ און ער האט אנגעוויזן אויף דער פארקערטער זייט. וועז די יונגען זענען אוועק, האט ער שטיל געזאגט צו דער פרוי וואס האט זיך באהאלטן הינטער דער וואנט: „בלייבט נאך א ווייל. זיי זענען נאך נישט ווייט, אוועקגיין יעצט איז א סכנה.“

באלד זענען די יונגען צוריקגעקומען, און דונאן האט זיך אוועקגעשטעלט פאר זיי. עס איז געווען א קורצע שלעגעריי, און זיי זענען אנטלאפן. גראד דעמאלט איז צוגעפארן איר ברודער, טשין יולונג, מיט זיינע לייט. „ווי האבן זיי זיך געוואגט אנצורירן מיין שוועסטער? זיי וועלן טייער באצאלן!“

„מיר איז גארנישט,“ האט די שוועסטער, טשין יוטינג, געזאגט. „דער מאן האט מיך גאראטעווט.“

דער ברודער האט ארויסגענומען א קארטל. „האלט עס. אויב איר וועט אמאל האבן א צרה אין סיכיי, קומט צו מיר. און אויב איר ווילט, גייט מיט דעם צו דער דאכוא גרופע און זאגט אז טשין יולונג האט אייך געשיקט; איר וועט באקומען א מיליאן דאלאר אין מזומן.“

דונאן האט עס גענומען, און מער נישט געזאגט.

ווען זיי זענען אוועק, האט דער גאנצער געסל זיך אויפגעטרייסלט: א לאנגע ריי שווארצע אויטאס איז איינגעפארן. „דאס איז דער אלטער סו!“ האבן די שכנים געשושקעט. „דער אלטער סו? איך האב געמיינט ער האט זיך שוין לאנג צוריקגעצויגן. אזא גרויסער מענטש, וואס טוט ער דא?“

די אויטאס האבן זיך אפגעשטעלט פונקט פאר דעם הייזל פון דונאן.

„הער דזשיאנג,“ האט דער אלטער סו געזאגט מיט כבוד, „איר האט מיך געפונען. מיט וואס קען איך דינען?“

„מיר זענען אלטע פריינט. קען איך דיך נישט רופן אויף א שמועס? זעץ זיך.“ דונאן האט אים אנגעגאסן א כוסה. „אבער איך האב דיך טאקע געפונען צוליב עפעס. מיין זון, דזשיאנג שי, איז אריין אין דער פינאנץ־אפטיילונג פון דער גרעסטער אוניווערסיטעט. דו ביסט דארט דער כבוד־פארזיצער, נישט אמת? היט אים א ביסל. קיין באזונדערע באהאנדלונג, נאר דו

זאלסט א קוק טון. א טאטע זארגט וען זיין זון פארט אוועק וויט.“



„מיר זענען אלטע פריינט. זעץ זיך.“

„איך פארשטיי,“ האט דער אלטער סו געזאגט.

„און יעצט, טרינק מיט מיר א לחיים.“

זיבן יאר שפעטער

זיבן יאר זענען פארבייַ. דונאן איז שוין געווען אין די פופציגער, און ער האט יעצט געארבעט אלס שומר בייַ א טויער. אין דער שומר־שטיבל האט ער געקוקט אויף א נייַעס אויפן טעלעפאן.



דונאן, דער שומר ביים טויער

„וואס קוקסטו אויף די נארישע נייַעס?“ האט א חבר פון דער ארבעט געפרעגט.

„איך קוק אויף מיין זון,“ האט דונאן געזאגט.

„דער פארזיצער פון דער סאן־יואן גרופע איז דיין זון? וויפיל האסטו געטרונקען?“

באלד האט מען געקלאפט: „דונאן, ביסטו ווידער אין א צרה? דרויסן שטייט א גאנצער עולם און פרעגט נאך דיר!“ ס'איז געווען דזשיאנג שי, יעצט א יונגער פארזיצער פון א ריזיגער פירמע, מיט זיינע לייט.

„טאטע, ווי ביסטו געווארן א שומר? שיק איך דיר נישט געלט יעדן חודש? דו ווייסט, די סאן־יואן גרופע, מיין פירמע. דו קענסט שוין געוסן פונעם לעבן!“

„איך געוס טאקע. איך האלט זיך נאר פארנומען.“

„דאס רופסטו געוסן? איך האב דיר געקויפט א ווילע אין שטאט, און דו וואוינסט נישט דארט. איך האב דיר געדינגען א דינער וואס זאל זארגן פאר דער שטוב, איך האב דיר אפילו געקויפט א הונט אויף צו שפאצירן. אט דאס איז געוסן!“

„זון, געדענקסטו מיין סעודה פאר זיבן יאר, וואס איך האב דיר געזאגט?“

„איך געדענק וואס דו האסט געזאגט, אבער איך האב געלערנט אנדערש: געלט איז אלעס. אן געלט קוקט מען אויף דיר אראפ. יעצט האב איך געלט, און איך ויל נישט אז מען זאל אויף דיר אראפקוקן.“

„אויב אזוי, איז דער מונדיר א בושה פאר דיר?“

„לאמיר נישט קריגן. איך דארף א טובה. קענסט דעם עלטערן סו? אח, דו קענסט אים נישט. ער איז א גאר וויכטיגער מענטש. וועז איך בין געווען אין אוניווערסיטעט, האט ער מיך שטארק געהיטן. זיין טאכטער ווערט אכצן, און זיי מאכן א שמחה. מיר דארפן ביידע גיין און אים דאנקען.“

„דער עלטערער סו... איך און ער...“ האט דונאן אנגעהויבן.

„ס'איז נישט וויכטיג. וויכטיג איז אז דו זאלסט וואוינען אין דער שטוב וואס איך האב דיר געקויפט: בלו־מון־ביי, נומער זעקס און דרייסיג. אט האסטו דעם שליסל.“

„בלו־מון־ביי? פארוואס דארט? איך האב דאך אליין אויפגעבויט די געגנט.“

„טאטע, בלו־מון־ביי האט געבויט די דאכוא גרופע. זינט ווען איז דאס דיינס?“ דער זון האט געשאקלט מיטן קאפ. „איך דארף צוריק צו דער פירמע.“

ווען דונאן איז ארויס אויפן גאס, האט זיך אפגעשטעלט נעבן אים אן אויטא. ס'איז געווען טשין יוטינג, די פרוי ווועמען ער האט געראטעוועט פאר זיבן יאר. זי איז שוין געווען די פירערין פון א גרויסער בוי־פירמע.

„פארוואס זענט איר אין א שומר־מונדיר? איך האב אייך דאך געזאגט צו קומען צו מיר ווען איר זענט אין א צרה. קומט, איך וועל אייך אפפירן.“

„איך האב קיין צרה. ס'איז דא א באס דארט.“

„איר האט אמאל גאראטעוועט מיין לעבן. איך האלט אייך פאר א פריינט. וואוהין?“

„צו בלו־מון־ביי. מיין זון האט מיר דארט געקויפט א שטוב.“

זי האט אויף אים געקוקט מיט רחמנות. „בלו־מון־ביי האט די טייערסטע ווילעס אין שטאט. איר גייט זיך דארט מעלדן אלס שומר, נישט אמת? מורא נישט, איך וועל נישט אראפקוקן אויף אייך. איך האב אויך אמאל געארבעט אלס קעלנערין. איך וועל רעדן מיטן פארוואלטונג, זיי זאלן אייך אננעמען.“

„ס'איז נישט אזוי...“

„גענוג, זאגט נישט מער.“

קאפיטל זיבן

דער פארקויפער פון בלו־מון־ביי

אין בלו־מון־ביי האט טשין יוטינג געבעטן דונאן ער זאל אוועקשטעלן איר אויטא, און זי איז אריין צום פארוואלטונג. דונאן איז ארויס פון אויטא, און ווער שטייט פאר אים? דער קוזין, דזשיאנג גואנגנאן, וואס האט זיך פון אים געשפעט ביי דער סעודה, איצט דער הויפט־פארקויפער פון די ווילעס.

„קוזין! דער אויטא איז דיינער?“

„ניין, ס'איז נישט מיינער.“

„אוודאי נישט. א שומר וואס שטעלט אוועק די אויטאס פון די רייכע. און אויך דער מונדיר איז נישט פון אונזערע שומרים. וואס טוסטו דא?“

„איך בין געקומען זען א שטוב.“

„א שטוב! דו ווילסט דא ארבעטן ביים טויער, זאג דעם אמת.“

טשין יוטינג איז צוריקגעקומען. „איר קענט זיך? אה, ער איז אייער קוזין, דער פארקויפער. יעצט פארשטיי איך פארוואס איר האט געזאגט אז איר האט א שטוב דא. איך האב שוין געזען אזעלכע. אבער זיך פארמעסטן איז נישט גוט, ספעציעל פאר אייך.“ און זי איז אוועק אויף איר וועג.

„פאר זיבן יאר ביסטו געווען א קלייבער,“ האט דער קוזין געלאכט, „און יעצט ביסטו א שומר. א שיינער פארשריט!“

גראד דעמאלט זענען אנגעקומען דעם קוזינס עלטערן, דער פעטער און די מומע פון דארף, וואס זענען געקומען קויפן א שטוב פארן קוזינס זון. „ווער איז דאס? אה, דונאן! דער וואס האט געקליבן קארטאנען! יעצט איז ער א שומר!“ האבן זיי זיך צעלאכט. דער קוזין האט אים געהייסן ארויסטראגן די פעקלעך פון אויטא, און דער פעטער האט געזאגט: „ס'איז דא מענטשן וואס מען גיט זיי א ווינטל און זיי פליען, און ס'איז דא אזעלכע וואס מען לייגט זיי א געלעגנהייט אויף א טאץ און זיי כאפן עס נישט. נישט אויף דיר געדאכט.“

„דיין זון, וואס טוט ער יעצט?“ האט די מומע געפרעגט.

„ער האט אנגעהויבן א געשעפט.“

„א געשעפט?“ האט דער קוזין געלאכט. „געוויס קלייבט ער אויך מיסט. אויב ער דארף ארבעט, קען איך אים מאכן פאר א הויפט־שומר.“

„ס'איז נישט נויטיג,“ האט דונאן געזאגט.

מען איז געגאנגען זען די ווילעס, און דונאן איז מיטגענאנגען. „צו וואס גייסטו?“ האט דער קוזין געשריגן. „דיין פלאץ איז ביים טויער!“

„וואו איז דרום־ביי, נומער זעקס און דרייסיג?“ האט דונאן געפרעגט.

„פרעג נישט. דו קענסט עס סיי ווי נישט קויפן. דרום־ביי איז דאס טייערסטע ווינקל אין גאנץ בלו־מון־ביי, און נומער זעקס און דרייסיג איז די שענסטע ווילע. אכט און ניינציג טויזנט א מעטער. מען האט זי שוין לאנג פארקויפט.“



„דו קענסט עס סיי ווי נישט קויפן.“

„ווי שאד, איך האב געוואלט קוקן,“ האט דער פעטער געזיפצט.

„ס'איז נישט שאד,“ האט דונאן געזאגט. „מיין שטוב איז פונקט דארט. איך וועל אייך אריינפירן.“

דער קוזין איז געווארן רויט. „דו? א שומר וואס שלאפט אין א שטוב מיט אכט באטן? א ציגל פון דרום־ביי איז מער ווערט ווי דו פארדינסט אין א האלב לעבן! נאך איין וואכט און איך מאך דיך אפזאגן.“

„דונאן,“ האט דער פעטער אנגעהויבן מוסר זאגן, „ס'איז א בושה. דו ביסט שוין אין די פופציגער, נאך אלץ א שומר, און דו קלאמערסט זיך צו אונז, די רייכע קרובים. ווילסטו לייען געלט? אט האסטו, נעם, און לאמיר שוין מער נישט האבן צו טון מיט דיר.“

„איך האב נישט געוואלט לייען.“

די מומע האט צוגעלייגט: „דיין ווייב איז דאך אוועק יונג, נעבעך. איך וועל דיר טרעפן א שידוך, א ארעמע אלמנה פון דארף, ס'וועט פאר דיר זיין גענוג.“

„א דאנק, ס'גייט מיר גוט אליין.“

דער קוזין האט געלאכט. „זיין ווייב, זאגט מען, איז געווען א שיינע. ס'איז א פלא אז זי האט געמומען אזא איינעם. אז זי איז אוועק יונג, איז שוין בעסער פאר אירי!“

דונאן האט זיך אויסגעגלייכט. „זאג וואס דו ווילסט אויף מיר. אויף מיין ווייב, זאלסטו נישט רעדן.“ און ער האט אים געגעבן א פאטש.

„דו העזסט מיך שלאגן?“ האט דער קוזין געשריגן. ער האט אנגערופן זיין טאכטער: „מיין קינד, אויף דיין אייגענעם פלאץ האט מען מיך געשלאגן!“ די טאכטער האט געארבעט ביי דער דאכוא גרופע, אלס סעקרעטארין פונעם פארזיצער פון בלוי־מון־ביי, הער טשען לו. „דו ביסט פארלוירן,“ האט דער קוזין געשטראלט. „דער פארזיצער פון בלוי־מון־ביי איז אויפן וועג אהער!“

דער פארזיצער קומט אן

מען האט געווארט אין דעם פארקויף־ביורא. דער קוזין האט זיך צוגעגליכן די קראוואט, און דער פעטער האט געבעטן: „קען דיין טאכטער אריינלייגן א גוט ווארט פאר אונזער קרוב?“ „א קליינigkeit,“ האט דער קוזין געזאגט, און צו דונאן: „ווער האט דיר ערלויבט זיצן? שטיי אויף!“

די טיר האט זיך געעפנט. אריין איז הער טשען לו, דער פארזיצער, מיט זיינע לייט. „וואו איז דער וואס מאכט צרות?“



אין דעם פארקויף־ביורא

„אט איז ער,“ האט דער קוזין אנגעוויזן. „א שומר, אמאל א קלייבער!“

טשען לו האט א קוק געטון, און זיין פנים איז געווארן ווייס. „הער דזשיאנג? איז דאס טאקע אירי?“ ער האט זיך געווענדט צום עולם, און זיין קול האט געציטערט פון כעס. „דער גאנצער בלו־מון־ביי איז אויפגעבויט געווארן דורך הער דזשיאנג! ער האט מיך אויסגעלערנט, ער האט מיך אויפגעהויבן! אנדערע קען איך פארטוישן, הער דזשיאנג קיינמאל נישט. איר מיינט אז אן אנצוג מאכט אייך העכער? בלו־מון־ביי דארף נישט אזעלכע ארבעטער. גייט צום קאסע, נעמט אייער לעצטע געהאלט, און גייט ארויס! ביידע, דו און דיין טאכטער!“

דער קוזין איז אראפ אויף די קני. „מיין טאכטער האט גארנישט געטון! דונאן, איך האב דיך דאך אמאל מכבד געווען מיט א מאלצייט!“

„שטיי אויף. אזא אלטער מאן, אזוי שנעל אויף די קני,“ האט דונאן געזאגט.

„דונאן, טייערער,“ האט די מומע געזאגט זיס, „איך האב גלייך געזען אז דו ביסט א גרויסער מענטש! היינט מוזסטו קומען צו אונז עסן!“

„וועז איך בין רייך, בין איך פעטער, און וועז נישט, בין איך דער שומר,“ האט דונאן געזאגט. „האלט אייערע טייערע זאכן. איך גיי זען מיין שטוב.“

טשען לו איז אים נאכגענגען. „הער דזשיאנג, איך בין געקומען צו אייך אין א איל. זינט איר האט פאר זיבן יאר פארלאזט די דאכוא גרופע, האט לי גואנגזע אריינגעבראכט די סאנטשענג פירמע מיט גרויס געוודער. די דאכוא גרופע ווערט געדריקט ביזן וואנט, ספעציעל דורך זיין תלמיד, לי מינגשין. אפילו מיין פירמע ליידט. איר האט דאך אליין אויפגעבויט די דאכוא גרופע! ווי קענט איר צוזען ווי זי פאלט?“

„איך בין שוין אלט. מיט געוויסע זאכן וויל איך זיך מער נישט אפגעבן. געשעפט האט ארויפן און אראפן. אויב ס'איז א יושר'דיגע קאנקורענץ און מען פארלירט, הייסט עס אז דער אנדערער איז בעסער.“

„אבער זיי שפילן נישט יושר'דיג! זיי נוצן אלע שמוציגע מיטלען!“

„לאז עס. גענוג.“

ביי דער שטוב נומער זעקס און דרייסיג האט דונאן באגעגנט טשין יוטינג מיט איר ברודער, יולונג. „דונאן, ווידער דא? ביסטו אונז נאכגעגאנגען?“ האט דער ברודער געפרעגט שארף. „שוועסטער, גיב אים א פאר הונדערט טויזנט און לאז ער שוין אפטרעטן. ער האט דיך אמאל געראטעוועט, איך בין אים דאנקבאר, אבער מען קען נישט אייביג צוריקקומען.“

„איך בין געקומען צו מיין שטוב,“ האט דונאן געזאגט. „אט, נומער זעקס און דרייסיג. מיין זון האט זי מיר געקויפט.“

„די שטוב איז פארקויפט געווארן צום פארזיצער פון דער סאן־יואן גרופע," האט יוטינג געזאגט. „מיר זענען טאקע געקומען אים טרעפן, אויף א געשעפט."

„דער פארזיצער פון סאן־יואן איז דזשיאנג שי, מיין זון."

„דונאן, א ווית איז קאמיש איינמאל, צוויי מאל. דריי מאל ווערט עס שוין לעסטיג," האט זי געזאגט. „דזשיאנג שי איז דער שטאלץ פון סיכיי. מאכט נישט קיין חוזק פון אים."

„גוט, ווען איר וועט אים טרעפן, וועט אלעס זיין קלאר."

יולונג האט טעלעפאנירט צום זונס סעקרעטאר און באשטימט א טרעף פאר יענעם נאכמיטאג. ווען די שוועסטער איז געגאנגען צום אויטא, האט ער געזומען דונאן אויף א זייט. „הער מיך גוט אויס. מיין שוועסטער איז א גוטע נשמה, אבער איך בין נישט קיין נאר. דו ווילסט זיך צוקלעבן צו אונזער משפחה צוליב אונזער געלט, נישט אמת? הער אויף. אויב דו דארפסט עפעס, קום צו מיר, נישט צו איר."

„דאס איז נישט אזוי," האט דונאן געזאגט. „זי איז א פריינט, און איך שעץ איר ערליכקייט. מער נישט."

„דו ווייסט ווער דו ביסט? ווייס דיין פלאץ." און ער איז אוועק.

קאפיטל ניין

א מיליארד און א פרינציפ

אין דעם הויכן ביורא פון דער סאן־יואן גרופע האט דזשיאנג שי אויפגענומען טשין יוטינג און איר ברודער.



דזשיאנג שי אין זיין ביורא

„הער דזשיאנג, איך האב אזויפיל געהערט פון אייך,“ האט זי געזאגט. „איר זענט ארויס פון סיכיי און האט פון גארנישט אויפגעבויט א פירמע ווערט מיליארדן. איר זענט אונזער שטאט'ס שטאלץ.“

„נאך נישט גענוג. מיין ציל איז איבערצושטייגן די סאנטשענג גרופע.“ ער האט זיך אנגעלענט. „אבער איר, ווייסט איר פארוואס איך האב אייך היינט אויפגענומען? איך ווייס פון אייך: איר האט אנגעהויבן אין בוי־ארבעט. אייער מאן איז אומגעקומען ביי אן אומגליק אויף א בוי־פלאץ, איר האט פארלאנגט יושר, די ארבעטער האבן אייך געגלייבט און איר האט אויפגעשטעלט די טשין בוי־פירמע. איך ווייס ווי מען ארבעט אין דעם פאך. אייער געלט איז נישט ריין און אייערע מיטלען זענען נישט ריין. דאס גייט מיך נישט אן. אבער אויף מיר האט איר נישט געדארפט נוצן אזעלכע מיטלען.“

„וועלכע מיטלען?“ האט זי געפרעגט פארוואונדערט.

„טוט זיך נישט אן. איר ווייסט אליין פארוואס איך האב צוגעזאגט אייך צו זען.“

יוטינג איז אויפגעשטאנען. „אלעס וואס איך טו איז אפן. יעדער פראיעקט האבן מיינע ארבעטער פארדינט מיט זייער שווייס. יעדער סענט איז ריין. איך האב א סך ארבעטער וואס רעכענען אויף מיר, און איך וויל פארדינען, אבער איך בין נישט איינער וועמען מען קען אזוי באליידיגן.“

„גוט,“ האט ער געזאגט קאלט. „לכבוד א געוויסן מענטש, וועט די נייע פאבריק פון סאן־יואן פארט אייך געגעבן ווערן. אבער איך וועל שיקן לייט וואס זאלן נאכקוקן יעדן שריט.“

„שוועסטער, דאנק אים!“ האט יולונג געשושקעט. „ס'איז א פראיעקט פון א מיליארד!“

„מיר נעמען עס נישט," האט זי געזאגט. „אפילו פאר הונדערט מיליארד נישט. הער דזשיאנג, איר האט אייערע כוחות, און איך האב מיינע פרינציפן. איך וויל פארדינען, אבער נישט דורך לעקן שטיוול." און זי איז ארויס.

באלד נאכדעם איז אנגעקומען די פרוי כוא. „פרוי כוא! וועו מיין משפחה איז געווען ארעם, האב איך נאר דורך אייער סטיפענדיע געקענט ענדיגן לערנען. אן אייך וואלט איך נישט געווען דא."

„דו ביסט דער זון פון דזשיאנג דונאן," האט זי געזאגט. „וועו דו וואלסט געווואלט, וואלסטו געקענט אויפשטעלן א פיל גרעסערע מאנשאפט."

„מיין טאטע? ער ארבעט יעצט אלס שומר, ס'איז א בושה צו קוקן. און יעצט האט ער זיך אריינגעלאזט מיט יענער טשין יוטינג. זי האט אים גענוצט צו דריקן מיך פאר א פראיעקט."

„אייער טאטע פאלט נישט אזוי לייכט אריין. איך מיין אז איר טועט זיך." זי האט זיך אנגעשפארט. „איך בין געקומען אייך ווארענען: א געוויסער מענטש איז אנגעקומען קיין סיכיי, און ער קען קומען נאך אייך."

דער מענטש איז געווען לי גואנגזע. אין זיין נייעם ביורא האט לי מינגשין אים באריכטעט: „אין זיבן יאר זענען מיר געווארן דער פירער פונעם מארק, צען מאל גרעסער. די דאכוא גרופע ליגט שוין אויף איר לעצטן אטעם."

„און מיין אויפגאבע? האסטו געפונען דזשיאנג דונאן?"

„הער לי, ער איז שוין היסטאריע. איר זענט דער פארזיצער פון דער כינעזישער האנדלס־קאמער אויף וואל סטריט, און ער איז א פארבלאנקעטער הונט.“

„שווייג!“ האט לי געשריגן. „דער דאזיגער הונט האט מיך אמאל כמעט אינגאנצן אויסגעליידיגט! דריק ווייטער די דאכוא גרופע מיט אלע כוחות. מען מוז אים ארויסצווינגען!“

אויפן גאס האט דונאן באגעגנט טשין יוטינג. „נו, דער פראיעקט איז געווען הצלחה?“

„דאס גייט דיך נישט אן,“ האט זי געזאגט מיד. „איך בין נישט אין גוטן מצב היינט. דונאן, איך האלט דיך פאר א פריינט, אבער נאכגיין מיר איז נישט שיין.“ און זי איז אוועק.

דונאן איז ארויף צו זיין זון. „פארוואס האסטו נישט אנגענומען טשין יוטינג?“

„איך האב איר אנגעבאטן א פראיעקט, און זי האט אפגעזאגט. האט זי זיך אויף מיר געקלאגט ביי דיר? זיי פארזיכטיג מיט איר. מען רופט זי ‚די שווארצע אלמנה‘, זי האט אליין אויפגעבויט איר פירמע.“

„מיר זענען נאר פשוטע פריינט. דיין טאטע קען מענטשן.“

„ווען דו וואלסט אזוי גוט געקענט מענטשן, וואלסטו נישט געווען א שומר. איך האב צו טון: לי גואנגזע איז צוריק, און ער וויל זיך טרעפן מיט מיר.“

„דו קענסט לי גואנגזע?“ האט דונאן געפרעגט. „זיי פארזיכטיג. איך קען אים בעסער ווי דו.“

„הער שוין אויף זיך צו באבלאזן. וואוין די קומענדיגע טעג אין בלו־מון־ביי, דער עלטערער סו וואוינט אויך דארט. ביי זיין שמחה גייען מיר צוזאמען. און טו זיך אן אנדערע קליידער!“

אין זיין ביורא האט לי גואנגזע געזאגט פאר זיך: „ער האט מורא צו ענטפערן. אבער איך האב א וועג אים צו צווינגען.“

קאפיטל צען

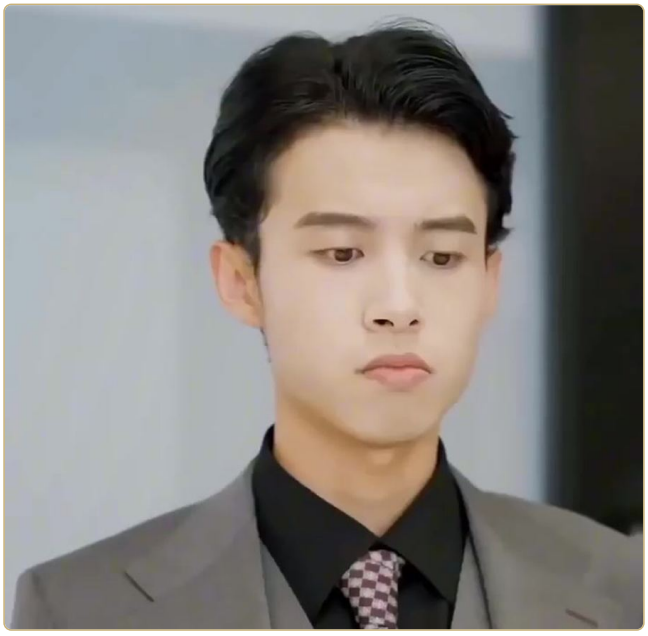
אלע אויסער איינעם

אין א גרויסן זאל האט די סאנטשענג גרופע פארזאמלט אלע גרויסע פירמעס פון סיכיי. דזשיאנג שי איז אויך געקומען. „איר האט געמיינט מען האט נאר אייך גערופן?“ האט איינער פון די געשעפטסלייט געשפעט.

לי מינגשין איז אויפגעשטאנען. „איך האב פארבעטן אלע פירמעס פון סיכיי, יעדע איינציגע, אויסער דער דאכוא גרופע. איך גיי גראד אויף איר. מיר זענען אלע קלוגע לייט; יעדער ווייסט וואס ער דארף טון.“

„איך וועל דער ערשטער ברעכן מיט דער דאכוא גרופע!“ האט א געשעפטסמאן געשריגן, און די אנדערע זענען אים נאכגעגאנגען.

„און דו, דזשיאנג שי?“



„און דו, דזשיאנג שי?“

„די דאכוא גרופע איז אן אייגענע פירמע פון אונזער שטאט. זי גיט ארבעט פאר טויזנטער מענטשן און טוט א סך צדקה.“

„געשעפט איז געשעפט, און געפילן זענען געפילן. דזשיאנג שי, געדענקסט פאר זיבן יאר ביי דיין סעודה? איך האב דיך געשעצט. היינט גיב איך דיר נאך א געלעגנהייט: שטיי ביי מיר, וועל איך דיך מאכן פאר א ריז אין דער געשעפטס־וועלט.“

„און דו געדענקסט וואס איך האב דיר געזאגט? אז איינמאל וועל איך דיך איבערשטייגן. זיך וואַרפן אויף דער דאכוא גרופע אן קיין סיבה, דערצו וועל איך נישט מיטהאלטן.“ און ער איז ארויס.

אין זיין שטיבל האט דונאן געהערט פון טשען לו: „אויב לי גואנגזע גייט ווייטער אזוי, וועט די דאכוא גרופע אין ווייניגער ווי דריי טעג פאלן.“

„זאל זי פאלן,“ האט דונאן געזאגט רואיג. „אבער מען מוז זיך גרייטן צו געבן די ארבעטער וואס קומט זיי. בעסער, זיי טרעפן נייע ארבעט. מען טאר זיי נישט אפנארן.“

„אבער ס'איז אייער לעבנס־וועלק!“

„לעבנס־וועלק? ניין. דאס איז געווען א פירמע וואס איך האב אויפגעשטעלט אויף א גלוסט. לי גואנגזע איז צו עקשנות'דיג. ער וועט פאר גארנישט נישט אפשטיין. דו קענסט אים נישט באזיגן. גיי רוען.“

אין דער נאכט האט דזשיאנג שי טעלעפאנירט: „טאטע, די סאנטשענג גרופע גייט אויף דער דאכוא גרופע, און אירע אקציעס זענען שוין אראפגעפאלן. דו וואלסט נישט פארשטאנען. איך בלייב היינט אין ביורא.“

דערנאך איז געקומען דער אלטער סו. „הער דזשיאנג, אייער זון האט אריינגעלייגט געלט אין דער דאכוא גרופע. איז דאס אייער געדאנק אדער זיינער?“

„ער ווייל ראטעוועט די דאכוא גרופע? ווייסט ער נישט אז זי איז פארלוירן?“ האט דונאן זיך געוואונדערט. „ניין, ס'איז נישט מיין געדאנק. איך מיש זיך זעלטן אריין אין זיינע זאכן.“

„וואס זאלן מיר טון?“

„דאס קינד איז עקשנות'דיג. ער ויל דווקא מאכן א קאריערע אין פינאנץ. ס'איז גוט פאר אים צו לערנען א לעקציע פון א פארלוסט. אבער ווען די דאכוא גרופע ווען פאלן, וועלן די ארבעטער דארפן געלט. לייג אוועק צען מיליארד פאר זיי. דו ווסט עס באזארגן."

„איך גיי גלייך," האט דער אלטער סו געזאגט.

קאפיטל עלף

די רעכענונג אין רעסטאראן

יענעם אוונט האט יולונג אריינגערעדט זיין שוועסטער זי זאל זיך טרעפן ביי א מאלצייט מיט דעם יונגן טשו, א רייכן יורש וואס האט שוין לאנג געוואלט מאכן מיט איר משפחה א גרויסן געשעפט־שותפות. ביים טיר פון רעסטאראן האבן זיי וויידער באגעגנט דונאן.

„דונאן, וויידער דו?“ האט יולונג זיך אנגעכאפט.

„יא, וויידער איך. גוטן אוונט.“

יוטינג האט געזיפצט, און דערנאך געשמייכלט. „דו ביסט היינט טאקע עקשנות'דיג. נו, עס מיט אונז.“

דונאן איז אריין פריער, און דער שומר ביים טיר האט אים אפגעשטעלט. „מיר זענען פול. מיט די קליידער געהערסטו נישט אהער. אפילו וועז דו וועסט זיי וואשן צען טויזנט יאר, וועלן זיי בלייבן שמוציג. גיי!“

יוטינג איז צוגעקומען. „ער איז מיין פריינט. איך בין די וואס ער וואלט אויף.“

דער שומר איז געווארן ווייס. „איך בעט מחילה! איך בין געווען בלינד!“

„נישט צו מיר, צו אים,“ האט זי געזאגט.

„גענוג," האט דונאן געזאגט. „מיר פרובירן אלע צו מאכן א לעבן. זיי גוט צו מענטשן; גוט זיין צו אנדערע איז גוט זיין צו זיך אליין."

ביים טיש איז אנגעקומען דער יונגער טשו, אנגעטון אין א טייערן אנצוג. „איך קום גראד פון הער סו. ער האט מיר געגעבן א קליינעם געשעפט, פינף מיליאן. דערפאר צאל איך היינט." ער האט ארויסגענומען א טייערע מתנה פאר יוטינג'ס פירמע, און זי האט אפגעזאגט: „הער טשו, איך האב אייך שוין געזאגט, איך וויל זיך יעצט קאנצענטרירן אויף מיין ארבעט."

טשו האט געקוקט אויף דונאן. „ווי קענט איר זיין פריינט מיט אזא איינעם?"

„ער איז א גוטער מענטש, ער איז אמת'דיג. באליידיגט אים נישט."

„איך פרעג נאר," האט טשו געשמייכלט. „דער קאווער־טשארדזש פאר אונז פיר איז טויזנט דאלאר. און איך האב באשטעלט א פאר מאכלים פון דרייסיג ביז פופציג טויזנט. אפשר וועט דער פריינט באצאלן? וויפיל פארדינסטו א חודש?"

דונאן'ס טעלעפאן האט געקלונגען. „יא... שפענדט די אלע צען מיליארד. יעדן סענט. מורא נישט פון די אקציעס, מיר האבן גענוג מזומן."



„שפענדט די אלע צען מיליארד.“

טשו און יולונג האבן זיך צעלאכט. „מיליארדן! ווען דו וואלסט געהאט מיליארדן, וואלסטו געווען אויף דער ליסטע פון די רייכסטע. ביסטו קראנק?“

דער טעלעפאן האט ווידער געקלונגען, און ווידער. „סו, האסטו פארלוירן דעם קאפ? קענסטו נישט זאגן אלעס מיט איין מאל?“ האט דונאן געזאגט. „דו ווילסט קומען? יעצט פאסט נישט... נו, גוט, קום. נומער זעקס און דרייסיג, האלי סטריט, דער פראנצויזישער רעסטאראן.“

„הער סו?“ האט טשו געלאכט. „דער אלטער סו, די לעגענדע פון סיכייי? איך האב געווארט דריי חדשים אים צו זען, און דו רופסט

אים מיט איין טעלעפאן? איר אונטערשטע מענטשן, בלייבט אויף אייער פלאץ.“

אבער אינעם טיר איז טאקע אריין דער אלטער סו. טשו איז צוגעלאפן. „הער סו, איר זענט געקומען צו מיר?“

„צו דיר? ביסט ווערט? גיי אוועק פון מיין וועג.“ ער איז צוגענאנגען צו דונאן מיט א בויגונג. „הער דזשיאנג, אנטשולדיגט וואס איר האט געמוזט ווארטן.“

„זעץ זיך.“ דונאן האט זיך געוועגדט צו יוטינג. „אנטשולדיג, איך האב היינט א געשעפט. גיי אהיים, מיר וועלן זיך זען אן אנדערמאל. נאר דער טשו, ער בלייבט.“

וועג זיי זענען געבליבן אליין, האט סו באריכטעט: „הער דזשיאנג, ווי איר האט באפוילן, די פירמע פאלט. צען מיליארד פאר די ארבעטער איז מער ווי גענוג. אבער איך פארשטיי נישט: פארוואס נישט נוצן דאס געלט צו ראטעווען די פירמע?“

„געלט איז קיינמאל נישט געווען די פראגע. וועג איך וויל, קען איך אריינלייגן פיל מער. אבער לי גואנגזע וויל נאר אויסגיסן זיין כעס. זאל ער פארניכטן די דאכוא גרופע, און דער כעס וועט זיך אויסגיסן. איך האב געקעמפט אויף דעם פעלד צוואנציג יאר. איך האב באקומען אלעס וואס איך האב געוואלט, און וואס איז? ס'איז דא זאכן וואס מען קען נישט קויפן פאר געלט, און די זאכן היט איך. אבער די ארבעטער מוזן באקומען אלעס, און ווער ס'וויל, זאל אריבערגיין צו מיינע אנדערע פירמעס.“

דערנאך האט ער זיך געוועדט צו טשו, וואס האט געציטערט. „ווייסטו פארוואס איך האב דיך געהאלטן?“

„הער דזשיאנג, וואס איר דארפט, איך וועל גיין דורך פייער און וואסער!“

„מען דארף נישט אזוי פיל. איך דארף דיין הילף מיט עפעס, נישט צו שווער. גיי טו עס, און ס'וועט זיין א פרנסה פאר דיר.“

וועך טשו איז אוועק, האט סו געפרעגט: „פארוואס נוצן דעם יונגן, און נישט אונז?“

„איר זענט אלע מיינע אלטע לייט, לי גואנגזע קוקט אויף אייך. מיט דעם טשו האב איך קיין שום פארבינדונג, מיר האבן זיך געטראפן צופעליג. אזוי וועט קיינער נישט וויסן. איך קען לאזן לי גואנגזע מאכן וואס ער וויל א שטיק צייט. אבער וועך ער וועט מיך וועייטער דריקן, וועל איך נישט זיצן מיט פארלייגטע הענט.“

אין זיין ביורא האט לי גואנגזע זיך געפרייט: „די דאכוא גרופע איז שוין אין באנקראט. דאס מאל האב איך געוואונען.“

„הער לי,“ איז לי מינגשין אריינגעלאפן, „די אקציעס פון דאכוא שטייגן! עמיצער קויפט זיי אויף אין גרויסע מאסן! עס איז די סאן־יואן גרופע. דזשיאנג שי.“

„א יונגער טאלאנט,“ האט לי מינגשין געזאגט. „איך שעץ אים, אבער ער וועייסט נישט זיין פלאץ. ער זאגט אז ער וועט אונז איבערשטייגן.“

„וואס האב איך דיך געלערנט?“ האט לי גואנגזע געזאגט קאלט. „געשעפט איז א מלחמה. וועד עס לאזט היינט אוועק א קליינעם סאלדאט, דער סאלדאט קען מארגן ווערן א געראל און אים פארניכטן. וואס מער דו שעצסט איינעם, אלץ מער מוזסטו מאכן זיכער אז ער פאלט. נוץ אלע כוחות. די סאן־יואן גרופע דארף מער נישט עקזיסטירן.“

דער גרויסער פארראט

אין דער סאן־יואן גרופע האט דזשיאנג שי'ס שותף, דער וויצע־פרעזידענט, אים געבעטן: „דזשיאנג שי, זיי נישט נאאיוו. די דאכוא גרופע קען מען נישט ראטעווען. פארקויף גלייך אלע אקציעס פון דאכוא. מיר וועלן פארלירן א ביסל, אבער נישט אסאך."



דער וויצע־פרעזידענט

„מיר דארפן נאר האלטן א ביסל לענגער. זעסט נישט ווי די אקציעס שטייגן שוין? די דאכוא גרופע האט אונז אמאל

געהאלפן. און לי גואנגזע וועט אונז סיי ווי נישט לאזן לעבן, אונזערע פראיעקטן גייען גלייך מיט זיינע.“

„נאך אלע יארן צוזאמען, אוודאי גלייב איך דיר.“

„טא גלייב מיר נאך איינמאל. מיר וועלן געווינען.“

באלד איז אריינגעלאפן א סעקרעטאר. „די סאנטשענג גרופע האט זיך געירט! אונזערע אקציעס פאלן, און די אינווועסטארן שטייען אונטן און ווילן אראפנעמען הער דזשיאנג!“

דריי פון די גרעסטע אינווועסטארן זענען ארויפגעקומען. „דזשיאנג שי, וואס איז מיט די אקציעס? האלב איז שוין אוועק! דו ווילסט פארניכטן די פירמע און אנטלויפן מיטן געלט?“

„היט אייער צונג,“ האט דזשיאנג שי געזאגט. „איך בין דער גרעסטער אקציאנער, דער גרינדער און דער פרעזידענט. אין די לעצטע יארן האב איך אייך פארדינט מער ווי איר האט פארדינט אין צענדליגער יארן. ווער עס האט מורא, וועל איך אפקויפן זיינע אקציעס צום העכסטן פרייז, אבער פון דעמאלט אן האט ער נישט מער צו טון מיט דער פירמע. אדער, גלייבט מיר דאס מאל, און איך וועל אייך פארדינען נאך מער. קלייבט.“

„דזשיאנג שי,“ האט מען אים געווארנט, „דו שטייסט קעגן דער סאנטשענג גרופע. ביסטו זיכער?“

„סאנטשענג איז א ריזיגע פירמע אויף דער גאנצער וועלט. וועט זי זיך אראפלאזן צו שמויגע מיטלען?“

„הער דזשיאנג, איך מוז דיר אפלאדירן,“ האט מען געהערט פון טיר. ס'איז אריין לי מינגשין. „דו מאכסט די סאנטשענג גרופע אזוי איידל. זיבן יאר האסטו אויפגעהאדעוועט א געטרייען הונט, אבער ער בילט שוין צו מיר.“

„לי מינגשין, וואס ווילסטו? איך בין דער פרעזידענט פון סאן־יואן.“

„נישט מער,“ האט דער וויצע־פרעזידענט געזאגט, דזשיאנג שי'ס אייגענער שותף. „מיר אלע, די דריי אינוועסטארן און די עקזעקוטיוון, האבן פארקויפט אונזערע אקציעס צו הער לי. ער האט יעצט דריי און פופציג פראצענט. ער איז דער גרעסטער אקציאנער, און ער האט דאס רעכט צו באשטימען און אפזאגן.“

דזשיאנג שי האט געשמייכלט. „איר האט נישט געלייענט די תקנות פון דער פירמע. דארט שטייט קלאר: איך, דער גרינדער, באשטים אלע מענטשן, דאס געלט און די פירונג, אפילו ווען איך האלט נאר איין פראצענט. און אן מיין הסכמה איז יעדער פארקויף פון אקציעס אינעווייניג נישט גילטיג און קיינן געזעץ.“

„גראד ווייל איך קען דאס געזעץ אזוי גוט,“ האט לי מינגשין געשמייכלט. אין דער מינוט איז אריינגעקומען א בריוו פון אן אדוואקאט: די העכערע לייט אין דער פירמע האבן אנגעקלאגט דזשיאנג שי אז ער האט ג'נב'עט פון דער פירמע און מיסברויכט זיין כח.

„אלעס איז ליגן!“ האט דער סעקרעטאר געשריגן.

„אוודאי ליגן," האט דזשיאנג שי געזאגט שטיל. „ער וויל מיך נישט אראפנעמען, ער וויל מיך אפהאלטן. אזא קלאגע נעמט אין געריכט כאטש זעקס חדשים, און אין זעקס חדשים וועט די פירמע זיין אין זיינע הענט. ס'איז מיין שולד. איך האב צו שטארק געגלייבט אין זיך, און איך האב נישט פארשטאנען וואס א מענטש איז פעאיג צו טון פאר געלט."

„מיין לערער, לי גואנגזע, האט שוין געשיקט בריוו צו אלע פינאנץ־אינסטיטוציעס אויף דער וועלט. קיינער וועט מער נישט אריינלייגן אין דיר," האט לי מינגשין געזאגט. „דו ביסט א גאון, אבער צו נאאיוו."

„איך פארשטיי נישט," האט דזשיאנג שי געפרעגט, „פארוואס זענען די אלע לייט פון סאן־יואן מיטגעגאנגען מיט דיר?"

„ווייל מיר האבן אנגעבאטן מער געלט. קיינער קען נישט ווידערשטיין געלט. און איך פארשטיי נישט פארוואס דו ווילסט דווקא העלפן די דאכוא גרופע."

„ס'איז פשוט. ווייל געלט איז נישט אלעס. ס'איז דא מענטשן וואס לעבן נישט נאר פאר געלט."

„שיין געזאגט," האט לי מינגשין געלאכט. „דער צוקונפטיגער פינאנץ־ריז, דער שטערן פון געשעפט, צעקוועטשט ווי א פליג."

ווען אלע זענען אוועק, איז דזשיאנג שי געשטאנען אליין צווישן די ליידיגע טישן. „פארוואס?" האט ער געשריגן צו זיין סעקרעטאר. „האב איך זיי געלאזט פארדינען צו ווייניג? די דאכוא גרופע האט אונז געהאלפן, און איך האב געוואלט העלפן

איר. האב איך געטון עפעס שלעכט?“ ער איז אַרויס אויפן גאס, אן א פעני אין טאש, מיט אן איינגעפרוירענעם באנק־חשבון.

קאפיטל דרייצן

דאס ליים־פיגורל

דער טאטע האט אים געפונען אויפן גאס, און זיי זענען געזעסן ביי א פשוטן שטאנד מיט געבראטענע פלייש־שטעקלעך, מיט זיין סעקרעטאר שיאו. „בעל־הבית, נאך צוואנציג שטעקלעך!“ האט דונאן געזופן.



דער טאטע ביים שטאנד מיט די שטעקלעך

„באשטעל נישט מער, איך עס נישט. איך קען נישט באצאלן,“ האט דער זון געזאגט. „איך בין ארבעטסלאז. מיין חשבון איז איינגעפרוירן. כ'האב נישט קיין סענט.“

„דאס איז אלעס? איך האב געמיינט ס'איז עפעס ערנסט."

„פאר דיר איז עס אוודאי נישט ערנסט! גרייט זיך, טאטע, פאר שווערע טעג. ניין, דו דארפסט זיך נישט גרייטן. דו האסט סיי ווי קיינמאל נישט געלעבט קיין גוט לעבן." ער האט זיך געווענדט צום סעקרעטאר: „רוף מיך נישט פרעזידענט דזשיאנג. איך בין א ברויטלאזער וואס קען זיך נישט פארגינען א פאר שטעקלעך. איך באשולדיג קיינעם נישט. אויב ס'איז דא א שולד, איז עס מיין נידעריגער יחוס. פארוואס בין איך געבוירן געווארן אין אן ארעמע משפחה? פארוואס באקומען אנדערע אלעס אזוי לייכט, און איך מוז ארבעטן טויזנט מאל שווערער? פארוואס זענען געוויסע מענטשן געבוירן ביי דער ציל־ליניע, און איך בין געבוירן אין א גרוב?"

„דאס קליינע פראבלעם," האט דונאן געזאגט שטיל, „קען איך דיר העלפן."

„דו? מיט דעם מונדיר? וועסט מיך מיטנעמען זוכן ארבעט, מיר וועלן ביידע היטן א טויער? ווי דער טאטע אזוי דער זון!"

„דזשיאנג שי," האט דער סעקרעטאר געזאגט, „ווי רעדסטו צו דיין טאטן?"

„אלע די יארן האב איך זיך געהארעווט. האסטו מיר אמאל געהאלפן? ניין. באשולדיג איך דיך? ניין. וואס זאל איך דיך באשולדיגן?" דער זון'ס אויגן זענען געווארן נאס. „דו ביסט געווען דער וויכטיגסטער מענטש פאר מיר. איך האב געהאלטן פון דיר ווי פון א העלד. ווען איך בין געווען קליין, האסטו מיר

געמאכט א ליים־פיגורל. ווי שיין עס איז מיר אויסגעקומען! איך בין געלאפן דערמיט אין חדר, און אלע אנדערע קינדער האבן געהאלטן עלעקטרישע ראבאטן. איך געדענק נאך ווי זיי האבן געלאכט. האב איך דיר דאס אמאל דערציילט? ווי קען איך? אז דו קענסט מיר נישט קויפן קיין שפילצייג? ס'האט מיר וויי געטון פאר דיר. דו ביסט מיין טאטע.

דו האסט מיר געזאגט: ‚זון, מען דארף זיך נישט פארגלייכן מיט אנדערע.' אבער דערנאך בין איך ארויס אין דער וועלט. די אינוועסטארן, איידער זיי געבן געלט, פארשן זיי אויס ווער דו ביסט. איינער האט מיך געפרעגט: ‚וואס טוט דיין טאטע?' און איך האב זיך געשעמט צו זאגן. איך ווייס אז דו האסט קיינמאל נישט געוואלט זיין אן לערנען, אן פארבינדונגען. דאס אליין ערגערט מיך נישט. וואס איך פארשטיי נישט, ביסטו: אזוי צופרידן, קיין ביסל שטרעבן. דריי טויזנט א חודש. דו מאכסט מיך פארשעמט, טאטע."

דונאן האט לאנג געשוויגן. „זון, איך האב נאר געוואלט דו זאלסט נישט גיין אויף מיין וועג. אבער איך זע אז אויפהאדעווען א קינד אין ארעמקייט איז נישט שטענדיג ריכטיג." ער איז אויפגעשטאנען. „ס'איז צייט דו זאלסט קענען דעם אמת'ן איך."

אויפן גאס האבן זיך באוויזן א ריי טייערע אויטאס. פון א בענטלי איז ארויס דער יונגער טשו, דערנאך דער אלטער סו און די פרוי כוא. „ווער איז יענער פארנט?" האבן מענטשן געשושקעט. „דאס איז שען סאנטשי, דער הויפט פון לועהא

האלדינגס, דער גרעסטער אינוועסטירונגס־פירמע אויף דער וועלט, מיט טריליאנען! וואס טוט ער אין אזא קליין ווינקל?“

שען סאנטשי איז צוגעגאנגען צו דונאן און זיך טיף געבויגן. „א גוטן אוונט, הער דזשיאנג.“

„שטיי אויף.“ דונאן האט זיך געוועגדט צו זיין זון. „איך ווייס נישט צי דאס וועט דיר העלפן, אדער צי דאס הייסט הצלחה. גלעט איז אמאל נישט וויכטיג, און אויך נישט כבוד. א מענטש דארף טרעפן רואיגקייט אין זיך. דו ביסט געגאנגען אין פינאנץ, איך האב געמיינט ווייל דו ווילסט עס. שפעטער האב איך פארשטאנען: דו האסט נאר געוואלט באווייזן עפעס. וועו איך זע דיך אזוי, טוט מיר ווי דאס הארץ. דאס וואס דו ווילסט באווייזן, וועל איך באווייזן פאר דיר.“ ער האט זיך געוועגדט צו שען. „איך וויל די סאנטשענג גרופע.“

„מען גרייט שוין,“ האט שען געזאגט.

„איך האב זיך צוריקגעצויגן,“ האט דונאן געזאגט, „אבער דער כח וואס איך האב נאך, קען קיינער נישט פארשטעלן. איך האב נישט געוואלט גיין אויף לי גואנגזע. אבער ער האט אנגעירט מיין זון. לי גואנגזע ווייסט נישט זיין פלאץ, און זיין סוף איז שוין באשלאסן.“

„דזשיאנג שי, דו ביסט געוויס צעמישט,“ האט די פרוי כוא געזאגט. „די כוא גרופע איז נאר א קליינע פירמע אונטער הער דזשיאנג'ס נאמען. און וועו דו האסט אנגעהויבן דיין געשעפט, איז די הילף וואס איך האב דיר געגעבן געווען לויט דיין טאטנס

אנווייזונגען. האסטו געמיינט אז אין זיבן יאר האסטו אליין אויפגעבויט אזא ריזיגע פירמע?“

„איך וואלט נישט געזאגט אזוי,“ האט דונאן צוגעלייגט. „דזשיאנג שי האט טאלאנט. גיב אים ענוג צייט, וועט ער זיין בעסער ווי לי גואנגזע. זון, איך ווייס אז דו האסט יעצט א סך שאלות. גיי אהיים און שלאף זיך אויס. מארגן הייבט זיך אלעס אן. שיאו, פיר אים אהיים. פרוי כוא, גייט מיט און ערקלערט אים אויפן וועג.“

„טאטע, איך בין נישט אזוי שוואך.“

„ווייל דו ווייסט נאך נישט,“ האט די פרוי כוא געשמייכלט, „וואס פאר א לעגענדע דיין טאטע איז.“

וועז זיי זענען אוועק, האט דונאן געזאגט צו שען: „לועהא האלדינגס איז געגאנגען גוט ביי דיר אין מיין אפוועזנהייט.“

„איך בין נישט ווערט דעם לויב. איך בין נאר נאכגעגאנגען דעם פלאן וואס איר האט אונז איבערגעלאזט, שריט נאך שריט.“

„ניין, דו האסט אייגענע כוחות. אנדערש וואלט איך דיר קיינמאל נישט אנפארטרויט לועהא האלדינגס. וועגן לי גואנגזע, איך האב נישט געוואלט. אבער וועז מען טוט עפעס מיין זון, איז עס נישט צוליב עפעס אנדערש, נאר צוליב מיין זון. גייט אלע, טוט ווי געווענליך. מארגן וועט אלעס זיין פארטיג.“ ער האט זיך דערמאנט אין טשו. „דו האסט גוט געטון, דו האסט אלע געבראכט אהער.“

„הער דזשיאנג, איך וויל ארבעטן ביי אייך!“

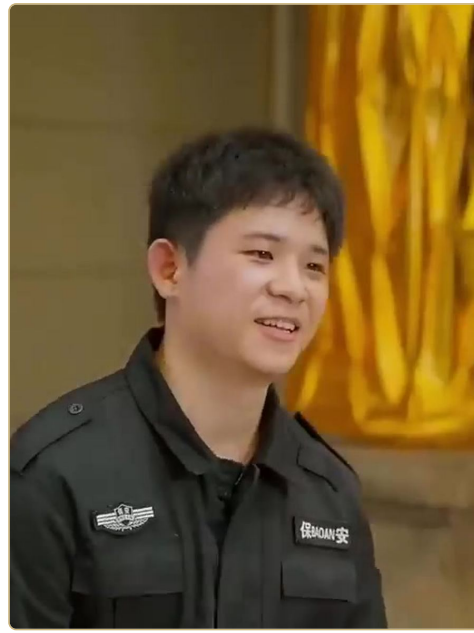
„גיריג,“ האט דונאן געלאכט. „דו ווילסט ארבעטן? גיי קויף מיר א פעקל ציגארעטן.“

„גלייך!“

א פעקל ציגארעטן

דער ברודער יולונג האט געבראכט זיין טאטן און מאמע צו א טייערן רעסטאראן, ווייל זיי האבן געוואלט זוכן דעם יונגן טשו כדי צו רעדן מיט אים וועגן א שידוך פאר יוטינג. אויפן וועג האט דער טאטע דערזען דונאן שטיין ביים טיר.

„שומר! ביסטו דער דזשיאנג דונאן?“ האט ער געפרעגט. „מיר דארפן רעדן מיט דיר. קום אריין.“



ביים טיר פון טייערן רעסטאראן

אינעווייניג האבן זיי זיך געזעצט ביים פענצטער. „מאך אן די לופט־רייניגער,“ האט יולונג געזאגט צום קעלנער, און געלאכט.

„איך וואש זיך יעדן טאג,“ האט דונאן געזאגט רואיג.

„דער ריח פון ארעמקייט זיצט אין די ביינער,“ האט דער טאטע געזאגט. „דאס וואשט מען נישט אפ. דו געהערסט נישט אין אונזער קרייז. געוויסע קרייזן קען מען נישט אריינקריכן.“

„איך פארדין מיין לעבן ערליך מיט מיינע הענט.“

„אין וועלכן דור לעבסטו? הייטיגע צייטן איז דאס א סימן אז מען האט נישט קיין מוח. לאמיר רעדן פון עסק: דו ווילסט זיך צוקלעבן צו אונזער משפחה כדי ארויפצוקריכן מיט איין שפרונג. מיין טאכטער איז גוטהארציג, אבער מיר זענען נישט קיין נארן. א שומר פון דארף, וואס האט זי צופעליג געטראפן און ברענגט איר נאכדעם פון זיין דארף, פון זיינע קארטאפל.“

„אבער די קארטאפל זענען געווען גוט,“ האט די מאמע געזאגט. „ער ווייסט ווי צו פלאנצן.“

„יוטינג און איך זענען נאר פשוטע פריינט,“ האט דונאן געזאגט. „איך וויל גארנישט פון איר.“

„ווייסטו ווער עס וויל זיך אנשליסן מיט אונזער משפחה? דער יונגער טשו! זיין פארמעגן איז מיליארדן.“

„טשו? איך האב אים געשיקט קויפן ציגארעטן.“

זיי האבן זיך געשאקלט פון געלעכטער. „ארעמקייט האט פארקלענערט דיין פאנטאזיע,“ האט דער טאטע געזאגט, און

ארויסגענומען א טשעק. „אט האסטו פינף הונדערט טויזנט. פון היינט אן זאלסטו זיך האלטן ווייט פון מיין משפחה.“

„דאס קען מען נישט מעסטן מיט געלט.“

„צו ווייניג? דו פארדינסט דריי ביז פינף טויזנט א חודש. דאס געלט קויפט דיר א גאנץ לעבן. געלט קען קויפן אלעס.“

„אויב אזוי, זאגט אליין א פרייז,“ האט דונאן געזאגט מיט א שמייכל. „איך וועל אייך באצאלן, כדי איר זאלט מיך מער נישט שטערן. מיט אזעלכע עלטערן מוז ס'זיין שווער פאר יוטינג.“

„וואס האסטו געזאגט?“ האט דער טאטע אויפגעשפרונגען. „איך בין דיר נאך העפלעך! איך האב אייך געמאכט דאס שומר־שטעלע אין בלו־מון־ביי, און איך קען מאכן אז פון מארגן אן וועסטו נישט טרעפן קיין ארבעט אין גאנץ סיכיי! גיי ארויס פון מיינע אויגן!“

„אט זענען מיר שוין דא,“ האט דונאן געזאגט. „איך גיי.“

„טאטע,“ האט יולונג אויסגעשריגן, „דער אויטא דרויסן... ס'איז דעם יונגן טשו'ס אויטא!“ זיי זענען ארויסגעלאפן אים באגריסן. „יונגער טשו! וואס פאר א כבוד! עסט מיט אונז!“

„איך זוך איינעם. גייט אוועק.“ טשו איז צוגעלאפן צו דונאן מיט א גאנצן זאק. „הער דזשיאנג, אט זענען אייערע ציגארעטן! איך האב נישט געוואוסט וועלכע מארקע איר רויכערט, האב איך געקויפט אלע, די באקאנטע און די אומבאקאנטע.“

„די דא.“

„טאקע? איך אויך!“ טשו האט זיך אומגעקוקט. „וואס טוט איר דא?“

„געגומען א ביסן מיט זיי, און אויפן וועג באקומען א ביסל בזיונות.“

טשו האט זיך אויסגעדרייט צו די טשינס. „וואס האט איר געטון צו הער דזשיאנג? א שומר? דער מאן האט א פארמעגן פון טריליאנען! ער איז דער פארזיצער פון לועהא האלדינגס! דאס וואס ער פארדינט אין דער צייט פון איין ציגארעט קען אייך אלע באגראבן!“



דער פארזיצער פון לועהא האלדינגס

די טשינס זענען געבליבן שטיין ווי פארשטיינערט. „הער דזשיאנג, מוחל אונז! מיר האבן נישט געוואוסט! מיר וועלן גערן אלעס טון וואס איר ווילט, אפילו יוטינג...“

„גענוג,“ האט דונאן איבערגעשניטן. „איך האב שוין געזאגט: יוטינג און איך זענען נאר פריינט. און מיט אייער אייגענער טאכטער זאלט איר נישט האנדלען ווי מיט א סחורה. איך בין פארטיג דא. גייט מיר נישט נאך. איך וויל גיין אליין.“

אין דער זעלבער צייט איז לי מינגשין אריינגעלאפן צו זיין לערער. „עס איז געשען א שרעקלעכע זאך! די דאכוא גרופע איז נישט געפאלן, אדרבה, אירע אקציעס שיסן ארויף איבער דעם העכסטן פונקט, און ס'ווייזט נישט אויס אז זיי שטעלן זיך אפ!“

„אוממעגליך!“ האט לי גואנגזע געשריגן. „נאכדעם וואס מיר האבן געמאלדן אז מיר גייען אויף דאכוא, מוזן אירע אקציעס פאלן. סיידן עס איז דא א כח וואס האט נישט קיין מורא פאר אונז. פארש אויס ווער עס איז! ווער עס וועט זיך מיר אנטקעגנשטעלן, וועל איך צעקוועטשן.“

די טיר האט זיך געעפנט, און אריין איז דזשיאנג דונאן.

„דזשיאנג דונאן,“ האט לי גואנגזע געשמייכלט. „סוף כל סוף האב איך דיך אריסגעצווינגען.“

„דו האסט מיך נישט אריסגעצווינגען. איך בין געקומען צו דיר. ס'איז דא א חילוק. אין דעם ערשטן פאל מאכסטו מיר צרות; אין דעם צווייטן מאך איך דיר.“

„מיט די פאר שוואכע לייט הינטער דיר? איך בין נישט מער דער קליינער לי. איך בין לי גואנגזע, דער פארזיצער פון סאנטשענג, א לעגענדע אין דער וועלט פון אינוועסטירונג! אה, איך פארשטיי: דזשיאנג שי איז דיין זון. דו ביסט געקומען בעטן רחמים פאר אים.“

„נאך אלע די יארן ביסטו גארנישט געוואקסן,“ האט דונאן געזאגט. „די סאנטשענג גרופע וועט באלד ווערן דיין גרעסטע לאסט.“

„הער ליי!“ האט לי מינגשין אויסגעשריגן, קוקנדיג אויפן טעלעפאן, „די אקציעס פון סאנטשענג פאלן אראפ! ס'איז אוממעגליך!“

„גארנישט איז אוממעגליך,“ האט דונאן געזאגט. „דו האסט גוט געפירט די סאנטשענג גרופע, אבער איז זי טאקע פעסט ווי א פעלז? און דו האסט מיך אונטערגעשאצט. איך האב זיך נאר צוריקגעצויגן, איך בין נישט געשטארבן. איך האב דיך באזיגט איינמאל, איך קען דיך באזיגן נאך צען מאל. האסטו געהערט פון לועהא האלדינגס?“

„לועהא האלדינגס... דער גרעסטער אינוועסטירונגס־גרופע אויף דער וועלט,“ האט לי גואנגזע געשושקעט, און זיין פנים איז געווארן גרוי. „אזוי איז עס.“ ער איז אראפגעפאלן אויף די קני. „זייט מוחל, איך בעט אייך.“

„געדענקסט וואס איך האב דיך אמאל געלערנט?“ האט דונאן געזאגט. „וער עס שניידט אפ דאס גראז און לאזט די ווארצלען,

דאס גראז וואקסט צוריק אין פרילינג. דאס מאל וועט קיין ווארצל נישט בלייבן.“ ער האט זיך אויסגעדרייט. „אלע, גייט ארויס.“

אין דרויסן איז געשטאנען דזשיאנג שי, וואס האט זיך אויסגעשלאפן און געהערט פון דער פרוי כוא די גאנצע מעשה פון זיין טאטן. ער האט געקוקט אויף אים, און נישט געוואוסט וואס צו זאגן.

דונאן האט אים אנגעקוקט מיט ליבשאפט פון א טאטן. „זע נאר ווי דו ביסט פארדארט געווארן. קום, לאמיר גיין אהיים. דער טאטע וועט דיר קאכן א ריכטיגן מאלצייט.“

און אזוי זענען זיי געגאנגען צוזאמען, דער רייכסטער מאן וואס האט זיך פארשטעלט פאר א שומר, און זיין זון וואס האט סוף כל סוף פארשטאנען, אז דער אמת'ער כבוד פון א מענטש איז נישט אין זיינע קליידער און נישט אין זיין געלט, נאר אין דעם וואס ער איז.



דער טאטע
איז דער קעניג

דער וואלף־קעניג קומט אהיים

א מעשה פון א פשוטן קעמפער
וועמען אלע האבן אויסגעלאכט,
און וואס איז געווען דער מעכטיגסטער פון אלע

נאכדערציילט אויף אידיש

אינהאלט

הקדמה	3
קאפיטל איינס: די לעצטע שלאכט ביי דער גרעניץ	5
קאפיטל צוויי: א פשוטער קעמפער ביי דער שמחה	9
קאפיטל דריי: דער באהאלטענער מייסטער	14
קאפיטל פיר: „ער איז א שפיאן!"	20
קאפיטל פינף: די מתנות פאר דעם קעניג	27
קאפיטל זעקס: דער פארראטער און די באלוינונג	33
קאפיטל זיבן: דער סם אין וויין	40
קאפיטל אכט: א שאטן אינעם שלאס	47
קאפיטל ניין: די פאלע אין מארקוס'עס הויף	55
קאפיטל צען: די פאלע אונטער דעם שלאס	62
קאפיטל עלף: דער יונגער וואלף־קעניג	68

הקדמה

די מעשה וואס מיר ברענגען דא איז נאכדערציילט אויף אידיש, אין אייגענע ווערטער, לויט דער דראמע „מיין זון האט מיך פארשעמט ביי דעם וואלף־קעניגס סעודה, און ער האט נישט געוואוסט אז איך בין דער קעניג", פונעם יוטוב קאנאל מערי טעאטער, בערך א שעה און פינף און צוואנציג מינוט לאנג. אויף ענגליש הייסט זי:

My Son Humiliated Me at the Wolf King's Banquet... He Didn't Know I Was the King

עס איז א מעשה פון ברוס, א פשוטער קעמפער אין אלטע געפליקטע קליידער, וואס קומט אהיים פון דער גרענץ נאך הונדערט יאר. ביי דער גרויסער שמחה אינעם שלאס לאכט מען פון אים, מען רופט אים א בעטלער און א שפיאן, און אפילו זיין אייגענער זון דזשאן שעמט זיך מיט אים. קיינער ווייסט נישט אז דער פשוטער קעמפער איז באמת דער וואלף־קעניג אליין, וואס האט זיך באהאלטן כדי זיין זון זאל קענען וואקסן ווי א פשוטער מענטש. און ווען מען טוט עפעס זיין זון, און ווען פאראטער שטעלן זיך קעגן זיין פאלק, הערט ער אויף זיך צו באהאלטן.

מיר האבן געהאלטן אלע געשעענישן לויט דער ריי, אבער די מעשה איז אנגעפאסט פאר א היימישן לייענער: די וואלף־שבטים און זייערע שונאים ווערן דערציילט ווי א פשוטע מעשה פון מלכות און מלחמה, אן שרעקלעכע זאכן; קיין ליבשאפט; פרויען קומען

נאר פאר וועז די מעשה דארף עס; שלעכטע וועלטער זענען אויסגעלאזט; און די שלאכטן וועלן דערציילט קורץ, אן פרטים.

קאפיטל איינס

די לעצטע שלאכט ביי דער גרעניץ

ווייט, ווייט אוועק, ביי דער לעצטער גרעניץ פון די וואלף־שבטים, איז שוין לאנגע טעג געגאנגען א שווערע מלחמה. די שונאים פון דער נאכט, די פרעמדע בלוט־שבטים וואס האבן שוין הונדערטער יארן געוואלט פארכאפן דאס לאנד, זענען געקומען מיט א גרויסער מחנה. מען האט דערציילט אז זיי האבן אויפגעוועקט אפילו אן אלטן דראקאן וואס האט געשלאפן פינף הונדערט יאר, און מיט אים זענען זיי ארויס אויף די וועכטער פון דער גרעניץ.

די בעסטע קעמפער פון אלע פינף וואלף־שבטים זענען געשטאנען דארט, מיד און פארוואונדעט, און האבן שוין כמעט נישט געקענט האלטן די ליניע.



ברוס, דער וואלף־קעניג, ביי דער גרענץ

„אויב דאס גייט אזוי ווייטער," האט איינער פון די אפיצירן געזאגט מיט א שווערן קול, „ווען אלע אונזערע בעסטע קעמפער דא פאלן, און די גרענץ ווערט זיך נישט האלטן."

„ווען דער וואלף־קעניג ברוס וואלט נאר געווען דא," האט א צווייטער געזיפצט, „וואלט ער אלעס איבערגעדרייט. אבער מיר האבן מער נישט קיין צייט."

פונקט אין יענעם מאמענט האט זיך דער הימל געעפנט מיט א שטארקן גאלדענעם ליכט. א מאן אין פשוטע קליידער איז אריינגעשפרונגען אין מיטן פונעם שלאכטפעלד, און מיט עטליכע באווענונגען האט ער צעטריבן די שונאים ווי ווינט וואס טרייבט אווק שטויב. דער אלטער דראקאן האט זיך

צוריקגעצויגן, די פיינט זענען אנטלאפן, און אין עטליכע מינוט איז די גאנצע שלאכט געווען פארענדיגט.

אלע קעמפער זענען געפאלן אויף די קני. „לעבן זאל דער האר ברוס! לעבן זאל דער וואלף־קעניג!"

ברוס האט געקוקט אויף די לייידיגע פעלדער. „הונדערט יאר האב איך געהיטן די גרעניץ," האט ער שטיל געזאגט. „קיינמאל האב איך נישט איבערגעלאזט מיין פאלק. אבער מיין זון... עס איז שוין צייט אז איך זאל אהיימפארן. איין טאג וועט ער ירשענען מיין טראן."

די פינף הויפטלייט פון די שבטים האבן זיך שטארק געפרייט. „וואונדערבאר!" האט איינער פון זיי אויסגערופן. „נישט נאר קומט דער קעניג צוריק צום שלאס, נאר ער וועט אויך אנזאגן ווער עס וועט אים ירשענען! מיר מוזן מאכן די גרעסטע שמחה וואס די וואלף־שבטים האבן אמאל געזען."

„נאר מאכט נישט קיין גרויסן טומל," האט ברוס געענטפערט. אבער זיי האבן אים שוין נישט געהערט.

זיי האבן אים דערלאנגט א שווערן גאלדענעם מעדאל, וואס האט געשיינט מיט א ווייסן ליכט. „דאס איז דער ליכטיגער מעדאל," האבן זיי געזאגט. „די פינף שבטים האבן אים געמאכט ספעציעל פאר דיר. ווער עס זעט אים מוז זיך בוקן פאר דיר. נעם עס אן אלס א קליין צייכן פון אונזער דאנקבארקייט."

ברוס האט אים איבערגעדרייט אין דער האנט און געשמייכלט ווי א קינד. „גאנץ שיין, טאקע."

אבער וועו די הויפטלייט זענען אוועק זיך צוגרייטן, האט ער אנגעהויבן טראכטן. „איך האב נישט געזען מיין זון דזשאן שוין איבער הונדערט יאר," האט ער געמורמלט צו זיך. „וועו איך וועל אריינקומען מיט א גאנצער מחנה און טרומייטן, וועט ער זיך נאך דערשרעקן. ער ווייסט נישט וועו זיין טאטע איז. פאר אים בין איך נאר א פשוטער קעמפער פון דער גרעניץ."

און אזוי האט ער באשלאסן: ער וועט אהיימקומען אליין, אין זיינע אלטע געפליקטע קליידער, אן קיין וועכטער און אן קיין טומל, פונקט ווי א פשוטער סאלדאט וואס קומט צוריק פון דער גרעניץ.

וועו ער איז אנגעקומען צום גרויסן וואלף־שלאס, האט ער זיך פארוואונדערט. דער גאנצער שלאס איז געווען באצירט מיט פאנען און ליכט, טישן פול מיט עסן, און הונדערטער אדלשטאמיגע לייט אין שיינע קליידער זענען ארומגעגאנגען אין הויף.

„א גאנצן שלאס האבן זיי גענומען פאר מיין אהיימקומען," האט ער געשמייכלט און געשאקלט מיטן קאפ. „זיי האבן טאקע איבערגעטריבן."

קאפיטל צוויי

א פשוטער קעמפער ביי דער שמחה

ברוס איז נאך נישט געווען צוויי טריט אינעווייניג, האט אים א יונגער אדלשטאמיגער מיטן נאמען ניל אנגעשטויסן מיטן אקסל.

„קוק וואו דו גייסט, בעטלער!" האט ניל געשריגן.

„דו האסט מיך אנגעשטויסן," האט ברוס רואיג געזאגט, „און דו זידלסט מיך נאך?"

„א פראסטער ווי דו געהערט נישט אויף דער שמחה פונעם האר ברוס!" האט ניל זיך צעשריגן. „און דו וואגסט מיר נאך זאגן ווער עס איז געראכט?" ער האט זיך אויסגעדרייט צו זיין חבר וואס איז געשטאנען נעבן אים. „רוף די וועכטער. זאלן זיי אים ארויסווארפן אויפן גאס. ער שמעקט ווי א שטאל. ער זאל נישט קאליע מאכן די שמחה."

פונקט דעמאלט איז צוגעקומען א יונגער אפיציר אין א ליכטיגער אוניפארם. „די שמחה הייבט זיך באלד אן. וואס טוט זיך דא?"



דער שלאס פון דער שמחה

„קאמאנדיר דזשאן פון דער לבנה־וואך!" האט ניל זיך דערפרייט. „פונקט אין דער צייט! דער בעטלער האט מיך אנגעשטויסן און וויל זיך נישט אנטשולדיגן. שטעל זיך איין פאר מיר, איך בעט דיך."

דזשאן האט געקוקט אויפן אלטן מאן, און זיין פנים איז געווארן ווייס. „טאטע? וואס טוסטו דא?"

ניל איז געבליבן שטיין מיט אן אפענעם מויל. „טאטע? ער איז... קאמאנדיר, עס איז געווען א טעות! איך האב נישט געוואוסט אז ער איז דיין פאטער!"

„שווייג," האט דזשאן קאלט געזאגט. „וועכטער, פירט אים ארויס." און די וועכטער האבן אוועקגעפירט ניל, וואס האט נאך אלץ געבעטן רחמנות.

ברוס האט זיך שטיל צוגעשמייכלט. „דאס איז מיין זון. מיין בלוט, מיין שטארקייט."

אבער דזשאן האט נישט געשמייכלט. „טאטע, דו דארפסט דאך היטן די גרעניץ. פארוואס ביסטו פלוצלינג צוריק? און ווי אזוי ביסטו אריין צו דער שמחה? דו ביסט נאר א פשוטער קעמפער. מען האט דיך דאך נישט פארבעטן."

„פארוואס נישט?" האט ברוס געזאגט. „אן מיר קען די שמחה גארנישט אנהייבן."

„מאכסטו חוזק? מיינסטו אז דו ביסט דער וואלף־קעניג?" האט דזשאן זיך אנגעכאפט פארן קאפ. „טאטע, גיי אהיים. מאך נישט קיין צרות. היינט זענען דא די גרעסטע לייט פון אלע שבטים."

„גוט, גוט, קיין צרות," האט ברוס געזאגט.

אבער עס איז נישט אריבער קיין מינוט, זענען צוגעקומען צוויי יונגע פרינצן, זין פון שבט־הויפטלייט: נארמאן פונעם זונפארגאנג־שבט, און זיין פריינד מארק פונעם שווארצער־נשמה שבט, א יינגל וואס איז שטענדיג נאכגעלאפן נאך נארמאן און געשמייכלט צו יעדן איינעם.

„נו, נו," האט נארמאן אנגעהויבן מיט א שפיטיגן שמייכל, „זינט ווען לאזט מען אריין יעדן איינעם אויף דער שמחה פונעם האר

ברוס? דזשאן, מיר ווייסן אז דו ביסט נישט געבוירן געווארן אין אן אדלשטאמיגער משפחה, אבער דאס מיינט נישט אז דו מעגסט מאכן פון דעם פלאץ א מארק און אריינשלעפן דיין טאטן."

„פונקט אזוי," האט מארק צוגעלייגט. „אויב עפעס ווערט פארלוירן היינט ביינאכט, וועסטו דארפן אפענטפערן."

„גענוג!" האט דזשאן געזאגט. „מיין טאטע איז אפשר נישט קיין אדלשטאמיגער, אבער ער האט כאטש דרך ארץ. נישט ווי געוויסע וואס קענען נישט אויפהערן צו בילן."

„מיר זענען זין פון שבט־הויפטלייט! ווי אזוי וואגסטו אזוי רעדן?" האט נארמאן זיך צעקאכט. „דזשאן, מען האט דיר אפשר נישט געזאגט: די היינטיגע סעודה איז נאר מיט א פארבעטונג. וואו איז דיין טאטנס פארבעטונג?"

„ער... מיר..." האט דזשאן אנגעהויבן.

„קיין פארבעטונג, און ער רייסט זיך אריין אין זאל!" האט נארמאן געשריגן. „דאס איז א שוועריער פארברעך!"

„טאטע, לאז זיי," האט דזשאן געזאגט שטיל. „קום, לאמיר גיין אהיים."

אבער ברוס האט אריסגענומען פון קעשענע דעם גאלדענעם מעדאל. „דא, דאס האט מען מיר געגעבן. מען האט געזאגט אז דאס איז גענוג אלס באווייז ווער איך בין."

מארק האט זיך צעלאכט. „איך האב קיינמאל נישט געזען אזא מעדאל אין וואלף־שלאס. ס'איז סתם א ביליגע צאצקע. ער האט עס אפשר געפונען אויפן וועג."

„טאטע, וואו האסטו דאס געזומען?" האט דזשאן געפרעגט מיט שרעק. „גיב זיי נישט קיין תירוץ זיך צו טשעפען צו דיר."

„מען האט עס מיר געגעבן," האט ברוס איבערגעחזרט.

„וער וועט געבן א פשוטן קעמפער אזא זאך?" האט דזשאן געזיפצט. „טאטע, איך בעט דיך, זיץ שטיל היינט. עס עפעס און גיי אהיים."

„דזשאן, האלט דיין טאטן אין צוים," האבן די צוויי פרינצן געזאגט ביים אוועקגיין. „דער וואלף־קעניג קומט יעדע מינוט. זאל ער אים נישט זען."

ברוס איז געזעסן ביים טיש ווי א קינד אין א צאצקע־געשעפט. ער האט אויפגעהויבן א גלאנציגן טעלער. „א שיינער טעלער! איך קען זען מיין פנים דערין."

„דזשאן, האט דיין טאטע קיינמאל נישט געזען א שיין געשיר?" האבן די ארומיגע געלאכט. „ער ווייסט אפשר נישט ווי מען האלט א מעסער און א גאפל!"

„טאטע, הער אויף אנרירן אלעס," האט דזשאן געבעטן מיט א רויטן פנים.

אבער ברוס האט שוין פארזוכט פונעם עסן. „דאס איז גוט! א סך בעסער ווי וואס מיר עסן ביי דער גרעניץ. דא, פארזוך א ביסל."

קאפיטל דריי

דער באהאלטענער מייסטער

פלוצלינג האט א רופער אויסגערופן אין זאל: „גוטע בשורות! אירין, די גרעסטע טאלאנט פון אלע וואלף־שבטים, וועט היינט קומען צו דער שמחה!"

א רעש איז געגאנגען איבער די טישן. „מען זאגט אז איר אינערליכער כח האט דערגרייכט ניינציג פראצענט!" האט איינער געזאגט. „זי איז די גרעסטע טאלאנט וואס די פינף שבטים האבן געהאט אין הונדערט יאר!"

ברוס האט אויפגעהויבן די אויגן פון טעלער. „אירין? וועלכע אירין?"

„דו האסט קיינמאל נישט געהערט פון אירין?" האט מען געלאכט. „הער זיך צו, דארפסלייט: אירין איז די וועכטערין וואס אלע פינף שבטים האבן אויסגעוויילט צו היטן דעם הייליגן אוצר. וועו איר כח איז אויפגעוואכט מיט דריי יאר צוריק, האט דער הימל געענטפערט מיט א זילבערנעם ליכט. אפילו דער וואלף־קעניג האט עס געשפירט פון דער גרענץ."

„אה, זי," האט ברוס געזאגט גלייכגילטיג. „זי איז דעמאלט געבליבן שטעקן ביי דער לעצטער מדרגה. איך האב איר געוויזן ווי אזוי דורכצוברעכן."

דער גאנצער טיש האט זיך צעלאכט. „דו האסט איר געוויזן? א פשוטער קעמפער באריימט זיך מיט אזעלכע זאכן! אויב דו האסט געקענט לערנען אירין, קען איך לערנען דעם וואלף־קעניג!"

אבער איינער האט נישט געלאכט. מור, דער הויפט־חכם פון די וואלף־שבטים, איז צוגעקומען שטיל. ער האט געוואוסט א סוד: מיט דריי יאר צוריק, וועו אירין איז אויפגעוואכט, האט איר געהאלפן א באהאלטענער מייסטער. דאס האבן געוואוסט נאר די פינף הויפטלייט און ער אליין.



מור, דער הויכער שאמאן

„הער," האט ער געפרעגט, „האסטו יעצט געזאגט אז דו האסט געהאלפן אירין?"

„הויפט־חכם," האט דזשאן זיך גיך אריינגעמישט, „מיין טאטע איז נאר א פשוטער קעמפער. ער האט א ביסל געטרונקען און רעדט נארישקייטן. נעמט עס נישט ערנסט."

מור האט באטראכט ברוס'ס געפליקטע קליידער. „קיין שמעק פון אדלשטאם אויף אים... קען זיין אז איך האב זיך געטעות?" און זיין טאן איז געווארן שארף: „קאמאנדיר דזשאן, דו ווייסט וואס פאר א טאג היינט איז. אויב א פשוטער קעמפער וועט באליידיגן די גרויסע לייט, וועסטו פאר דעם אפענטפערן?"

„דער הויפט־חכם איז געראכט!" האבן נארמאן און מארק געשריגן. „דער אלטער עסט און טרינקט אומזיסט און רעדט שטותים. מען מוז אים ארויסווארפן! ער זעט אויס פארדעכטיג. ארעסטירט אים!"

„איך האב אייך געזאגט אז איך האב א באווייז," האט ברוס געזאגט, און ער האט ווידער ארויסגעצויגן דעם מעדאל.

דאס מאל איז מור'ס פנים געווארן בלאס. „דאס... דאס איז דער ליכטיגער מעדאל! ער איז נישט צו שעצן. אפילו שבט־הויפטלייט פארמאגן נישט אזא איינעם. איז ער אפשר א באהאלטענער עלטסטער פון איינעם פון די שבטים?"

„הויפט־חכם," האט דזשאן געפרעגט מיט ציטער, „האט מיין טאטע איבערגעטרעטן א געזעץ? איך וועל אים גלייך אוועקשיקן."

„קאמאנדיר דזשאן, ווער איז באמת דיין טאטע?"

„נאר א פשוטער קעמפער. ער האט כמעט זיין גאנץ לעבן געהיטן די גרענץ, און ערשט היינט איז ער צוריקגעקומען. ער האט אפילו נאך נישט אויפגעוועקט זיין אינערליכן כח."

„ביסטו זיכער?"

„אוודאי. ער איז דאך מיין טאטע."

מור האט זיך געקראצט אין קאפ. „קאמאנדיר דזשאן, נעם א גוטע עצה: פון היינט און ווייטער, האב מער כבוד פאר דיין טאטן." און ער איז אוועק, אבער האט געגעבן א שטילן באפעל צו זיינע לייט: „געפינט אויס פון וואנעט דער מעדאל קומט."

„טאטע," האט דזשאן געזאגט ווען זיי זענען געבליבן אליין, „איידער דער וואלף־קעניג קומט, מוזטו אוועקגיין. מור קוקט אויף דיר אזוי מאדנע. איך האב א שלעכטע געפיל."

„איך האב דיר געזאגט אז די שמחה קען נישט אנהייבן אן מיר."

„טאטע, הער שוין אויף זיך באריימען! ווייסטו ווער עס איז דא? יעדער הויפטמאן פון אלע שבטים..."

אין דעם מאמענט איז אריינגעקומען אירין. אלע זענען שטיל געווארן. זי איז דורכגעגאנגען דורכן זאל, פארביי די פרינצן און די אדלשטאמיגע, און איז אפגעשטאנען פונקט פאר דעם אלטן קעמפער אין די געפליקטע קליידער.

„פעטער ברוס! דו ביסט ענדליך צוריק!" האט זי אויסגערופן מיט גרויס כבוד.

„אירינקע, ווי גרויס דו ביסט געווארן," האט ברוס געזאגט מיט א ווארעמען שמייכל.

„ווען נישט דו, וואלט איך נישט איבערגעלעבט מיין אויפוואכן. איך בין דיר שולדיג מיין לעבן."

דזשאן איז געשטאנען ווי א שטיין. נארמאן האט זיך אויפגעכאפט: „מיינע דאמע אירין, איר האט זיך געטעות. ער איז נאר א פשוטער קעמפער. ווי אזוי קען ער זיין דער מייסטער?"

„פונקט!" האט מארק צוגעלייגט. „ער האט אפילו נישט אויפגעוועקט זיין כח. וואס קען ער לערנען?"

„צווייפלט איר אין מיר?" האט אירין געזאגט קאלט.

„מסתמא האט ער דעמאלט געהאט מזל," האט נארמאן געזאגט, און געווענדט צו ברוס: „לאמיר זען וואס דו קענסט באמת."

„נארמאן," האט דזשאן געזאגט, „דו האסט שוין נישט איין מאל באליידיגט מיין טאטן. היינט איז דעם וואלף־קעניגס שמחה, איך וויל זיך נישט שלאגן. אבער נאך איין ווארט..."

„דזשאן, רואיג," האט ברוס געזאגט. „אויב ער וויל מיך פרובירן, לאז אים. אלע דריי פון אייך, קומט אויף מיר צוזאמען."

נארמאן, מארק און נאך א יונגער פרינץ זענען צוגעשפרונגען צוגלייך. אבער ברוס האט נאר געמאכט איין לייכטע באוועגונג מיט דער האנט, און אלע דריי זענען געפלויגן אויף צוריק און געפאלן אויף דער ערד. אויף דער וואנט הינטער זיי איז געבליבן א גאלדענער צייכן ווי פון א לייב'ס לאפע.

וויט פון דארט, אויפן וועג צום שלאס, האבן די פינף הויפטלייט געשפירט דעם כח. „דאס איז דעם האר ברוס'ס כח!" האט אליוער, דער הויפטמאן פונעם זונפארגאנג־שבט, אויסגערופן. „עמיצער האט אים אנגעגריפן ביי דער סעודה! ווער איז געווען אזוי נאריש? שנעל, צוריק צום שלאס, מיט די גאנצע גיכקייט!"

קאפיטל פיר

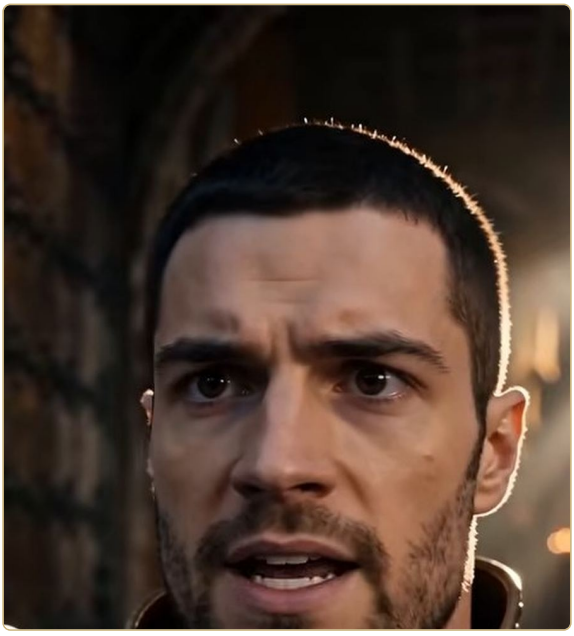
„ער איז א שפיאן!"

אין זאל איז געווען א טויטע שטילקייט.

„וואס פאר א באוועגונג איז דאס געווען?" האט איינער געשעפטשעט. „איך האב עס אפילו נישט געזען!"

„א גאלדענער צייכן וואס געהערט נישט צו קיין שום שיטה פון די פינף שבטים," האט מור געזאגט, בלאס. „וער איז ער? דער כח איז ווייט העכער פון א פשוטן קעמפער. אפילו איך קען נישט זען זיין אמת'ן כח. אפשר איז ער טאקע א באהאלטענער עלטסטער? ניין, איך קען יעדן הויכן מענטש אין די פינף שבטים."

פונקט דעמאלט איז צוגעלאפן מור'ס שליח און אים עפעס געשעפטשעט אין אויער. מור האט זיך אויסגעדרייט. „וואס? איר האט נישט געקענט געפינען פון וואנעט דער מעדאל קומט?"



א פרינץ פון די אדלשטאמיגע

נארמאן האט זיך אויפגעהויבן פון דער ערד און געכאפט די געלעגנהייט. „איך האב געוואוסט אז עפעס איז נישט ריכטיג מיט דעם אלטן שווינדלער! ער איז א שפיאן פון די בלוט־שבטים! ער האט נאכגעמאכט א מעדאל און זיך אריינגעכאפט אין דער שמחה. דאס איז א פארברעך פון טויט! דזשאן, אויב דיין טאטע איז א שפיאן, ביסטו אויך מיטשולדיג. דיין גאנצע משפחה דארף מען שטראפן!"

„מיין טאטע האט געהיטן די גרעניץ מער ווי הונדערט יאר!" האט דזשאן געשריגן. „איר וועט אים נישט פארלייגן קיין שקר!"

„קיין שקר? דער מעדאל איז פאלש, און זיין נאמען איז פאלש," האט מארק געזאגט. „הויפט־חכם, זיי פלאנען עפעס. מען מוז זיי ארעסטירן!"

„רואיג, אלע," האט מור געזאגט. „די הויפטלייט פון די פינף שבטים זענען שוין אויפן וועג. וען זיי קומען, וועלן זיי באשטעטיגן צי דער מעדאל איז עכט. ביז דעמאלט וועלן די צוויי אריינגעזעצט ווערן אין תפיסה."

פונקט דעמאלט איז אריינגעקומען דער קאמאנדיר פון די שלאס־וועכטער, וואס איז געשיקט געווארן צו זען וואס עס טוט זיך. מור האט אים גיך אנטקעגן געגאנגען. „קאמאנדיר, אזוי שנעל צוריק? וואו זענען די הויפטלייט? איז שוין דער וואלף־קעניג אנגעקומען?"

„מען זאגט אז דער וואלף־קעניג איז שוין דא," האט דער קאמאנדיר געזאגט און געקוקט ארום. „מאדנע. איך שפיר נישט זיין כח."

מור האט זיך געשראקן. „אויב די גרויסע לייט וועלן זיך דערוויסן אז איך האב נישט נאר קאליע געמאכט די שמחה, נאר אויך אריינגעלאזט שפיאנען, איז מיין שטעלע פארלוירן," האט ער געטראכט. און הויך האט ער געזאגט: „קאמאנדיר, ס'איז גארנישט ערנסט. צוויי שווינדלער האבן זיך אריינגעכאפט און געמאכט פון זיך הויכע לייט. מאכט אייך נישט קיין זארג, איך וועל זיך גלייך אפגעבן מיט זיי. איך האב שוין צוגעגרייט א באזונדערן זאל פאר די הויפטלייט."

אין דער תפיסה האט מען אנגעשמידט דזשאן און זיין טאטן. דזשאן האט געבעטן: „איר קענט מיך ארעסטירן, אבער מיין טאטע איז נאר א פשוטער קעמפער, ער האט נישט מיט דעם צו טון. לאזט אים גיין, און טוט מיט מיר וואס איר ווילט."

„יעצט האסטו מורא?" האט נארמאן געלאכט. „צו שפעט. קיינער פון אייך גייט נישט ארויס פון דא."

ברוס האט שטיל געזאגט צו מור: „הויפט־חכם, איך וואלט צוויי מאל געטראכט וואס צו טון, ווען איך וואלט געווען אין דיין פלאץ. ווען דו רייצסט אים, וועסטו חרטה האבן."

„א ווי!" האט נארמאן געלאכט. „ער איז נאר א פשוטער קעמפער. וואס קען מיר שוין געשען? ווען דער וואלף־קעניג קומט, וועל איך אליין אים איבערגעבן די צוויי שפיאנען, און ער וועט מיך באלוינען."

אין דערזעלבער צייט, אינדרויסן, האט אליוער געפרעגט דעם וועכטער פונעם טויער: „איז דער וואלף־קעניג שוין אנגעקומען?"

„איך שטיי דא די גאנצע צייט, האר, און איך האב נישט געשפירט זיין כח. ער איז נאך נישט דא."

„אוממעגליך! ער האט אונז געזאגט אז ער קומט פאר אונז..."

אינעווייניג האט נארמאן געשטויסן דזשאן. „נו, וואו איז דיין גבורה? אין דער תפיסה וועל איך מאכן אז דו און דיין טאטע

זאלט ביידע לייגן. א פראסטער ווי דו, און דו מיינסט אז דו פארדינסט צו זיין א קאמאנדיר?"

דזשאן האט אויפגעהויבן דעם קאפ. „דו רעדסט שלעכטס אויף מיין טאטן ווייל ער איז נישט געבוירן אין אן אדלשטאמיגער משפחה. אבער געדענק: א פשוטער מענטש איז נישט קיין ווערטלאזער מענטש. ווער גיט דיר דאס רעכט אראפצוקוקן אויף עמיצן?"

ברוס האט אים געקוקט מיט שטאלץ און געטראכט: „רואיג, מיט פרינציפן און אן מורא. ער האט א גרויסע צוקונפט. איך האב גוט דערצויגן מיין זון."

„נאך אלץ רעדסטו?" האט נארמאן זיך צעקאכט. „הויפט־חכם, לאמיר אים צייכענען מיט א הייסן אייזן אלס א פארברעכער!"

מור האט זיך געוועגדט צו ברוס. „איך פרעג דיך דאס לעצטע מאל: פון וואנעט קומט דער מעדאל?"

„איך האב דיר געזאגט. מען האט עס מיר געגעבן."

„נאך אלץ ליגסטו?" און ער האט אנגעהויבן צוגיין צו דזשאן.

„ווער וואגט אים אנרירן?" האט ברוס געזאגט, און זיין קול האט פלוצלינג געקלונגען ווי א דונער.

„דו ביסט נאר א שריט פון טויט, און דו רעדסט נאך גרויס?" האט נארמאן געלאכט. „ווער מיינסטו אז דו ביסט, דער וואלף־קעניג? אויב דו ביסט דער וואלף־קעניג, בין איך..."

אויבן, אינעם הויף, האבן אליוער און די אנדערע הויפטלייט זיך אפגעשטעלט. „היינט איז דעם וואלף־קעניגס סעודה," האט אליוער געזאגט. „מיר קענען נישט אריינגיין מיט ליידיגע הענט. די צערעמאניע פון די מתנות הייבט זיך באלד אן. לאמיר צוגרייטן די מתנות."

אין דער תפיסה איז פלוצלינג אריינגעקומען אירין. „איר פארמשפט דעם קאמאנדיר פון דער לבנה־וואך נאר צוליב א מעדאל?" האט זי געזאגט שטרענג. „אזוי גייען נישט אונזערע געזעצן."

„אירין, פארוואס שטעלסטו זיך נאך אלץ איין פאר זיי?" האט נארמאן געפרעגט מיט כעס.

„הויפט־חכם," האט אירין געזאגט צו מור, „דער וואלף־קעניג קומט יעדע מינוט. לאזט זיי נישט קאליע מאכן זיין שמחה. לאזט זיי פריַי ביז די פינף הויפטלייט קומען צוריק, און זאלן זיי באשליסן."

מור האט א קלאר געטון. „דו ביסט גערעכט. איך האב צו גיך געהאנדלט. די מתנות־צערעמאניע הייבט זיך אן."

וועו זיי זענען ארויס, האט דזשאן אויסגעאטעמט. „דאס איז געווען נאענט. כמעט האבן מיר דיך אריינגעשלעפט אין אונזערע צרות."

„פארוואס זאגסטו אזוי?"

„ווען מיין טאטע וואלט היינט נישט געמאכט קיין טומל, וואלט קיינער פון אונז נישט חושד געווען."

„דזשאן, ביסטו ברוגז אויף דיין טאטן?"

„ניין," האט דזשאן געזאגט. „ער איז אפשר נאר א פשוטער קעמפער, אבער איך האב אים ליב און איך האב פאר אים כבוד."

„א פשוטער קעמפער!" האט ברוס זיך אנגעהויבן קאכן פון הינטן. „דו שקאץ, רעדסט ווידער אויף מיר הינטער מיין רוקן?"

„טאטע, איך וואלט נישט געוואגט," האט דזשאן געשמייכלט. „נאר זיי שטיל ביי דער צערעמאניע."

קאפיטל פינף

די מתנות פאר דעם קעניג

דער גרויסער הויף איז געווען פול מיט מענטשן. אויף א הויכער בינע איז געשטאנען א ליידיגער טראן, און דערנעבן א לאנגער טיש פאר די מתנות.

„דזשאן," האט נארמאן געזאגט פון דער זייט, „צו האבן א טאטן ווי דיינעם מוז זיין א שווערער חלום. ווער ווייסט וואספארא נאר ער וועט פון זיך מאכן ביי דער צערעמאניע! רוב לייט דא זענען אדלשטאמיגע, יעדער איינער פון זיי קען ברענגען אן אוצר וואס איז נישט צו שעצן. און דו ביסט אזוי ארעם, וואס וועסטו ברענגען? טעפ און פענדלעך?"

„וואס דזשאן גיט, וועט דער וואלף־קעניג ליב האבן," האט ברוס געזאגט.

„וואו נעמסטו אזא בטחון?" האבן זיי געלאכט. „דער וואלף־קעניג זאמלט נישט קיין שמאטעס!"

„דאס איז נישט אייער געשעפט," האט דזשאן געזאגט. „איך האב שוין צוגעגרייט מיין מתנה."

„גוט. לאמיר זען," האט נארמאן געזאגט.

דער רופער האט אויסגערופן: „לכבוד דעם וואלף־קעניגס אהיימקומען, וועלן די אדלשטאמיגע משפחות יעצט דערלאנגען זייערע אוצרות!"

„פרינץ מארק פונעם שווארצער־נשמה שבט ברענגט דריי זעלטענע כח־משקאות!"

„כח־משקאות!" האבן די לייט געשעפטשעט. „איין גלעזל דערפון גיט צו כח אין דער שלאכט! און ער האט געבראכט גלייך דריי!"

„פרינץ נארמאן פונעם זונפארגאנג־שבט ברענגט א שטאלענע מלחמה־האק!"



די האק פון דעם זונפארגאנג־שבט

„דאס איז די באריהמטע אייזן־האק, דער סוד פונעם זונפארגאנג־שבט!" האט מען אויסגערופן. „אזא האק נעמט צו מאכן כאטש הונדערט יאר!"

„אומוויסנדע," האט נארמאן געזאגט מיט שטאלץ. „דאס איז נישט קיין געווענליכע האק. מען האט זי געשמידט הונדערט זיבעציג יאר, און צען גרויסע מייסטערס פון אונזער שבט האבן געארבעט דערויף צוזאמען." ער האט אויפגעהויבן די האק, און א שטארקערווינט איז געגאנגען איבערן הויף.

„וואס פאר א כח!" האבן די לייט אויסגערופן. „נארמאן האט נישט געשוינט קיין געלט כדי צו געפעלן דעם וואלף־קעניג!"

„די האק איז ווייט נישט אזוי שטארק," האט ברוס געזאגט שטיל, „און אוודאי נישט אומשעצבאר. זי איז נאר קאמפליצירט צו מאכן."

„מיינסט אז דיין משפחה פארמאגט א בעסערע געווער?" האט נארמאן אים אנגעקוקט מיט חוזק. „ער איז נאר א פשוטער קעמפער! ער האט מסתמא קיינמאל נישט געזען אזא זאך!"

„טאטע, הער אויף," האט דזשאן געבעטן. „די האק איז טאקע א גרויסער אוצר. אלע ווייסן עס."

„איך האב נאר געזאגט דעם אמת," האט ברוס געזאגט.

„דער נעקסטער: קאמאנדיר דזשאן פון דער לבנה־וואך!"

דזשאן איז ארויף אויף דער בינע און האט אוועקגעלייגט אויפן טיש א קליינע רויטע קויל. „דאס איז דאס אויג פונעם רויטן

דראקאן, וואס מיין טאטע האט מיר געגעבן. מען זאגט אז עס האלט אין זיך א ריזיגן כח, און מען קען דערפון שמידן א שוועד וואס האט נישט זיין גלייכן."

„דאס איז דיין אוצר? א קליינער פערל?" האט נארמאן געלאכט. „דיין טאטע האט עס מסתמא אויפגעהויבן פון דער ערד!"

דזשעראלד, דער זון פון איינעם פון די הויפטלייט, איז צוגעקומען און באטראכט די קויל. „ניין," האט ער געזאגט מיט זיכערקייט. „דאס איז נישט קיין דראקאן־אויג. דאס איז א בלוט־קויל, א מיטל וואס די שפיאנען פון די בלוט־שבטים ניצן צו רעדן איינער מיטן אנדערן."

„נאר זייערע העכסטע לייט און זייערע שפיאנען טארן ניצן אזא קויל," האט מען געשעפטשעט. „פון וואנעט ווייסט דזשעראלד דערפון?" — אבער קיינער האט זיך נישט אפגעשטעלט צו טראכטן.

„דזשאן, דיין טאטע האט אויפגעהויבן א שמאטע פון די שונאים, און דו האסט געמיינט אז ס'איז אן אוצר. ווי נעבעכדיג!"

דזשאן האט זיך אויסגעדרייט צו זיין טאטן מיט טרערן אין די אויגן. „טאטע, איז דאס אמת? דו האסט מיר דאך געזאגט אז עס איז נישט צו שעצן! דו האסט מיר אפגענארט!"

„ווען האב איך דיר אמאל אפגענארט?" האט ברוס געזאגט. „די צוויי זאכן זעען טאקע אויס כמעט די זעלבע. ס'איז נישט קיין חידוש אז מען טוישט זיי אויס." ער האט אויפגעהויבן די האנט, און די רויטע קויל איז אויפגעפלויגן אין דער לופט. א

פייערדיגער ליכט האט באלויכטן דעם גאנצן הויף, און אין דער לופט האט זיך באוויזן א לאנגע שוועבד מיט א רויטן פלאם.

„דאס איז די שוועבד פונעם רויטן דראקאן!" האט אירין אויסגערופן. „נאר איינער פון דעם וואלף־קעניגס משפחה קען זי האלטן!"

די שוועבד איז אראפגעפלויגן גלייך אין דזשאנס הענט. ער האט זי געהאלטן, און דער פלאם האט אים נישט געברענט.

„ווי אזוי האט ער דעם וואלף־קעניגס בלוט?" האבן אלע געשריגן. „ער איז דאך דער זון פון א פשוטן קעמפער!"

„טאטע, וואס טוט זיך דא?" האט דזשאן געפרעגט.

„די שוועבד איז שטענדיג געווען פאר דיר," האט ברוס געזאגט. „איך האב געגומען דאס דראקאן־אויג ביי דער גרעניץ, און איך האב עס געהאלטן אלע יארן, וואַרטנדיג ביז דו וועסט זיין געגוג עלטער. איך האב נישט געמיינט אז דו וועסט עס געבן אלס מתנה."

„פעטער ברוס, דו..." האט אירין אנגעהויבן.

„ס'איז נאר די רויטע דראקאן־שוועבד," האט ברוס געזאגט מיט א האנט־באוועגונג. „איינע פון די קלענסטע זאכן אין מיין אוצר. ס'איז נישטא וואס צו ערקלערן."

„דעם וואלף־קעניגס בלוט? זיי ליגן!" האט נארמאן געשריגן. „די שוועבד איז פאלש! ווי אזוי זאל א משפחה פון פשוטע קעמפער פארמאגן אזא געווער?"

„פאלש?" האט אירין געזאגט. „נאר איינער פון דעם וואלף־קעניגס בלוט קען אויסהאלטן איר פייער. גיי, נעם זי אליין אויף."

„אירין, פארשטייסטו נישט? ס'איז אלעס א קונץ! מען זאגט אז די אמת'ע שווערד קען מיט איין שלאג צעשפאלטן א בארג. קען זיין שווערד דאס טון?"

דזשאן האט אויפגעהויבן די שווערד און געגעבן א שלאג קעגן א קליינעם שטיינערנעם טורעם ביים ראנד פון הויף. אבער דער טורעם איז געבליבן שטיין, און נאר א ביסל פונקען זענען אראפגעפאלן.

„זעסט? איך האב געזאגט אז ס'איז פאלש!" האט נארמאן געלאכט. „זי קען אפילו נישט איבערהאקן א קליינעם טורעם! און דאס רופסטו דעם וואלף־קעניגס געווער? דזשאן, האסט נישט קיין בושה!"

ברוס איז צוגעגאנגען צו זיין זון און אים שטיל געזאגט: „מען מוז עס פילן מיטן הארץ. דעמאלט גייט דער כח נאך דיין ווילן. דו האסט נאך א לאנגן וועג ביז דו וועסט באהערשן די שווערד."

„הערסט שוין נישט אויף אויסטראכטן מעשיות?" האבן די לייט געלאכט. „דזשאן, דיין טאטע ווייסט טאקע ווי אריינצופאלן אין צרות."

קאפיטל זעקס

דער פאררראטער און די באלוינונג

בשעת אלע האבן זיך באשעפטיגט מיט די מתנות, האט זיך דזשעראלד ארויסגענבעט פון הויף און איז אראפ אין א טונקעלן קעלער אונטער דעם שלאס. דארט האט אויף אים געווארט א מאן אין א שווארצן מאנטל, א שליח פון די בלוט־שבטים.

„ווי אזוי וואגסטו קומען אהער?" האט דזשעראלד געשעפטשעט. „היינט איז דעם וואלף־קעניגס סעודה. די פינף הויפטלייט קענען יעדע מינוט אנקומען!"

„פרינץ דראקולא האט מיך געשיקט," האט דער פרעמדער געזאגט. „דזשעראלד, דו ביסט צעטומלט. אלעס צוליב דעם וואס דער אלטער האט ארויסגענומען די רויטע דראקאן־שווערד."

„ס'איז נישט נאר די שווערד. ער האט אויך דעם ליכטיגן מעדאל פון די פינף שבטים. איך קען אים נישט פארשטיין. וואס אויב..."

„ער איז נאר א פשוטער קעמפער. קיינער קען נישט אפשטעלן אונזער פלאן. היינט מוזן פאלן אלע פירער פון די וואלף־שבטים. וועז די מתנות־צערעמאניע ענדיגט זיך, טו וואס מיר האבן אפגעמאכט." ער האט אים דערלאנגט א שווארצע פלעשל. „גיס

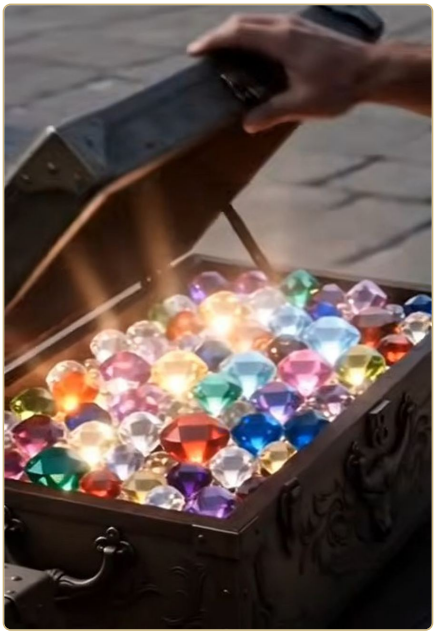
דאס אריין אין דעם ווייַן־פאס. וועַן די אַדלשטאַמיגע וועלן טרינקען, וועט אפילו דער וואלף־קעניג אליין זיין אַן כח."

„גוט. אבער וועַן אלעס איז פארביי, מאכט איר מיך פאר דעם נייעם וואלף־קעניג."

„מאך דיר נישט קיין זארג. דער פרינץ האט געזאגט אז די וואלף־שבטים דארפן א געהארכזאמען דינער. דו ביסט דער ריכטיגער."

הינטער א זייל, אין דער פינצטער, איז געשטאנען ברוס און האט אלעס געהערט. „אזוי," האט ער געטראכט. „דזשעראלד איז דער אמת'ער פאַרראַטער, און די בלוט־שבטים פלאנען באמת קעגן די פירער פון די וואלף־שבטים."

אויבן אין הויף איז די צערעמאניע געגאנגען ווייטער. „דער הויפטמאן אליווער פונעם זונפארגאנג־שבט ברענגט דריי הונדערט פונט טויזנט־יעריגע פראסט־אייזן! דער הויפטמאן טור פונעם ווינט־טאל שבט ברענגט צוואנציג הימל־קרישטאלן!"



די מתנות פון די הויפּטלייט: הימל־קרישטאלן

„פּראַסט־אייזן איז דער בעסטער מאַטעריאַל צו שמידן געוועהר!" האבן די לייט געשעפּטשעט. „ס'איז כּמעט נישטא מער אויף דער וועלט, און ער ברענגט דריי הונדערט פונט! די הויפּטלייט האבן אויסגעליידיגט זייערע אוצרות!"

„צו פיל," האט ברוס געזאגט, וועהן ער איז צוריקגעקומען. „די זאכן קאָסטן צו פיל געלט."

„צו פיל? דאס איז פּאַר דעם וואַלף־קעניג! גאַרנישט איז צו טייער פּאַר אים," האט מאַרק געזאגט. „און ס'איז דאך נישט פּאַר דיר, וואס זאַרגסטו זיך?"

„איך מיין נאַר אז מען דאַרף נישט אזא טומל," האט ברוס געזאגט. „דער וואַלף־קעניג האט געהיטן די גרעניץ הונדערט יאַר

און באשיצט יעדן איינעם פון אונז. אנטקעגן דעם, זענען די מתנות גארנישט."

פלוצלינג האבן זיך געהערט געשרייען. פון אלע זייטן זענען אריינגעשפרונגען שווארצע קעמפער פון די בלוט־שבטים, און זיי זענען גלייך געלאפן אויף נארמאן. אבער איידער זיי האבן אים געקענט אנרירן, איז ברוס אויפגעשטאנען און מיט איין באוועגונג פון דער האנט זענען זיי אלע צוריקגעפלויגן און אנטלאפן.

„שטיי אויף," האט ברוס געזאגט צו נארמאן. „דו פארשטעלסט דעם וועג."

„דו האסט מיך גערַאטעוועט..."

„זיי האבן אנגעגריפן מיינע לייט אויף מיין לאנד," האט ברוס געזאגט.

אבער וועז נארמאן האט דערזען אויף דער וואנט ווידער דעם גאלדענעם צייכן, האט זיך זיין פנים געטוישט. „דאס איז דער זעלבער גאלדענער צייכן ווי פריער! ער קען אפשטויסן די שונאים מיט די בלויזע הענט? ווי אזוי קען א פשוטער קעמפער דאס טון? דאס איז נישט קיין שיטה פון די וואלף־שבטים! איצט פארשטיי איך וועי דו ביסט! דו ארבעטסט פאר די בלוט־שבטים! דו האסט זיי אהערגעברענגט!"

„איך האב דיר יעצט גערַאטעוועט דאס לעבן, און יעצט..."

„גערַאטעוועט? דאס איז אלעס גערוען א שפּיל! דו האסט געשיקט דיינע מיטהעלפער מיך אנצופאלן, און דערנאך זיך אריינגעווארפן מיך צו ראטעווען, כדי איך זאל דיר גלייבן! הערט אלע: זיי זענען שפּיאנען פון די בלוט־שבטים! כאפּט אים!"

„נארישקייטן!" האט דזשאן געשריגן. „מיין טאטע האט דיר יעצט גערַאטעוועט דאס לעבן, און דו רופסט אים א שפּיאן? קענסטו עס באווייזן?"

„באווייזן? ער האט גענוצט א כח פון די שונאים! איז דאס נישט גענוג?"

די וועכטער האבן זיך גערוארפן אויף ברוס, אבער ער האט זיי נאר געשטויסן אוועק ווי קינדער. דזשעראלד, וואס איז געשטאנען אין דער זייט, האט געשמייכלט. „גוט. וואס מער טומל, אלץ בעסער. ווען אלע קוקן אויף אים, וועט קיינער נישט באמערקן..." און ער האט זיך שטילערהייט געשלייכט צו די ווייַן־פעסער.

„גענוג!" האט נארמאן געשריגן. „הויפּט־חכם, דער אלטער ארבעט מיט די שונאים און האט אנגעגריפן אונזערע קעמפּער! דער באווייז איז קלאר! מען דארף אים גלייך הרגענען!"

„שטיי אפּ," האט מור געזאגט. „ער איז צו שטארק. מיר קענען זיך נישט שלאגן מיט אים גלייך. די פינף הויפּטלייט זענען באלד דא. זאלן זיי באשליסן. היט קודם די אדלשטאמיגע."

פונקט דעמאלט זענען אריינגעקומען די פינף הויפטלייט. „וואס טוט זיך דא?" האט אליוער געפרעגט. „נארמאן, וואס איז געשען? וואו איז דער וואלף־קעניג? איז ער נאך נישט דא?"

„דעם וואלף־קעניג האב איך נישט געזען," האט נארמאן געזאגט, „אבער איך האב געכאפט צוויי שפיאנען! זיי האבן נאכגעמאכט דעם ליכטיגן מעדאל און זיך אריינגעכאפט אין דער שמחה. ער שלאגט זיך מיט א כח וואס איז נישט אונזערער. און זיין זון דזשאן האט מסתמא נישט ערליך פארדינט זיין שטעלע. טאטע, איך בעט אז דו זאלסט גלייך באפעלן מען זאל זיי ..."

אבער אליוער האט נישט געהערט. ער האט דערזען דעם אלטן מאן אין די געפליקטע קליידער, און ער איז געפאלן אויף די קני. אלע פינף הויפטלייט זענען געפאלן מיט אים צוזאמען.

„די הויפטלייט פון די פינף שבטים באגריסן דעם אהיימקומען פון אונזער וואלף־קעניג!"

אין הויף איז געווארן אזא שטילקייט אז מען האט געקענט הערן א פליג.

„וויפל מאל האב איך אייך געזאגט, מאכט נישט קיין טומל," האט ברוס געזאגט. „איך האב ליב שטילקייט."

„מיין האר, איך בעט מחילה," האט אליוער געזאגט. „דאס איז מיין שולד אז מען האט אייך אזוי פארשעמט."

„גענוג, שטייט אויף."

נארמאן איז געפאלן אויף דער ערד. „האר ברוס! איך האב נישט געוואוסט אז דאס זענט אירי! איך בעט מחילה! איך האב געריידט אן טראכטן! האט רחמנות!"

„האסטו נישט געזאגט אז איך האב נאכגעמאכט דעם מעדאל און געארבעט מיט די שונאים?" האט ברוס געפרעגט.

אליוער האט זיך אויסגעדרייט צו זיין זון מיט כעס. „ביסטו בלינד? ווי אזוי קען איך האבן אזא נארישן זון? וואלט נאר ביז מיר קומען אהיים!"

מור איז אויך געפאלן אויף די קני. „מיין האר, איך האב געזינדיגט. אלס הויפט־חכם האב איך אייך נישט דערקענט, און נאך ערגער, איך האב אייך באשולדיגט אז דער מעדאל איז נאכגעמאכט. נעמט צוריק דעם מעדאל, איך בין נישט ווערט אים אנצורירן."

„האלט אים," האט ברוס געזאגט. „איך דארף אים שוין מער נישט."

און ער האט אויסגעזאגט זיין משפט: „נארמאן און מארק האבן פאלש באשולדיגט אייגענע לייט און נישט געהאט קיין דרך ארץ פאר העכערע. נעמט צו פון זיי זייערע טיטלען און שיקט זיי צו היטן די גרעניץ אויף צפון יאר. מור, אלס הויפט־חכם האסטו נישט געקענט אונטערשיידן צווישן געריכט און אומגערעכט. דו ווערסט אראפגעזעצט צו א תלמיד. באווייז זיך פון דארט."

„א דאנק פאר אייער רחמנות, מיין האר," האט מור געזאגט מיט א געבויגענעם קאפ.

קאפיטל זיבן

דער סם אין ווײַן

ברוס האט זיך אויסגעדרייט צו דזשעראלד, וואס איז געשטאנען ביי די ווײַן־פעסער. „דזשעראלד, וואו ביסטו געווען פריער?"

„איך? איך בין געווען אין הויף די גאנצע צייט."

„איך בין געשטאנען ביים קעלער," האט ברוס געזאגט רואיג. „איך האב געהערט אז דו האסט געהאט א שמועס מיט עמיצן. דער שליח פון די שונאים האט דיר געגעבן א שווארצע פלעשל. וואס איז געווען דערין?"

דזשעראלד איז געווארן בלאס, און דערנאך האט ער זיך צעלאכט ווי א משוגענער. „נו, אויב דו האסט עס געהערט, וואס דען? ס'איז שוין צו שפעט! דער סם איז שוין אין די ווײַן־פעסער! ווער עס אטעמט איין דעם ריח, וועט פארלירן זיין כח!"

„דזשעראלד, ביסטו משוגע געווארן?" האט זיין טאטע געשריגן. „דו ביסט דאך אליין איינער פון אונז!"

„די וואלף־שבטים?" האט דזשעראלד געשריגן. „מיין טאטע איז א הויפטמאן, און איך בין אויפגעוואכט מיט נאר דרייסיג פראצענט כח! מיין גאנץ לעבן האט מען פון מיר געלאכט! ווען פרינץ דראקולא קומט, וועלן די וואלף־שבטים זיין מיינע!"



א הויפטמאן פון די וואלף־שבטים

„מיינסטו טאקע אז זיי וועלן דיך מאכן פאר א קעניג?" האט ברוס געזאגט. „זיי וועלן פארניכטן אלע וואלף־שבטים."

„און וואס דען? אפילו איין טאג קעניג איז עס ווערט!"

„פירט אים אוועק," האט ברוס באפוילן. „מיר וועלן זיך מיט אים אפגעבן נאך דער שמחה."

„פירט מיך נאר," האט דזשעראלד געלאכט. „דער סם האט נישט קיין קאליר און נישט קיין ריח. איין אטעם און אייער כח פאלט אראפ אונטער צען פראצענט!"

און טאקע, איינס נאכן אנדערן האבן די קעמפער און די הויפטלייט אנגעהויבן שוואך ווערן. „מיין כח פארשווינדט!"

האט מען געשריגן. „אפילו די הויפטלייט קענען עס נישט אויסהאלטן! איז דאס דער סוף פון די וואלף־שבטים?"

ברוס האט זיך באטראכט. „אויף מיר ווירקט עס כמעט נישט. אבער אויף אלע אנדערע..."

„טאטע," האט דזשאן געזאגט מיט א שוואכן קול, „דו מוזט אנטלויפן. מיר וועלן זיך דא באגיין. ווען דראקולא קומט, וועסטו זיין אין סכנה."

ברוס האט אים אנגעקוקט מיט ליבשאפט. „דאס איז מיין זון. אן מורא פאר סכנה."

דער הימל איז טונקל געווארן. פון ווייטן האבן זיך דערהערט שווערע פליגלען, און דראקולא, דער פרינץ פון די בלוט־שבטים, איז אראפגעקומען אין הויף מיט זיין מחנה. „גיב אפ דעם טראן," האט ער אויסגערופן, „און איך וועל דיך לאזן לעבן!"

„וואלף־קעמפער, באשיצט דעם קעניג!" האבן די שוואכע קעמפער געשריגן, און זיך געשטעלט פאר ברוס.

„בלייבט דא," האט ברוס זיי געזאגט, און איז ארויסגעטרעטן פאר זיי.

„דראקולא, דו האסט גוט אויסגעקליבן די צייט," האט ער געזאגט. „אבער מיט פינף הונדערט יאר צוריק האב איך צוריקגעטריבן דיינע עלטערן. נאך פינף הונדערט יאר וועט דיר נישט בעסער גיין."

„דו לעבסט נאך?" האט דראקולא זיך דערשראקן. אבער ער האט זיך דערמאנט אין זיין כח. „איין אייז־דראקאן קען צעשטערן דעם וואלף־שלאס. איך האב געבראכט פיר!"

דער הימל איז געווארן ווייס פון פראסט, און פיר ריזיגע אייז־דראקאנען האבן זיך באוויזן איבערן שלאס. אבער ברוס האט אויפגעהויבן דעם קאפ, און א גאלדענער ליכט איז ארויס פון אים ווי די זון. די שלאכט איז געווען קורץ: איינס נאכן אנדערן זענען די דראקאנען אוועקגעטריבן געווארן, און דראקולא אליין איז געפאלן אויף דער ערד, צעבראכן.

„וואלף־קעניג," האט ער געשריגן, ווען ער איז אנטלאפן צוריק צו זיין לאנד, „איך וועל דאס געדענקען! דאס נעקסטע מאל וועלן אלע פרינצן פון די בלוט־שבטים קומען אויף דיר!"

ווען אלעס איז שטיל געווארן, זענען די הויפטלייט צוגעקומען. „אייער מאיעסטעט, אן אייך וואלטן מיר אלע פארלוירן געגאנגען."

„מיר האבן אייך נישט געהיטן, מיין האר," האט אליווער געזאגט. „איר האט נישט געדארפט זיך שלאגן גלייך אויפן טאג פון אייער אהיימקומען."

„וואס דזשעראלד האט געטון זאל זיין א לימוד," האט ברוס געזאגט. „די שונאים זענען אריינגעקראכן אין די העכסטע ראנגען, און קיינער פון אייך האט עס נישט באמערקט."

„ווען וועט צוריקקומען דער כח פון די לייט?"

„אין א טאג צוויי וועט עס אדורך. דראקולא איז אוועקגעטריבן. די שונאים וועלן נישט באלד וואגן אנגרייפן."

„טאטע, וועסטו וויידער אוועקגיין?" האט דזשאן געפרעגט.

„איך קען נישט לאזן די גרעניץ אן שוץ. אבער פריער מוז איך טון איין זאך."

„מיין האר," האט אליוועך געפרעגט, „מיינט איר אנזאגן וועך עס וועט אייך ירשענען?"

ברוס איז ארויף אויף דער בינע. „הערט מיך אויס, אלע וואלף־שבטים! איך זאג אן היינט אז דזשאן איז דער יונגער וואלף־פירשט. איין טאג וועט ער ירשענען דעם טראן."



דזשאן, דער יונגער וואלף־פירשט

„דזשאן, וואס ווארטסטו?" האבן די הויפטלייט געשעפטשעט.

דזשאן איז ארויף מיט ציטערדיגע פיס. „איך שוועריגער פאר אייך אלע, אז איך וועל קיינמאל נישט פאררעטן דעם צוטרוי פון מיין טאטן, און דעם צוטרוי פון אלע וואלף־שבטים."

שפעטער האט מען צוגעפירט דזשעראלד, געבונדן. „איך האב פארלוירן," האט ער געזאגט. „אבער אויב דו הרגעסט מיך, וועסטו חרטה האבן."

„איך וועל דיך נישט הרגענען," האט ברוס געזאגט. „דו ביסט דער זון פון א הויפטמאן. דו האסט געטון שוועריגקייטן פארבראכט, אבער נישט איך דארף דיך משפטן. אין דריי טעג ארום וועלן די פינף שבטים האלטן א געמיינזאמען בית דין."

ביינאכט, ווען אלע זענען שוין אוועק, איז דזשאן געזעסן מיט זיין טאטן אויף די טרעפ פונעם שלאס. „טאטע, איך וויל דיך עפעס פרעגן."

„פרעג."

„פארוואס האסטו מיר קיינמאל נישט געזאגט ווער דו ביסט?"

ברוס האט א ווייַלע געשוויגן. „ווייל איך האב געוואלט אז דו זאלסט זיין דזשאן, נישט דעם וואלף־קעניגס זון. אין דעם יאר וואס דו ביסט געבוירן געווארן, בין איך געווארן וואלף־קעניג. דיין מאמע איז נפטר געווארן ביי דיין געבורט, און איך בין דעמאלט געווען א טויזנט מייל אוועק אין א שלאכט. איך האב זי נישט געקענט זען צום לעצטן מאל. אין יענעם טאג האב איך

מיר צוגעזאגט: איך וועל נישט לאזן אז דו זאלסט טראגן די זעלבע לאסט וואס איך טראג, ביז דו וועסט זיין דערוואקסן. איך האב דיך געלאזט דא, און איך בין געגאנגען היטן די גרענץ. הונדערט יאר האב איך נאר געוואגט דיך צו זען פון דער ווייטנס. יעדעס מאל וואס איך בין צוריקגעקומען, ביסטו געווען א ביסל העכער, געהאט נייע פריינט, און ענדליך ביסטו געווארן קאמאנדיר פון דער לבנה־וואך. איך האב אלעס געוואוסט."

„איז דאס... דו האסט מיך קיינמאל נישט פארלאזט?"

„דו ביסט מיין זון. ווי אזוי קען איך דיך פארלאזן?" ברוס האט אים געגעבן א קלאפ אויפן פלייצע. „און א וואלף־קעמפער ווייַנט נישט אזוי גיך."

„איך וויין נישט," האט דזשאן געזאגט און אפגעווישט די אויגן. „ס'איז נאר דער ווינט."

„טאטע, דו האסט געזאגט אז איך וועל איין טאג זיין דער וואלף־קעניג. אבער בין איך באמת פעאיג דערצו?"

„וואס איילסטו זיך? דו האסט מיך. מארגן אינדערפרי נעם איך דיך צו א געוויסן פלאץ."

קאפיטל אכט

א שאטן אינעם שלאס

אבער פאר אינדערפרי איז שוין געקומען א שלעכטע בשורה. מיילא, דעם קעניגס געטריער דינער, איז אריינגעלאפן. „מיין האר! די פעסטונגען ביי דער גרענץ זענען נעכטן ביינאכט אנגעגריפן געווארן פון די איבערגעבליבענע שונאים. דריי פעסטונגען זענען געפאלן, און אלע קעמפער וואס זענען דארט געשטאנען זענען אומגעקומען."

„אבער דראקולא איז דאך אוועקגעטריבן!" האט דזשאן געזאגט. „פון וואנעט קומען זיי?"

„דראקולא איז געווען נאר איינער פון די זיבן פרינצן פון די בלוט־שבטים," האט ברוס ערקלערט. „זיי פרובירן אונז. דראקולא איז צו גיך געפאלן, זיי ווייסן נישט ווי וויט מיין כח גייט. דערפאר שיקן זיי א קליינע מחנה צו זען וואס ווערט זיין."

„זאלן מיר גלייך גיין צו דער גרענץ?"

„נאך נישט. דער סם האט זיך נאך נישט אויסגעהערט. אויב מיר וועלן יעצט שיקן די מחנה, פאלן מיר אריין אין זייער פאלע. גיב דעם באפעל: אלע פעסטונגען ביי דער גרענץ זאלן זיך צוריקציען פופציג מייל. לאזט איבער די אויסערליכע ליניע און פארשטארקט די אינעווייניגסטע."



א פעסטונג ביי דער גרעניץ

„מיין האר, איבערלאזן די פעסטונגען?"

„צו האלטן זיי וועט נאר קאסטן נאך לעבנס. לאז זיי מיינען אז מיר האבן מורא. ווען זיי וועלן גלייבן אז מיר זענען שוואך, און זיי וועלן שיקן זייער גאנצע מחנה, דעמאלט וועל איך זיי טרעפן."

דזשאן האט אים געקוקט מיט התפעלות. „טאטע האט געהיטן די גרעניץ הונדערט יאר. ער פארשטייט זייערע קונצן. איך וועל דארפן א גאנץ לעבן אים צו דערגרייכן."

אין דער זעלבער נאכט האט זיך פלוצלינג געהערט א געשריי פון דעם טייל פונעם שלאס וואו אירין האט געוואוינט. צוויי

שווארצע געשטאלטן האבן זי געהאלטן פארכאפט, און דזשאן איז געלאפן צו העלפן. „לאזט זי!"

„צו שפעט," האבן זיי געלאכט, און מיט איין שטויס האבן זיי געווארפן דזשאן אויף דער ערד. „דיין שווערד איז נאר א שטיק אייזן!"

אבער פונקט דעמאלט איז אנגעקומען ברוס. „איר ווייסט אז איך האב אוועקגעטריבן דראקולא, און איר וואגט נאך?"

„דו ביסט שטארק," האבן זיי געזאגט. „היינט ביינאכט איז נאר געווען א ווארענונג. מיר גייען." און זיי זענען פארשוואונדן ווי רויך.



דער שלאס אין דער נאכט

„דאס זענען נישט געווען זייערע אמת'ע גופים," האט ברוס געזאגט. „ס'איז געווען א קונץ פון שאטנס."

„זיי האבן געזאגט אז זיי זענען אינטערעסירט אין מיר," האט אירין געזאגט.

„דיין כח איז אויפגעוואכט ביז ניינציג פראצענט," האט ברוס געזאגט. „זיי ווילן דיך פארכאפן און ניצן דיין כח פאר זיך. אבער ווי אזוי זענען זיי אריין? זיי האבן אויסגעמיטן די שוץ־ליניעס פונעם שלאס, און אויפגעשטעלט א כישוף־שטריק אין דיין צימער. דאס מיינט אז עס איז נאך דא א פארראטער."

אינדערפרי איז דער קאמאנדיר פון די וועכטער געקומען און זיך געבויגן. „מיין האר, א שפיאן איז נעכטן ביינאכט אריין אין שלאס. איך טראג די גאנצע אחריות. איך ווארט אויף אייער משפט."

„דיך שטראפן וועט גארנישט העלפן. מיר מוזן געפינען דעם פארראטער. ווער ווייסט פון די שוץ־פונקטן פונעם שלאס?"

„די שוץ פונעם שלאס ווערט געהאלטן פון די חכמים. ווייניגער ווי צען מענטשן ווייסן פון אלע פונקטן."

מור, דער געוועזענער הויפט־חכם, האט זיך געבויגן. „מיין האר, איך שוועך: איך האב אייך אמאל נישט דערקענט, אבער איך וואלט אייך קיינמאל נישט פארראטן. איך האב גארנישט געוואוסט וועגן דזשעראלד."

„איך האב נישט געזאגט אז דו ביסט עס. גיב מיר די נעמען פון די צען."

איינער פון די נעמען איז געווען גאלען, דער תלמיד פונעם פריערדיגן הויפט־חכם, וואס האט געהיטן די מזרח־פונקטן. „ער איז א שטילער מענטש, ער רעדט כמעט נישט מיט קיינעם, אבער ער איז שטענדיג געווען געטרייַ."

אבער ווען מען איז געגאנגען צו גאלען'ס צימער, איז ער שוין נישט געווען דארט. די צימער איז געווען איבערגעקערט, און אויף דער ערד זענען געווען שפורן פון א שלאכט, נאך פריש. „עמיצער האט אים פארשוויגן גלייך דא, אינעם וואלף־שלאס," האט ברוס געזאגט. „ער איז דרייסטער ווי מיר האבן געמיינט."

אויף דער וואנט האט מען געפונען א צייכן, אין גאלען'ס האנטשריפט: „מארק".

„מארק? דער פרינץ פונעם שווארצער־נשמה שבט? מען האט אים דאך אוועקגעשיקט צו דער גרעניץ מיט נארמאן!"

„מיין האר, איך וועל גלייך שיקן לייט נאך אים."

„עס איז נישטא קיין צווענק. אויב מארק האט דאס געטון, איז ער שוין מער נישט מיט די וועכטער." ברוס האט נאכגעטראכט. „מארק, דער נאר וואס איז שטענדיג נאכגעלאפן נאך נארמאן און געשמייכלט צו יעדן... אויב ער איז טאקע דער פארראטער, האט ער אפילו מיך אפגענארט."

„טאטע, לאז מיך גיין נאך אים!"

„דו בלייבסט דא צו היטן דעם שלאס. גיט ארויס א באפעל איבערן גאנצן לאנד: מען זוכט מארק. און ווער איז דער הויפטמאן פונעם שווארצער־נשמה שבט? ברענגט אים צו מיר."

„מארקוס, מארק'ס פעטער. מארק איז געבליבן א יתום וועז ער איז געווען קליין, און מארקוס האט אים אויפגעהאדעווען."

פונקט דעמאלט איז אנגעקומען א נייע בשורה: נארמאן, וואס איז נאך געווען אין דער תפיסה, איז פלוצלינג געפאלן קראנק. ברוס איז צוגעלאפן. „נארמאן, איך בין דא. עפן די אויגן."

„דאס איז א סם־גראז פון די שונאים," האט ברוס געזאגט, ווען ער האט אים באטראכט. „עס האט נישט קיין קאליר און נישט קיין ריח, און עס ווירקט אין א שעה ארום. דאס איז נישט דזשעראלד'ס סם. דזשעראלד'ס סם האט נאר אפגעשוואכט דעם כח, אבער דאס גייט אויף דאס לעבן."

„ווער האט באזוכט נארמאן אין דער תפיסה?"

„נאר מארק, מיין האר. ער האט געזאגט אז ווייל זיי זענען פריינט, ווייל ער אים ברענגען א לעצטע מאלצייט."

„ווידער מארק! פארוואס זאל ער וועלן הרגענען נארמאן?" האט דזשאן געפרעגט.

„ווייל נארמאן האט געוואוסט צופיל," האט ברוס געזאגט.

נארמאן איז נישט איבערגעבליבן. אליוועך, זיין טאטע, איז געשטאנען ביים בעט מיט א געבראכן הארץ. „נארמאן איז געווען נאריש. ער האט אייך באליידיגט. אבער ער איז נישט געווען

שלעכט. ער האט נאר געוואלט באווייזן אז ער איז עפעס ווערט."

„איך ווייס," האט ברוס געזאגט. „ווען די שונאים האבן אנגעגריפן, איז נארמאן געווען דער ערשטער וואס איז געלאפן זיך שלאגן. ער האט געהאט מוט, נאר ער האט עס געגוצט אויפן אומריכטיגן אופן. אליוער, איך זאג דיר צו, נארמאן'ס טויט וועט נישט זיין אומזיסט."

אין נארמאן'ס צימער, אונטער א לויזן שטיין אין דער וואנט, האט ברוס געפונען א באהאלטענעם בריוו. עס איז געווען א בריוו פון די שונאים צו מארק: „לויט פרינץ דראקולא'ס באפעל, מוזן די ידיעות וועגן די שוץ־פונקטן פונעם וואלף־שלאס אנקומען צו אונז אין דריי טעג. נארמאן ווייסט שוין א טייל פון דיין סוד. באגיי זיך מיט אים. — וולאדימיר."

„וולאדימיר?" האט אליוער זיך דערשראקן. „דער ערשטער פרינץ פון די בלוט־שבטים! מען זאגט אז ער האט זיך נישט באוויזן אין א שלאכט שוין איבער טויזנט יאר!"

„אז ער האט זיך נישט באוויזן טויזנט יאר, מיינט נישט אז ער וועט נישט," האט ברוס געזאגט. „דראקולא איז געווען נאר דער ערשטער. די אמת'ע סכנה וואלט נאך."

„פארוואס האט נארמאן עס נישט געזאגט?" האט אליוער געפרעגט מיט טרערן.

„וויל ער האט מורא געהאט אז מען וועט אים נישט גלייבן. וער וואלט חושד געווען מארק? ער האט געשפילט דעם נאר —

שוואך, אומשולדיג, א מענטש וואס מען פארגעסט. דאס איז געווען זיין בעסטע פארשטעלונג. גיט א באפעל: ארעסטירט מארקוס. אלס מארק'ס פעטער, אפילו אויב ער האט נישט מיטגעהאלפן, איז ער פאראנטוואורטלעך."

„טאטע," האט דזשאן געפרעגט שפעטער, „אויב וולאדימיר איז שטארקער ווי דראקולא, קענסטו אים באזיגן?"

„אויב איך זאל דיר זאגן דעם אמת, ניין. מיט פינף הונדערט יאר צוריק האב איך באזיגט זיין עלטערן ווייל ער האט מיך נישט גענוג געשעצט. וולאדימיר וועט נישט מאכן דעם זעלבן טעות."

„דאן לאז מיך זיך שלאגן נעבן דיר."

„דו ביסט נאך נישט שטארק גענוג. אבער דו קענסט ווערן שטארקער. איך האב דיר געזאגט אז איך וועל דיך נעמען צו א געוויסן פלאץ, געדענקסטו? ווען מיר וועלן זיך אפגעבן מיט מארק, וועלן מיר גיין."

קאפיטל ניין

די פאלע אין מארקוס'עס הויף

דער וועג צום שווארצער־נשמה שבט איז געגאנגען דורך טיפע וועלדער. ברוס, דזשאן און א גרופע קעמפער זענען געריטן צוזאמען.

„מיין האר," האט א קאמאנדיר געזאגט, „פאראויס ליגט די לעצטע פעסטונג פונעם שווארצער־נשמה שבט. מארקוס'עס הויף איז הינטער איר. לויט די געפאנגענע פון דעם שבט, איז מארק צוריקגעקומען מיט דריי טעג צוריק, און זיצט ביי זיין פעטער. אבער אונזערע שפיאנען זאגן אז מען שפירט אומבאקאנטע פרעמדע ארום דעם הויף."

„די שונאים?"

„נישט נאר. עס איז דא נאך עפעס."

ברוס האט געשפירט מיט זיינע חושים. „עס זענען באהאלטן כאטש צוואנציג פאלעס פון די שונאים אינעם וואלד. מארקוס איז מארק'ס מיטהעלפער. דער גאנצער שבט האט זיך איבערגעדרייט צו די שונאים."

„דער גאנצער שבט?"

„נישט דווקא. אבער די פירערשאפט איז פארפוילט ביז אין גרונט." ער האט זיך אויסגעדרייט צו זיין זון. „דזשאן, דאס איז

דיין ערשטע אמת'ע שלאכט. געדענק: שטופ זיך נישט. בלייב נאענט צו מיר."

אינעם הויף, הינטער פארמאכטע טירן, זענען געזעסן מארק און זיין פעטער מארקוס.



אין מארקוס'עס הויף

„פעטער, ווען מיינסטו וועט ברוס דא זיין?"

„ער דארף שוין זיין דא. אבער די צוואנציג פאלעס וועלן אים אויפהאלטן כאטש א פערטל שעה. געגוג צייט פאר אונז צו אנטלויפן."

„אנטלויפן?" האט מארק געשמייכלט. „דו ביסט ווייך געווארן, פעטער. פרינץ וולאדימיר וועט באלד דא זיין. מיט אים, וואס איז שוין ברוס?"

פונקט דעמאלט איז די טיר אויפגעפלויגן. „אנטלויפן? איר גייט נישט ערגעץ," האט ברוס געזאגט, שטייענדיג אין דער טיר. די צוואנציג פאלעס האבן אים אויפגעהאלטן קוים א פאר מינוט.

„דו ביסט געקומען, האר ברוס," האט מארק געזאגט מיט א מאדנעם רואיגן שמייכל. „דו ביסט געקומען נאך מיר. האסטו טאקע געמיינט אז מיין ארבעט איז נאר געווען צו טראגן ידיעות און אוועקגעבן סם צו נארמאן? מיין אמת'ע שליחות איז געווען דיך אהער צו צוציען. אונטער דעם הויף ליגן צען שטארקע אויפרייס־שטיינער. ווען איך לאז זיי אויפרייסן, וועט אלעס דרייסיג מייל ארום..."

„מארק, ביסטו משוגע געווארן?" האט מארקוס געשריגן. „דו האסט געזאגט אז עס וועט אים נאר פארכאפן! דו האסט נישט געזאגט אז מיר וועלן אויך אומקומען!"

די ערד האט אנגעהויבן ציטערן. ברוס האט אויסגעשטרעקט ביידע הענט און געהאלטן דעם גאנצן כח פון אונטן, ווי א מאן וואס האלט א וואנט וואס פאלט. „דזשאן! בשעת איך האלט עס, כאפ מארק!"

„מיך כאפן? קיינמאל נישט!" האט מארק געלאכט און איז פארשוואונדן אין א שאטן.

„די פאלע האט וולאדימיר אליין געמאכט," האט ברוס געזאגט מיט צוזאמענגעביסענע ציין. „ער איז שטארקער ווי דראקולא. איך קען עס נישט האלטן אליין. דזשאן, שטעק דיין רויטע דראקאן־שוואַרד אין דער ערד!"

דזשאן האט אריינגעשטעקט די שוואַרד אין דער ערד מיט זיין גאנצן כח, און א רויטער פלאם איז אראפ אין גרונט. צוזאמען מיט זיין טאטנס גאלדענעם ליכט האט עס צעבראכן די פאלע, און די ערד איז ווידער געווארן שטיל.

„טאטע, ביסטו אין ארדענונג?"

„נאר א קראץ. מיין כח איז נאך נישט צוריק מער ווי זיבעציג פראצענט. צו האלטן וולאדימיר'ס פאלע מיט די הענט איז געווען שווער."

אונטער די שטייַנער האבן זיי געפונען מארקוס, פארשאטן אבער נאך לעבעדיג. „האר ברוס," האט ער געזאגט מיט א שוואכן קול, „איך האב פאראטן די וואלף־שבטים."

„דערצייל מיר אלעס. וואס איז מארק'ס פלאן?"

„ער... ער איז נישט מיין פלימעניק. דער אמת'ער מארק איז אומגעקומען מיט דריי יאר צוריק. דער מארק איז א נאכגעמאכטער, א פארשטעלטער וואס וולאדימיר האט געשאפן מיט זיין שווארצער קונץ. ער זעט אויס פונקט ווי דער אמת'ער מארק, מען קען נישט זען קיין חילוק. ער איז אריין אין שווארצער־נשמה שבט און לאנגזאם זיך ארויפגעארבעט צו דער פירערשאפט."

„א נאכגעמאכטער מענטש?" האט דזשאן זיך דערשראקן. „דאס איז א פארבאטענע קונץ פון די שונאים!"

„יא. דריי יאר האט ער גענוצט מארק'ס נאמען צו איבערגעבן אלע שוץ־פונקטן פון אונזער שבט צו די שונאים. אפילו דזשעראלד האט מארק אריינגעצויגן."

„ווען קומט וולאדימיר?"

„איך ווייס נישט. איך ווייס נאר אז מארק האט זיך צוגעגרייט פאר זיין קומען. ער האט אויפגעשטעלט מער ווי איין פאלע ארום דעם וואלף־שלאס. אונטער דעם שלאס איז דא עפעס... עס איז דא... נאך איין זאך. מארק האט געזאגט אז וולאדימיר וועט נישט קומען אליין..."

און מיט די ווערטער איז מארקוס שטיל געווארן אויף אייביג.

„מארק האט אים פארבונדן מיט א שווארצער קונץ," האט ברוס געזאגט. „אין דעם מאמענט וואס ער וועט ארויסזאגן א וויכטיגן סוד, זאל ער שטארבן. ער האט געזאגט אז עס איז דא עפעס אונטער דעם וואלף־שלאס. מיר גייען צוריק, יעצט."

„טאטע, דיינע וואונדן..."

„מיר איז גארנישט. אויב עס איז טאקע דא א פאלע אונטער דעם שלאס, איז יעדער איינער דארט אין סכנה."

פונקט ווען זיי האבן זיך געלאזט גיין, האבן זיי געהערט א קול פון א קעלער. „ביטע, טוט מיר נישט קיין שלעכטס! איך בין נישט פון די שונאים!"

ארויס איז א יינגל, דאר און פארשמירט. „ווער ביסטו?" האט ברוס געפרעגט.

„איך הייס אלווין. איך בין געווען א דינער ביי מארקוס. זיי האבן מיך פארשלאסן אין קעלער, און דער אויפרייס האט אויפגעעפנט די טיר."

„וואו זענען דיינע עלטערן?"

„זיי זענען אומגעקומען מיט דריי יאר צוריק. מארק האט געזאגט אז זיי זענען פארראטער. מיין טאטע איז געווען דער קאפיטאן פון די שפיאנען פונעם שבט, און מיין מאמע איז געווען די היילערין פונעם שבט. זיי האבן שטענדיג געזאגט אז עפעס איז נישט ריכטיג מיט מארק, אבער קיינער האט זיי נישט געגלייבט."

„נאך א פאר געטרייע לייט וואס מארק האט אומגעבראכט," האט ברוס געזאגט מיט א שווערן הארץ. „ווי פיל אנדערע האבן אנטדעקט זיין סוד דורך די דריי יאר, און באצאלט דערפאר?"

„ווער ביסטו?" האט אלווין געפרעגט.

„ברוס."

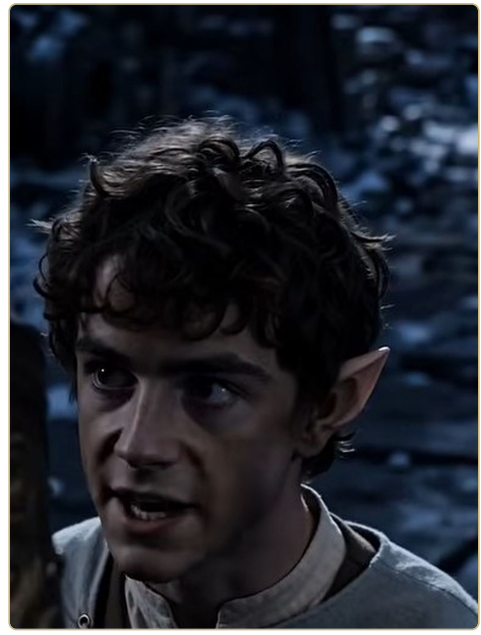
דעם יינגלס אויגן זענען געווארן גרויס. „פאר מיינע עלטערן זענען נפטר געווארן, האבן זיי מיר געזאגט אז איך מוז עפעס זאגן דעם וואלף־קעניג. מארק האט באהאלטן עפעס אין א געהיימען דורכגאנג אונטער דעם וואלף־שלאס. מיין טאטע האט עס

אנטדעקט. ער האט געזאגט אז ווען מען וועט עס אנצינדן, וועט דער גאנצער וואלף־שלאס פאלן אין די ענט פון די שונאים."

קאפיטל צען

די פאלע אונטער דעם שלאס

אלווין האט זיי געפירט צו א פארבארגענעם ארט ביי דער מויער פונעם וואלף־שלאס. „שאא... דא איז עס. מיין טאטע האט אנטדעקט דעם טונעל ווען ער איז נאכגענאנגען מארק, אבער ער..." דאס יינגל האט נישט געקענט ענדיגן.



אלווין ווייזט דעם באהאלטענעם וועג

„אליווער, בלייב דא מיט דיינע לייט און היט דעם אריינגאנג," האט ברוס באפוילן. „דזשאן, טארעס, קומט מיט מיר."

„מיין האר, אייער וואונד..."

„עס איז נישטא קיין צייט."

זיי זענען אראפ טיף אונטער דער ערד. דארט, אין א ריזיגן קעלער, האבן זיך אויסגעשטרעקט אויף דער ערד לאנגע ליניעס און צייכנס, וואס האבן געשיינט מיט א טונקל־רויטן ליכט.

„די ליניעס זענען כאטש צען מאל מער ווי די פאלע אונטער מארקוס'עס הויף," האט ברוס געזאגט. „מען האט דאס געבויט כאטש א יאר. מארק האט פארברענגט דריי יאר צווישן אונז. וויפיל וואלף־לייט האט ער אומגעבראכט צו בויען די זאך?"

„גוט געטון, וואלף־קעניג. דו האסט עס געפונען." פון דער פינצטער איז ארויסגעטרעטן מארק, מיט א קאלטן שמייכל. „די פאלע איז דריי יאר פון מיין לעבנס־ארבעט."

„דזשאן, טארעס, צוריק!" האט ברוס געשריגן.

אבער עס איז שוין געווען צו שפעט. די ליניעס אויף דער ערד האבן זיך אנגעצונדן, און דער גאנצער קעלער איז געווען אינעווייניג.

„מיין כח ווערט אויסגעזויגן!" האט טארעס געשריגן.

„די פאלע זויגט אויס דעם כח פון אונזער שבט!" האט דזשאן געזאגט, אראפגעפאלן אויף די קני.

„דאס איז פרינץ וולאדימיר'ס פארבאטענע קונץ," האט מארק געלאכט. „עס זויגט אויס דעם כח פון יעדן וואלף אינעם קרייז, און מאכט דערפון כח פאר אונזערע קעמפער. יעדער וואלף

וואס מיר שלאגן מאכט אונז שטארקער. אפילו דיך, וואלף־קעניג. ווי לאנג קענסטו אויסהאלטן?"

„ווי לאנג?" האט ברוס געזאגט, און זיך אויפגעשטעלט פאמעלעך. „דיין פאלע איז גאנץ קלוג, מארק. אבער דו האסט עפעס פארגעסן. מיט פינף הונדערט יאר צוריק האט אפילו די גרויסע פאלע פון דעם ערשטן פירער פון די בלוט־שבטים מיך נישט געקענט האלטן. די ביליגע זאך..."

„גענוג געפעדט! קעמפער, אויף אים!"

פון אלע זייטן זענען אריינגעשפרונגען שווארצע קעמפער. „ביסטו משוגע?" האט מארק געלאכט. „יעדער קעמפער וואס דו שלאגסט נאר שטארקט די פאלע!"

„טאטע," האט דזשאן געשריגן, „ווען דאס גייט אזוי ווייטער, וועסטו..."

„די פאלע זויגט אויס דעם כח פונעם וואלף־שבט," האט ברוס געזאגט רואיג. „אזוי ארבעט עס. אבער אויב עס ווייל כח, וועל איך עס געבן מער ווי עס קען שלינגען."

ער האט אויסגעשטרעקט די הענט, און אנשטאט זיך צו ווערן, האט ער אריינגעשיקט אין די ליניעס אזויפיל גאלדענעם כח, אז די ליניעס האבן אנגעהויבן קנאקן. דער רויטער ליכט איז געווארן גאלד, און מיט א שטארקן קנאל איז די גאנצע פאלע צעפלאצט ווי א גלעזל וואס מען האט איבערגעפילט.

„וואס איז געשען?" האט מארק געשריגן. „די פאלע איז צעבראכן!"

„ברוס," האט ער געזאגט, „דו ביסט שטארקער ווי איך האב געמיינט. אבער איך האב געביטן איין פאלע כדי דו זאלסט זיין נאך שוואכער."

„וואס פאר א באפעל האט דיר וולאדימיר געגעבן?"

מארק האט זיך צעלאכט. „באפעלן? נאר איינס. זיין מאיעסטעט האט מיר געזאגט צו פאלן צוזאמען מיט דיר. אלעס וואס איך האב, האב איך פון אים." און מיט די ווערטער איז ער פארשוואונדן ווי רויך, און נישט געבליבן קיין זכר פון אים.

פלוצלינג איז דער קעלער געווארן קאלט. א הויכער מאן אין א שווארצן מאנטל איז ארויסגעטרעטן פון דער פינצטער.

„ברוס. פינף הונדערט יאר זענען אריבער. דו ביסט אלט געווארן."

„וולאדימיר. ענדליך האסטו באשלאסן זיך צו ווייזן."

„איך ווארט אויף דעם טאג שוין פינף הונדערט יאר. אפילו ביי דיין שטארקסטן האסטו קוים באזיגט מיין עלטערן. און יעצט ביסטו נישט אפילו ביי האלב פון דיין כח."

דזשאן האט זיך געשטעלט פאר זיין טאטן מיט דער שוועכרד. „טאטע, איך..."

„דזשאן," האט ברוס געזאגט שטיל, „אויב דו גייסט יעצט, וועסטו מיר נאר שטערן. בלייב הינטער מיר."

דערנאך האט ברוס צוגעמאכט די אויגן, און א ליכט איז ארויס פון אים שטארקער ווי אלעס וואס דזשאן האט אמאל געזען. דער ליכט איז נישט געווען ווארעם ווי פריער, נאר שארף ווי פייער.

„ביסטו משוגע?" האט וולאדימיר געשריגן. „דו פארברענסט דעם אינערליכן כח פון דעם וואלף־קעניג! עס וועט דיך צעשטערן!"

„איך האב געדארפט פאלן מיט פינף הונדערט יאר צוריק," האט ברוס געזאגט. „יעדער איבעריגער טאג וואס איך האב געלעבט איז געווען א מתנה."

„דו פארברענסט נאר דיין כח! איך בין דער פרינץ פון די בלוט־שבטים! ווי אזוי קען איך פארלירן?"

די שלאכט איז געווען קורץ און שטארק. דער גאלדענער ליכט האט אנגעפילט דעם גאנצן קעלער, און ווען ער האט זיך באזעצט, איז וולאדימיר געלעגן אויף דער ערד, באזיגט.

„ברוס," האט ער געזאגט, „ווען דו וועסט מיך אומברענגען, וועט אויפשטיין דער ערשטער פירער פון אונזער שבט. דעמאלט וועט דער גאנצער וואלף־שבט פאלן מיט מיר."

„זאל ער קומען," האט ברוס געזאגט. „כל זמן איך לעב..."

און דער לעצטער שאטן פון וולאדימיר איז פארשוואונדן.

אויבן, ביים אריינגאנג, האבן די קעמפער דערהערט ווי עס איז שטיל געווארן, און זיי האבן אויסגעשריגן מיט פרייד.

„טאטע!" האט דזשאן אויסגערופן, און איז צוגעלאפן צו אים.

„מיר איז גוט," האט ברוס געזאגט, אנגעלענט אויף א זייל. „איך האב נאר אויסגענוצט צו פיל פון מיין אינערליכן כח. איך האב מורא אז איך וועל מער נישט קענען ווערן אזוי שטארק ווי פריער."

„פארוואס האסטו דאס געטון?"

„ווייל אנדערש וואלטן אייך אלע אומגעקומען."

קאפיטל עלף

דער יונגער וואלף־קעניג

אין הויף פונעם וואלף־שלאס האבן זיך פארזאמלט אלע פינף שבטים. ברוס איז ארויף אויף דער בינע, א ביסל אנגעשפארט אויף זיין זון, אבער מיט א שטארקן קול.

„וולאדימיר איז באזיגט. די מלחמה האט זיך געענדיגט מיט א נצחון פאר אונז. אבער מיינע וואונדן זענען שווער. איך מוז זיך אפזונדערן צו זיך ערהוילן, כאטש צען יאר, אפשר א גאנץ יארהונדערט. אין דער צייט דארפן די וואלף־שבטים א נייעם פירער. איך זאג אן אז דזשאן וועט ווערן דער יונגער וואלף־קעניג."



דער יונגער וואלף־קעניג

„מיר שווערן געטריישאפט צום יונגן וואלף־קעניג!" האבן אלע אויסגערופן.

אבער דזשאן איז צוגעגאנגען פאר זיין טאטן און האט זיך געבויגן. „טאטע, אין די לעצטע דריי טעג האב איך געזען די קונצן פון די שונאים, די פאלשקייט פון פארראטער, און דיין אמת'ן כח. איך ווייס אז איך בין נאך ווייט פון פארדינען דעם טראן פון דעם וואלף־קעניג. איך בעט מען זאל מיך שיקן צו דער גרעניץ, צו דינען ווי א פשוטער סאלדאט. אין צען יאר ארום, אויב איך וועל נאך לעבן, און אויב איך וועל עס פארדינט האבן, וועל איך ירשענען דעם טראן."

„ווייסטו וואס עס ווארט אויף דיר ביי דער גרענץ?" האט ברוס געפרעגט. „יעדן טאג שלאכטן, קעלט און סכנה."

„פונקט דערפאר מוז איך גיין."

ברוס האט זיך צעלאכט. „גוט! דאס איז מיין זון. איך וועל דיך נישט אפהאלטן. אבער דו מוזט מיר צוזאגן איין זאך."

„וואס?"

ברוס האט ארויסגענומען דעם ליכטיגן מעדאל, דעם זעלבן מעדאל וואס מען האט אים גערופן פאלש ביי דער סעודה, און אים געלייגט אין דזשאנס האנט. „דער מעדאל איז אמאל געגעבן געווארן צו מיר. יעצט איז ער דיינער. וועז דו וועסט זיך טרעפן מיט שווערייקייטן ביי דער גרענץ, וואס עס זאל נישט זיין, געדענק אז דער גאנצער וואלף־שבט שטייט הינטער דיר."

„איך זאג צו," האט דזשאן געזאגט. „איך וועל נישט פארגעסן."

ברוס האט זיך געווענדט צום עולם. „פון היינט און ווייטער איז דזשאן באפרייט פון זיין שטעלע אלס קאמאנדיר פון דער לבנה־וואך, און ער ווערט געשיקט צו דער פראסט־וואלד גרענץ. אלווין, דו וועסט גיין מיט אים און זיך לערנען צוזאמען מיט אים."



„איך וועל אויך דינען ביי דער גרעניץ“

דאס יתום־יינגל האט זיך שטארק געפרייט. „איך גיי!"

פון דער זייט איז ארויסגעטרעטן אירין. „זאל איך בלייבן אין שלאס, מיט מיין כח פון ניינציג פראצענט, און גארנישט טון? עס וואלט געווען א שאד. איך וועל אויך דינען ביי דער גרעניץ, אין דער פעסטונג פון די וועכטער."

„גוט," האט ברוס געזאגט. „אלע גייט, יעדער צו זיין פלאץ. דער וויגט ביי דער גרעניץ איז שארף. טוט זיך אן וואפן."

„טאטע, דו רעדסט צו מיר ווי צו א קליין קינד," האט דזשאן געשמייכלט.

„דו שקאץ! אזוי רעדט מען צום טאטן?" האט ברוס געלאכט, און דערנאך, מיט א שטילערן קול: „דזשאן, געדענק: דו דארפסט נישט ווערן נאך א מיר. זיי נאר דו אליין."

און ווען דזשאן איז אוועקגעריטן, מיט די רויטע דראקאן־שוועד אויף דער זייט און דעם גאלדענעם מעדאל אויף דער ברוסט, האט ברוס אים נאכגעקוקט לאנג, ביז ער איז פארשוואונדן הינטער די בערג.

„ער איז שוין בעסער ווי איך בין געווען," האט ער געזאגט שטיל.

מיילא, דער אלטער דינער, איז געשטאנען נעבן אים. „מיין האר, וועט דער יונגער האר דזשאן צוריקקומען?"

„אוודאי," האט ברוס געזאגט, און זיין פנים האט געשיינט. „ער איז מיין זון, און דער צוקונפטיגער קעניג."

✦ ✦ ✦